LØGTINGS-TIDINDI

1917

LAGTINGSTIDENDE

Den ekstraordinære

og

den ordinære Samling

1917

Thorshavn

Trykt i A/S. »Færø Amtstidenders« Bogtrykkeri

1917—18

Lagtingets ordentlige Samling aabnedes den 30. Juli.

Lagtingets Medlemmer.

Amtmand *Svenning Rytter*.
kst. Provst *Andreas Christian Evensen*.

* * *

For Norderøernes Præstegæld:
Højskolelærer *Rasmus Rasmussen*,
Købmand *Joen Michael Matras*.

For Østerø Præstegæld:
Skolelærer *Joen Poulsen*,
Sysselmand *Andreas Samuelsen*,
Fisker *Chr. Johs. Christiansen*,
Lærer *Simon Pauli ur Konoy*.

For Nordstrømø Præstegæld:
Kongsbonde *Johan C. F. Dam*,
Kongsbonde *Thomas Hans Simon Egholm*.

For Sydstrømø Præstegæld:
Tømrer *Hans Andreas Djurhuus*,
Kongsbonde *Jóannes Paturssón* (R.),
Typograf *Poul Sofus Niclasen*,
Sysselmand *Mads Andreas Winther*.

For Vaagø Præstegæld:
Købmand *Rasmus Niclasen*,
Handelsfuldmægtig *Joen Rasmussen*.

For Sandø Præstegæld:
Tømrer *Johan Henrik Poulsen*,
Pastor *Andreas Christian Evensen*.

For Suderø Præstegæld:
Cand. jur. *Edward Esbern Mortensen*,
Sysselmand *Oliver Johan Thomas Ludvig Effersøe* (R.),
Postekspeditør *Johan Andreas Nolsøe*,
Købmand *Joen Jacob Dahl*.

Til Sekretærer valgtes: *J. Poulsen* og *Winther*.

Den ekstraordinære Samling 1917.

Lagtingets Forhandlinger og Beslutninger vedrørende Krigssituationen.

1. Møde.

Aar 1917 den 28. Marts, Formiddag Kl. 11, samledes Lagtinget, sammenkaldt til en ekstraordinær Samling ved Færø Amts Bekendtgørelse af 22. Marts d. A.

Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Provsten og Mortensen, der som Rigsdagsmænd for Tiden er i København.

Formanden fremlagde:

1. Skrivelser af 20. og 26. Marts fra Johs. Patursson angaaende Vareforsyningen, saalydende:

Til
løgtingisformannin.

Einaferð uppaftur enn loyvir undirskrivaði sær at minna á tað av mær, 8 tingmanna vegna, tann 14. febr. h. á. fyri formanninum framsetta ynski um at seta løgtingið.

Eg havi nú sjálvstýrisflokksins vegna at bera fram hjálagda uppskot*) til *løgtingsins* avgerð og heiti tessvegna enn á tingsins formann uttan dvøl at seta Føroya løgting.

Løgtingsumdømini: Suðuroy, Sandoy, Suðurstreymoy, Norðurstreymoy, Vágar, Eysturoy, Norðuroyar, hin 20. mars 1917.

Sjálvstýrisvalflokk løgtingsins vegna

Jóannes Patursson,
formaður.

* * *

Til
løgtingisformannin.

Eg havi hervið at siga frá, at sjálvstýrisløgtingsumdømi fyri Eysturoy av misgávum er komið at standa undir brøvunum til Føroya løgting og til løgtingisformannin.

Frá løgtingsmanninum fyri sjálvstýrisløgtingsumdømið í Eysturoy havi eg nú fingið at vita, at hann ikki samtykkir í, at løgtingið snýst á

*) Udelades her.

Bretastjórnar fund, ei heldur í nú at kalla tingið saman, og at hann viðvíkjandi vørukeypi um Ísland og útsendingi til Íslands miðar seg eftir slíkum, ið vørunevndin ger.

Somuleiðis skal eg siga frá, at hr. R. Rasmussen (Norðuroya-sjálvstýrisløgtingsumdømi) hevur eftirsíðan gjørt meg kunnigan við, at heldur ikki hann samtykkir tað av mær innsenda uppskot til avgerð.

Kirkjubøur, hin 26. mars 1917.

Jóannes Paturssón.

2. Aftryk af Forslag til en Folkeadresse. v. den afgivne Betænkning, der er vedhæftet som Bilag 3.

. . . . . .

2. M ø d e.

Onsdagen den 28. Marts, Eftmd. Kl. 1, samledes Lagtinget.

Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Provsten og Mortensen, der for Tiden er i København.

Uden for Dagsordenen tillodes, at den paa Dagsordenen opførte Sag sattes under Forhandling i dette Møde, uagtet den ikke har fremligget i den i Forretningsordenen foreskrevne Tid.

Efter Dagsordenen foretoges:

1. Behandling ang. en Folkeadresse.

Effersøe foreslog at nedsætte et Udvalg paa 7 Medlemmer.

Patursson foreslog at nedsætte et Udvalg paa 9 Medlemmer.

Kl. 4^{30} afbrød Formanden Forhandlingerne til Fortsættelse i et følgende Møde.

. . . . . .

3. M ø d e.

Torsdagen den 29. Marts, Formiddag Kl. 9, samledes Lagtinget.

Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Provsten og Mortensen, der for Tiden er i København, og Nolsøe.

Efter Dagsordenen foreloges:

Fortsat 1. Behandling af Nr. 2. Forslag til en Folkeadresse.

Kl. 11^{30} afbrød Formanden Forhandlingerne til Fortsættelse Kl. 1.

Kl. 1 fortsattes Forhandlingerne.

Effersøe tog sit Forslag om Udvalg paa 7 Medlemmer tilbage.

Patursons Forslag om Udvalg paa 9 Medlemmer betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Paa Grund af den fremrykkede Tid lod Formanden den sidste paa Dagsordenen opførte Sag udgaa.

. . . . . .

4. Møde.

Torsdagen den 29. Marts, Eftmd. Kl. 4[40], samledes Lagtinget.
Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Provsten, Mortensen og Nolsøe.

Efter Dagsordenen foretoges:

Valg af 9 Medlemmer til Udvalg i Sag Nr. 2. Forslag til en Folkeadresse.
Formanden meddelte, at der var fremkommet Forslag om at vælge:

Djurhuus, Effersøe, Matras, J. Rasmussen, Samuelsen, Konoy, J. H. Poulsen, R. Niclasen og Patursson.

Forslaget betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

---

5. Møde.

Fredagen den 30. Marts, Formiddag Kl. 9, samledes Lagtinget.
Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Provsten og Mortensen samt J. Poulsen efter anmeldt Sygdomsforfald.
Formanden anmodede Evensen om under Poulsens Forfald at fungere som Sekretær.

Efter Dagsordenen foretoges:

1. Behandling af Nr. 1. Skrivelser af 20. og 26. dennes fra J. Patursson paa Selvstyrepartiets Vegne ang. Vareforsyningen.
Patursson foreslog Sagen henvist til Udvalget i Nr. 2.
Forslaget sattes under Afstemning og vedtoges med 11 Stemmer mod 0.

---

6. Møde.

Lørdagen den 31. Marts, Eftermiddag Kl. 1, samledes Lagtinget.
Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Provsten og Mortensen samt Evensen.

Efter Dagsordenen foretoges:

Meddelelse fra Formanden, som oplæste et fra Justitsministeriet modtaget Telegram, hvori meddeles, at Dampskibet »Island« den 2. April afsejler med 6—700 Tons Varer til Færøerne.

---

7. Møde.

Mandagen den 2. April, Eftermiddag Kl. 1, samledes Lagtinget.
Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Provsten og Mortensen samt Winther, J. H. Poulsen, Samuelsen, Evensen, Egholm og Konoy.
Dagsordenen lød paa: Eventuelt.
Formanden gav nogle Meddelelser.

---

8. Møde.

Tirsdagen den 3. April, Formiddag Kl. 9, samledes Lagtinget.
Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Provsten og Mortensen samt Samuelsen.
Dagsordenen lød paa: Eventuelt.
Efter Udtalelser fra Udvalgets Ordførere berammede Formanden nyt Møde til Dags Eftermiddag Kl. 5.

---

9. Møde.

Tirsdagen den 3. April, Eftermiddag Kl. 5, samledes Lagtinget.
Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Provsten og Mortensen.
Formanden fremlagde:

Udvalgsbetænkning i Nr. 2. Forslag til en Folkeadresse til den britiske Regering, vedhæftet som Bilag 3.

---

10. Møde.

Tirsdagen den 3. April, Eftermd. Kl. 5^{30}, samledes Lagtinget.
Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Provsten og Mortensen samt Winther, Patursson, J. H. Poulsen, P. Niclasen, Samuelsen, R. Niclasen, Egholm, Nolsøe og Konoy.

Efter Dagsordenen foretoges:

2. Behandling af Nr. 2. Forslag til en Folkeadresse efter at Tilladelse til at sætte Sagen under Forhandling allerede i dette Møde enstemmig var givet med 11 Stemmer.
Nu mødte Winther, Patursson, J. H. Poulsen, R. Niclasen, Egholm, Nolsøe, Konoy, P. Niclasen og Samuelsen.
Nedennævnte Medlemmer ønskede tilført Protokollen:

Protokollation.

Undertegnede Medlemmer af Selvstyrepartiets Valggruppe skal udtale, at vi efter Fremlæggelsen af Flertallets Betænkning med Indstilling i Adressesagen ikke finder Anledning til at deltage i Afstemningen om Sagen. Folkeadressen udtaler efter vor Opfattelse ingen Mistillid til Myndighederne lige saa lidt som til Vareudvalget, og da vi har opfordret vore Partifæller i Vareudvalget til at fungere Valgperioden ud, og derved vist dem vor Tillid, finder vi det ubehøveligt at give Tillidsvotum til nogen Side.

Lagtinget, den 3. April 1917.

Johan H. Poulsen. *Rasmus Niclusen.* *J. A. Nolsøe.*
Th. Egholm. *M. A. Winther.* *J. Patursson.*

Udvalgets Forslag sattes under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald:

Punkt 1.

Ja stemte: J. Poulsen, R. Rasmussen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Matras, Christiansen, Samuelsen, Djurhuus, Evensen, Dam, Dahl, Effersøe, Konoy, Formanden.

Stemte ikke: Winther, Patursson, J. H. Poulsen, R. Niclasen, Egholm, Nolsøe.

Fraværende: Provsten, Mortensen,

og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 14 Stemmer.

Punkt 2.

Ja stemte: J. Poulsen, Winther, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Matras, Christiansen, Samuelsen, Djurhuus, Evensen, R. Niclasen, Egholm, Dam, Nolsøe, Dahl, Effersøe, Konoy, Formanden.

Fraværende: Provsten, Mortensen,

og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 20 Stemmer.

Punkt 3.

Ja stemte: J. Poulsen, R. Rasmussen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Matras, Christiansen, Samuelsen, Djurhuus, Evensen, Dam, Dahl, Effersøe, Konoy, Formanden.

Stemte ikke: Winther, Patursson, J. H. Poulsen, R. Niclasen, Egholm, Nolsøe.

Fraværende: Provsten, Mortenson,

og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 14 Stemmer.

Punkt 4.

Ja stemte: J. Poulsen, R. Rasmussen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Matras, Christiansen, Samuelsen, Djurhuus, Evensen, Dam, Dahl, Effersøe, Konoy, Formanden.

Stemte ikke: Winther, Patursson, J. H. Poulsen, R. Niclasen, Egholm, Nolsøe.

Fraværende: Provsten, Mortensen,

og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 14 Stemmer.

Sagen overgik herefter til 3. Behandling.

11. Møde.

Tirsdagen den 3. April, Eftermiddag Kl. 6^{30}, samledes Lagtinget.

Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Provsten og Mortensen samt Winther, J. H. Poulsen, R. Niclasen, Egholm og Nolsøe.

Efter Dagsordenen foretoges:

3. Behandling af Nr. 2. Forslag til en Folkeadresse.

Formanden foreslog, at den ved 2. Behandling stedfundne Afstemning over de enkelte Punkter betragtedes som gældende ved 3. Behandling, samt at dette Forslag betragtedes som vedtaget, dersom ingen gør Indsigelse. — Da ingen gjorde Indsigelse herimod, betragtedes Forslaget punktvis vedtaget med de samme Stemmer som ved 2. Behandling.

---

12. Møde.

Onsdagen den 4. April, Formiddag Kl 8, samledes Lagtinget.

Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Provsten og Mortensen.

Formanden fremlagde:

Udvalgsbetænkning i Nr. 1. Skrivelse fra Lagtingsmand J. Patursson paa Selvstyrepartiets Vegne, vedhæftet som Bilag 4.

---

13. Møde.

Onsdagen den 4. April, Formiddag Kl. 8^{40}, samledes Lagtinget.

Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Provsten og Mortensen.

Efter Dagsordenen foretoges:

2. Behandling af Nr. 1. Skrivelser fra Lagtingsmand J. Patursson paa Selvstyrepartiets Vegne.

Formanden fremlagde:

Ændringsforslag fra Effersøe, Dam, Samuelsen, P. Niclasen og Konoy til Mindretallets Forslag Punkt 4, vedhæftet som Bilag 4.

Kl. 11^{15} afbrød Formanden Forhandlingerne til Fortsættelse Kl. 11^{30}.

Kl. 11^{30} fortsattes Forhandlingerne.

Mindretallets Forslag sattes først under Afstemning ved Navneopraab efter Anmodning af Patursson med følgende Udfald:

Ja stemte: Winther, Patursson, J. H. Poulsen, R. Niclasen,, Egholm og Nolsøe.

Stemte ikke: J. Poulsen, R. Rasmussen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Matras, Christiansen, Samuelsen, Djurhuus, Evensen, Dam, Dahl, Effersøe, Konoy og Formanden.

Fraværende: Provsten og Mortensen,

og var Forslaget saaledes bortfaldet.

Afstemningen over Punkt 1 betragtedes som ogsaa gældende *Punkt 2.*

Punkt 3 sattes under Afstemning ligeledes ved Navneopraab med følgende Udfald:

Ja stemte: Winther, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, R. Niclasen, Egholm og Nolsøe.

Stemte ikke: J. Poulsen, P. Niclasen, Matras, Christiansen, Samuelsen, Djurhuus, Evensen, Dam, Dahl, Effersøe, Konoy og Formandon.

Fraværende: Provsten, Mortensen og J. Rasmussen,

og var Forslaget saaledes bortfaldet.

Punkt 4. Ændringsforslaget sattes først under Afstemning og vedtoges med 20 Stemmer mod 0, hvorefter Mindretallets Forslag i Betænkningen var bortfaldet.

Derefter sattes *Flertallets Forslag Punkt 1* under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald:

Ja stemte: J. Poulsen, R. Rasmussen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Matras, Christiansen, Samuelsen, Djurhuus, Evensen, Dam, Dahl, Effersøe, Konoy og Formanden.

Stemte ikke: Winther, Patursson, J. H. Poulsen, Egholm og Nolsøe.

Fraværende: Provsten, Mortensen og R. Niclasen,

og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 14 Stemmer.

Punkterne 2 og 3 sattes derpaa samlede under Afstemning ligeledes ved Navneopraab med følgende Udfald:

Ja stemte: J. Poulsen, Winther, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Matras, Christiansen, Samuelsen, Djurhuus, Evensen, Dam, Dahl, Effersøe, Konoy og Formanden.

Stemte ikke: Patursson, R. Niclasen, Egholm og Nolsøe.

Fraværende: Provsten og Mortensen,

og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 16 Stemmer.

Den ordinære Samling 1917.

I. Sagen ang. de færøske Landboforhold.*)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes de fra forrige Aars Samling udsatte Sager angaaende de færøske Landboforhold.

I Henhold til Lagtingets Vedtagelse den *14. August* blev det besluttet at udsætte Sagerne til næste ordinære Samling med Undtagelse af Sagen ang. en Landbrugs- og Husholdningsskole m. v.

II. Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Indførelse paa Færøerne.**)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes den fra forrige Aars Samling udsatte Sag ang. Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Indførelse paa Færøerne.

I Henhold til Lagtingets Vedtagelse den *14. August* blev det besluttet at udsætte Sagen til næste ordinære Samling.

*) Se Lagtingstidende for 1916, Side 68

**) Se Lagtingstidende for 1916, Side 1.

III. Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Udbredelse paa Færøerne.*)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes den fra forrige Aars Samling udsatte Sag ang. Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Udbredelse paa Færøerne.

I Henhold til Lagtingets Vedtagelse den *14. August* blev det besluttet at udsætte Sagen til næste ordinære Samling.

IV. Lov om Bogføring m. v.**)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes den fra forrige Aars Samling udsatte Sag ang. eventuel Udvidelse til Færøerne af Lov om Bogføring m. v. af 10. Maj 1912.

I Henhold til Lagtingets Vedtagelse den *14. August* blev det besluttet at udsætte Sagen til næste ordinære Samling.

---

*) Se Lagtingstidende for 1916, Side 2.

**) Se Lagtingstidende for 1916, Side 10.

V. Beskyttelse af Fiskeyngel.*)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes den fra forrige Aars Samling udsatte Sag ang. internationale Regler vedr. Beskyttelse af Fiskeyngel.

I Henhold til Lagtingets Vedtagelse den *14. August* blev det besluttet at udsætte Sagen til næste ordinære Samling.

VI. Sagen om tvungen Ulykkesforsikring for Fiskere m. fl.**)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes den fra forrige Aars Samling udsatte Sag om tvungen Ulykkesforsikring for Fiskere m. fl.

I Henhold til Lagtingets Vedtagelse den *14. August* blev det besluttet at udsætte Sagen til næste ordinære Samling.

*) Se Lagtingstidende for 1916, Side 16.

**) Se Lagtingstidende for 1916, Side 24.

VII. Forslag til Lov om Forandring i Loven af 17. Marts 1865 om Skydsvæsenet paa Færøerne.*)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes det fra forrige Aars Samling udsatte Forslag til Lov om Forandring i Loven af 17. Marts 1865 om Skydsvæsenet paa Færøerne.

I Henhold til Lagtingets Vedtagelse den *14. August* blev det besluttet at udsætte Sagen til næste ordinære Samling.

VIII. Sagen ang. en færøsk Brandforsikring.**)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes den fra forrige Aars Samling udsatte Sag ang. Oprettelse af en færøsk Brandforsikring.

I Henhold til Lagtingets Vedtagelse den *14. August* blev det besluttet at udsætte Sagen til næste ordinære Samling.

*) Se Lagtingstidende for 1916, Side 25.

**) Se Lagtingstidende for 1916, Side 29.

IX. Udskillelse af Haldersvig Sogn fra Saksen Sogn som særskilt Kommune.*)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes den fra forrige Aars Samling udsatte Sag ang. Udskillelse af Haldersvig Sogn fra Saksen Sogn som særskilt Kommune.

I Henhold til Lagtingets Vedtagelse den *14. August* blev det besluttet at udsætte Sagen til næste ordinære Samling.

X. Sagen ang. Udvidelse til Færøerne af Lov om Rettens Pleje m. v.**)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes den fra forrige Aars Samling udsatte Sag ang. Udvidelse til Færøerne af Lov om Rettens Pleje m. v.

I Henhold til Lagtingets Vedtagelse den *14. August* blev det besluttet at udsætte Sagen til næste ordinære Samling.

---

*) Se Lagtingstidende for 1916, Side 121.

**) Se Lagtingstidende for 1916, Side 30.

XI. Ang. Ændringer i de gældende Bestemmelser for Færøerne om Arveafgift.*)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes den fra forrige Aars Samling udsatte Sag ang. Ændringer i de gældende Bestemmelser for Færøerne om Arveafgift.

I Henhold til Lagtingets Vedtagelse den *14. August* blev det besluttet at udsætte Sagen til næste ordinære Samling.

XII. Sagen ang. flere Hvalvaage.**)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes den fra forrige Aars Samling udsatte Sag angaaende flere Hvalvaage.

I Henhold til Lagtingets Vedtagelse den *14. August* blev det besluttet at udsætte Sagen til næste ordinære Samling.

---

*) Se Lagtingstidende for 1916, Side 130.

**) Se Lagtingstidende for 1916, Side 159.

XIII. Sagen ang. Øen Store Dimons Stilling i kommunal Henseende.*)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes den fra forrige Aars Samling udsatte Sag ang. Øen Store Dimons Stilling i kommunal Henseende.

I Henhold til Lagtingets Vedtagelse den *14. August* blev det besluttet at udsætte Sagen til næste ordinære Samling.

XIV. Andragende fra forskellige „Ungmanna-feløg" vedrørende det færøske Sprog.

Den *11. August* fremlagdes et Andragende**) fra forskellige »Ungmanna-feløg« vedrørende det færøske Sprog.

I Henhold til Lagtingets Vedtagelse den *14. August* blev det besluttet at udsætte Sagen til næste ordinære Samling.

*) Se Lagtingstidende for 1916, Side 94.

**) Udelades her.

XV. Sagen ang. Oprettelse af en Planteavls-forsøgsstation og Landbrugs- og Husholdnings-skole paa Færøerne.*)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes den fra forrige Aars Samling udsatte Sag om Oprettelse af en Planteavlsforsøgsstation og Landbrugs- og Husholdningsskole paa Færøerne.

Ved Sagens *1. Behandling* den *8. August* vedtoges det efter Forslag af J. Poulsen at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer.

Den *9. August* fremkom Forslag om at vælge 7 i Stedet for 5 Medlemmer, og valgtes: *Dahl, Matras, J. Poulsen, Samuelsen, R. Rasmussen, Egholm* og *Patursson.*

Den *10. September* afgav Udvalget (Ordfører: J. Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg er nedsat til at behandle en fra sidste Samling udsat Sag angaaende Oprettelse af en Landbrugs- og Husholdningsskole med Planteavlsforsøgsstation paa Færøerne (se Lagtingstidende). Det i Fjor nedsatte Udvalg har henpeget paa et Forslag med Betænkning, der findes i »Forslag og Betænkninger afgivne af den færøske Landbokommission, nedsat i Henhold til Lov af 13. Marts 1908«, Side 279 o. flg. Samme Udvalg oplyser, at Landbokommissionen har fremsat Forslag om en privat Landbrugs- og Husholdningsskole med offentligt Tilskud, ikke fordi dette vil være den bedste, men fordi det antages at være den billigste Maade. Udvalget tilraader imidlertid Oprettelse af en fuldt ud offentlig Skole og udpegede Anneksgaarden Kjælnæs i Kollefjord som et hertil egnet Sted. Der nedsattes derefter et staaende Udvalg til sammen med Amtmanden at forhandle med rette vedkommende om, hvorvidt og i bekræftende Fald paa hvilke Vilkaar Gaarden Kjælnæs i Kollefjord kan erhverves til Brug for en Landbo- og Husholdningsskole med dertil knyttet Forsøgsvirksomhed, samt til at udarbejde eller lade udarbejde Plan og Overslag m. m. til den ommeldte Virksomhed.

Dette staaende Udvalg har fremlagt Udtalelser fra vedkommende Sognepræst og nogle paa Gaarden boende Trømænd, hvoraf fremgaar, at Gaarden Kjælnæs vil kunne faas til det omhandlede Brug; det forudsættes, at Gaarden overlades, naar vedkommende Sognepræst er villig dertil. Dernæst har Udvalget fremskaffet Planer og Overslag til de nødvendige Bygninger. —

Undertegnede Udvalg, der betragter den foreliggende Sag som en lille men betydningsfuld Del af det store Landbokommissionsarbejde, tillader sig med

—

*) Se Lagtingstidende for 1916, Side 18.

Hensyn til Sagens Forhistorie at henvise til Landbokommissionens udførlige Beretning herom (Side 282—284). Det fremgaar heraf, at »Tanken om Oprettelse af en Skole for vordende færøske Landmænd« kom frem allerede i 1875, at »naar undtages en Periode af 6 Aar — fra 1892 til 1898 —, hvor der ydedes offentligt Tilskud til et privat Forsøgs- og Lærested«, staar Færøerne endnu blottet for offentlige Landbrugslæreanstalter, hvilket danner en stærk Modsætning til Forholdet i andre Lande, ikke mindst i vore Nabolande.

Det kortvarige statsunderstøttede private Lærested i Forbindelse med den Omstændighed, at enkelte unge Færinger har besøgt Landbrugs- og lignende Skoler udenfor Færøerne, navnlig i Danmark og Norge, har vel ført til, at man nu enkelte Steder her paa Øerne har indført mere moderne Arbejdsredskaber og Benyttelse af dyrisk Arbejdskraft, ligesom der vel ogsaa gøres Forsøg med ny Dyrkningsmaader; men Omkostningerne ved at skulle søge Undervisning udenfor Øerne vil altid bevirke, at det kun bliver et meget begrænset Antal Personer, der faar saadan Undervisning, ligesom de Forsøg, den enkelte kan anstille, altid maa blive meget begrænsede. Der kan saaledes formentlig ikke være Tvivl om, at der er Trang til en saadan Læreanstalt i Forbindelse med et Forsøgsbrug her paa Øerne. Spørgsmaalet bliver saa, hvorledes den bedst kan oprettes.

Nærværende Udvalg maa med det Udvalg, der behandlede Sagen i Fjor, være enigt i, at en offentlig Anstalt med egen Jord (Indmark og Udmark) maa foretrækkes fremfor en privat Anstalt med offentligt Statstilskud; ved den første vil Ledelsen være frit stillet, ved den sidste maa der altid tages Hensyn til Jordejerens (Besidderens) øjeblikkelige Fordel eller Tab.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Midlerne til Opførelse af Bygninger og Skolens Drift maa Udvalget formene, at Statskassen, som paa saa mange Maader støtter Landbruget i de øvrige Dele af Riget, bl. a. ved at oprette og drive Landbrugsskoler, men som hidtil kun har gjort lidt for det færøske Landbrug, bør iværksætte og drive det her omhandlede Foretagende, og man nærer den Tillid til Bevillingsmyndighederne, at dette vil ske.

De fremskaffede Byggeplaner kan Udvalget i det hele og store tiltræde; til Enkeltheder mener man ikke at behøve at tage Stilling, før man kender Ministeriets Stilling til Sagen.

Af Hensyn til den for Haanden værende Dyrtid vilde det være ønskeligt, om Bevilling til Bygningerne kunde opnaas saa betids, at nogle Forarbejder, f. Eks. Stenbrydning og Planering, kunde udføres allerede i den kommende Vinter.

I Henhold til det anførte tillader man sig at foreslaa til Vedtagelse:

Lagtinget andrager hos Justitsministeriet om, at der for Statskassens Regning paa Gaarden Kjælnæs i Kollefjord oprettes en Landbrugs- og Husholdningsskole med Forsøgsstation, idet Tinget saa forudsætter en nærmere Forhandling om Skolens Ledelse og Drift.

Ved Sagens *2. Behandling* den *12. September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *13. September* sattes Udvalget Forslag under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 17 Stemmer *(stemte ikke:* Formanden; *fraværende:* Effersøe, Provsten og Mortensen.

Den *14. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes Lagting.
Thorshavn, den 14. September 1917.

Til
Justitsministeriet.

I Lagtingssamlingen 1916 vedtog Tinget et saalydende Udvalgsforslag:

»1. Der vælges et staaende Udvalg paa 5 Medlemmer til sammen med Amtmanden at føre Forhandlinger med rette vedkommende om, hvorvidt og i bekræftende Fald paa hvilke Vilkaar Gaarden Kjælnæs i Kollefjord kan erhverves til Brug for en Landbo- og Husholdningsskole med dertil knyttet Forsøgsvirksomhed.

Samtidig overvejes ogsaa det fra Kongsbønderne paa Selletræ og eventuelt andre fremkomne Tilbud, ligesom Forhandlinger med vedkommende eventuelt vil føres af Udvalget.

2. Udvalget udarbejder eller lader udarbejde Plan og Overslag over Bygninger m. m. til den under 1 ommeldte Virksomhed. De med Plan og Overslag forbundne Udgifter indtil 200 Kr. afholdes af Amtsrepartitionsfonden.«

Det saaledes nedsatte Udvalg afgav under 6. August d. A. en Beretning ledsaget af forskellige Bilag, deriblandt Planer og Overslag til de nødvendige Bygninger til en Landbrugs- og Husholdningsskole med Forsøgsstation.

Ved Sagens 1. Behandling i Tinget vedtoges at nedsætte et Udvalg paa 7 Medlemmer.

Dette Udvalg afgav under 10. ds. medfølgende Betænkning, til hvilken man tillader sig at henvise.

Ved Sagens 3. Behandling i Gaar vedtoges Udvalgets saalydende Forslag:

— — — — — — — — — — — — —

(se Udvalgsbetænkningen)

enstemmig med 17 Stemmer.

Idet man herved giver sig den Ære at fremsende Sagens Akter, tillader man sig paa det bedste at anbefale Sagen til det høje Ministeriums velvillige Overvejelse og videre gunstige Forsorg.

Svenning Rytter. *Joen Poulsen.*

M. A. Winther.

XVI. Sagen ang. Ændring i Sønæringsloven.*)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes den fra forrige Aars Samling udsatte Sag ang. Ændring i Sønæringsloven.

Ved Sagens *1. Behandling* den *13. August* vedtoges det efter Forslag af Samuelsen at henvise den til *Udvalget i Sagen ang. Motorkursus m. m.*

Den *6. September* afgav Udvalget (Ordfører: R. Rasmussen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg, der er nedsat for at behandle et Andragende fra Hr. Navigationslærer Jens Pauli Andreassen om Understøttelse til at afholde et Motorkursus m, m., er henvist den fra forrige Aar udsatte Sag om Ændring i Sønæringsloven m. m., tillige med to af Amtet udarbejdede Forslag bilagt med Erklæringer**) fra »Føroya fiskimannafelag« og fra »Færøernes Skipper- og Navigatørforening«.

Selve den foreliggende Sag handler, saaledes som den paa det nuværende Stadium fremtræder, om to forskellige Spørgsmaal, nemlig: et Forslag til Anordning for Færøerne om Lempelser i Sønæringsloven og et Forslag til Lov om Tillæg til Navigationsundervisningsloven.

Efter at Spørgsmaalet om Ændring i Sønæringsloven i 1896 og 1899 havde været behandlet i Lagtinget uden noget større positivt Resultat, fremkom der i 1903 et Andragende fra Færøernes Skipper- og Navigatørforening om samme Sag. Dette førte til, at der af Tinget blev vedtaget et Forslag til Ændring i ovennævnte Lov gaaende ud paa visse Skærpelser, hvorefter der blandt andet om Bord i de færøske Fiskerskibe foruden Føreren skulde findes en Styrmand eller Bedstemand, der havde bestaaet den dagældende Sætteskipperprøve, samt at Retten til at føre Fiskerskib over 20 Tons i den færøske indskrænkede Fart skulde være betinget af, at vedkommende i det mindste havde erhvervet Bevis som Sætteskipper.

Det dengang i Lagtinget vedtagne Forslag opnaaede imidlertid aldrig at blive ophøjet til Lov, men Sagen blev i 1914 — i en noget mindre udvidet Skikkelse — atter rejst paa Foranledning af Andragende til Lagtinget fra Færøernes Rederiforening.

Andragendet var bilagt med to af Amtet indhentede Erklæringer, nemlig fra Landfogden og fra Færøernes Skipper- og Navigatørforening.

Da Udvalget, hvortil Sagen i 1914 henvistes, uagtet det stærkt sympatiserede med Andragerne, ikke saa sig i Stand til at underkaste Spørgsmaalet en tilstrækkelig grundig Behandling, blev Sagen udsat til næste Aar.

I 1915 var Sagen atter for i Lagtinget, men blev dette Aar udsat til næste Aar med den Motivering, at Rigsdagen netop da behandlede et Lovforslag om Sønæringen, der i en ikke uvæsentlig Grad afveg fra den dagældende Lov, og som,

*) Se Lagtingstidende for 1916, Side 33.

efter hvad der forelaa, saa snart det var ophøjet til Lov, ved kgl. Anordning skulde sættes i Kraft paa Færøerne med de Lempelser, der fandtes nødvendige, efter at Lagtinget derom var hørt.

Ved Lagtingets Aabning i 1916 forelaa, foruden den fra det foregaaende Aar udsatte Sag, en Skrivelse af 24. Juli s. A. fra Amtet; hvorefter Justitsministeriet anmoder Amtet om at indhente Lagtingets Betænkning over, hvilke Lempelser, dette finder nødvendigt at foretage for Færøerne i Lov Nr. 50 af 28. Febr. 1916 om Sønæringen, inden den ved kgl. Anordning bliver sat i Kraft paa Færøerne. Desuden forelaa der fra Amtet til Sagens Oplysning forskellige Skrivelser og Tryksager, nemlig:

1. Erklæring fra Færøernes Skipper- og Navigatørforening.
2. Erklæring fra Chefen paa Inspektionsskibet »Beskytteren«.
3. Lov om Sønæringen af 28. Februar 1916.
4. Kgl. Anordning Nr. 70 af 22. Marts 1916.
5. Bekendtgørelse Nr. 71 af 22. Marts 1916.
6. Bekendtgørelse Nr. 75 af 25. Marts 1916.
7. Cirkulære af 27. Marts 1916.
8. Forslag til Lov om Sønæringen med Motiver.
9. Betænkning afgivet af det af Ministeriet for Handel og Søfart den 2. Juni 1911 nedsatte Udvalg.

Det Udvalg, der i 1916 behandlede Sagen, fremhævede i sin Betænkning, at der foruden de tiltænkte Ændringer i Sønæringsloven havde været under Overvejelse at søge opnaaet en for Færøerne hensigtsmæssig Tilføjelse til Navigationsundervisningsloven, hvorved der aabnedes Færinger Adgang til her paa Øerne at tage en Tillægsprøve til Sætteskipperprøven, saa de kan være i Stand til at føre Skib paa Atlanterhavet uden at være nødt til at underkaste sig den Umag og Bekostning, som det vil medføre for en paa Færøerne bosat Person at tage Styrmandseksamen ved en af de danske Navigationsskoler. Der fremkom i Forbindelse med ovennævnte Betænkning i 1916 et Forslag, hvori Amtmanden anmodedes om at udarbejde Forslag til Anordning om Lempelser i Lov Nr. 50 af 28. Februar 1916 om Sønæringen m. m., tillige med Forslag til Lov om Tillæg for Færøerne til Lov om Navigationsundervisningen af 28. Febr. 1916. Desforuden anmodes Amtmanden om at forelægge disse Forslag for Færøernes Fiskerforening, Færøernes Rederiforening og Færøernes Skipper- og Navigatørforening til Erklæring.

Det nuværende Udvalg slutter sig i Hovedsagen til de Synspunkter, der fremtræder i Udvalgsbetænkningen fra 1916, hvortil man indskrænker sig at henvise, medens man dog paa visse Punkter tænker sig at gaa noget videre. Dog ønsker Udvalget at paapege, at det maaske vil være nødvendigt at tage nogle midlertidige Bestemmelser med Hensyn til de Mænd, der hidtil har faret som Bedstemænd.

Der har inden for Udvalget været Enighed om at fremme Sagen i indeværende Samling, og man slutter sig i det væsentlige til Indholdet af de af Amtet udarbejdede Forslag, dels til Anordning for Færøerne om Lempelser i Lov Nr. 50 af 28. Febr. om Sønæringen m. m. og dels til Lov om Tillæg for Færøerne til Lov om Navigationsundervisningen af 28. Febr. 1916,

Det er særlig med Hensyn til det sidstnævnte, at Udvalget har tænkt sig at gaa noget videre, idet man hertil vil knytte nogle Bestemmelser om Eksamenskommissionen, saaledes som det ogsaa vil fremkomme under den Sag, som nærværende Udvalg er nedsat for at behandle. Der har inden for Udvalget været en overvejende Stemning for, at der nedsættes en fast Eksamenskommission for Færøerne, og at denne kommer til at fungere ved alle de nautiske Eksaminer, der tages her. Udvalget har tænkt sig, at en saadan Kommission kommer til at

bestaa af 3 Medlemmer, hvoraf de 2 skal være bosatte her paa Øerne, medens det tredie Medlem godt kan være bosat uden for Øerne.

For at Eksamen dog skal kunne afholdes for en fuldtallig Kommission til en anden Tid af Aaret end den, paa hvilken det vil være belejligt for det uden for Øerne bosatte Medlem at være til Stede, formener man, at det kunde være heldigt, om Amtet i saadanne Tilfælde kunde udnævne en Stedfortræder.

Udvalget anser det ogsaa for at være af stor Betydning, om det tillades den Lærer, der har undervist Eksaminanden, at stille denne mundtlige Spørgsmaal ved Eksamensbordet, da det ofte viser sig, at der hos Navigatører godt kan findes en stor praktisk Dygtighed, der sætter dem i Stand til fuldt ud at opfylde deres Plads som Førere om Bord i et Skib, uden at de derfor er i Besiddelse af nogen Øvelse i selvstændig mundtlig Fremstilling. Hvor det i det hele taget drejer sig om Eksaminander, der ikke har megen Øvelse i mundtlig Fremstilling, vil en mundtlig Eksamination ikke altid give det rette Billede af Elevens Kundskaber, med mindre Eksaminationen foretages af vedkommende Lærer. (Jævnfør Bemærkninger til Udkastet til Lov om Eksaminer for Skibsførere og Styrmænd m. m. Pag. 37, Sp. 3, 4. Punktum, afgivet af Kommissionen af 2. Juni 1911).

Det er utvivlsomt, at den her paapegede Ordning med Hensyn til Eksamenskommissionen foruden andre Fordele ogsaa vil medføre den Ensartethed i Bedømmelsen ved de nautiske Eksaminer, som vi paa Færøerne saa haardt trænger til, og som vil virke i en heldig Retning, baade for dem, der skal undervise til de nautiske Eksaminer, og for Navigatørstanden i sin Helhed.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa følgende:

I.

Forslag til Anordning for Færøerne om Lempelser i Lov Nr. 50 af 28. Februar 1916 om Sønæringen m. m.

I Henhold til den Regeringen ved Lov om Sønæringen af 28. Februar 1916, § 31, givne Bemyndigelse, fastsættes herved for Færøernes Vedkommende følgende Lempelser i bemeldte Lov:

§ 1.

Beviset som Kystskipper giver Ret til at føre Skib, hjemmehørende paa Færøerne paa indtil 100 Tons, mellem Øerne i Sigte af Land.

Beviset som Sætteskipper giver Ret til at føre Skib, hjemmehørende paa Færøerne paa indtil 200 Tons, i Fart mellem Færøerne og Island, Norge, de skotske Øer samt Skotland, England og Irland.

Den, der har bestaaet den i Tillæg for Færøerne til Lov om Navigationsundervisningen omhandlede Tillægsprøve til Sætteskipperprøven, og som er fyldt 25 Aar og har erhvervet Bevis som Sætteskipper, skal have Ret til at være Fører af Skib, hjemmehørende paa Færøerne paa indtil 300 Tons, i Fart paa det nordlige Atlanterhav og dertil hørende Have.

§ 2.

Paa Skib, over 20 Tons, hjemmehørende paa Færøerne paa Fiskeri ved Færøerne i Sigte af Øerne, skal der som Fører være ansat en Mand med Bevis som Fiskeskipper af 2. Klasse (jfr. § 16), dog at der, for saa vidt Skibet er Dampfiskerfartøj af over 100 Tons men ikke over 500 Tons, skal som Fører være

ansat en Mand med Bevis som Fiskeskipper af 1. Klasse, samt en Styrmand med samme Bevis. Det samme skal kræves for Skib, hjemmehørende paa Færøerne paa Fiskeri ved Færøerne, der foregaar uden for Sigte af Øerne, eller ved Island, Rockall, Jan Mayen, St. Kilda og Nordsøen, men, for saa vidt det er Dampfiskerfartøj, ikke over 500 Tons.

§ 3.

Paa Skib, hjemmehørende paa Færøerne, og for saa vidt det er Dampfiskerfartøj, dog ikke over 500 Tons, paa Fiskeri i det nordlige Atlanterhav og dertil hørende Have, skal der som Fører være ansat en Mand, der opfylder de i Anordningens § 1, sidste Stykke, foreskrevne Betingelser, hvorhos der yderligere skal være ansat en Styrmand, der har Bevis som Fiskeskipper af 1. Klasse.

For Skib udover den i §§ 16 og 17 samt ovenfor omhandlede Fart og for dansk Dampfiskerfartøj af over 500 Tons gælder de i §§ 2 og 3 fastsatte almindelige Bestemmelser. Dog kan der ved kongelig Anordning fastsættes Lempelser i de i nærværende Paragraf givne Regler.

§ 4.

Ved det nordlige Atlanterhav og dertil hørende Have forstaas: »Atlanterhavet til Ækvator, samt det nordlige Ishav, Middelhavet, Nordsøen med Kanalen, det irske Hav, Kattegattet og Østersøen, det karibiske Hav og den meksikanske Havbugt, Baffinsbugten og Davisstrædet samt Hvidehavet«.

Midlertidige Bestemmelser.

De Personer, der i mindst 24 Maaneder inden denne Anordnings Ikrafttræden har været paamønstrede som Bedstemænd, og som har underkastet sig og bestaaet en af Handelsministeriet fastsat Synsprøve og har fyldt 25 Aar, skal fremdeles have Ret til at drive samme Næring som hidtil, uden at have taget nogen Navigationseksamen.

Landfogden paa Færøerne udsteder uden Betaling Bevis til de her omhandlede Personer, hvorved de kan godtgøre at opfylde de i dette Stykke stillede Betingelser.

* * *

II.

Forslag til Lov om Tillæg for Færøerne til Lov om Navigationsundervisningen af 28. Februar 1916.

§ 1.

Der vil paa Færøerne kunne tages en Tillægsprøve til Sætteskipperprøven.

Til denne Prøve kræves:

A. Matematik, herunder:
   1. Aritmetik med følgende Omfang: De 4 Regningsarter med hele Tal, alm. Brøk og Decimalbrøk. Proportioner, Rod, Potens og Logarithmer. Praktisk Regning med Logarithmer.
   2. Plangeometri: Cirklen og dertil hørende Linier. Trekanten. Udførelse af de almindeligste geometriske Konstruktioner. Decimal- og Kordeskala.
   3. Trigonometri. De trigonometriske Størrelser og deres Brug til Løsning af retvinklede Trekanter.

B. Navigation. Søuret. Længdebestemmelse ved Hjælp af Søuret og en Klokkesletsobservation af Solen. Bestemmelse af Skibets Sted ved Stedlinieobservation af Solen. Bestemmelse af Solens Azimut og Amplitude. Bestemmelse af Deviationen ved astronomisk Observation.

C. Søret. Skibsførerens Myndighed med Hensyn til Lydigheds Tilvejebringelse om Bord samt til Forseelser og Forbrydelser begaaede om Bord. Skibsmandskabets Rettigheder og Pligter.

Ingen kan indstille sig til denne Prøve, forinden han har erholdt Bevis som Sætteskipper.

§ 2.

Der oprettes en fast Eksamenskommission for Færøerne, bestaaende af 3 Medlemmer, hvoraf de 2 skal være bosatte paa Øerne, medens et Medlem kan være bosat udenfor Øerne.

Denne Eksamenskommission virker som saadan ved alle nautiske Eksaminer, der afholdes paa Færøerne.

Kommissionen udnævnes af Navigationsdirektøren. Amtet bemyndiges til at udnævne en Stedfortræder i Tilfælde af, at det udenfor Øerne bosatte Medlem ikke kan møde.

* * *

Bemærkninger

til de enkelte Paragraffer i Forslag til Anordning for Færøerne om Lempelser i Lov Nr. 50 af 28. Februar 1916 om Sønæringen m. m.

Ad § 1.

Da Beviset som Sætteskipper i det egentlige Kongerige giver Ret til Fart øst for en Linie fra Lindesnæs til Texel, kan den, der har nævnte Bevis og farer med Skib hjemmehørende paa Færøerne, jo ikke med sit Skib komme i den Fart, som Beviset efter Loven hjemler ham Ret til. Det er derfor formentlig berettiget, at han faar Ret til en anden Fart, der kan være ham til samme Nytte som den i Lov om Sønæringen § 7 hjemlede. Som saadan Fart har man fundet det hensigtsmæssigt at foreslaa de ved Færøerne nærmest liggende Lande, hvormed man under normale Forhold stadig staar i Forbindelse. — Med Hensyn til dem, der har Tillægsprøven til Sætteskipperprøven, finder man det rimeligt, at de faar Ret til en noget mere udvidet Fart.

Ad § 2.

I den Fart, der omfatter Sejlads i Sigte af Øerne, har det, efter den hidtil gældende Lovgivning, staaet enhver frit for at være Fører af Skib paa Fiskeri, men der har ingenlunde fra alle Sider været Tilfredshed hermed. Der fandtes allerede i det af Lagtinget i 1903 vedtagne Forslag Bestemmelser, hvorefter den, der i nævnte Fart skulde være Fører af Skib, ogsaa skulde være i Besiddelse af Sætteskipperbevis, jfr. Lagtingstidende for 1903, Pag. 28--31.

Endskønt der ganske vist hidtil ikke har vist sig større Ulemper ved den gældende Ordning, kan det ikke fragaas, at der er forbunden en vis Fare med, at der om Bord ikke findes en Mand, som forstaar Navigeringen, særlig i saadanne Tilfælde, hvor Skibet paa Grund af Uvejr skulde drive saa langt bort, at man mistede Øerne af Sigte.

Under Hensyn hertil, og under Hensyn til, at der for Tiden ikke er Mangel paa Navigatører, har Udvalget ment det rettest, at der om Bord i Skibe over 20 Tons paa Fiskeri i Sigte af Øerne skal være ansat en Fører med Bevis som Fiskeskipper af 2. Klasse. For Dampfiskerfartøjer, for saa vidt de er over 100 Tons, vil det dog paa Grund af det forøgede Ansvar, baade for Mandskab, Ladning og Maskineri, være heldigt, at Føreren har Bevis som Fiskeskipper af 1. Klasse, om det ogsaa bliver nødvendigt, at der paa et saadant større Dampfiskerfartøj ansættes en Styrmand med samme Bevis.

De her nævnte Krav for Dampfiskerfartøjer mener Udvalget ogsaa at være tilstrækkelige for Fiskeri i den i Anordningens § 2, 2. Punktum, nævnte Fart, for saa vidt Tonnagen ikke overstiger 500 Tons. Paa den anden Side kan man heller ikke i nogen Fiskerifart tænke sig at gaa under 500 Tons som Maksimumsgrænse, da man i saa Fald udelukker de nyere større Typer af Damptrawlere. Udtrykkene »i Sigte af Øerne, eller ved Island« i det fra Amtet foreliggende Forslag § 2, 2. Punktum, synes at være for lidt omfattende, da Udvalget nødig vil gaa med til at indsnævre det Omraade, hvorpaa den ældre Fiskeskipperprøve gav Ret til Fiskeri, saa meget, at nogle af de tidligere brugte Fiskepladser som Rockall og Jan Mayen falder uden for. Det vilde nemlig medføre, at en Fører med Bevis som Fiskeskipper af 1. Klasse ikke har Ret til at drive Fiskeri i saa stort Omfang som de ældre Fiskeskippere, endskønt hans nautiske Eksamen er en Del større.

Det har efter de hidtil gældende Regler ikke været nødvendigt, at der om Bord i Fiskerfartøjer, hjemmehørende paa Færøerne, fandtes mere end én Dæksbefalingsmand med Sønæringsbevis; men det er et meget gammelt Krav at faa dette Forhold ændret, som det blandt andet fremgaar af Udvalgsbetænkningerne i Sagen angaaende Ændring i Sønæringsloven. (Se Lagtingstidende for Aarene 1896—1899 og 1903.) Det nuværende Udvalg er ogsaa enigt i, at dette Forhold ændres derhen, at der foruden Skibets Fører maa være en Mand om Bord med Bevis som Fiskeskipper af 1. Klasse.

Helt betryggende er det dog ikke, medmindre denne Mand paamønstres som Styrmand (Bedstemand), da han jo først som saadan har til daglig Opgave at følge Skibets Navigering, saa at han uden videre, hvad Øjeblik det skal være, er klar til at træde i Førerens Sted.

Ad § 3.

Uagtet Loven af 25. Marts 1892 giver de færøske Fiskeskippere Ret til at drive Fiskeri overalt paa Havet, saa vil den praktiske Erfaring dog vise, at Mænd, der kun har den daværende Fiskeskippereksamen eller den nuværende Sætteskipperprøve, ikke er i Stand til at gøre Brug af denne Ret i ethvert givet Tilfælde; man kan derfor gaa ud fra, at det kun er til Fremme for Fiskeriet, om der til den, som skal være Fører af Skib paa Fiskeri i det nordlige Atlanterhav, stilles de i den i Anordningens § 1 nævnte Tillægsprøve indeholdte Krav, da de jo kun giver Garanti for, at Førerne er i Stand til at føre Skib paa hele det Omraade, som de har Ret til at befare.

Ad § 4.

Med Hensyn til de midlertidige Bestemmelser skal Udvalget tillade sig at bemærke, at Grunden til, at man ønsker, at de, der hidtil har været Bedstemænd, fremdeles uden noget Bevis skal have Ret til at være det, er den, at man for det første ikke finder det rigtigt at gøre noget Indgreb i de hidtilværende Bedstemænds Næring, og for det andet, at det for selve Fiskeridriften ikke vil være heldigt, om alle de Bedstemænd, som ikke har Sønæringsbevis, kommer bort fra deres Stilling, da de ofte er ældre Mænd og meget erfarne som Foregangsmænd for selve Fiskeridriften.

Den *10. September* fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Udvalget* til Forslag til Anordning for Færøerne om Lempelser i Lov Nr. 50 af 28. Februar 1916 om Sønæringen m. m.:

Sidste Punktum i § 2 udgaar og som nyt Stykke tilføjes Paragraffen:

»Paa Skib, hjemmehørende paa Færøerne, og for saa vidt det er Dampfiskerfartøj af ikke over 500 Tons, paa Fiskeri ved Færøerne uden for Sigte af Øerne eller ved Island, Rock all, Jan Mayen, St. Kilda og Nordsøen, skal der som Fører være ansat en Mand med Bevis som Fiskeskipper af 1. Klasse, samt en Styrmand med samme Bevis.«

Den *11. September* fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Udvalget* til Forslag til Lov om Tillæg for Færøerne til Lov om Navigationsundervisningen af 28. Februar 1916:

I § 2, sidste Stykke, forandres Ordet »Navigationsdirektøren« til »Handelsministeren«.

Ved Sagens *2. Behandling* den *12. September* sattes Forslaget til Anordning først under Afstemning:

§ 1 vedtoges med 16 Stemmer mod 0.
§ 2. Ændringsforslaget sattes først under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.
§en saaledes ændret vedtoges med 17 Stemmer mod 0.
§§ 3 og 4 og Midlertidige Bestemmelser vedtoges med 17 St. mod 0.

Derefter sattes Forslag til Lov om Tillæg for Færøerne til Lov om Navigationsundervisningen af 28. Februar 1916 under Afstemning:

§ 1 vedtoges med 17 Stemmer mod 0.
§ 2. Ændringsforslaget betragtedes som vedtaget uden Afstemning.
§en saaledes ændret vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3. Behandling vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

Den *13. September* foretoges *3. Behandling* af Sagen.

Forslaget til Anordning:

§§ 1—4 sattes samlede under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

Midlertidige Bestemmelser betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Forslaget til Lov sattes under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

Sagen i dens Helhed sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 17 Stemmer *(stemte ikke:* Formanden; *fraværende:* Provsten, Mortensen og Effersøe).

Det ved 3. Behandling endeligt vedtagne Forslag er vedhæftet som Bilag 9.

. . . . . .

Den *14. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 14. Septbr. 1917.

Til

Justitsministeriet.

Lagtinget har i indeværende Samling haft til Behandling en fra forrige Aar udsat Sag om Ændringer i Sønæringsloven tillige med et Tillæg til Navigationsundervisningsloven.

Foruden selve den udsatte Sag forelaa ved Lagtingets Aabning to Forslag, udarbejdede af Amtet, nemlig: »Forslag til Anordning om Lempelser i Lov Nr. 50 af 28. Februar 1916 om Sønæringen« og »Forslag til Lov om Tillæg for Færøerne til Lov om Navigationsundervisningen af 28. Februar 1916« samt to af Amtet indhentede Erklæringer over disse.

Sagen har været behandlet i et 5-Mandsudvalg, som den 5. September afgav en Betænkning, der resulterede i, at Udvalget anbefalede til Tingets Vedtagelse de to af Amtet udarbejdede Forslag med visse Ændringer og Tilføjelser, dog i den Form, at Udvalget i Stedet for selve Amtets Forslag med Udvalgets Ændringer m. m. fremsatte to sammenhængende Forslag i Overensstemmelse med disse.

Idet man tillader sig at henvise til selve Betænkningen og Forslagene, skal man tilføje, at der mellem 1. og 2. Behandling fremkom fra Udvalget to Ændringsforslag, hvortil man ligeledes tillader sig at henvise.

Ved Sagens 2. Behandling vedtoges Forslagenes enkelte Paragraffer med Udvalgets Ændringsforslag.

Ved Sagens 3. Behandling vedtoges ved Navneopraab de 2 Forslag i deres Helhed, idet 17 stemte »ja«, 1 stemte ikke, og 3 var fraværende.

Idet man herved indsender de saaledes af Lagtinget vedtagne Forslag tillige med den afgivne Betænkning og øvrige Papirer Sagen vedrørende, skal man paa det bedste anbefale Sagen til det høje Ministeriums Velvilje og gunstige Forsorg.

Svenning Rytter. *R. Rasmussen,*
Ordfører.

Joen Poulsen.

XVII. Forslag til Anordning, hvorved Lov Nr. 126 af 13. Juni 1914 om Jordemodervæsenet med forskellige Ændringer udvides til at gælde for Færøerne.*)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes det fra forrige Aars Samling udsatte Forslag til Anordning, hvorved Lov Nr. 126 af 13. Juni 1914 om Jordemodervæsenet med forskellige Ændringer udvides til at gælde for Færøerne.

Ved Sagens *1. Behandling* den *8. August* vedtoges det efter Forslag af Konoy at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den *9. s. M.* valgtes: *Dam, Effersøe, J. Rasmussen, Konoy* og *Nolsøe.*

Den *12. September* afgav Udvalget (Ordfører: Konoy) en Betænkning, der er vedhæftet som Bilag 12.

---

*) Se Lagtingstidende for 1916, Side 26.

Ved Sagens *2. Behandling* den *13. September* sattes Lovforslaget i Forbindelse med Udvalgets Forslag til Ændringer under Afstemning:

Forsagets § 1 vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

§ 2. Ændringsforslaget sattes under Afstemning og vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

§ 2 saaledes ændret vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

§ 3. Ændringsforslaget sattes under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

§en saaledes ændret betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

§§ 4—7 sattes samlede under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

§ 8. Forslag fra hele Udvalget vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

Forslag af et Mindretal (Konoy og Nolsøe) sattes under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 9 Medlemmer stemte derfor (*stemte ikke:* J. Rasmussen, Matras, Christiansen, Samuelsen, Djurhuus, Dam, Dahl, Effersøe og Formanden; *fraværende:* Provsten, Mortensen og R. Niclasen).

Forslag af et Mindretal (Dam) sattes under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 5 Medlemmer stemte derfor.

Forslag af et Mindretal (Effersøe og J. Rasmussen) sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 10 Stemmer mod 2 (*nej stemte:* R. Rasmussen og Konoy; *stemte ikke:* Winther, Paturssøn, P. Niclasen, Christiansen, Nolsøe og Formanden; *fraværende:* Provsten, Mortensen og R. Niclasen).

Udvalgets Forslag Punkt 7 og 8 vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

§ 8 saaledes ændret vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

§ 9. Udvalgets Forslag Punkt 9 sattes under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

§ 10. Udvalgets Forslag Punkt 10 sattes under Afstemning og vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

Udvalgets Forslag Punkt 11 sattes under Afstemning og vedtoges med 11 Stemmer mod 0.

Udvalgets Forslag Punkt 12 sattes under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

§ 10 saaledes ændret betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

§ 11. Udvalgets Forslag Punkt 13 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

§en saaledes ændret ligeledes.

§ 12. Udvalgets Forslag Punkt 14 vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

— — — 15 — — 15 — — 0.

§ 12 saaledes ændret betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

§ 13. Udvalgets Forslag Punkt 16 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Udvalgets Forslag Punkt 17 vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

— — — 18 — — 14 — — 0.

Lovforslagets §§ 14 og 15 betragtedes som vedtagne uden Afstemning.

— § 16 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

— § 17 ligeledes.

Punkt II vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

— III — — 15 — — 0.

Sagen overgik derefter til 3. Behandling.

3. *Behandling* af Sagen foretoges den *14. September.*

§§ 1— 6 vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

§§ 7—13 — — 14 — — 0.

§§ 14—17 — — 14 — — 0.

Spørgsmaalet om Instruks vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

— - Jordemoderdistrikter vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

Sagen i dens Helhed sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 16 Stemmer *(stemte ikke:* Formanden; *fraværende:* Provsten, Mortensen, Patursson og Egholm).

Den *14. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes Lagting.
Thorshavn, den 14. September 1917.

Til
Justitsministeriet.

Lagtinget har i indeværende Samling behandlet 1) et af Amtet i 1915 forelagt »Forslag til Anordning, hvorved Lov Nr. 126 af 13. Juni 1914 om Jorde-

modervæsenet med forskellige Ændringer udvides til at gælde for Færøerne«, 2) »Instruks for samtlige til Praksis berettigede Jordemødre paa Færøerne« og 3) »Forslag til Bekendtgørelse om Færøernes Inddeling i Jordemoderdistrikter«.

Sagerne er efter en 1. Behandling i Tinget blevne behandlede i et Udvalg paa 5 Medlemmer, der under 12. d. M. afgav medfølgende Udvalgsbetænkning med vedføjede Ændringsforslag. Udvalget var enigt i samtlige Ændringsforslag med Undtagelse af de til § 8 stillede. Ved 2. Behandling i Tinget den 13. ds. blev samtlige af hele Udvalget stillede Ændringsforslag vedtagne. Af de tre til § 8 stillede Ændringsforslag blev det af Konoy og Nolsøe ikke vedtaget, idet kun 9 stemte derfor, 9 stemte ikke og 3 var fraværende. Det af Dam stillede Forslag blev heller ikke vedtaget, idet kun 5 stemte derfor. Det af Effersøe og J. Rasmussen stillede Forslag blev derimod vedtaget, idet 10 stemte »Ja«, medens 2 stemte »Nej«, 6 stemte ikke og 3 var fraværende.

Det saaledes ændrede Forslag blev ved 3. Behandling den 14. ds. enstemmigt vedtaget med 16 Stemmer, og ved samme Lejlighed blev ligeledes de under 2 og 3 nævnte Sager vedtagne.

Idet man vedlægger Udvalgsbetænkningen og samtlige Papirer Sagen vedrørende, og idet man tillader sig at henvise til det oprindelige Forslag om Jordemoderlov, som findes i Lagtingstidende for 1915 som Bilag 9, og til Bilag 2 til Bilag 9 om Jordemoderdistrikter i samme Lagtingstidende samt til det vedtagne Forslag til Instruks for Jordemødre, undlader man ikke at anbefale nævnte Sager til det høje Ministeriums velvillige Overvejelse og videre gunstige Forsorg.

Svenning Rytter. *S. P. ár Konoy.*

Joen Poulsen.

XVIII. Sagen angaaende Lønforhøjelse til Fiskevragere.*)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes den fra forrige Aars Samling udsatte Sag ang. Lønforhøjelse til Fiskevragere paa Suderø samt et Andragende**) fra Fiskevragere i Thorshavn om Lønforhøjelse.

Ved Sagens *1. Behandling* den *1. August* vedtoges det efter Forslag af P. Niclasen at henvise den til *Udvalget for forskelligartede Sager.*

Den *13. August* afgav Udvalget (Ordfører: P. Niclasen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist:

1. Den fra forrige Tingsamling udsatte Sag ang. Lønforhøjelse til Fiskevragere paa Suderø.
2. Andragende fra Fiskevragere i Thorshavn om Lønforhøjelse.

Over førstnævnte Sag er der indhentet Erklæring saavel fra Købmandsforeningen som fra Overvrageren i Thorshavn. — Købmandsforeningen kan ikke anbefale, at der indrømmes Fiskevragerne nogen Lønforhøjelse eller nogen anden Ændring i deres Lønforhold ud fra den Betragtning, at Vragernes Arbejde ikke er saa strengt, at det skulde fordre højere Løn end den fastsatte.

Overvrager Haraldsen foreslaar i sin Erklæring, at Vragernes Løn forhøjes med 25 Øre pr. Time i Tiden fra Kl. 6 Morgen til Kl. 9 Aften, Spisetiden 2 Timer fraregnet, og for Nat- og Helligdagsarbejde 90 Øre pr. Time. Overvrageren anfører, at da Fiskevragerne bleve ansatte i 1913, var Lønnen for almindeligt Losningsarbejde 25 Øre pr. Time, medens den nu er steget til 40 Øre pr. Time. Overarbejde (6—9) Aften 50 Øre pr. Time og Natarbejde samt Helligdagsarbejde 75 Øre pr. Time.

Over det under Punkt 2 ommeldte Andragende foreligger ikke Erklæring hverken fra Købmandsforeningen eller Overvrageren, men da Sagerne er af samme Beskaffenhed, maa Udvalget forudsætte, at de samme Udtalelser vilde være fremkomne med Hensyn til dette Andragende.

Udvalget maa tiltræde de Udtalelser, der fremsættes i Overvragerens Skrivelse af 4. September f. A. Hvervet som Fiskevrager maa efter Udvalgets Formening anses for langt mere ansvarsfuldt end det Arbejde, en almindelig Daglejer udfører, det være sig ved Ladnings- og Losningsarbejde eller paa anden Maade, og Vragerne bør derfor oppebære en højere Løn. Den Lønforhøjelse, her er Tale om, vil ikke spille nogen nævneværdig Rolle for Fiskeeksportørerne,

*) Se Lagtingstidende for 1916, Side 189.

**) Udelades her.

men vil derimod have stor Betydning for Vragerne. Siden Arbejdsregulativet for Fiskevragere paa Færøerne blev givet i 1913, er alle tilsvarende Lønninger stegne i betydelig Grad, og man skal saaledes blandt andet anføre, at en almindelig Arbejdsmands Løn er steget med c. 80—100 pCt. Det maa derfor anses for berettiget, at ogsaa Vragerne nu ansøger om at faa deres Lønforhold forbedrede.

Andragendet fra Fiskevragerne paa Suderø er ikke ganske enslydende med det fra Thorshavn, men gaar dog i det store og hele ud paa det samme. Selvfølgelig maa der for samtlige Vragere paa Færøerne gælde enslydende Bestemmelser, og da Andragendet fra de thorshavnske Vragere er nærmere præciseret, finder Udvalget, at dette paa det nærmeste, og sammenholdt med Overvragerens Udtalelser, bør lægges til Grund for en Ændring i de omtalte Lønforhold.

Dette Andragende gaar ud paa: 1) Forhøjelse af Arbejdslønnen i Henhold til § 5 i Regulativet, saaledes at Vragerne i Stedet for en Timebetaling af 50 Øre erholde følgende Løn: 75 Øre pr. Time for Dagarbejde i Tiden fra Kl. 6 Morgen til Kl. 9 Aften, 1 Kr. pr. Time for Søn- og Helligdagsarbejde. Spisetiderne medregnede. — 2) Forhøjelse af Kostpengene fra 1 Kr. til 2 Kr. pr. Dag (Regulativets § 7, 2. Stk.). — 3) Naar Vragerne opholdes paa Grund af Vejrforhold, forhøjes Godtgørelsen fra 3 Kr. til 5 Kr. pr. Dag (Regulativets § 7, 3. Stk.).

Til ovenstaaende skal Udvalget kun bemærke, at vi kan tiltræde det heri indeholdte med Undtagelse af, hvad angaar Spisetiden, idet vi her i Overensstemmelse med Overvragerens Udtalelser skal anbefale, at den hidtil fulgte Regel, hvorefter Spisetiden fraregnes med 2 Timer, bibeholdes.

I Andragendet fra Fiskevragere paa Suderø fremsættes Begæring om, at Vragerne, naar de kun arbejder 3—4 Timer, maa faa Løn for hele Dagen mod at tage fat i andet Arbejde. Overvrageren udtaler i sin Erklæring, at han ikke kan anbefale en saadan Fremgangsmaade. Udvalget har overvejet dette Spørgsmaal, og man er kommet til det Resultat ikke at foreslaa nogen Forandring i de her bestaaende Forhold.

Udvalget skal i Henhold til foranstaaende fremsætte følgende

Forslag.

Lagtinget indgaar til Justitsministeriet med Andragende om, at der foretages følgende Ændringer i Arbejdsregulativ for Fiskevragere paa Færøerne af 22. April 1913:

§ 5, 1. Punktum, ændres saaledes:

»Der tilkommer dem en Betaling af 75 Øre for hver Time, de arbejder om Dagen, i Tiden fra Kl. 6 Morgen til Kl. 9 Aften og 1 Kr. pr. Time for Søn- og Helligdagsarbejde samt Natarbejde, hvad enten det er ved Sortering af Fisken . . .« o. s. v.

I § 7, 2. Stk., forandres »1 Kr.« til »2 Kr.« og i samme Paragrafs 3. Stk. »3 Kr.« til »5 Kr.«.

Ved Sagens *2. Behandling* den *16. August* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *20. August* fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Dahl, Effersøe, Samuelsen og Christiansen til Udvalgets Forslag:*

Mellem Ordene »følgende« og »Ændringer« indskydes: »foreløbig for 2 Aar gældende«.

Ændringsforslaget sattes først under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 8 Medlemmer stemte derfor, ingen imod.

Udvalgets Forslag sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 13 Stemmer (*stemte ikke:* Dahl; *fraværende:* Provsten, Mortensen, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, R. Niclasen og Egholm).

Den *28. August* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes Lagting,
Thorshavn, den 28. August 1917.

Til
Justitsministeriet.

Lagtinget har i dets indeværende Samling behandlet et Andragende fra færøske Fiskevragere om Lønforhøjelse.

Sagen blev henvist til et Udvalg paa 3 Medlemmer, der under 13. August afgav medfølgende Udvalgsbetænkning, hvortil man tillader sig at henvise.

Mellem 2. og 3. Behandling fremkom et af 4 Medlemmer stillet Ændringsforslag, der vedlægges.

Ved 3. Behandling stilledes først Ændringsforslaget under Afstemning, men bortfaldt, idet det kun opnaaede 8 Stemmer. Med 13 Stemmer vedtoges derefter Udvalgets saalydende Forslag:

— — — — — — — — — — — — —

(se Udvalgsbetænkningen)

Idet man fremsender denne Sag til det høje Ministerium, tillader man sig paa det varmeste at anbefale den til Ministeriets gunstige Forsorg.

Svenning Rytter. *Poul Niclasen.*

A. Samuelsen.

XIX. Sagen angaaende Forlængelse af Lov for Færøerne om Fiskerilaan af 10. Maj 1915.*)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 21. Juni 1917:*

Idet man herved fremsender en Skrivelse af 18. f. M. fra Justitsministeriet angaaende Spørgsmaalet om Forlængelse af Lov for Færøerne om Fiskerilaan af 10. Maj 1915, hvis Gyldighed udløber den 1. April næste Aar, nogle Eksemplarer af Lov om Fiskerilaan af 27. Marts d. A. og nogle Eksemplarer af det dermed enslydende Forslag til Loven med dertil føjede Motiver samt en Erklæring af 19. ds. fra Landfogden paa Færøerne, skal man anbefale, at Lov 10. Maj 1915 søges fornyet for Aarene 1918—19, 1919—20 og 1920—21, dog saaledes, at Bestemmelsen i § 1, sidste Stykke, affattes ligelydende med § 1, sidste Stykke, i Lov 27. Marts d. A. og at det i § 2, 1. Stykke, nævnte Mindstebeløb af 1000 Kr. eventuelt forhøjes noget. Med Hensyn til Ændringen i § 1 skal man dog henlede Opmærksomheden paa, at den i det øvrige Danmark gældende Lov om Saltvandsfiskeri ikke er gældende her. Ved Affattelsen af § 2, 1. Stk., maa det haves for Øje, at den danske Lovs Regler om Laaneforeninger (gennem hvilke der tænkes ydet Laan til mindre Fartøjer) ikke er medtagne i den særlige færøske Lov.

Ved Sagens *1. Behandling* den *6. August* vedtoges det efter Forslag af Formanden at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den *7. s. M.* valgtes: *Dahl, J. Rasmussen, Samuelsen, Konoy* og *R. Rasmussen.*

Den *12. September* afgav Udvalget (Ordfører: Samuelsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist til Betænkning Spørgsmaalet om Fornyelse af Lov for Færøerne om Fiskerilaan af 10. Maj 1915.

Der foreligger for Udvalget følgende Aktstykker:

1. Skrivelse fra Justitsministeriet af 18. Maj 1917 bilagt med forskellige Tryksager.**)
2. Skrivelse fra Landfogden af 19. Juni d. A.**)
3. Skrivelse fra Amtet af 21. Juni d. A.

*) Se Lagtingstidende for 1914, Side 12.

**) Udeladtes her.

Udvalget skal om denne Sag bemærke følgende:

Det fremgaar af Landfogdens Erklæring, at der i Finansaaret 1914—15 er ydet Laan til Anskaffelse af 11 Fartøjer til et samlet Beløb af 39,800 Kr., i 1915—16 til Anskaffelse af 9 Fartøjer til et samlet Beløb af 37.400 Kr. og i 1916—17 til Anskaffelse af 1 Fartøj til et Beløb af 2200 Kr., og at Statskassen i nævnte Periode ikke har lidt noget Tab ved Realisation af Fartøjer behæftede med Fiskerilaan.

Udvalget maa tilraade Lagtinget at vedtage, at Loven søges fornyet for Aarene 1918—19, 1919—20 og 1920—21, og at den gennemføres uden Ændring, idet man skønner, at den har været til Gavn. Dog finder man, at Ordene »og er i Besiddelse af Baad og Fiskeredskaber« i § 1, 2. Stykke, bør udgaa, idet det ikke skønnes at have nogen praktisk Betydning, at det kræves af den eventuelle Laantager, at han skal eje Baad og Fiskeredskaber. Derimod ønsker man ikke at stille Forslag om, at $^4/_5$ i samme Stykke skal ændres til $^3/_5$, idet mange Fiskere heroppe kun driver Fiskeri i Sommerhalvaaret, mens de den øvrige Del af Aaret kan drive og bør kunne drive anden lønnende Virksomhed, uden derved at tabe Retten til at behandles som Fiskere. Man mener ligeledes at burde holde paa, at der ogsaa i Aaremaalet 1918—19 til 1920—21 skal kunne erholdes Laan af Statskassen til Fartøjer af en Værdi paa 1000 Kr. Netop i Øjeblikket har Spørgsmaalet herom næppe praktisk Betydning, idet alle Fartøjer er saa dyre, men Forholdene kan dog forandre sig inden Periodens Udløb.

I Henhold til foranstaaende fremsætter Udvalget følgende

Forslag.

Lagtinget andrager hos Regeringen om, at Lov for Færøerne om Fiskerilaan af 10. Maj 1915 søges fornyet for Aarene 1918—19, 1919—20 og 1920—21 uden anden Ændring end at Ordene »og er i Besiddelse af Baad og Fiskeredskaber« i § 1, 2. Stykke, udgaar.

Ved Sagens *2. Behandling* den *13. September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling s. D.* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 14 Stemmer (*stemte ikke:* Formanden; *fraværende:* Provsten, Mortensen, Matras, Dam, Dahl og Effersøe).

Den *14. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 14. Septbr. 1917.

Lagtinget har i sin indeværende Samling behandlet Spørgsmaalet om Forlængelse af Lov for Færøerne om Fiskerilaan af 10. Maj 1915, hvis Gyldighed udløber 1. April 1918.

Sagen har været til Behandling i et Udvalg paa 5 Medlemmer, som under 12. ds. afgav Betænkning.

Udvalgets Forslag blev ved 3. Behandling vedtaget med 14 Stemmer. Formanden stemte ikke, og 6 Medlemmer var fraværende.

Idet man indsender denne Sag, skal man anbefale, at det af Lagtinget vedtagne Forslag nyder Fremme.

Svenning Rytter. *A. Samuelsen.*

Joen Poulsen.

Til

Justitsministeriet.

København.

XX. Sagen ang. Lagtingsvalgene i 1918.*)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 22. Juni 1917:*

Under 7. f. M. har Justitsministeriet tilskrevet Amtet saaledes:

»Da den ny Grundlovs Ikrafttræden ved Lov af 27. Marts d. A. er bleven udskudt til den 6. Maj 1918, er dermed ifølge § 17 i Lov af 28. April f. A. om Forandringer i Lov om Færøernes Lagting af 15. April 1854 denne Lovs Ikrafttræden udskudt til samme Tidspunkt. Saafremt intet særligt foretages, vil der derfor i Januar—Februar Maaneder 1918 være at foretage Valg

*) Se Lagtingstidende for 1916, Side 66.

foretage Valg af den ene Halvdel af Lagtinget efter Reglerne i den nugældende Lov af 3. April 1906, hvilke Valg vil gælde fra den 1. Juli 1918. Ønsker man ikke, at dette sker, maatte man søge foranlediget, at Loven af 28. April f. A. ved en ny Lov sættes i Kraft f. Eks. fra den 1. Januar 1918, og at der i Efteraaret 1917 erhverves kgl. Resolution om Opløsning af Lagtinget fra den 1. Juli 1918, saaledes at der i Januar—Februar n. A. vælges et helt nyt Lagting efter den nye Lovs Regler.

Under Hensyn til de saaledes foreliggende Omstændigheder skal man derfor anmode Amtet om at indhente en Udtalelse fra Lagtinget i Overensstemmelse med foranstaaende.«

Under Henvisning hertil skal man herved udbede sig en Udtalelse fra Lagtinget angaaende det ommeldte Spørgsmaal.

Ved Sagens *1. Behandling* den *7. August* vedtoges det efter Forslag af J. Poulsen at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den *9. s. M.* valgtes: *Effersøe, J. Poulsen, P. Niclasen, Mortensen* og *Konoy*.

Den *3. September* afgav Udvalget (Ordfører: J. Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Ved Skrivelse af 7. Maj d. A. til Færø Amt har Justitsministeriet henledt Opmærksomheden paa, at da den nye Grundlovs Ikrafttræden ved Lov af 27. Marts d. A. er bleven udskudt til den 6. Maj 1918, er dermed ifølge § 17 i Lov af 28. April f. A. om Forandringer i Lov om Færøernes Lagting af 15. April 1854 denne Lovs Ikrafttræden udskudt til samme Tidspunkt. Saafremt intet særligt foretages, vil derfor i Januar—Februar Maaneder 1918 være at foretage Valg af den ene Halvdel af Lagtinget efter Reglerne i den nugældende Lov af 3. April 1906, hvilke Valg vil gælde fra den 1. Juli 1918. Ønsker man ikke, at dette sker, maatte man søge foranlediget, at Loven af 28. April f. A. ved en ny Lov sættes i Kraft f. Eks. fra den 1. Januar 1918, og at der i Efteraaret 1917 erhverves kgl. Resolution om Opløsning af Lagtinget fra den 1. Juli 1918, saaledes at der i Januar—Februar s. A. vælges et helt nyt Lagting efter den nye Lovs Regler.

Under Hensyn til de saaledes foreliggende Omstændigheder har Ministeriet anmodet Amtet om at indhente en Udtalelse fra Lagtinget i Overensstemmelse med foranstaaende.

Undertegnede Udvalg, der er nedsat i denne Sag, er enigt i, at en Ordning som den ovenfor antydede under normale Forhold burde anbefales. Man vilde derved opnaa, at der i Januar—Februar, medens alle Vælgerne er hjemme, kunde vælges et nyt Lagting efter Reglerne i Lov Nr. 125 af 28. April 1916, og at det saaledes valgte Ting, efter den nye Grundlovs Ikrafttræden, i Slutningen af Juli eller Begyndelsen af August vilde kunne vælge Landstingsmanden for Færøerne; men desværre er de Forhold, man for Tiden lever under, alt andet end normale. Spørgsmaalet bliver saa, om den Omstændighed, at vi ogsaa her paa Færøerne lever under unormale Forhold, kan og bør have nogen Indflydelse paa Tiden for vore lokale Valg, og her har der indenfor Udvalget gjort sig forskellige Anskuelser gældende, og Udvalget har delt sig i et Flertal og et Mindretal.

Flertallet (Effersøe, P. Niclasen og J. Poulsen) kan ikke skønne andet, end at lignende Grunde, der har gjort det ønskeligt at udsætte de Rigsdagsvalg, der oprindelig var forudsatte at skulle finde Sted straks efter den ny Grundlovs Vedtagelse, ogsaa gør det ønskeligt at udsætte Lagtingsvalgene. Det skal indrømmes, at Partiforholdene ved Lagtingsvalg paa Færøerne ikke er de samme som ved Rigsdagsvalg for hele Riget, og at der ved disse to Slags Valg i Reglen agiteres ud fra forskellige Synspunkter; men derfor kan Agitationen være lige kraftig, og ingen kan garantere for, at der ikke under en saadan Agitation kan fremkomme Udtalelser, der under disse vanskelige Forhold vil virke skadelig for os her paa Færøerne, baade med Hensyn til vort Næringsliv og med Hensyn til vor Forsyning med de Nødvendighedsartikler, vi absolut maa have udefra, og hvor vi er fuldstændig afhængig af de krigsførende Magter. — Man kan heller ikke se bort fra, at Udtalelser, der falder under en Valgkamp, ofte opfattes eller refereres anderledes. end de virkelig er faldne. T. Eks. kan en Udtalelse, der i den Sammenhæng, hvori den fremkommer, er helt uskyldig, let i et Referat, løsreven fra Sammenhængen, komme til at virke stødende ellor irriterende, tvært imod, hvad der har været Meningen.

Her paa Færøerne er der ogsaa den store Forskel paa Folketings- og Lagtingsvalg, at ved det første vælges kun én, ved det andet 20 Personer. Ved Folketingsvalg vil der kun være faa (i Reglen kun 2) Kandidater, ved et almindeligt Lagtingsvalg skal der vælges 20 og vil sagtens opstilles 30 Kandidater. Medens man nu nogenlunde maa kunne forudsætte, at de 2 Folketingskandidater vil være i Stand til at vise Taktfuldhed og Moderation i deres Agitation og paavirke Vælgerne til det samme, saa kan man ikke saa rolig forudsætte det samme om *alle* de mange Lagtingskandidater.

Paa den anden Side er det ikke udelukket, at Udfaldet af et Valg under disse Omstændigheder i væsentlig Grad kan blive paavirket af den ved Krigen skabte Situatinn, hvorledes Tilstanden tilfældig er paa det givne Tidspunkt, f. Eks. om vor Vareforsyning paa den Tid, Valget foregaar, er forholdsvis god, eller om den er meget knap.

Da man saaledes er meget betænkelig ved at faa Valgkamp under disse Forhold, har man overvejet Mulighederne for at undgaa dette. Den første Mulighed, man har tænkt sig, er ved særlig Lov at udskyde de Valg, der skulde foretages i Januar-Februar til Maj—Juli, altsaa omtrent samtidig med Folketingsvalget; men herved vilde man komme tilbage til det, man i den sidste Tid har arbejdet sig bort fra, at faa Lagtingsvalg paa den Aarstid, da en stor Del af de mandlige Vælgere er borte fra deres Hjem, noget, man maa haabe ogsaa maa kunne være Tilfældet næste Sommer. Skal man udskyde Valgene længere, maa Valgperioden for de Lagtingsmænd, hvis Funktionstid udløber den 30. Juni, forlænges. Dette kan formentlig ske ved en midlertidig Lov. Det vil ganske vist være et ekstraordinært Skridt; men under unormale Forhold nødes man ofte til at tage ekstraordinære Skridt.

Da det nyvalgte Lagting, efter en Rigsdagsopløsning (der forudsættes, at den ny Grundlov er traadt i Kraft) skal vælge en Landstingsmand for Færøerne, og da dette Valg fornuftigvis bør foretages af et Lagting, valgt efter Reglerne i den ny Lagtingslov, vil Lagtingsvalget ikke kunne udskydes altfor længe. Man har tænkt sig, at Valgperioden for de Medlemmer, der skulde udgaa den 30. Juni, forlænges med 4 Maaneder (Juli—Oktober 1918), saaledes at et nyt Lagting vælges i Oktober 1918. Dette nyvalgte Lagting vil saa, efter at det gamle Lagting er opløst, i Slutningen af Oktober eller Begyndelsen af November kunne træde sammen og vælge en Landstingsmand. Denne vil derefter kunne møde i Rigsdagen i November, saaledes som Forholdet ofte har været under normale Forhold.

Ud fra disse Betragtninger har man udarbejdet nedenstaaende Lovforslag, som Flertallet tillader sig at anbefale Tinget til Vedtagelse:

Forslag

til

Lov om Lagtingsvalgene i 1918.

(Fra Udvalgets Flertal.)

---

§ 1.

De Lagtingsvalg, der efter § 1 i Lov af 3. April 1906 om Forandring i Lov om Færøernes Lagting af 15. April 1854 skal afholdes i Januar eller Februar Maaned 1918, bortfalder.

§ 2.

Gyldigheden af de Valg af Medlemmer til Lagting for Norderøernes, Østerø, Nordstrømø og Vaagø Præstegæld, som fandt Sted den 2. Februar 1914, forlænges herved indtil 1. Oktober 1918.

§ 3.

Regeringen bemyndiges til, uanset Bestemmelsen i § 5, 1. Stykke, i Lov Nr. 125 af 28. April 1916, at lade afholde almindelige Valg til Lagtinget i Oktober Maaned 1918 saaledes, at disse Valg gælder fra Valgdagen og indtil 1. Juli 1922.

§ 4.

Denne Lov træder straks i Kraft.

* * *

Mindretallet (Konoy og Edw. Mortensen) maa tilraade at følge den af Justitsministeriet anviste Vej, at Lov af 28. April 1916 om Forandringer i Lov om Færøernes Lagting af 15. April 1854 sættes i Kraft fra 1. Januar 1918, saaledes at der i Januar eller Februar s. A. vælges et helt nyt Lagting efter nævnte Lovs Regler.

Valgperioden udløber næste Aar for Halvdelen af Tingets Medlemmer, og man finder det utilbørligt, at Lagtinget tilraader og Rigsdagen og Kongen vedtager at forlænge vedkommende Tingmænds Mandater, uden at der foreligger noget, der berettiger til at antage, at dette er i Overensstemmelse med vedkommende færøske Vælgeres Ønske og Vilje. Ministeriet har heller ikke i sin Skrivelse af 7. Maj d. A. antydet, at denne Vej var farbar.

Til at udskyde et Lagtingsvalg hos os foreligger der ikke de samme Grunde, som man har haft i Danmark til at udskyde Rigsdagsvalg. Vi har heldigvis saaledes intet Militærspørgsmaal, ej heller kan det tænkes, at der i en Valgkamp vil blive inddraget lignende udenrigspolitiske Spørgsmaal hos os som i Danmark. Man mener ikke, at et Lagtingsvalg vil medføre yderligere Ulemper for os i vort Forhold til Udlandet eller skabe nogen Forstyrrelse i et Vareudvalgs Arbejde. Vi har jo tidligere afholdt Lagtingsvalg under Krigen.

Ved at udskyde Lagtingsvalgene mod en betydelig Del af Lagtingsmændenes og Vælgernes Ønske, vil der muligt opstaa Uro og Misfornøjelse, der kan skabe langt større Vanskeligheder end et Valg. Ved Udskydelsen af Rigsdags-

valgene i Danmark har det ogsaa været en Forudsætning, at der skulde afholdes Valg, saa snart et af Rigsdagens Partier krævede det.

En Valgkamp undgaas dernæst ikke paa Færøerne til Foraaret i Anledning af det forestaaende Folketingsvalg, og man forstaar derfor ikke, hvorfor et Lagtingsvalg ikke ogsaa skal kunne afholdes.

Dertil kommer, at der alligevel utvivlsomt maa afholdes Lagtingsvalg i 1918. For det første maa der, hvis der ikke skal afholdes almindeligt Valg i Januar eller Februar, afholdes inden lang Tid et Suppleringsvalg paa Sandø, og dernæst maa man antage, at der i Anledning af Rigsdagens forestaaende Opløsning og det dermed følgende Valg af Landstingsmand vil blive udskrevet almindelige Lagtingsvalg antagelig senest i September n. A., saaledes at der højst kan blive Tale om en Udskydelse paa 6—7 Maaneder. Et saadant Valg om Efteraaret vil være meget uheldigt af Hensyn til Skibsfiskerne, som vil være fraværende i hvert Fald under Valgkampagnen. Endelig kommer, at Kvinderne har Krav paa snarest at komme til at udøve deres Stemmeret.

I Henhold til foranførte skal Mindretallet tillade sig at fremkomme med følgende

Forslag.

Lagtinget anmoder Regeringen om at foranledige, at Lov af 28. April 1916 om Forandringer i Lov om Færøernes Lagting af 15. April 1854 sættes i Kraft fra 1. Januar 1918.

Ved Sagens *2. Behandling* den *4. September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling s. D.* sattes Mindretallets Forslag først under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 9 Medlemmer stemte derfor *(stemte ikke:* J. Poulsen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Matras, Christiansen, Samuelsen, Djurhuus, Dam, Dahl, Effersøe og Formanden; *fraværende:* Provsten).

Flertallets Forslag § 1 sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 11 Stemmer *(stemte ikke:* Winther, Mortensen, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, R. Niclasen, Egholm, Nolsøe og Konoy; *fraværende:* Provsten).

Flertallets Forslag § 2 sattes under Afstemning og vedtoges med 11 Stemmer mod 0.

§§ 3 og 4 sattes samlede under Afstemning og vedtoges med 11 Stemmer mod 0.

Endelig sattes Sagen i dens Helhed under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 11 Stemmer *(stemte ikke*: Winther, Mortensen, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, R. Niclasen, Egholm, Nolsøe og Konoy; *fraværende:* Provsten).

S. D. (4. September) oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes Lagting,
Thorshavn, den 4 September 1917.

Til

Justitsministeriet.

Ved Skrivelse af 7. Maj d. A. har det høje Ministerium ønsket en Udtalelse fra Lagtinget angaaende Tiden for Lagtingsvalgene i 1918.

Spørgsmaalet er blevet behandlet i et Udvalg, som har delt sig i et *Flertal*, der har fremsat et Lovforslag, hvorefter Valgene skulde udskydes til Oktober 1918 og Mandaterne for de Medlemmer, hvis Funktionstid udløber den 30. Juni 1918, forlænges til Udgangen af Oktober s. A., og et *Mindretal*, der foreslog Loven af 28. April f. A. sat i Kraft fra 1. Januar 1918.

Ved Sagens 3. Behandling i Dag bortfaldt Mindretallets Forslag, idet kun 9 Medlemmer stemte derfor, medens 11 undlod at stemme og 1 var fraværende. Derefter vedtoges Flertallets Lovforslag enstemmig med 11 Stemmer (9 stemte ikke, 1 var fraværende).

Det saaledes vedtagne Lovforslag tillader man sig herved, idet man henviser til Udvalgsbetænkningen, at anbefale til det høje Ministeriums videre gunstige Forsorg.

Svenning Rytter. *Joen Poulsen.*

M. A. Winther.

XXI. Sagen angaaende de færøske Almueskole-Læreres og -Lærerinders Pensionsfond.*)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes følgende *Skrivelse fra Skoledirektionen af 12. April 1917:*

Under 20. f. M. har Undervisningsministeriet tilskrevet Skoledirektionen saaledes:

»I Skrivelse af 15. December f. A. F. A. Skd. J. 1916, Nr. 6 -- har Direktionen ved at fremsende nogle Eksemplarer af et af Direktionen udarbejdet Forslag til »Lov om Ændring i Lov om Pensionering af Lærere og Lærerinder ved Almueskolevæsenet paa Færøerne af 29. Marts 1893« udbedt sig en Udtalelse fra nærværende Ministerium om, hvorvidt Ministeriet maatte kunne tiltræde det omhandlede Forslag, særlig for saa vidt angaar de i §§ 2 og 3 indeholdte Bestemmelser om Forhøjelse af Statskassens Tilskud til Pensionsfonden.

I Anledning heraf skal man tjenstlig melde, at nærværende Ministerium efter Brevveksling med Finansministeriet, og efter at Sagen har været forelagt Folketingets Finansudvalg, kan tiltræde Forslaget, særlig ogsaa for saa vidt angaar Bestemmelserne i §§ 2 og 3.«

Hvilket herved meddeles til behagelig Efterretning.

Ved Sagens *1. Behandling* den *1. August* vedtoges det efter Forslag af Konoy at henvise den til *Budgetudvalget.*

Den *21. August* afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Med Hensyn til denne Sags Behandling i Tinget i Fjor henvises til Lagtingstidende for 1916, Side 161.

Skoledirektionen har udarbejdet et Lovforslag om Ændring i Lov af 29. Marts 1893 om Pensionering af Lærere og Lærerinder ved Almueskolevæsenet paa Færøerne, som er blevet tiltraadt af Undervisningsministeriet.

Forslaget gaar ud paa: 1) at der skal tilkomme alle Lærerinder Pensions-

---

*) Se Lagtingstidende for 1916, Side 161.

ret, uden Hensyn til om de er ugifte, gifte eller Enker, 2) at Tilskudene henholdsvis fra Lærerpersonalet og fra Kommunerne til Pensionsfonden forhøjes til 2 pCt. af den vedkommende tillagte faste Løn, medens Statskassens Tilskud bliver 4 pCt., og 3) at der for de første 10 Aar tillægges Pensionsfonden 4000 Kroner aarlig, hvoraf Statskassen skal udrede Halvdelen og Lagtingets Kasser Halvdelen.

Udvalget tiltræder Forslaget med den Ændring, at Lærerpersonalets Tilskud helt skal bortfalde og Kommunerne udrede dette, altsaa ialt 4 pCt. af den faste Løn.

Man anser Reglen om, at Lærerpersonalet selv skal bidrage til sin Pensionering, for uheldig. Lærerpersonalet er for Tiden lavt lønnet, og Reglen anvendes ikke ved Pensionering af Folkeskolens Lærerpersonale i den øvrige Del af Kongeriget.

De i Forslaget nævnte Tilskud er nødvendige, for at Pensionsfonden kan blive sat i Stand til at opfylde sine Forpligtelser. Udvalget finder ikke, at man bør søge Statens Bidrag forhøjet. Da Lagtingets Kasser efter Lovforslaget skal yde et væsentligt Tilskud til Pensionsfonden for en Aarrække, vil det formentlig ikke være rigtigt yderligere at lægge Lærerpersonalets Tilskud over paa dem. Man er da henvist til at forhøje Kommunernes Tilskud, som nævnt, hvilket skønnes at være forsvarligt.

Man tillader sig i Henhold til foranførte til det forelagte Lovforslag at stille følgende

Ændringsforslag.

Til § 2.

Paragraffen affattes saaledes:

De i Lov af 29. Marts 1893 § 2 fastsatte Tilskud til Pensionsfonden fra de fast ansatte Almueskole-Lærere og -Lærerinder bortfalde, og Kommunernes Tilskud forhøjes til 4 pCt. af den de paagældende Lærere og Lærerinder tillagte faste Lønning. Statskassens Tilskud fastsættes til et lige saa stort Beløb.

Ved Sagens *2. Behandling* den *27. August* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *30. August* sattes Lovforslaget §vis under Afstemning.

§ 1 vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

§ 2. Ændringsforslaget til § 2 sattes under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0, hvorefter Lovforslagets oprindelige § 2 betragtedes som bortfaldet.

§ 3 vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

Lovforslaget saaledes ændret sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 20 Stemmer *(fraværende:* J. Poulsen).

Den *31. August* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes Lagting.
Thorshavn, den 31. August 1917.

Til
Undervisningsministeriet.

I den ordinære Lagtingssamling 1915 blev der rejst Spørgsmaal om Foranstaltninger i Anledning af, at den ved Lov Nr. 82 af 29. Marts 1893 om Pensionering af Lærere og Lærerinder ved Almueskolevæsenet paa Færøerne oprettede Pensionsfond havde vist sig utilstrækkelig til at opfylde sine Forpligtelser. Lagtinget vedtog at tilvejebringe den fornødne Dækning af Regnskabsunderskudet for Regnskabsaarene 1913—14 og 1914—15, jfr. Lagtingstidende 1915, Side 193—197.

I den følgende ordinære Lagtingssamling blev Sagen paany rejst, og der vedtoges en midlertidig Ordning med Hensyn til Dækning af Underskudet for Regnskabsaaret 1916 17. Samtidig forudsattes der, at Sagen skulde tilstræbes løst forsvarligt ogsaa for Fremtiden, jfr. Lagtingstidende for 1916, Side 161—164.

I Overensstemmelse hermed har Skoledirektionen udarbejdet vedlagte Forslag til Lov om Ændring i den fornævnte Lov, hvilket Forslag er blevet behandlet i Tinget i indeværende Samling, jfr. medfølgende Skrivelse af 12. April d. A. fra Skoledirektionen til Lagtinget.

Sagen blev efter en foreløbig Behandling henvist til Tingets Budgetudvalg, der har afgivet den hermed følgende Betænkning.

Lagtinget har ved sin endelige Behandling af Sagen enstemmig med 21 Stemmer i Overensstemmelse med Udvalgets Forslag givet Lovforslaget sin Tilslutning med en enkelt Ændring, der vil medføre, at Lærerpersonalet for Fremtiden fritages for at yde Tilskud til Pensionsfonden.

Tinget tillader sig at anbefale denne Sag til det høje Ministerium.

Svenning Rytter. *Oliver Effersøe.*

Joen Poulsen.

XXII. Sagen ang. Hvalfangst ved Færøerne.*)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes et *Andragende fra „Havnar Frambúrðsfelag"***) om, at Lagtinget vil virke hen til, at Færinger selv kunne komme til at drive Storhvalsfangst ved Færøerne.

Ved Sagens *1. Behandling* den *8. August* vedtoges det efter Forslag af Formanden at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den *9. s. M.* valgtes: *Matras, P. Niclasen, Samuelsen, R. Niclasen* og *Winther*.

Den *6. September* afgav Udvalget (Ordfører: Samuelsen) en *Betænkning tilligemed Lovforslag*, der er vedhæftet som Bilag 10.

Ved Sagens *2. Behandling* den *12. September* sattes Lovforslaget §vis under Afstemning.

§ 1 vedtoges med 12 Stemmer mod 1.
§ 2 — — 12 — — 0.
§ 3 — — 12 — — 0.
§§ 4, 5 og 6 vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

Sagens Overgang til 3. Behandling vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

Ved *3. Behandling* den *13. September* sattes

§§ 1 og 2 under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.
§§ 3—6 vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

Sagen i dens Helhed sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 14 Stemmer *(Stemte ikke:* J. Poulsen, Dam, Konoy og Formanden; *fraværende:* Provsten, Mortensen og Effersøe).

*) Se Lagtingstidende for 1915, Side 53.
**) Udelades her.

Den *14. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 14. September 1917.

Til
Justitsministeriet.

Lagtinget har i Aar behandlet Sagen om Hvalfangst ved Færøerne paa Foranledning af et Andragende fra »Havnar Framburðsfelag«.

Sagen er behandlet i et Femmandsudvalg, som har afgivet den hermed følgende Betænkning med Forslag.

Efter at have undergaaet den foreskrevne Behandling i Tinget, er Lovforslaget i Gaar vedtaget med 14 Stemmer. Ingen stemte imod. 4 stemte ikke.

Idet Sagens Akter vedlægges, skal man anbefale denne Sag til Ministeriets Overvejelse og videre gunstige Foranstaltning.

Svenning Rytter. *A. Samuelsen.*

Joen Poulsen.

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende *Skrivelse:*

Justitsministeriet.

København, den 6. November 1917.

Med Skrivelse af 24. September d. A. — 1917-543 — har Amtet hertil indsendt en af Lagtinget den 14. s. M. vedtagen Indstilling vedrørende et af dette vedtaget Forslag til Lov om Hvalfangst ved Færøerne, hvorefter navnlig Retten til at drive saadan Fangst paa Søterritoriet ved Færøerne udelukkende skal være forbeholdt Amtskommunen.

Foranlediget heraf skal man til Efterretning og videre Bekendtgørelse meddele, at Justitsministeriet er enigt med Amtet i, at Indstillingen i den foreliggende Skikkelse ikke er egnet til at danne Grundlag for et Lovforslag.

Zahle.

Lundbye.

Til
Amtmanden over Færøerne.

XXIII. Ang. Fangst af „Øður“ ved Bygderne Haraldsund og Aaerne.

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* (samt den *18. August)* fremlagdes to fra de paagældende Forstanderskaber modtagne Forslag til Vedtægter for Fangst af »Øður« ved Bygderne Haraldsund og Aaerne.

Forslag

til Vedtægt for Fangst af „Øður“ udfor Bygden Aaerne.

§ 1.

For et Tidsrum af 3 Aar skal al Fangst af »Øður« være forbudt udfor den til Bygden Aaerne hørende Indmark (mod Nord Hegnet om den gamle Indmark og mod Syd Hegnet om Edmund Hansens Trø) indenfor en Afstand af 150 Meter fra Land.

§ 2.

Overtrædelse af denne Vedtægt straffes med Bøder efter Lov Nr. 107 af 14. April 1893.

Forstanderskabet for Klaksvig Sogns Kommune, Klaksvig, den 19. April 1917.

P. F. V.

T. J. Petersen.

* * *

Forslag,

til Vedtægt for Fangst af „Øður“ i Haraldsund.

---

§ 1.

For et Tidsrum af 3 Aar skal al Fangst af »Øður« være forbudt udfor Bygden Haraldsund i Strækningen mellem begge Bøgærderne og c. 150 m fra Land.

§ 2.

Overtrædelse af denne Vedtægt straffes med Bøder efter Lov Nr. 107 af 14. April 1893.

Forstanderskabet for Kunø, Alygledal og Husum Sognes Kommune,
Kunø, den 2. Juli 1917.

P. F. V.

J. S. Olsen,
Fmd.

Ved Sagens *1. Behandling* den *1.* og *18. August* vedtoges det efter Forslag af R. Rasmussen at henvise den til *det kommunale Udvalg*.

Den *30. August* afgav Udvalget (Ordfører: J. H, Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Forstanderskabet for Kunø, Alygledal og Husum Sognes Kommune har til Lagtinget fremsendt Forslag til en Vedtægt for Fangst af »Øður« i Haraldsund med Anmodning om, at nævnte Vedtægt forelediges stadfæstet af Justitsministeriet.

Det fremgaar af de med Sagen følgende Skrivelser, at Forslaget til Vedtægt har været bekendtgjort paa behørig Maade og i behørig Tid, og at der ingen Indsigelse er fremkommet mod den nævnte Vedtægt.

Det fremgaar af Forstanderskabets Skrivelse, at den egentlige Grund til, at man ønsker at bevare Øðubestanden paa det nævnte Sted, er, at man befrygter, at dens Udryddelse, eller rettere Ødelæggelsen af den Tangskov, hvorunder Muslingerne sidder, vil umuliggøre Fangst af Sej paa Stedet.

I Henhold til Lov Nr. 107 af 14. April 1893 kan man oprette Vedtægter, der har til Hensigt at regulere eller helt forbyde Fangst af Øður for et Aaremaal.

Det er Hensynet til Øðubestanden, der er det raadende.

I det her foreliggende Tilfælde er det imidlertid et andet Hensyn, der gør sig gældende, nemlig at man vil bevare Øðurnar af Hensyn til Sejfangst.

Saa vidt Udvalget kan skønne, kan dette ikke forenes med Indholdet af nævnte Lov, men paa den anden Side kan man heller ikke være blind for, at der her foreligger et Forhold, nemlig at den vigtige Fangst af Sej med Nót trues med at blive betydningsløs, og at Beboerne har et berettiget Krav paa at opnaa Beskyttelse derimod, hvilket kun kan ske gennem Fredning ved Vedtægt af det paagældende Sted.

Man er derfor tilbøjelig til at henstille til Ministeriet, om der ikke kan skaffes Hjemmel for en saadan Vedtægt.

Fra Forstanderskabet for Klaksvig Sogns Kommune er der indsendt et Forslag til Vedtægt for Fangst af Øður ud for Bygden Aaerne.

Da denne Vedtægt er ganske enslydende med den førstnævnte og ogsaa har samme Hensigt, nemlig at værge om Sejfangsten, skal Udvalget angaaende denne henvise til, hvad der er sagt om den fornævnte Vedtægt.

Man skal derfor tillade sig at foreslaa til Tingets Vedtagelse:

Justitsministeriet anmodes om, hvis det i Henhold til Lovgivningen er muligt, at stadfæste medfølgende Forslag til Vedtægter for Fangst af Øður ved Bygderne Haraldsund og Aaerne.

Ved Sagens *2. Behandling* den *4. September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *7. September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

Den *11. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 11. September 1917.

Til

Justitsministeriet.

Lagtinget har i dets indeværende Samling behandlet to, henholdsvis fra Forstanderskabet for Kunø, Mygledal og Husum Sognes Kommune og Forstanderskabet for Klaksvig Sogns Kommune i Henhold til Lov Nr. 107 af 14. April 1893 udarbejdede og indsendte Forslag til Vedtægt for Fangst af Muslinger.

Sagen blev behandlet i et Udvalg, der under 30. f. M. afgav Betænkning med Forslag, der gik ud paa, at de indsendte Vedtægter maa stadfæstes.

Ved Sagens 3. Behandling den 7. September blev Udvalgets Forslag enstemmigt vedtaget med 15. Stemmer.

Udvalgets Forslag er saalydende:

(se Udvalgsbetænkningen)

Idet man henviser til Udvalgsbetænkningen og de med Sagen følgende Skrivelser, skal man ærbødigst tillade sig at indstille til det høje Ministerium, at de omhandlede Forstanderskabers Ønske maa nyde Fremme.

Svenning Rytter. *Johan H. Poulsen.*

Joen Poulsen.

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende *Skrivelse:*

Justitsministeriet.

København, den 2. November 1917.

Med Skrivelse af 12. September d. A — 1917 Nr. 539 — har Amtet hertil indsendt en af Lagtinget den 11. f. M. vedtaget Indstilling, hvori Justitsministeriet anmodes om, hvis det i Henhold til Lovgivningen er muligt, at stadfæste de to hoslagte tilbagefølgende henholdsvis af Forstanderskabet for Kunø, Mygledal og Husum Sognes Kommune og af Forstanderskabet for Klaksvig Sogns Kommune udarbejdede Forslag til Vedtægter for Fangst af Øður ved Bygderne Haraldsund og Aaerne.

Foranlediget heraf skal man til Efterretning og videre Bekendtgørelse meddele, at Justitsministeriet er enigt med Amtet i, at der ikke i den nugældende Lovgivning haves Hjemmel til at stadfæste de paagældende Forslag.

Zahle.

Lundbye.

Til
Amtmanden over Færøerne

XXIV. Andragende om Statsunderstøttelse til Afholdelse af Motorkursus m. m.*)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes et til Justitsministeriet stilet Andragende**), hvori Navigationslærer Andreas Jens Pauli Andreasen af Thorshavn ansøger om at erholde tildelt den Bevilling paa 2000 Kr. aarlig, som opføres paa Finansloven til Undervisning til Styrmandseksamen og i Motorlære paa Færøerne.

Ved Sagens *1. Behandling* den *9. August* vedtoges det efter Forslag af Mortensen at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den *10. s. M.* valgtes: *P. Niclasen, Dahl, Samuelsen, K. Rasmussen* og *Mortensen.*

*) Se Lagtingstidende for 1911, Side 107.

**) Udelades her.

Den *3. September* afgav Udvalget (Ordfører: P. Niclasen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til indeværende Tingsamling er indkommet to Andragender fra Navigationslærer Jens Pauli Andreasen af Thorshavn.

1. Andragende til Handelsministeriet om, at den af Hr. Andreasen drevne Navigationsskole i Thorshavn maa blive godkendt saaledes, at Skolens Lærere faar Ret til at eksaminere ved Prøverne og deltage i Karaktergivningen.
2. Andragende til Justitsministeriet gaaende ud paa, at den Bevilling paa 2000 Kr. aarlig, der er opført paa Finansloven til Undervisning i Styrmandseksamen og Motorlære paa Færøerne tildeles nævnte Skole.

Undertegnede til Behandling af denne Sag nedsatte Udvalg har fra D'Hrr. Navigationslærere Joen Joensen, Jacob Joenssn og H. J. Djurholm modtaget en Skrivelse, dateret 13. August d. A., hvori Underskriverne andrager Lagtinget om, at der ved dettes Foranstaltning bliver ydet deres Skoler Statsunderstøttelse, og erklærer de sig villige til at gaa ind paa de Regler og Bestemmelser, som en saadan Understøttelse maatte betinge.

1. *Andragendet til Handelsministeriet.*

I sit Andragende til Handelsministeriet giver Hr. J. P. Andreasen forskellige Oplysninger, hvoraf det bl. a. fremgaar, at Skolen i 1893 blev paabegyndt af Andragerens Fader, og at Andrageren, efter at have taget Fiskeskippereksamen i 1901, har fungeret som Hjælpelærer ved nævnte Skole, indtil han i 1905 selv overtog Ledelsen af den. Fra dette Tidspunkt har Andrageren hver Vinter forberedt Elever til Fiske- og Sætteskipperprøven, dog fraregnet Vinteren 1908—1909, da han opholdt sig paa Bogø Navigationsskole. I de 19 Aar, omhandlede Skole har været i Drift, har 308 Elever herfra bestaaet Fiske- og Sætteskipperprøven, hvilket er over Halvdelen af samtlige Fiske- og Sætteskippere, der i det Tidsrum paa Færøerne har opnaaet Eksamen, nemlig 608. Angaaende sine personlige Forhold oplyser Andreasen, *at* han har bestaaet den færøske Fiskeskippereksamen med højeste Karakter (42 Points), *at* han i Efteraaret 1908 bestod den almindelige Styrmandseksamen, samt i Foraaret 1909 dennes 2den Afdeling, og *at* han i 1915 har løst Skibsførerbevis.

Udvalget har overvejet, om der maatte være Anledning til at anbefale det i Hr. Andreasens Andragende fremførte, og man skal tillade sig at fremkomme med følgende Bemærkninger:

Fraregnet et Par Aar, da Eksaminationen ved Fiske- og Sætteskipperprøven her paa Øerne blev foretaget af en specielt til dette Formaal beskikket sagkyndig Kaptajn Rørbye, der i den Anledning rejste hertil fra København, har Eksaminationen været overladt til en Kommission, bestaaende af Officerer fra Inspektionsskibe, der i tidligere Aar af og til opholdt sig ved Færøerne. Siden Inspektionsskibet »Beskytteren« fik fast Station ved Færøerne, er Eksaminationen ved de aarlige Fiske- og Sætteskipperprøver hovedsagelig bleven foretaget af en Kommission, bestaaende af Officerer fra dette Skib. I normale Tider har jo Regelen været den, at Tjenestetiden saavel for dette Skibs Officerer som øvrige Besætning ikke har strakt sig ud over et Aar, her ved Øerne, og som Følge heraf har Eksamenskommissionen skiftet fra Aar til Aar, og sjældent eller aldrig bestaaet af de samme Personer, der eksaminerede Aaret i Forvejen. Forholdene kunde tillige medføre, at en saadan tilfældig sammensat Eksamenskommissions Medlemmer ikke før har været vant til at eksaminere, og følgelig kan dette atter have en uheldig Indflydelse paa hele Eksaminationens Form og Forløb, saaledes, at de Krav, der fra Eksaminators Side stilles til Eksaminanderne, bliver yderst forskellige de forskellige Aar, hvilket *kan* medføre, at Resultaterne bliver uensartede.

Udvalget føler sig forvisset om, at det vil have stor praktisk Betydning, at en færøsk Navigationslærer faar Ret til at eksaminere ved Eksamensprøverne og deltage i Karaktergivningen i sin Skole. Spørgsmaalet er kun rejst af en færøsk Navigationslærer, nemlig Hr. J. P. Andreasen, men Udvalget maa dog formene, at en Ordning, hvorefter der gives Lærerne Ret til at eksaminere og give Karakter, ikke alene bør omfatte Andrageren selv, men gøres gældende for samtlige paa Færøerne værende Navigationskursus. I denne Forbindelse skal man henvise til, at der under en anden Sag, nemlig angaaende Forslag til Lov om Tillæg for Færøerne til Lov om Navigationsundervisning af 28. Februar 1916, der har været henvist til undertegnede Udvalg, fremkommer Forslag om Oprettelse af en særlig Eksamenskommission for Færøerne.

2. *Andragendet til Justitsministeriet.*

Hr. J. P. Andreasen ansøger i dette Andragende Ministeriet om at faa tildelt den Bevilling paa 2000 Kr., der findes opført paa Finansloven, til Undervisning til Styrmandseksamen og i Motorlære paa Færøerne, saaledes at han kan give sin Skole den efter Forholdene fornødne Udvidelse. Ovennævnte Bevilling har i de sidste Aar, foranlediget ved de af Krigssituationen skabte Forhold, staaet uhævet paa Finansloven.

Andrageren bemærker, at han ved en Udvidelse af sin Skole først og fremmest tænker paa et selvstændigt Motorkursus, som kan forberede til Motorpasserprøven. Han gør i denne Forbindelse opmærksom paa, at der i hans Skole sidste Vinter undervistes i Motorlære, forsaavidt den krævedes til Fiske- og Sætteskipperprøven, samt at han senere yderligere har sat sig ind i Motorlære. Forsaavidt det fordres, vil Andrageren gennemgaa et Motorkursus i Danmark og underkaste sig Eksamen i dette Fag; ligeledes erklærer han sig villig til at anskaffe de som Læremiddel nødvendige Motorer.

Hvad angaar Undervisningen til Styrmandseksamen, erklærer Andrageren sig ogsaa villig til at underkaste sig denne Pligt, men udtaler som sin Mening, at det her vil være heldigst at se Tiden an, navnlig fordi det under de nuværende Forhold vil være vanskeligt at skaffe de fornødne Lærerkræfter, særlig i Maskinlære.

Udvalget skal i det følgende tillade sig at give en sammentrængt Oversigt over Andragender, der i de senere Aar har været fremme i Lagtinget angaaende Tilskud til Undervisning til Styrmandseksamen og i Motorlære, samt disses Behandling og Afgørelse i Tinget.

I Samlingen 1909 behandlede Lagtinget et fra D'Hrr. Jacob Joensen, Joen Joensen og J. P. Davidsen indkommet Andragende om Delagtighed i det Statstilskud paa 2000 Kr., der paa Finansloven var bevilget den daværende »Thorshavns Navigationsskole«.*) Lagtinget indtog overfor denne Sag det Standpunkt, at man ikke paa daværende Tidspunkt mente at kunne anbefale, at der ydedes nogen Sømandsskole paa Færøerne Statstilskud, medmindre den gav Undervisning til Styrmandseksamen og dimitterede mindst 4 Elever aarlig til denne Eksamen. Tinget anbefaler, at en eventuel Undervisning paa Færøerne til *Kendskab og Pasning af Motorer* erholder Statsstøtte.

I Aaret 1910 foreligger til Tingets Behandling en Sag af samme Beskaffenhed og rejst af samme Personer som den foran omtalte. Andragerne har under 10. Januar 1910 ansøgt Justitsministeriet om at erholde det Statstilskud paa 2000 Kr., der har været tildelt »Thorshavns Navigationsskole«, som nu har indstillet sin Virksomhed. I Tilfælde af, at den omhandlede Statsstøtte kan erholdes til Undervisning i Motorlære, erklærer Andragerne sig villige til at give et saadant Kursus under de Former og Betingelser, som Ministeriet maatte fastsætte. En Forespørgsel fra Amtet til Andragerne 1) om de vil paatage sig Undervisning til den almindelige Styrmandseksamen og dimittere mindst 4 Elever aarlig (gennemsnitlig), 2) om hvor stort Tilskud de vil behøve til Undervisning i Motorlære, besvaredes saaledes: ad 1) Ja; ad 2) 700 Kr. Sagen gøres til Gen-

*) Se Lagtingstidende for 1909, Side 145.

stand for en Udvalgsbetænkning, hvorefter Udvalget foreslaar og Tinget vedtager 1) det i Samlingen 1909 vedtagne Forslag ændres saaledes, at der fra en eventuel statsunderstøttet Navigationsskole paa Færøerne maa dimitteres mindst 1 Elev aarlig til Styrmandseksmen, samt at Tilskudet noget afpasses efter Antallet af dimitterede Elever, 2) Tinget fremhæver særlig Ønskeligheden af, at der gives Statstilskud til en eventuel *Undervisning i Motorlære.*

Ved Lagtingets Aabning i 1911 fremlægges en Skrivelse fra Amtet*) angaaende Statstilskud til Navigationsundervisning samt Undervisning i Motorlære. Det meddeles heri, at der paa Finansloven for Aaret 1911—12 er stillet til Justitsministeriets Disposition til ovennævnte Formaal et Beløb af 2000 Kr., samt *at* der fra Lederne af to færøske Navigationskursus er indkommet Andragende om Tilskud til Etablering af Kursus i Motorlære. Da det imidlertid, forinden der træffes Bestemmelse om Anvendelse af det bevilgede Beløb, vil være hensigtsmæssigt, som udtalt i Justitsministeriets Skrivelse, at afvente de Erfaringer, som ville blive gjorte ved de i det øvrige Kongerige ifølge Lov af 12. April 1911 oprettede Motorkursus, foreslaar Amtet, at der ikke foreløbig uddeles noget til de færøske Kursus, men at der henstilles til Ministeriet at søge den givne Bevilling optaget paa Finansloven for de følgende Aar, og at det bevilgede Beløb til sin Tid maa anvendes til Indkøb af Undervisningsmateriale, som kan udlaanes til vordende Kursusbestyrere. Efter at Sagen har gennemgaaet den sædvanlige Udvalgsbehandling, fremlægges og vedtages et Forslag, der er enslydende med det af Amtmanden henstillede.

Man skal herefter give en Oversigt over de Motorkursus, der for Statens Regning har været afholdt i Thorshavn, siden Lagtinget i 1911 beskæftigede sig med denne Sag.

I Aaret 1912 blev der fra 16. Oktober til 5. December afholdt et Motorkursus i Thorshavn. Til dette Kursus, der lededes af Maskinmester i Flaaden C. Sørensen, meldte sig 24 Deltagere. Undervisningen var dels teoretisk, dels praktisk, og afsluttedes med en Eksamensprøve, som bestodes af 23 Deltagere. Hvad angaar Udgifterne til dette Kursus, har Udvalget faaet oplyst, at der til Etableringen (herunder Opsættelse af 2 Motorer) medgik 787 Kr 18 Øre; de øvrige Omkostninger til Kursusets Afholdelse androg 1426 Kr. 38 Øre. Den samlede Udgift blev altsaa 2213 Kr. 56 Øre.

Fra 18. Oktober til 6. December 1913 afholdtes atter i Thorshavn et Motorkursus, der ligeledes forestodes af Maskinmester Sørensen. Der indfandt sig til dette Kursus et lignende Antal Deltagere som Aaret forud, nemlig 24, hvoraf atter 23 bestod Eksamen. Den samlede Udgift til dette Kursus androg 1659 Kr. 40 Øre.

I Sommeren 1914 udstedte Amtet Bekendtgørelse om Afholdelse af Motorkursus, men paa Grund af de ved Verdenskrigens Udbrud skabte Forhold maatte Kursuset aflyses, idet det ikke var muligt at faa en kvalificeret Mand til at bestyre dette. I 1916 gjordes der atter Forsøg paa at faa etableret Motorkursus, men dette kunde ikke realiseres af samme Aarsag som foran nævnt.

Hvad angaar de til Motorkursuserne i 1912 og 1913 benyttede Motorer, har Udvalget faaet oplyst, at der til hvert Kursus anvendtes 2 Motorer (en »Gideon« og en »Dan«), som gratis var stillet til Disposition af de respektive Fabriker saa længe Undervisningen stod paa. Det til Kursuserne indkøbte Undervisningsmateriale opbevares paa Amtskontoret, hvorfra det i afvigte Vinter har været udlaant til de færøske Navigationskursus til Brug i Undervisningen i Motorlære.

Man har i det foranstaaende, saa kortfattet som muligt, givet en paa det for Udvalget foreliggende Materiale bygget Fremstilling af, hvad der er foretaget for at udbrede Kendskab til Brug og Pasning af Motorer i færøske Motorfartøjer.

I det følgende skal man gaa over til en Omtale af det i Aar indkomne Andragende fra Hr. J. P. Andreasen om Statstilskud til Afholdelse af Motorkursus.

---

*) Se Lagtingstidende for 1911, Side 107.

Fiskeriet er som bekendt Færingernes Hovederhverv. I de senere Aar er man fra Robaadsfiskeriet mere og mere gaaet over til Fiskeri med mindre Motorfartøjer, hvoraf der, saavidt Udvalget bekendt, her paa Øerne for Tiden er hjemmehørende et Antal af c. 200. Det maa efter Udvalgets Formening anses for værende af allerstørste Betydning, at de Personer, der passer disse Motorer, har et i hvert Fald nogenlunde grundigt Kendskab til disses Konstruktion og Pasning. Motorbaadefiskeri fra Færøerne drives saa at sige hele Aaret rundt, ofte under mindre gunstige Vejrforhold, og i vanskelige Farvande; indtræffer det saa, at Motoren ophører med at fungere i et kritisk Øjeblik, kan dette have skæbnesvangre Følger. Nu stiller Forholdene sig jo saaledes, at den overvejende Del af vore Motorpassere ikke har haft Lejlighed til at gennemgaa Kursus eller lignende; de er under almindelige Omstændigheder i Stand til at sætte en Motor i Gang og passe den, men noget grundigere Kendskab til Motorens forskellige Enkeltheder har de som Regel ikke, og kan saaledes ikke rette paa alle de forskellige Funktionsforstyrrelser, der kan indtræffe. Det maa anses for utvivlsomt, at de Motorkursus, der som foran anført har været afholdt i Thorshavn, tiltrods for deres Kortvarighed og Deltagernes begrænsede Antal har været af stor Betydning for den færøske Motorbaadsdrift. Udvalget maa derfor tilraade, at det Arbejde, der her er paabegyndt fra Statens Side for at skaffe bedre Betingelser for det færøske Fiskeri, fortsættes i samme Spor, saaledes at disse Kursus genoptages snarest muligt, og om muligt allerede i kommende Vinter. Hovedbetingelsen for et frugtbringende Arbejde paa dette Omraade er naturligvis den, at et sligt Kursus forestaas af en dertil fuldtud kvalificeret Mand, der ikke alene er godt hjemme i Motorlære, men ogsaa har en fuldkommen praktisk Uddannelse, saaledes at han er i Stand til ved Hjælp af en eller flere Motorer at anskueliggøre disses Pasning og Konstruktion.

Udvalget maa anse det for mest hensigtsmæssigt, at disse Kursus ledes af Mænd, der har fast Bopæl her paa Øerne, da disse Personer jo til enhver Tid er disponible, og vil lade et saadant Kursus kunne strække sig over et længere Tidsrum. Forsaavidt der skal være Tale om at faa etableret et saadant Kursus i den nærmeste Fremtid, vil det være en Betingelse, at dette ledes af her paa Øerne bosatte Personer, da Forholdene med Hensyn til at skaffe Lærerkræfter fra det øvrige Kongerige næppe vil stille sig gunstigere end i 1914 og 1916.

Udvalget kan tilraade at det Beløb paa 2000 Kr., der findes opført paa Finansloven til Undervisning til Styrmandseksamen og i Motorlære, foreløbig anvendes til Oprettelse af et Motorkursus her paa Øerne, under Forudsætning af, at vedkommende Leder overfor Regeringen kan fremlægge Beviser for, at han er kvalificeret til at forestaa et saadant Kursus. Foranlediget af de til Udvalget indkomne Andragender, har man overvejet, om der maatte være Anledning til at anbefale, at Kursus i Motorlære knyttedes til de tre herværende Navigationsskoler, saaledes at et eventuelt Statstilskud fordeles mellem disse Skoler; man er her kommet til det Resultat at man hverken ønsker at knytte dette Kursus til samtlige Navigationsskoler eller en enkelt af dem, da en saadan Ordning ikke vil være hensigtsmæssig. For at de interesserede skal kunne drage den fulde Nytte af en Undervisning i Motorlære, maa denne ydes gennem et selvstændigt Motorkursus, der har tilstrækkelige Midler og Undervisningsmateriale til sin Raadighed.

I Henhold til det foran anførte skal Udvalget stille følgende

Forslag.

Lagtinget indgaar til Justitsministeriet med Andragende om:

At der i Fortsættelse af de i Aarene 1912 og 1913 etablerede Forsøg afholdes Motorkursus i Thorshavn snarest muligt. Disse Kursus ville efter Tingets Skøn gøre størst Nytte, for saa vidt de ledes af Mænd, bosatte her. For saa vidt Andrageren, Hr. Navigationslærer Jens Pauli Andreasen i Thors-

havn, overfor Regringen kan godtgøre, at han er kvalificeret til at lede et saadant Kursus, kan Lagtinget anbefale ham dertil, ligesom man i saa Fald anbefaler ham til det Tilskud fra Statskassen paa 2000 Kr., som er opført paa Finansloven i lignende Øjemed.

Den 7. *September* fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Matras til Udvalgets Forslag:*

I. Lagtinget indgaar til Justitsministeriet med Andragende om,
   1. at der i Fortsættelse af de i Aarene 1912 og 1913 etablerede Forsøg afholdes Motorkursus i Thorshavn snarest muligt. Disse Kursus ville efter Tingets Skøn gøre størst Nytte, for saa vidt de ledes af Mænd, bosatte her,
   2. at den, der kommer til at forestaa det under 1) omtalte Motorkursus, faar et Tilskud af Statskassen indtil 1000 Kroner, og
   3. at Resten af det paa Finansloven opførte Beløb paa 2000 Kroner til Navigationsundervisning og Undervisning i Motorlære uddeles til de her paa Færøerne værende Navigationsskoler i Forhold til det Antal Elever, de demitterer, blandt andet ogsaa i Betragtning af, at der ifølge den nye Lov om Navigationsundervisning fordres undervist i Motorlære.

II. Det til de hidtil afholdte Motorkursus indkøbte Undervisningsmateriel, der i sidste Vinter har været udlaant til de færøske Navigationsskoler, skal fremtidig staa til Disposition for dem.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 11. *September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behendling.

Ved 3. *Behandling* den 12. *September* sattes Ændringsforslagets Punkt I under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 7 Medlemmer stemte derfor (*stemte ikke:* Winther, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, P. Niclasen, R. Niclasen, Egholm, Dam, Nolsøe, Dahl, Konoy og Formanden; *fraværende:* Provsten og Mortensen).

Ændringsforslagets Punkt II var taget tilbage.

Udvalgets Forslag sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 15 Stemmer mod 1 (*nej stemte:* Effersøe; *stemte ikke:* Matras, Djurhuus og Formanden; *fraværende:* Provsten og Mortensen).

Den *13. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færoernes Lagting.
Thorshavn, den 13. September 1917.

Til

Justitsministeriet.

Lagtinget har i dets indeværende Samling behandlet et fra Navigationslærer Andreas Jens Pauli Andreasen af Thorshavn indkommet, til Justitsministeriet stilet Andragende, hvori han ansøger om at faa tildelt den Bevilling paa 2000 Kr. aarlig, som staar paa Finansloven til Undervisning til Styrmandseksamen og i Motorlære paa Færøerne.

Sagen er bleven behandlet i et Udvalg, der under 3. September afgav medfølgende Udvalgsbetænkning, hvortil man skal tillade sig at henvise.

Ved 3. Behandling fremkom et Ændringsforslag, der imidlertid bortfaldt, idet det kun opnaaede 7 Stemmer.

Med 15 Stemmer vedtoges derefter Udvalgets saalydende Forslag:

— — — — — — — — — — — — —

(se Udvalgsbetænkningen.)

Idet man fremsender denne Sag til det høje Ministerium, skal man anbefale den til Ministeriets gunstige Forsorg.

Svenning Kytter. *Poul Niclasen.*

Joen Poulsen.

XXV. Angaaende Statstilskud til Forbedring af Havneforholdene i Klaksvig.*)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes et Andragende fra Forstanderskabet for Klaksvig Sogns Kommune om Lagtingets Medvirkning til at erholde Tilskud fra Statskassen til Forbedring af Havneforholdene i Klaksvig**).

*) Se Lagtingstidende for 1909, Side 1.

**) Udelades her.

Ved Sagens *1. Behandling* den *9. August* vedtoges det efter Forslag af Matras at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den *10. s. M.* valgtes: *Matras, P. Niclasen, Samuelsen, R. Rasmussen* og *Nolsøe.*

Den *13. September* afgav Udvalget (Ordfører: Samuelsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg er nedsat for at behandle et Andragende fra Forstanderskabet for Klaksvig Sogns Kommune om Tilskud fra Statskassen til Forbedring af Havneforholdene i Klaksvig.

Denne Sag er behandlet tidligere i Lagtinget, saaledes i Samlingen 1909, jfr. Lagtingsberetningen for 1909, Bilag 10, Side 8. Allerede paa det Tidspunkt anbefalede Tinget, at Havneforholdene i Klaksvig forbedredes ved Tilskud fra Statskassen. Der var dengang Tale om et mindre Pieranlæg, projekteret af nu afdøde Professor Palle Bruun. I det nu foreliggende Andragende anføres det, at da Klaksvig Havn i Almindelighed har roligt Vand, mener man, at der for Tiden ikke kræves anden Forbedring af Havneforholdene end Tilvejebringelse af en Anlægsplads, navnlig for større Skibe. Med Hensyn til Beliggenheden af denne Anlægsplads mener man at burde holde sig til den af Professor Bruun paapegede Plads. Derimod anser man det for nødvendigt, at den af Professoren udarbejdede Plan forandres som Følge af, at den projekterede Piers Omfang ikke tilfredsstiller de Krav, man bør stille til et saadant Anlæg. Man anser det nemlig for nødvendigt, at Anlægspladsen for Enden af Piren er saa stor, at et Skib skal kunne losse fra to Luger, hvad ikke kan ske hvis Pierens Længde kun bliver 20 m. For at kunne opfylde dette Formaal formenes det, at Pieren bør være 30 m. og at den føres saa langt ud, at der for Enden af Pieren ved Lavvande bliver en Dybde af 8 m i Stedet for som af Bruun projekteret 7 m. Naar denne Forandring foretages, opnaas tillige, at der ved Pierens Sider vil blive Plads for mindre Fartøjer.

I Andragendet anføres, at der for Tiden findes i Klaksvig 17 Fiskekuttere og 21 Motorfartøjer, og at Klaksvig desuden er særlig godt egnet til Station for Motorbaade andet Steds fra, ligesom Havnen i betydeligt Omfang anløbes af fremmede Skibe.

Udvalget kan i denne Forbindelse anføre, at der foruden den forannævnte Fiskerflaade nu er anskaffet et Fragtfartøj til Klaksvig.

I 1916 er der ifølge Andragendet udført Fiskeriprodukter repræsenterende en Kapital paa c. 600,000 Kr.

Udvalget kan ganske slutte sig til de Betragtninger, der anføres i Andragendet. Klaksvig er Norderøernes Hovedhandelsplads. Her bor Sysselmanden og Lægen, og her findes Sygehus og Postekspedition. Klaksvig Havn er forholdsvis rolig, saa en Dækmole er ikke nødvendig. Bygden har været i god Udvikling, saavel med Hensyn til Folketal som med Hensyn til Fiskeri. Det skal i denne Forbindelse bemærkes, at Klaksvig ogsaa i Monopolhandelens Tid var Handelssted, og at de kongelige Postskibe i en lang Aarrække har anløbet Klaksvig. Endvidere skal nævnes, at Havneforholdene i Klaksvig ved kommunal Foranstaltning er forbedrede ved Udlægning af Fortøjninger, saaledes at Stedet nu kan bruges som Fortøjningshavn i Modsætning til, hvad der var Tilfældet paa det Tidspunkt, da Professor Bruun foretog sine Undersøgelser. Ogsaa dette taler efter Udvalgets Mening til Fordel for Andragendet.

Paa Norderøerne er der betydelig Mangel paa Havne. Bortset fra Klaksvig og Kvannesund findes der saa at sige intet Sted paa Norderøerne, hvor Skibe kan losse og lade.

Det vil fremgaa af det anførte, at en Forbedring af Havneforholdene i Klaksvig ikke alene vil komme Klaksvig men i alt Fald alle Norderøerne tilgode. Norderøerne har c. 2300 Indbyggere og selve Klaksvig har c. 800 Indbyggere. Udvalget er enigt med Andragerne i, at den Pier, der bygges, bør have en Længde af 50 m og bygges i Overensstemmelse med det i Andragendet udtalte Ønske, og man vil foretage Indstilling til Tinget i Overensstemmelse dermed.

Man forudsætter, at der paa Grundlag af Professor Bruuns Undersøgelser maa kunne foretages en Beregning over Omkostninger ved det Pieranlæg, som ønskes. Skulde dette ikke kunne lade sig gøre, mener Udvalget, at Tinget bør foranledige, at Regeringen udsender en Ingeniør hertil Øerne for at foretage de fornødne Undersøgelser. At der samtidig bliver Brug for en saadan Ingeniør til forskellige andre Havnearbejder paa Færøerne, fremgaar af en anden Sag, hvorover Udvalget har afgivet Betænkning. Klaksvig Kommune har i en Sagen vedlagt Erklæring*) forpligtet sig til at betale en Femtedel af Anlægsomkostningerne og iøvrigt erklæret sig villig til at paatage sig de Forpligtelser, som er foreskrevne for de i Lov 29. April 1913 omhandlede kommunale Havneanlæg.

Udvalget maa tilføje, at denne Sag formentlig bør fremmes, saasnart de Forhold, der er skabte af Verdenskrigen, tillade det.

Forslag.

1. Lagtinget indsender til Regeringen med sin bedste Anbefaling det i Sagen omhandlede Andragende fra Forstanderskabet for Klaksvig Sogns Kommune om en i Andragendet nærmere foreskrevet Forbedring af Havneforholdene sammesteds.
2. For at Sagen kan fremmes saa snart som muligt anbefaler Tinget, at der sendes en Ingeniør til Klaksvig for at undersøge de paagældende Forhold, forsaavidt de nødvendige Beregninger over Omkostningerne ved det i Andragendet ommeldte Pieranlæg ikke kan beregnes paa Grundlag af de af nu afdøde Professor Palle Bruun foretagne Undersøgelser.
3. Lagtinget approberer, at Klaksvig Sogns Kommune paatager sig de Forpligtelser, som det ommeldte Anlægs Tilvejebringelse maatte nødvendiggøre.

Ved Sagens *2. Behandling* den *14. September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling s. D.* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

Den *15. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 15. September 1917.

Til Lagtinget er indkommet et Andragende fra Forstanderskabet for Klaksvig Sogns Kommune om Lagtingets Medvirkning til, at der med Støtte fra Statskassen kan iværksættes en nærmere angivet Forbedring af Havneforholdene i Klaksvig.

Dette Andragende blev henvist til et Udvalg paa 5 Medlemmer, som under 13. dennes afgav Betænkning med Forslag.

Ved Sagens 3. Behandling blev Udvalgets Forslag vedtaget med 16 Stemmer.

---

*) Udelades her.

Man tillader sig under Vedlæggelse af samtlige Akter at anbefale denne Sag til Ministeriets gunstige Foranstaltning.

Svenning Rytter. *A. Samuelsen.*

M. A. Winther.

Til
Ministeriet for offentlige Arbejder, København.

Fra Ministeriet for offentlige Arbejder er modtaget saalydende *Skrivelse:*

Ministeriet
for
offentlige Arbejder.

København, den 28. December 1917.

Med Skrivelse af 24. September d. A. (548) har Hr. Amtmanden hertil fremsendt en Indstilling, hvori Lagtinget anbefaler dels at imødekomme et Andragende fra Forstanderskabet for Klaksvig Sogns Kommune om en nærmere beskrevet Forbedring af Havneforholdene i Klaksvig, saaledes at de $^4/_5$ af Omkostningerne udredes af Statskassen, dels at der snarest muligt maa blive sendt en Ingeniør til Klaksvig for at undersøge de paagældende Forhold, saafremt de af Professor Palle Bruun i sin Tid foretagne Undersøgelser ikke maatte afgive tilstrækkeligt Grundlag for Beregningen af Omkostningerne ved det ønskede Pieranlæg.

Efter at man i denne Anledning har brevvekslet men Justitsministeriet og indhentet en Erklæring fra Vandbygningsdirektøren, skal man til Efterretning og videre fornøden Bekendtgørelse tjenstlig meddele, at Ministeriet ikke for Tiden har set sig i Stand til at imødekomme Indstillingen.

Hassing-Jørgensen.

F. H. V. Bentsen,
Fm.

Til
Amtmanden over Færøerne.

XXVI. Udskillelse af Andefjord Sogn fra Fulefjord Sogn som særskilt Kommune.

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 25. Juli 1917:*

Man fremsender herved et Andragende*) fra en Del Beboere i Andefjord Sogn om at faa nævnte Sogn udskilt fra Fuglefjord Sogn i kommunal Henseende.

Andragendet er underskrevet af 121 kommunale Vælgere, hvilket, da Indbyggerantallet ved sidste Folketælling var 380, sikkert er langt over Halvdelen af samtlige kommunale Vælgere i Sognet (jfr. at Forstanderskabet i en anden Sag har oplyst, at der i Lervig med 423 Indbyggere findes 153 kommunale Vælgere). Forstanderskabet for Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune anbefaler at Andragendet bevilges.

S. D. henvistes Sagen til *det kommunale Udvalg.*

Den *18. August* afgav Udvalget (Ordfører: J. Ponlsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Fra et Flertal af kommunale Vælgere i Andefjord Sogn er indkommet et af vedkommende Forstanderskab anbefalet Andragende om, at Andefjord Sogn maa blive udskilt fra Fuglefjord Sogn som særlig Kommune.

Østerø Præstegælds Kommune, der oprindelig bestod af 7 Sogne, er efterhaanden bleven delt, saa at hvert enkelt Sogn nu udgør en Kommune, med Undtagelse af Andefjord og Fuglefjord Sogne, der hidtil har dannet én Kommune. Det er en Deling af denne, »Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune«, hvorom her er Tale.

Undertegnede Udvalg, til hvilket denne Sag er blevet henvist, maa formene, at der saavel i Andefjord Sogn som i Fuglefjord Sogn, selv om Bygden Lervig (som der er Tale om i en anden Sag) bliver udskilt, vil findes tilstrækkelige Kræfter til at styre en Kommune. Man vil derfor tillade sig at anbefale, at Andragendet bevilges fra 1. Oktober 1918, saaledes at Valgene kunne foretages i Januar—Februar næste Aar.

Da hvert af Sognene altid har haft sit særlige Regnskab, er Kjendomsforholdene mellem de 2 Sogne egentlig allerede ordnede. Den formelle Opgørelse, der plejer at kræves, vil kunne indkomme til Tingets næste ordinære Samling.

*) Udelades her.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa til Vedtagelse:

1. Lagtinget anbefaler, at »Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune« deles saaledes, at hvert af Sognene fra 1. Oktober 1918 kommer til at danne én Kommune.
2. Antallet af Forstanderskabsmedlemmer i den eventuelle Andefjord Sogns Kommune fastsættes til 5.
3. Antallet af Forstanderskabsmedlemmer i den eventuelle Fuglefjord Sogns Kommune fastsættes til 5.
4. Forstanderskabet for Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune anmodes om til Lagtingets næste ordinære Samling at fremkomme med Forslag til de Vilkaar, paa hvilke Kommunen kan deles.

Ved Sagens *2. Behandling* den *24. August* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *28. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

Den *3. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 3. September 1917.

Til

Justitsministeriet.

Lagtinget har i dets indeværende Samling haft til Behandling et fra et Flertal af de kommunale Vælgere i Andefjord Sogn i Østerø Præstegæld indkommet, af vedkommende Forstanderskab anbefalet, Andragende om, at dette Sogn, som hidtil har dannet Kommune sammen med Fuglefjord Sogn, i saa Henseende maa blive udskilt til at danne en selvstændig Kommune.

Sagen har været henvist til et Udvalg, der har afgivet medfølgende Udvalgsbetænkning, til hvilken man tillader sig at henvise.

Ved Sagens 3. Behandling den 28. August vedtoges Udvalgets saalydende Forslag:

— — — — — — — — — — — — — —

(se Udvalgsbetænkningen.)

med 17 Stemmer for, ingen imod.

Det saaledes vedtagne Forslag tillader man sig herved ærbødigst at anbefale til det høje Ministeriums Godkendelse.

Svenning Rytter. *Joen Poulsen.*

M. A. Winther.

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende *Skrivelse:*

Justitsministeriet.
København, den 6. November 1917.

Med Skrivelse af 13. September d. A. — 1917/530 — har Amtet hertil indsendt Lagtingets Indstilling af 3. s. M. om, at »Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune« deles saaledes, at hvert af Sognene fra den 1. Oktober d. A. at regne kommer til at danne en særlig Kommune.

Foranlediget heraf skal man til Efterretning og videre Bekendtgørelse meddele, at Justitsministeriet i Overensstemmelse med Amtets Indstilling i Medfør af Lov af 28. Februar 1872 § 1 bifalder, at den ansøgte Deling foretages, saaledes at de ny Kommuner benævnes »Andefjord Sogns Kommune« og »Fuglefjord Sogns Kommune«, at Delingen træder i Kraft fra den 1. Oktober 1918 at regne, at Forstanderskabet for Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune forinden vil have at gøre Forslag om de Betingelser, paa hvilke Delingen skal foregaa, og navnlig ogsaa med Hensyn til Delingen af Kommunens Formue og Gæld, Rettigheder og Byrder, og at den endelige Bestemmelse af disse Betingelser overlades til Lagtinget, dog at der forinden gives den samlede Kommunes Beboere Lejlighed til at blive bekendt med Forslaget og til at fremkomme med eventuelle Indsigelser mod samme, samt paa Betingelse af, at de fornødne Forstanderskabsvalg foretages i betimelig Tid før Udskillelsen efter nærmere Bestemmelse af Forstanderskabet for Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune.

Zahle.

Lundbye.

Til
Amtmanden over Færøerne.

XXVII. Udskillelse af Bygden Lervig fra Fuglefjord Sogn som et særligt Sogn og en særskilt Kommune.

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 25. Juli 1917:*

Man fremsender herved et Andragende*) fra en Del Beboere i Lervig om Bygdens Udsondring som et særligt Sogn og en særlig Kommune.

*) Udeladen her.

Andragendet er underskrevet af Flertallet af de kommunale Vælgere i Bygden, jfr. Lov af 28. Februar 1872 § 1, og anbefalet af Forstanderskabet for Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune. Som et tidligere Tilfælde, hvor en Bygd er bleven udskilt som et særligt Sogn, skal man henvise til Sagen om Skopens Udskillelse, Lagtingstidende 1909, S. 81—84, og den deri ommeldte ældre Sag. Jfr. ogsaa de af Lagtinget tidligere behandlede Sager om Udskillelse henholdsvis af Hove og af Thorsvig.

S. D. henvistes Sagen til *det kommunale Udvalg*.

Den *18. August* afgav Udvalget (Ordfører: J. Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Fra et Flertal af de kommunale Vælgere i Bygden Lervig paa Østerø er indkommet et af vedkommende Forstanderskab anbefalet Andragende om, at Bygden Lervig i kommunal Henseende maa blive udskilt fra Fuglefjord Sogn til at danne et særligt Sogn og en særlig Kommune.

Undertegnede Udvalg, til hvilket denne Sag er henvist, tillader sig at udtale følgende: Skønt man i Almindelighed har Betænkelighed ved at anbefale Deling af færøske Sogne, der i Reglen er ret smaa, kan man ikke andet end anbefale den her omsøgte Deling, saaledes som Tinget i 1909 anbefalede en Deling af det daværende Sand Sogn, hvilket Forslag tiltraadtes af Ministeriet.

Fuglefjord Sogn, der bestaar af Bygderne Fuglefjord med Udflytterbygden Hellerne og Lervig, har for Tiden en Befolkning paa 1038 Indbyggere. Heraf har Lervig de 423, et Indbyggerantal, der svarer til Middelfolketallet i et færøsk Landsogn. Befolkningen har desuden i den senere Tid været stærkt stigende. Lervig har for Tiden egen Skole og Lærer, samt egen Kirke, hvorvel den ikke udgør et Sogn i kirkelig Henseende, da den dér for nogle Aar siden opførte Kirke er en Filialkirke. Bygden har sit eget Marketal, og dens Jorder er ikke alene afgrænsede, men, ved et mellemliggende Stykke af Gøte Sogn, helt skilte fra Fuglefjord Bygds Jorder. Alt dette taler for, at Andragendet om Lervig som særligt Sogn i kommunal Henseende imødekommes. Hvad dernæst angaar Spørgsmaalet om, at det eventuelle Lervig Sogn ogsaa skal udgøre en særlig Kommune, mener Udvalget at burde tilraade, at Andragendet ogsaa imødekommes i denne Henseende. Det maa antages, at der i en Bygd paa over 400 Mennesker altid vil kunne findes tilstrækkelige Kræfter til at styre en Kommune, navnlig naar denne kun omfatter én Bygd. — Delingen vil mest passende kunne foretages ved Udgangen af Regnskabsaaret 1917—18. Derved vil opnaas, at der ved de Valg, der i førstkommende Januar—Februar (jfr. Lov Nr. 84 af 30. April 1909 § 6) skal foretages af Medlemmer til at fungere fra 1. Oktober 1918, vil kunne vælges et Forstanderskab for hver af de ny Kommuner.

Efter Indstilling fra vedkommende Forstanderskab tillader man sig at foreslaa, at Medlemsantallet i det eventuelle Lervig Sogn fastsættes til 5.

Der er naturligvis adskillige Forhold at ordne forinden ved en saadan Deling af et Sogn, saaledes: Fordeling af det nuværende Fuglefjord Sogns Formue og Gæld, Fordeling af Fattigbyrden og Udgifter til Alderdomsunderstøttelse o. s. v.; men om disse Forhold vil der til næste ordinære Lagtingssamling kunne indkomme Forslag fra Forstanderskabet, og Tinget vil kunne træffe de nødvendige Bestemmelser, inden den endelige Adskillelse kan ske. De faste Ejendele, som Bygninger og Veje m. v., maa naturligvis tilhøre det Sogn, i hvilket de ligger; men muligvis kunde der blive Tale om, at det Sogn, der faar forholdsvis mest af saadanne Ejendomme, kom til at yde det andet en Erstatning. Ved Fordeling af Fattigbyrden skulde der i Analogi med § 17 sidste Stykke i Land-

kommunalloven af 28. Februar 1872 tages Hensyn til Skatteforholdet i de foregaaende 5 Aar. For Tiden findes vist ingen faste Fattiglemmer i Fuglefjord Sogn, derimod findes en Del Personer, der nyder Alderdomsunderstøttelse. Efter det foreliggende Regnskab synes c. $^1/_3$ af Udgifterne til Alderdomsunderstøttelse at være udbetalt til Personer, der bor i Bygden Lervig, hvis Skatteydere ogsaa har betalt c. $^1/_8$ af Skatten. Forholdet vil derfor muligt kunne ordnes saaledes, at hvert Sogn fremtidig sørger for sine fattige og gamle. Det forudsættes, at Forstanderskabet, som har anbefalet Udskillelsen, vil kunne enes om de nødvendige Forslag hertil.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa til Vedtagelse:

1. Lagtinget anbefaler, *at* Bygden Lervig i Fuglefjord Sogn under Navn af »Lervig Sogn« udskilles fra Fuglefjord Sogn som særligt Sogn i kommunal Henseende, og *at* dette Sogn kommer til at danne en selvstændig Kommune, alt fra 1. Oktober 1918.
2. Under Forudsætning af, at foranstaaende Punkt tiltrædes af Ministeriet, fastsættes i Henhold til Landkommunallovens § 2 Medlemsantallet i Forstanderskabet for Lervig Sogn til 5.
3. Forstanderskabet for Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune anmodes om til næste ordinære Lagtingssamling eventuelt at fremkomme med Forslag til:
   a. Deling af det nuværende Fuglefjord Sogns kommunale Formue og Gæld.
   b. Deling af Sognets Fattigbyrde samt af Udgifterne til Alderdomsforsørgelse.

Ved Sagens *2. Behandling* den *24. August* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *28. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

Den *3. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes Lagting.
Thorshavn, den 3. September 1917.

Til
Justitsministeriet.

Lagtinget har i dets indeværende Samling behandlet et fra et Flertal af de kommunale Vælgere i Bygden Lervig i Fuglefjord Sogn i Østerø Præstegæld indkommet, af vedkommende Forstanderskab anbefalet, Andragende om, at denne Bygd maa blive udskilt fra Fuglefjord Sogn til i kommunal Henseende at danne et særligt Sogn, og at dette Sogn derefter skal udgøre en selvstændig Kommune.

Sagen har været henvist til et Udvalg, der har afgivet medfølgende Betænkning, til hvilken man tillader sig at henvise.

Ved Sagens 3. Behandling den 28. August vedtoges Udvalgets saalydende Forslag:

— — — —

Menighedsraadene i 1920 ønskes oprettet et særligt Menighedsraad for det nye Sogn, jfr. Anordning af 13. December 1912 § 1, 5. Stykke.

Zahle.

Lundbye.

Til
Amtmanden over Færøerne.

XXVIII. Udskillelse af Bygden Hove som særskilt Kommune.*)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes den fra forrige Aars Samling udsatte Sag angaaende Udskillelse af Bygden Hove fra Porkere Sogns Kommune som særskilt Kommune.

S. D. henvistes Sagen til *det kommunale Udvalg.*

Den *23. August* afgav Udvalget (Ordfører: J. Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist en fra sidste Lagtingssamling udsat Sag angaaende Bygden Hoves Udskillelse fra Porkere Sogn som særligt Sogn i kommunal Henseende.

Det Udvalg, der i 1916 behandlede denne Sag, foreslog at svare, at Tinget ikke for Tiden finder tilstrækkelig Anledning til at søge udvirket, at Porkere Sogn i kommunal Henseende deles i 2 Sogne. Forslaget bortfaldt derved, at et Ændringsforslag om Udsættelse til i Aar blev vedtaget.

Undertegnede Udvalg kan i det hele tiltræde Udvalgets Udtalelser fra i Fjor, og da der ikke i Sagen foreligger noget nyt, tillader man sig at foreslaa til Vedtagelse:

Sagen udsættes indtil videre.

---

*) Se Lagtingstidende for 1916, Side 118.

Ved Sagens *2. Behandling* den *27. August* fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Effersøe til Udvalgets Forslag:*

I Stedet for Udvalgets Forslag træder følgende:

1. Amtmanden anmodes om at foranstalte iværksat en hemmelig Afstemning i Hove Bygd paa et passende Tidspunkt i den kommende Vinter, hvorved der gives de kommunale Vælgere i Bygden Lejlighed til at give til Kende, om de ønsker Udskillelsen eller modsætter sig denne.
2. Sagen udsættes til næste Aar.
3. Andragerne underrettes om foranførte.

Ved *3. Behandling* den *30. August* sattes Ændringsforslaget under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0, hvorefter Udvalgets Forslag betragtedes som bortfaldet.

XXIX. Sagen angaaende Salg af den gamle Skolebygning for Færøernes Mellem- og Realskole.*)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes den fra forrige Aars Samling udsatte Sag angaaende Salg af den gamle Skolebygning for Færøernes Mellem- og Realskole.

Ved Sagens *1. Behandling* den *1. August* vedtoges det efter Forslag af P. Niclasen at henvise den til *Budgetudvalget.*

*) Se Lagtingstidende for 1916, Side 143.

Den *12. September* afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Denne Sag forelaa til Behandling i Tinget i Fjor, jfr. Lagtingstidende for 1916, Side 143—144, og der vedtoges da følgende:

»Lagtinget anser det for ønskeligt, at de Tilbud angaaende Køb af Ejendommen, som maatte fremkomme, og øvrige Oplysninger forelægges Tinget i dettes næste Samling samt, at Salg ikke finder Sted tidligere«.

Skoledirektionen har derefter udbudt Ejendommen offentlig til Salg, men der fremkom kun et Tilbud, nemlig fra Fru Sigrid Niclasen, Thorshavn, som lød paa 18,800 Kr.

Udvalget har forhandlet med Thorshavns Byraad om Salg, og har fra dette modtaget det medfølgende Tilbud*) om Køb for 15,000 Kr.

Fru Niclasen har endelig fremsat et nyt Tilbud paa 25,000 Kr., jfr. Bilag*).

Udvalget har delt sig i tre Mindretal, hvoraf to tilraader Salg, nemlig et (Matras, J. H. Poulsen og J. Rasmussen) ved at det indkomne Tilbud fra Fru Sigrid Niclasen antages, og det andet samtidig med, at det udtaler, at der saavidt muligt bør søges opnaaet en Købesum paa 30,000 Kr. Det tredje Mindretal (R. Niclasen) ønsker overhovedet ikke Salg.

Forslag.

Af et Mindretal *(Matras, J. H. Poulsen* og *R. Rasmussen)*.

1. Lagtinget tilraader, at det af Fru Sigrid Niclasen, Thorshavn, fremsatte Tilbud om Køb af den gamle Realskoles Bygninger og Grund i Thorshavn for 25,000 Kr. bliver antaget.

Af et Mindretal *(Effersøe, Egholm* og *Samuelsen)*.

2. Lagtinget tilraader, at den gamle Realskoles Bygninger og Grund i Thorshavn søges solgt snarest muligt. Der søges opnaaet en Købesum paa 30,000 Kr.

Af et Mindretal *(R. Niclasen)*.

Principalt.

3. Lagtinget kan ikke tilraade, at den gamle Realskoles Bygninger og Grund i Thorshavn sælges, men tilbyder, at Amtsrepartitionsfonden overtager Ejendommen mod at betale et Beløb paa 1200 Kr. aarlig til Skolefonden.

Subsidiært.

4. Som Mindretallets Forslag under Punkt 1.

Ved Sagens *2. Behandling* den *13. September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

S. D. foretoges *3. Behandling* af Sagen.

*) Udeladen her.

R. Niclasens principale Forslag sattes først under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 9 Medlemmer stemte derfor (*stemte ikke:* J. Poulsen, J. H. Poulsen, J. Rasmussen, Christiansen, Samuelsen, Djurhuus, Dam og Formanden; *fraværende:* Provsten, Mortensen, Matras og Effersøe).

Derefter sattes Forslaget fra Effersøe, Egholm og Samuelsen under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 9 Medlemmer stemte derfor (*stemte ikke:* J. Poulsen, Winther, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, J. Rasmussen, Matras, R. Niclasen, Nolsøe og Konoy; *fraværende:* Provsten og Mortensen).

Endelig sattes Forslaget fra Matras, J. H. Poulsen og J. Rasmussen under Afstemning og vedtoges med 11 Stemmer mod 0.

Efter Begæring af Effersøe foretoges Navneopraab med følgende Udfald: (*ja stemte*: J. Poulsen, Winther, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, J. Rasmussen, Matras, Christiansen, Samuelsen, R. Niclasen, Dam, Nolsøe og Konoy; *nej stemte:* Formanden; *stemte ikke:* Patursson, P. Niclasen, Djurhuus, Egholm, Dahl og Effersøe; *fraværende:* Provsten og Mortensen), og var Forslaget saaledes vedtaget med 12 Stemmer mod 1.

XXX. Sagen angaaende Udgivelse af et Referat af de mundtlige Forhandlinger i Lagtinget.*)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes den fra forrige Aars Samling udsatte Sag angaaende et Referat af de mundtlige Forhandlinger i Lagtinget.

Ved Sagens *1. Behandling* den *31. Juli* vedtoges det efter Forslag af R. Rasmussen at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil *s. D.* valgtes: Dahl, Effersøe, P. Niclasen, J. H. Poulsen og Rasmussen.

S. D. afgav Udvalget (Ordfører: P. Niclasen) følgende

*) Se Lagtingstidende for 1916, Side 152.

Udvalgsbetænkning.

I Lagtingssamlingen 1916 fremkom der fra 9 Tingmedlemmer et Andragende angaaende Udgivelse af *et Referat af Tingets mundtlige Forhandlinger*. Sagen henvistes til Budgetudvalget, der under 16. September afgav Betænkning (vedhæftet som *Bilag 9* i Lagtingstidende for 1916). Udvalget delte sig angaaende denne Sag i et Flertal og et Mindretal, der hvert afgav sin Betænkning. Fra *Mindretallet* fremsattes Forslag om at realisere den i Andragendet fra de 9 Lagtingsmænd indeholdte Henstilling om Udgivelse af et mundtligt Referat. *Flertallet* vilde derimod ikke paa det daværende Tidspunkt gaa med til Udgivelse af et saadant Referat.

Til Sagens 2. Behandling fremkom der et Ændringsforslag (Lagtingstidende 1916, Side 153), ifølge hvilket Amtmanden anmodes om:

1. at indhente Tilbud fra Personer, der maatte ønske at fungere som Lagtingsreferenter og Ekspeditør,
2. at udsende Subskriptionsindbydelse paa et mundtligt Referat,
3. at indhente Tilbud om Trykning af et saadant Referat.

Tillige anmodedes Amtmanden om at forelægge Lagtinget Resultatet af det under disse 3 Punkter indeholdte paa Tingets første Mødedag i Samlingen 1917.

Ovennævnte Ændringsforslag vedtoges ved 3. Behandling med 14 Stemmer mod 0. Udvalgsmindretallets Forslag bortfaldt derimod, idet kun 9 Medlemmer stemte derfor.

Ved indeværende Samlings Begyndelse har Amtmanden nu forelagt Tinget Sagen, suppleret med de Oplysninger, der er fremskaffet siden sidste Tingsamling. Af disse fremgaar det, at Stillingerne som Lagtingsreferenter og Ekspeditør er bleven udbudt gennem offentlig Bekendtgørelse, og at Resultatet heraf har været følgende: Som Referent har der kun meldt sig én Ansøger, nemlig Hr. Elieser Olsen, Klaksvig; som Ekspeditør ligeledes én Ansøger, nemlig Hr. Hans David Niclasen, Thorshavn. Subskriptionsindbydelse paa et eventuelt Lagtingsreferat er ogsaa sket gennem offentlig Bekendtgørelse, men der har kun meldt sig 13 Subskribenter. Der er fra A/S. »Fram«s Bogtrykkeri og A/S. »Færø Amtstidende«s Bogtrykkeri fremkommet Tilbud om Trykning af et mundtligt Lagtingsreferat.

Den første Betingelse for overhovedet at kunne realisere Tanken om Udgivelse af et mundtligt Referat er naturligvis, at der haves tilstrækkelige Kræfter til at udføre Referentvirksomheden. For at være i Stand til at fremskaffe et mundtligt Referat, maa Tinget mindst raade over to kvalificerede Referenter, der kan skiftes om Arbejdet. For en enkelt Referent vil det være ganske uoverkommeligt at udføre dette Hverv.

Da der som foran anført kun har meldt sig en Ansøger til Referentvirksomheden, maa Udvalget for nærværende Tidspunkt anse det for ganske umuligt at faa gennemført denne Sag. Medundertegnede Poul Niclasen har inden Samlingens Begyndelse forhørt sig hos forskellige Personer, om de ikke eventuelt mod et højere Honorar maatte være villige til at fungere som Referenter, men ingen ønskede at reflektere herpaa.

Man har overvejet, om der ikke maatte være Anledning til for den indeværende Samlings Vedkommende paany at udbyde Stillingen som Referent gennem offentlig Bekendtgørelse med en højere Betaling end de 6 Kr. pr. Dag, der fastsattes i Fjor, men da dette nødvendigvis vil tage Tid, og da indeværende Samling sandsynligvis ikke bliver langvarig, saaledes at man — selv om det skulde lykkes at faa flere Referenter — allerede vilde være saa langt inde i Samlingen, inden disse kunde begynde at fungere, har Udvalget opgivet denne Tanke.

Forholdene stiller sig for Tiden efter Udvalgets Mening saaledes, at det maa ansees for umuligt at faa fremskaffet et Referat af Tingets mundtlige Forhandlinger, og man foreslaar derfor til Tingets Vedtagelse:

1. Sagen udsættes til næste Aar.
2. Amtmanden anmodes om at indhente Tilbud fra Personer, der maatte ønske at fungere som Lagtingsreferenter mod en Betaling af 8 Kr. pr. Dag, og at forelægge de fremkomne Tilbud for Tinget paa dettes første Mødedag i 1918.

Ved Sagens *2. Behandling* den *2. August* sattes Udvalgets Forslag Punkt 1 og 2 under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

XXXI. Lov om Værn for Dyr.*)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes den fra forrige Aars Samling udsatte Sag angaaende Lov om Værn for Dyr.

Ved Sagens *1. Behandling* den *9. August* vedtoges til Protokollen efter Forslag af Effersøe:

1. Sagen udsættes til næste Aar.
2. Lagtinget nedsætter et Udvalg paa 3 Medlemmer til at behandle Sagen mellem indeværende og næste Aars ordinære Lagtingssamling og til at give Betænkning til Tinget næste Aar.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes den *10. August:* Dam, P. Niclasen og Egholm.

---

*) Se Lagtingstidende for 1916, Side 38.

XXXII. Sagen angaaende Oprettelse af et nyt Jordemoderdistrikt, kun omfattende Næs Sogn.*)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes den fra forrige Aars Samling udsatte Sag angaaende Oprettelse af et nyt Jordemoderdistrikt, kun omfattende Næs Sogn.

Den *8. August* henvistes Sagen til *Udvalget i Sagen angaaende Jordemodervæsenet paa Færøerne.*

Den *12. September* afgav Udvalget (Ordfører: Konoy) følgende

Udvalgsbetænkning.

Som Lagtinget bekendt forelaa der for Tinget i 1915 et Andragende fra Næs Sogns Kommune, gaaende ud paa, at der blev virket hen til, at Næs Sogn for Fremtiden kun skal udgøre eet Jordemoderdistrikt. Sagen blev imidlertid udsat til 1916 og blev i nævnte Aars Tingsamling henvist til et Udvalg paa 5 Medlemmer, som afgav en Betænkning, som findes i Lagtingstidende for 1916, Side 93, til hvilken man tillader sig at henvise. Ved den endelige Behandling af Sagen den 14. September i forrige Tingsamling blev vedtaget at anmode Amtet om at tilstille saavel Sjov Sogns Kommune som Gøte Sogns Kommune Sagen til Erklæring, idet disse to Kommuner er særlig interesserede i det foreliggende Spørgsmaal. Der foreligger i Aar en grundig Erklæring fra Sjov Sogns Kommune, og Forstanderskabet for Gøte Sogns Kommune slutter sig ganske til denne.

Uden at gaa nærmere ind paa Spørgsmaalet, tillader Udvalget sig at henvise til nævnte Erklæring, som findes vedlagt Sagen.**) Det fremgaar af denne, at det vil være mindre heldigt, om der sker en Forandring i den nuværende Inddeling i Jordemoderdistrikter, thi hvis Andragendet fremmes, vil saavel Sjov Jordemoderdistrikt som Gøte Jordemoderdistrikt blive for smaa og uhensigtsmæssige. Udvalget tillader sig at foreslaa til Tingets Vedtagelse, at der svares Næs Sogns Kommune:

1. Tinget finder for nærværende Tid ikke Anledning til at foretage nogen Forandring i det af Amt og Fysikat i 1915 udarbejdede Forslag med Hensyn til Færøernes Inddeling i Jordemoderdistrikter.
2. En Afskrift af Udvalgsbetænkningen og Erklæringerne fra Sjov Sogns Kommune og Gøte Sogns Kommune tilstilles Forstanderskabet for Næs Sogns Kommune.

Ved Sagens *2. Behandling* den *13. September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

---

*) Se Lagtingstidende for 1916, Side 93.

**) Udelades her.

XXXIII. Sagen angaaende Omlægning af Syslerne paa Færøerne.*)

Den *6. August* fremlagdes følgende *Skrivelse fra Justitsministeriet af 9. Juni 1917:*

Da den under 2. d. M. stadfæstede Lov om Lønning for Sysselmændene paa Færøerne gaar ud fra, at der i Stedet for Nordstrømø og Vaagø Sysler og Sydstrømø og Sandø Sysler vil være at oprette 3 Sysler, nemlig Strømø Syssel, Vaagø Syssel og Sandø Syssel, skal man i Forbindelse med Skrivelse af 2. d. M. anmode Amtet om efter at have indhentet Erklæringer fra Landfogden og de to interesserede Sysselmænd at indhente en Udtalelse fra Lagtinget angaaende denne Omlægning af Syslerne.

Man undlader dog ikke paa Forhaand at udtale, at det er en Selvfølge, at det Færø Amts Skydskasse ved Sysselomlægningen i 1913 for 10 Aar tillagte Tilskud af 1046 Kr. aarlig bortfalder, og at Stillingen som Karantæne- og Oppebørselsbetjent paa Vaagø nedlægges, naar Sysselomlægningen finder Sted.

Ved Sagens *1. Behandling* den *8. August* vedtoges det efter Forslag af Mortensen at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den *9. s. M.* valgtes: *Dam, J. Rasmussen, Samuelsen, Mortensen* og *Konoy.*

Den *3. September* afgav Udvalget (Ordfører: Samuelsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist en Skrivelse af 9. Juni d. A. fra Justitsministeriet, hvori samme begærer en Erklæring fra Lagtinget om den færøske Sysselsinddeling, efter at det ved Lov af 2. Juni s. A. er blevet bestemt, at der atter skal ansættes en særlig Sysselmand paa Vaagø. Med Sagen følger Erklæringer fra Sysselmanden i Nordstrømø og Vaagø Sysler og Sysselmanden i Sandø og Sydstrømø Sysler samt fra Landfogden paa Færøerne.

Udvalget skal om Sagen bemærke følgende:

Indtil 1. Juli 1913 var der paa Færøerne 6 Sysselmænd, med følgende Distrikter:

1) Vaagø Syssel, omfattende Vaagø og Myggenæs.
2) Strømø Syssel, omfattende Strømø, Nolsø, Hestø og Kolterø,
3) Østerø Syssel, omfattende Østerø.
4) Norderøernes Syssel, omfattende Bordø, Viderø, Kunø, Kalsø, Svinø og Fuglø.
5) Sandø Syssel, omfattende Sandø, Skuø og Dimon.
6) Suderø Syssel, omfattende Suderø.

*) Se Lagtingstidende for 1916, Side 60.

Fra 1. Juli 1913 blev Strømø Syssel delt saaledes, at Sydstrømø Syssel blev henlagt til Sandø Syssel med Sysselmand bosat i Bygden Sand, mens Nordstrømø Syssel og Vaagø Syssel forenedes under en Sysselmand, bosat i Vestmanhavn.

En Henvendelse fra Lagtinget i Samlingen 1916 har givet Anledning til, at Spørgsmaalet om Ansættelse af en særlig Sysselmand paa Vaagø er optaget til fornyet Overvejelse af Regeringen, og disse Overvejelser har ført til, at Loven af 2. Juni 1917 angaaende Sysselmændenes Lønning bestemmer, at der skal ansættes en særlig Sysselmand paa Vaagø. En Forudsætning for Lagtingets Vedtagelse i Sysselmandssagen i Fjor har formentlig været den, at saa snart der ansættes en særlig Sysselmand paa Vaagø, skal den før 1. Juli 1913 bestaaende Sysselsinddeling atter træde i Kraft.

Skønt et enkelt Medlem af Udvalget (Samuelsen) nærer megen Tvivl om Hensigtsmæssigheden af den saaledes trufne Foranstaltning, er Udvalget dog enigt om, at det vilde være ørkesløst at komme nærmere ind paa denne Side af Sagen. Man kan derfor indskrænke sig til at udtale, at Udvalget er enigt om, at der, efter at der skal ansættes en særlig Sysselmand paa Vaagø, saaledes som Forholdet var før 1. Juli 1913, vil være rigtigst snarest at faa Vaagø Syssel besat, og at den før den nævnte Dato gældende Sysselsinddeling i det hele atter indføres saaledes, *at* Vaagø Syssel kommer til at omfatte Vaagø og Myggenæs med Sysselmand i Sørvaag eller Midvaag (jfr. nedenfor), *at* Strømø Syssel kommer til at omfatte Strømø, Nolsø, Hestø og Kolterø med Sysselmand i Vestmanhavn, og *at* Sandø Syssel kommer til at omfatte Sandø, Skuø og Dimon med Sysselmand i Sand. Da samtlige de paa Færøerne ansatte Sysselmænd ifølge deres Beskikkelse er pligtige til at finde sig i en Distriktsomlægning, vil denne Side af Sagen ikke frembyde nogen Vanskelighed.

Mens hele Udvalget er enigt om foranstaaende, finder et enkelt Medlem (Samuelsen) Anledning til at henstille, at den Sum paa 1046 Kr., som sparedes for Statskassen ved den den 1. Juli 1913 stedfundne Sysselsomlægning, og som derefter ved Anmærkning paa Finansloven for Finansaaret 1914—15 for 10 Aar tillagdes Færø Amts Skydskasse i det fastsatte Tidsrum, udbetales Skydskassen ogsaa efter at en særlig Sysselmand er ansat paa Vaagø.

Der er i Udvalget rejst Spørgsmaal om, hvor den eventuelle Sysselmand paa Vaagø skal bo. Som bekendt boede han indtil 1. Juli 1913 i Sandevaag. Udvalget har ikke kunnet enes om at betragte Lagtingets Vedtagelse i Fjor om, at man ønskede Sysselmanden bosat i Sørvaag, for afgørende med Hensyn til Bopælsspørgsmaalet. Et Flertal (Dam, Konoy og Mortensen) foreslaar, at Sysselmanden skal bo i Midvaag.

Til Støtte for dette Forslag anfører Flertallet, 1) at Midvaag er den midterste af de tre større Bygder paa Øen, Sandevaag, Midvaag og Sørvaag; tilmed har ogsaa Lægen paa Vaagø været ansat der. 2) Midvaag og Sandevaag har henholdsvis 528 og 407 Indbyggere. 3) Der er projekteret et Havneanlæg i Midvaag, og det er særlig af dette Hensyn, at det er af Vigtighed, at Sysselmanden bor der. 4) Man maa med Hensyn til Havnevæsenet betragte Sandevaag og Midvaag under et. Der er for Tiden et større Antal Kuttere og Motorbaade hjemmehørende i Sandevaag og Midvaag end i Sørvaag. 5) Sørvaag kan derimod næppe forventes at blive nogen stærkt frekventeret Havn, baade paa Grund af, at den er mere afsides beliggende end Midvaag, og paa Grund af, at der er vanskeligere Indsejlingsforhold end i Midvaag. Myggenæsfjord udenfor Sørvaag er ogsaa bekendt som et meget farligt Farvand.

Mindretallet (Raamussen og Samuelsen) finder, at der ikke er Grund til atter i Aar at komme ind paa, hvor Vaagøens Sysselmand skal bo, idet dette Spørgsmaal maa betragtes som afgjort for Lagtingets Vedkommende ved den i Fjor trufne saalydende Vedtagelse:

»Lagtinget anmoder Justitsministeriet om at virke hen til, at Vaagø Syssel atter faar en særlig Sysselmand, der formentlig bør have Bopæl i Sørvaag.« (Lagtingstidende for 1916, Side 64.)

Denne Beslutning blev den 22. September f. A. vedtaget ved 2. og 3. Behandling med 16 Stemmer (J. Poulsen, Winther, Mortensen, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, J. Rasmussen, P. Niclasen, R. Niclasen, Matras, Christiansen, Djurhuus, Egholm, Nolsøe, Dahl og Konoy). Der blev ikke mellem 2. og 3. Behandling fremsat noget Ændringsforslag.

Som Følge heraf, og da der ikke har været Lagtingsvalg i Mellemtiden, hvoraf atter følger, at Lagtinget i Aar bestaar af de samme Medlemmer som i Fjor, betragter Mindretallet Bopælsspørgsmaalet som afgjort ved Lagtingets Beslutning i Fjor om en særlig Sysselmand paa Vaagø, og Mindretallet finder derfor ingen Grund til atter i Aar at stille Forslag herom. Man indskrænker sig til at henlede Justitsministeriets Opmærksomhed paa ovennævnte Beslutning, ifølge hvilken Sysselmanden bør bosættes i Sørvaag. Paa Foranledning af Flertallets Argumentation til Fordel for Midvaag skal Mindretallet oplyse: Sørvaag har 591 Indbyggere. Myggenæs, Bø, Gaasedal og Slettenæs, der har lettere Adgang til Sørvaag end til Midvaag, har henholdsvis 170, 55, 46 og 49 Indbyggere. Fra Midvaag til Sørvaag er Afstanden 8 km. I Sørvaag er beliggende den Sysselmanden paa Vaagø tillagte Embedsjord.

Sørvaag er Vaagøens eneste gode naturlige Havn. Myggenæs Fyt, der har den allerstørste Betydning for Besejlingen af Færøerne, har selvfølgelig overordentlig Betydning ogsaa for Sørvaag. Indsejlingen til denne Havn maa Mindretallet i Modsætning til Flertallet betegne som god, og Myggenæs Fjord vil af Sømænd ikke blive anset som medførende særlig Vanskelighed for Besejlingen af Sørvaag. At Sørvaag Havn skulde være særlig isoleret i Forhold til Midvaag vil man ikke med Føje kunne paastaa. Købmænd i Sørvaag driver selvstændig Forretning i samme Forhold som Købmændene i Sandevaag—Midvaag, kun med den Forskel, at man indtil videre af praktiske Grunde dels køber og sælger Varer gennem færøske Forretninger, dels gennem københavnske Firmaer, medens enkelte af Sandevaags og Midvaags Købmænd faar deres Varer gennem københavnske Kommissionsfirmaer. Med Hensyn til de Forretninger i Sørvaag, der mulig er Filialer af andre færøske Forretninger — Filialer findes ogsaa i Sandevaag og Midvaag —, bemærkes, at det vistnok kun er et Tidsspørgsmaal, naar dette Forhold hæves. Man vedlægger en Tabel over Fiskerierne paa Vaagø i Aaret 1916.

Folketallet og Fiskeriet er en god Maalestok for Trafikken.

Flertallet (Dam, Mortensen og Konoy) ønsker paa Foranledning af Mindretallets Motivering at anføre, at undertegnede Dam, der var fraværende ved Afstemningen over Sysselmandssagen i Fjor, i Virkeligheden først i Aar tager Stilling til Spørgsmaalet om, hvor Sysselmanden skal bo. Undertegnede Mortensen og Konoy stemte i Fjor for Beslutningen, fordi det for vort Vedkommende var Hovedsagen at faa gennemført en Beslutning, der kunde give Stødet til, at Vaagøen atter fik sin egen Sysselmand. Spørgsmaalet om Sysselmandens Bopæl var i Fjor for vort Vedkommende et underordnet Punkt, som der nu maa tages endelig Stilling til. Under Henvisning til foranstaaende fremsætter man følgende

Forslag.

Fra Udvalget:

Lagtinget anbefaler:

1) *at* der snarest muligt ansættes en Sysselmand paa Vaagø i Overensstemmelse med Lov af 2. Juni 1917 og Ansættelsen i al Fald finder Sted fra 1. April 1918,
2) *at* den i 1913 foretagne Deling af Strømø Syssel bortfalder, saa snart der ansættes en Sysselmand paa Vaagø, hvorefter den før 1. Juli 1913 bestaaende Sysselsinddeling atter indtræder,
3) *at* Stillingen som Karantæne- og Oppebørselsbetjent paa Vaagø ophæves samtidig med, at der atter ansættes en særlig Sysselmand paa Øen.

Fra Flertallet (Dam, Konoy og Mortensen):

Sysselmanden paa Vaagø bør fremtidig bo i Midvaag.

Fra Samuelsen:

Lagtinget henstiller, at de 1046 Kr., som ved Anmærkning paa Finansloven for 1914—15 er tillagt Færø Amts Skydskasse for 10 Aar, udbetales denne Kasse i omhandlede Tidsrum, ogsaa efter at der er ansat en særlig Sysselmand paa Vaagø.

Ved Sagens *2. Behandling* den *4. September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling s. D.* sattes Udvalgets Forslag Punkt 1—3 samlet under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemning med 18 Stemmer *(stemte ikke:* Effersøe og Formanden; *fraværende:* Provsten).

Derefter sattes Flertallets Forslag under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 10 Medlemmer stemte derfor *(stemte ikke:* J. Poulsen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Matras, Christiansen, Samuelsen, Djurhuus, Dahl, Effersøe, og Formanden; *fraværende:* Provsten).

Derefter sattes Mindretallets Forslag under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 9 Medlemmer stemte derfor *(stemte ikke:* Mortensen, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, J. Rasmussen, Christiansen, R. Niclasen, Egholm, Nolsøe, Konoy og Formanden; *fraværende:* Provsten).

Endelig sattes Sagen i dens Helhed under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 18 Stemmer *(stemte ikke:* Effersøe og Formanden; *fraværende:* Provsten).

Den *6. September* oplæstes saalydende *Indstilling:*

Færøernes Lagting.
Thorshavn, den 6. September 1917.

Til
Justitsministeriet.

Det høje Ministerium har ved Skrivelse af 9. Juni d. A. begæret en Erklæring fra Lagtinget angaaende Spørgsmaalet om Omlægning af Syslerne paa Færøerne i Anledning af, at der ifølge Loven af 2. Juni d. A. om Sysselmændene paa Færøerne nu skal ansættes en særlig Sysselmand paa Vaagø.

Sagen er blevet behandlet i et Femmandsudvalg, som under 3. ds. afgav Betænkning. Ved Sagens 2. Behandling i Gaar vedtoges Overgang til 3. Behandling. Ved denne, der fandt Sted samme Dag, blev Forslagets Punkt 1, 2 og 3 (fra hele Udvalget) vedtaget saaledes som det fremgaar af hoslagte Ekstrakt-Udskrift af Lagtingets Forhandlingsprotokol. Derimod forkastedes et Forslag fra et Flertal om, at Sysselmanden skal bosættes i Midvaag i Stedet for som i Fjor vedtaget i Sørvaag, og et Forslag fra Lagtingsmand Samuelsen angaaende det Skydskassen tillagte Tilskud paa 1046 Kr.

Man tillader sig under Vedlæggelse af Sagens Akter at indsende denne Sag til Ministeriets gunstige Foranstaltning.

Svenning Rytter. *A. Samuelsen.*

Indstillingen som den forelaa sattes under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 9 Medlemmer stemte derfor, ingen imod.

Et Forslag om at indsende Indstillingen med den Ændring, at Ordet »forkastedes« i 2. Stykke, 6. Linie, forandredes til »bortfaldt«, sattes derefter under Afstemning, men bortfaldt ligeledes, idet kun 10 Medlemmer stemte derfor, ingen imod.

XXXIV. Ang. Ændring i Havnereglement for Trangisvaag.*)

Den *13. August* fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 11. s. M.:*

Under 2. Marts d. A. har Justitsministeriet tilskrevet Amtet saaledes:

»I Skrivelse af 11. Februar f. A. — 1916 Nr. 147 — har Amtet i Anledning af et fra Bestyrelsen for Havnen ved Trangisvaag fremkommet Andragende indstillet, at det Omraade i den nævnte Havn, indenfor hvilket Fartøjer i Henhold til Justitsministeriets Skrivelse af 22. Februar 1901 kan oplægges, uden at der gøres Strafansvar gældende for Undladelse af at anvende de ved kongelig Anordning af 22. Januar 1897 befalede Lys- og Lydsignaler, udvides, saaledes at Grænselinien, der nu er Linien fra Tveraa røde Fyr til Fortøjningsringen ved Drillenæs, ændres til at være Linien fra Tveraa røde Fyr til Kirkegaardsbroen.

Foranlediget heraf skal man meddele, at Justitsministeriet herved bifalder Amtets Indstilling, idet man samtidig skal henlede Opmærksomheden paa Spørgsmaalet om, hvorvidt der herefter er Anledning til at søge § 5, sidste Punktum, i det den 12. November 1907 stadfæstede Havnereglement for Trangisvaag ændret i Overensstemmelse med foranstaaende.

Paa den ved Amtets Skrivelse givne Anledning skal man derhos udtale, at de ved den ovennævnte Anordning paabudte Lys- og Lydsignaler ifølge Marineministeriets og Handelsministeriets Udtalelser vel skal anvendes af Skibe, der ligger til Ankers, men ikke af Skibe, der henligger ved Anlægsbro i Farvande, der kan befares af søgaaende Skibe.«

Amtet har herefter indhentet Udtalelser fra Havnebestyrelsen, Forstanderskabet, Sysselmanden og Landfogden angaaende det i ovenstaaende Skrivelses 2det Stykke omhandlede Spørgsmaal om en eventuel Ændring i Havnereglementet af 12. Novbr. 1907 for Trangisvaag, og skal ved at fremsende disse Udtalelser samt 6 Eksemplarer af det paagældende Havnereglement udbede sig Lagtingets Erklæring i Sagen.

S. D. henvistes Sagen til *det kommunale Udvalg.*

Den *23. August* afgav Udvalget (Ordfører: J. Poulsen) følgende

*) Se Lagtingstidende for 1907, Side 70.

Udvalgsbetænkning.

Ved Skrivelse af 11. dennes har Amtet udbedt sig Lagtingets Erklæring angaaende en paatænkt Ændring i § 5, sidste Punktum, i det den 12. November 1907 stadfæstede Havnereglement for Trangisvaag.

Det fremgaar af Sagen:

at Amtet under 11. Februar 1916 i Anledning af et fra Bestyrelsen for Havnen ved Trangisvaag fremkommet Andragende har indstillet til Justitsministeriet, at det Omraade i den nævnte Havn, indenfor hvilket Fartøjer i Henhold til Justistministeriets Skrivelse af 22. Februar 1901 kan oplægges, uden at der gøres Ansvar gældende for Undladelse af at anvende de ved kongelig Anordning af 22. Januar 1897 befalede Lys- og Lydsignaler, udvides, saaledes at Grænselinien, der nu er Linien fra Tveraa røde Fyr til Fortøjningen ved Drillenæs, ændres til at være Linien fra Tveraa røde Fyr til Kirkegaardsbroen, og

at Ministeriet bifalder Amtets Indstilling, idet det samtidig henleder Opmærksomheden paa Spørgsmaalet om, hvorvidt der herefter er Anledning til at søge § 5, sidste Punktum, i det nævnte Havnereglement ændret i Overensstemmelse hermed.

Amtet har derefter indhentet Udtalelser fra vedkommende Havnebestyrelse, Forstanderskab og Sysselmand samt fra Landfogden, som alle anbefaler en saadan Ændring.

Undertegnede Udvalg, til hvilket denne Sag er henvist, maa ogsaa anbefale, at den omhandlede Grænselinie ændres, saaledes som af Havnebestyrelsen foreslaaet, og at der foretages en tilsvarende Ændring i Havnereglementet.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa til Vedtagelse:

Lagtinget anbefaler, at § 5, sidste Punktum, i det under 12. November 1907 stadfæstede Havnereglement for Trangisvaag affattes saaledes:

»Skibe som ligger vinterfortøjede indenfor Linien mellem Tveraa røde Fyr og Kirkegaardsbroen er fritaget herfor.«

Ved Sagens *2. Behandling* den *27. August* vedtoges det at lade den overgaa til 3 Behandling.

Ved *3. Behandling* den *30. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges enstemmig med 16 Stemmer.

Den *3. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes Lagting.
Thorshavn, den 3. September 1917.

Til
Justitsministeriet.

Ved Skrivelse af 11. August d. A. har Amtet kommuniceret Lagtinget en Skrivelse af 2. Marts d. A. fra det høje Ministerium angaaende en Ændring i § 5, sidste Punktum, i det den 12. November 1907 stadfæstede Havnereglement for Trangisvaag og udbedt sig Lagtingets Erklæring. Sagen har været henvist til et Udvalg og er underkastet 3 Behandlinger i Tinget.

Ved Sagens 3. Behandling, den 30. August, vedtoges Udvalgets saalydende Forslag:

— — — — — — — — — — — — —

(se Udvalgsbetænkningen)

Idet man tillader sig at henvise til vedlagte Udvalgsbetænkning og de i Sagen indhentede Erklæringer fra Landfogden og Sysselmanden for Suderø Syssel, tillader man sig ærbødigst at indstille det vedtagne Forslag til Stadfæstelse.

Svenning Rytter. *Joen Poulsen.*

M. A. Winther.

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende *Skrivelse:*

Justitsministeriet.
København, den 3. November 1917.

Under Henvisning til Amtets Skrivelse af 14. September d. A. — 1916 Nr. 147 — skal man hoslagt fremsende 450 Særtryk af en af Justitsministeriet under 1. d. M. udfærdiget Bekendtgørelse om Ændring i Bekendtgørelse om Havnereglement for Trangisvaag af 12. November 1907.

P. M. V.

E. B.

Lundbye.

Til
Amtmanden over Færøerne.

XXXV. Angaaende Tilskud til Anlæg af Køreveje.

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes endel *Andragender om Tilskud til Anlæg af Køreveje.**)

S. D. henvistes Sagen til *Budgetudvalget.*

Den *5. September* afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Der foreligger følgende Andragender:

1. Fra Forstanderskabet for Kollefjord Sogns Kommune om Tilskud til Anlæg af en Kørevej fra Langesand i Kollefjord i vestlig Retning gennem Indmarken inni í firði sammesteds.

2. Fra Forstanderskabet for Kvalvig Sogns Kommune om Tilskud til Fortsættelse af Kørevejen i Kvalvigsdalen.

3. Fra Forstanderskabet for Kvalvig Sogns Kommune om Tilskud til en Del af en paatænkt Kørevej gennem Indmarken i Thorsvig og videre gennem Udmarken til Kvalvig.

4. Fra Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune i Sydstrømø Præstegæld om Tilskud til en Udbedring af Vejen syd for Sandaa.

5. Fra Kommunalforstander Martin Joensen paa Skuø om Ændring af den af Lagtinget i f. A. givne Bevilling til et Vejanlæg paa Skuø, Lagtingstidende 1916, Bilag 4. III. 3.

Udvalget mener, at de under Punkterne 1—3 og 5 nævnte Sager rettest bør behandles i Vareforsyningsudvalget sammen med andre Spørgsmaal om mindre omfattende Vejanlæg, der paatænkes støttede ekstraordinært af Lagtinget under Dyrtiden.

Angaaende Punkt 4 vil et Flertal (Egholm, Mortensen, R. Niclasen, J. Rasmussen og Samuelsen) stille Forslag om en Bevilling omtrent svarende til de sædvanlige Tilskud til Vejanlæg af samme Beskaffenhed, medens et Mindretal (Effersøe) ikke kan støtte et Forslag herom.

*) Udelades her.

Forslag.

Af Udvalget.

1. De i Betænkningen under 1—3 og 5 nævnte Sager henvises til Vareforsyningsudvalget.

Af et Flertal (Egholm, Mortensen, R. Niclasen, J. Rasmussen og Samuelsen).

2. Som Tilskud til den i Aar foretagne Udbedring af Vejstrækningen syd for Sandaa bevilges Kirkebø Sogn 50 Kr.

Ved Sagens *2. Behandling* den *7. September* betragtedes Udvalgets Forslag Punkt 1 som vedtaget uden Afstemning.
Punkt 2 overgik til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *10. September* sattes Flertallets Forslag Punkt 2 under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

XXXVI. Angaaende Statstilskud til Anlæg af Køreveje.*)

Den *14. August* fremlagdes et *Andragende om Tilskud til et Vejanlæg mellem Sørvaag—Midvaag Sandevaag.***)

Ved Sagens *1. Behandling* den *15. August* vedtoges det efter Forslag af J. Rasmussen at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den *16. s. M.* valgtes: *J. Rasmussen, P. Niclasen, Samuelsen, R. Niclasen* og *Patursson.*

Den *30. August* fremlagdes et *Andragende om Tilskud til Anlæg af en Kørevej mellem Thorshavn—Velbestad—Kirkebø.***)

S. D. henvistes Sagen til *ovennævnte Udvalg.*

Den *31. August* fremlagdes et *Andragende om Tilskud til Anlæg af en Kørevej mellem Sand—Skaalevig—Husevig.***)

S. D. henvistes Sagen til *ovennævnte Udvalg.*

Den *3. September* fremlagdes et *Andragende om Tilskud til Anlæg af en Kørevej mellem Kvivig og Kollefjord.***)

S. D. henvistes Sagen til *ovennævnte Udvalg.*

Den *14. September* afgav Udvalget (Ordfører: Samuelsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg er nedsat af Lagtinget til at afgive Betænkning angaaende forskellige til Tinget indkomne Andragender om Statsstøtte til Anlæg af Køreveje.

---

*) Se Lagtingstidende for 1916, Side 53.

**) Udeladen her.

Til Udvalget er henvist følgende Andragender om Tilskud til Vejanlæg:

1) Andragende om Tilskud til et Vejanlæg mellem Sørvaag—Midvaag—Sandevaag.
2) Andragende om Tilskud til en Kørevej mellem Thorshavn—Velbestad—Kirkebø.
3) Andragende om Tilskud til en Kørevej mellem Kvivig og Kollefjord.
4) Andragende om Tilskud til en Kørevej mellem Sand—Skaalevig—Husevig.

Endvidere er til Udvalget henvist et Andragende fra Havnar Framburðsfelag« angaaende Jord til Vejbygning, hvorom der afgives særlig Betænkning.

Udvalget skal først fremføre nogle almindelige Bemærkninger om Vejsagen her paa Færøerne.

Siden den af Ingeniør Horn udarbejdede Vejplan kom til at foreligge, har Lagtinget ved flere Lejligheder henvendt sig til Regeringen med Andragende om Støtte til Vejanlæg paa forskellige Steder paa Færøerne. Disse Henvendelser har ført til, at der med Støtte fra Statskassen er anlagt en Kørevej mellem Sand og Skopen med en Arm til Trødum. Det har været saavel Lagtingets som den færøske Befolknings Haab, at Bevillingsmyndighederne i passende Omfang vil støtte Anlæg af Køreveje heroppe i samme Forhold som sket med Hensyn til Sand—Skopenvejen. Under den Forudsætning har Tinget saaledes i Samlingen 1916 indsendt et Andragende fra Fuglefjord og Gøte Sogne om Tilskud til et Kørevejsanlæg mellem Fuglefjord og Kongshavn. Dette Andragende er endnu ikke besvaret af Regeringen, og Udvalget vil derfor, under Henvisning til hvad der om denne Sag er udtalt i Fjor (Lagtingstidende for 1916, Side 53—56), nedenfor stille Forslag.

Hvilken Betydning Køreveje i Almindelighed har ogsaa for Færøerne, er fremhævet adskillige Gange overfor Regeringen. Her paa Øerne, hvor der slet ikke findes Jernbaner, og hvor der næppe vil blive Spørgsmaal om Anlæg af saadanne, vil jo Køreveje være en god Erstatning. Paa dette Punkt maa Færinger finde sig i, at Befolkningen i det øvrige Kongerige har og maa have betydeligt forud for de danske Statsborgere, der bor paa Færøerne. Køreveje kan imidlertid anlægges her, og det kan skønnes, at de vil være til uvurderlig Nytte her, og der maa derfor efter Udvalgets Skøn sættes al Kraft ind paa at faa saadanne Anlæg udførte efterhaanden som der fremkommer begrundede Andragender derom. Ved Siden af de mere bekostelige Landeveje har der i en Aarrække, med Tilskud fra Lagtinget, været anlagt andre vigtige Veje. Lagtinget er, saavidt Udvalget ved, sindet fremdeles at støtte Kommunerne i Bestræbelserne for at anlægge saadanne Veje, og der foreslaas saaledes i Aar under en anden Sag at anvende en saa forholdsvis betydelig Sum som 100,000 Kr. i dette Øjemed. Men *Landevejsspørgsmaalet* kan ikke løses ved sognekommunal og amtskommunal Støtte alene, og man maa derfor regne med Statstilskud til saadanne Veje i Lighed med, hvad der er sket med Hensyn til Sand—Skopen Vejen. Landevejene er Færøernes Erstatning for de manglende Jernbaner.

De i Aar foreliggende forannævnte Andragender om Tilskud til Køreveje er alle fuldtud berettigede. Udvalget skal nedenfor knytte nogle korte Bemærkninger til hvert enkelt Andragende.

I. *Andragender om Kørevej paa Strækningen Sørvaag—Sandevaag.*

Denne Vej vil praktisk taget være af den allerstørste Betydning for hele Vaagøen. Man kan i saa Henseende henholde sig til, hvad der anføres i de to foreliggende Andragender. De interesserede Forstanderskaber erklærer sig villige til at paatage sig Forpligtelser, i Lighed med hvad der er krævet af Kom-

muneme, med Hensyn til Vejen Sand—Skopen. Der maa imidlertid foretages nye Beregninger over Omkostningerne, idet de tidligere af Ingeniør Horn foretagne Beregninger ikke mere kan anses for svarende til hvad Anlægget vil koste.

II. *Andragende om en Kørevej fra Thorshavn til Velbestad og Kirkebø.*

Denne Vej har ikke alene Betydning for Byen Thorshavn og Velbestad—Kirkebø, men den har desuden stor Betydning for Hestø og Kolter, der i Øjeblikket hører til Kirkebø Sogn. Desuden har Vejen stor Betydning for Passagertrafikken Thorshavn—Vaagø. Selv under de nuværende Forhold er der, tiltrods for den tilstedeværende Mangel paa Veje, ikke ubetydelig Passagertrafik fra Thorshavn til Vaagø og omvendt, idet man benytter Motorbaade eller andre Baade fra Vaagø til Velbestad og derfra rejser til Fods til Thorshavn for at blive fri for den lange, og til Tider farlige, Omvej, forbi Kirkebønæs. — Thorshavns Kommune ønsker Vejen anlagt. Der foreligger ikke i dette Øjeblik Andragende fra Kirkebø Sogn, men Lagtinget har ved forskellige Lejligheder, saaledes i Samlingen 1905 og 1906 gjort Indstilling til Regeringen om dette Anlæg og foreslaaet, at der bevilges Tilskud fra Staten. — Andragende fra Kirkebø Sogn vil ventelig fremkomme, og ifølge de Udvalget tilgaaede Oplysninger er der blandt Borgerne i Sognet fremdeles stærk Stemning for Anlægget. Ogsaa med Hensyn til dette Anlæg maa Omkostningerne paany beregnes.

III. *Andragende om Kørevej fra Kvivig til Kollefjord gennem Kollefjordsdalen.*

Dette Anlæg vil blive af overordentlig Betydning, dels derved, at det forbinder Strømøens Øst- og Vestside, dels ved, at Vejen vil blive ført gennem Kollefjordsdalen, der er meget rig paa Opdyrkningsjord. Sagen har været til Behandling i Lagtinget i Aaret 1912, og der har altid været Enighed om, at dette Anlæg hører til de mest berettigede. — Sagen er ikke tidligere indsendt til Regeringen som Følge af, at Anlægget ikke er medtaget blandt de Arbejder, der skulde udføres i den af Ministeriet for offentlige Arbejder i Skrivelse af 1. Juli 1912 omhandlede Femaarsperiode. Anlægget er ikke undersøgt og planlagt af Ingeniør Horn, og den Undersøgelse, som Amtsingeniør Jacobson skulde foretage efter en Lagtingsbeslutning af 1912, ses ikke at foreligge. Det maa imidlertid meget indtrængende tilraades nu at fremme denne Sag.

IV. *Andragende om en Kørevej mellem Sand—Skaalevig—Husevig.*

I Ingeniør Horns Beretning Side 28 er denne Vej nærmere omtalt. Vejen har overordentlig Betydning for Transport af Brændsel, men den har ikke mindre Betydning for Samfærdselen mellem Østbygderne paa Sandø og Øens Hovedbygd Sand. Naar man samtidig erindrer, at Vejanlægget Sand—Skopen nu er saa godt som fuldført, og at der er planlagt og bevilget Penge til Udførelse af et Havneanlæg i Skopen, vil man forstaa, at dette Vejanlæg ogsaa har stor Betydning for de færøske Samfærdselsforhold i det hele. I denne Forbindelse bør det nævnes, at Skaalevig ved visse Vindretninger kan anløbes af Skibe, selv om der ikke kan faas Forbindelse med Land ved Bygden Sand. — Alt i alt forekommer det Udvalget, at Vejforbindelsen Sand—Skaalevig—Husevig er et meget ønskeligt Supplement til Vejen Sand—Skopen, dels af Hensyn til Sandøen, dels af Hensyn til Suderø og Thorshavn og derved ogsaa af Hensyn til Færøerne i det hele.

Om alle disse Vejanlæg saavel som om Vejanlægget Fuglefjord—Kongshavn kan det siges, at de er paatrængende nødvendige. Det har altid været ganske uforstaaeligt for fremmede, som kommer her til Færøerne, hvorledes Færinger overhovedet kan hjælpe sig uden Veje, og det er i Virkeligheden ganske uforstaaeligt, at man har kunnet klare sig, selv med den største Nøjsomhed.

Netop i Øjeblikket vilde Iværksættelsen af disse Vejanlæg ikke alene betyde, at et stort og meget føleligt Savn afhjælpes, men det vil desuden betyde, at der skaffes Arbejde til de mange, som gaar arbejdsløse og som, hvis der ikke skaffes Arbejde, vil være henviste til for en væsentlig Del at leve af Dyrtidshjælp. Udvalget haaber, at Bevillingsmyndighederne vil støtte Lagtinget i dets Bestræbelser for at overvinde den forhaandenværende Dyrtid saaledes, at Dyrtidshjælpen kun skal være nødvendig for de Familier, der enten ingen Forsørger har, eller i de Tilfælde, hvor Forsørgeren midlertidig er arbejdsudygtig. — Dette vil formentlig kunne ske, hvis Bevillingsmyndighederne stiller et Beløb til Lagtingets Disposition i Vejbygningsøjemed.

Udvalget skal ud fra foranstaaende Betragtninger stille følgende

Forslag.

I. Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om:

a) at Sagen om Anlæg af en Kørevej mellem Fuglefjord—Kongshavn, der indsendtes til Regeringen i Fjor, bliver fremmet ved Bevilling fra Statskassen.
b) at Sagen om Anlæg af en Kørevej mellem Sørvaag—Midvaag—Sandevaag fremmes ved Bevilling fra Statskassen.
c) at Sagen om Anlæg af en Kørevej mellem Thorshavn—Velbestad—Kirkebø fremmes ved Bevilling fra Statskassen.
d) at Sagen om Anlæg af en Kørevej mellem Kvivig—Kollefjord fremmes ved Bevilling fra Statskassen.
e) at Sagen om Anlæg af en Kørevej mellem Sand—Skaalevig—Husevig fremmes ved Bevilling fra Statskassen.

II. Lagtinget andrager om, at der ved Regeringens Foranstaltning iværksættes en sagkyndig Undersøgelse af disse Vejanlæg og at de fornødne Planer og Overslag over Anlægsomkostningerne tilvejebringes.

III. Lagtinget andrager om, at der i Betragtning af den tilstedeværende Dyrtid og Arbejdsløshed stilles et passende Beløb til Lagtingets eller et Lagtingsudvalgs Disposition til Fremme af de foran ommeldte Vejanlæg allerede i den kommende Vinter, under Forudsætning af, at der fra Færøernes Side tilvejebringes $^1/_5$ af Anlægsomkostningerne.

IV. At Vejanlæggene overgives de interesserede Kommuner i Entreprise under behørig sagkyndig Kontrol.

V. Lagtingets Approbation paa, at Kommunerne paatager sig de Forpligtelser, som Iværksættelsen af disse Foranstaltninger medfører, kan forventes.

Ved Sagens *2. Behandling s. D.* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling s. D.* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 18 Stemmer mod 0.

Den *15. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 15. September 1917.

Til Lagtinget er indkommet flere Andragender om Statstilskud til Kørevejsanlæg paa Færøerne.

Sagen har været behandlet i et Udvalg paa 5 Medlemmer, som under 14. dennes afgav Betænkning med Forslag.

Ved Sagens 3. Behandling er Udvalgets Forslag enstemmig vedtaget med 18 Stemmer.

Idet man vedlægger Sagens Akter, tillader man sig at anbefale denne Sag til Ministeriets gunstige Foranstaltning.

Svenning Rytter. *A. Samuelsen.*

M. A. Winther.

Til
Ministeriet for offentlige Arbejder, København.

XXXVII. Angaaende gratis Afstaaelse af Kongsjord til offentlige Vejanlæg.

Den *24. August* fremlagdes et *Andragende fra „Havnar Framburðsfelag"*, gaaende ud paa, at det maa tillades at føre Vejanlæg gennem Kongsjord uden Erstatning til Staten.*)

Ved Sagens *1. Behandling* den *27. August* vedtoges det efter Forslag af Patursson at henvise den til *Udvalget i Sagen angaaende Statstilskud til Vejanlæg.*

Den *14. September* afgav Udvalget (Ordfører: Samuelsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist et Andragende fra »Havnar Framburðsfelag« gaaende ud paa, at det maa tillades at føre Vejanlæg gennem Kongsjord uden Erstatning til Staten.

Udvalget skal bemærke, at det vil være af stor Betydning for Vejbygning her paa Øerne, om de Arealer, hvorigennem Vejen føres, for saa vidt den tilhører Staten, kan benyttes uden Erstatning. Vejene vil i Almindelighed gaa gennem ukultiveret Haugejord, der ikke repræsenterer nævneværdig Værdi, naar henses til de smaa Arealer, der vil blive Tale om. Desuden er det jo givet, at et Kørevejsanlæg ført gennem Kongsjord vil tilføre vedkommende Jord langt større Værdi end den de Arealer, man benytter, vil repræsentere.

I Betragtning heraf og i Betragtning af, at Statsmyndighederne forudsættes at ville stille sig yderst velvillige til Sagen angaaende Anlæg af Køreveje, stiller Udvalget følgende

Forslag.

Lagtinget anbefaler, at der tilvejebringes almindelig Hjemmel til at Kongsjord til offentlige Vejanlæg afgives uden Erstatning til Staten.

Ved Sagens *2. Behandling s. D.* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling s. D.* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

---

*) Udeladen her.

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende *Skrivelse:*

Justitsministeriet.
Kobenhavn, den 5. Marts 1918.

Under 4. d. M. er der meddelt allerhøjeste Stadfæstelse paa Lov for Færøerne om vederlagsfri Afstaaelse af Kongsjord og beneficeret Jord til Anlæg af offentlige Veje.

Hvilket man herved skal meddele i Forbindelse med Justitsministeriets Skrivelse af 19. f. M. og under Henvisning til Amtets Skrivelse af 21. September f. A. — 1917 . 546 — idet bemærkes, at Loven er enslydende med det med Justitsministeriets Skrivelse af 19. f. M. fremsendte Lovforslag.

Et Antal Særtryk af Loven vil senere blive fremsendt.

P. M. V.

E. B.

Lundbye.

Til
Amtmanden over Færøerne.

XXXVIII. Plantningsforsøg paa Færøerne.*)

Den *14. August* fremlagdes følgende *Skrivelse fra Justitsministeriet af 3. April 1917:*

I et hertil indgivet Andragende har det danske Hedeselskab anholdt om, at der fra og med Finansaaret 1918—19 maa blive ydet en 5-aarig Bevilling af Statskassen paa 2500 Kr. aarlig til fortsatte Forsøg med Træplantning paa Færøerne.

Idet man hermed fremsender dette Andragende,**) skal man anmode Amtet om at indhente Erklæringer om det fra Byraadet for Thorshavn Kommune og fra Lagtinget, og derpaa med Amtets egen Udtalelse tilbagesende det hertil.

---

*) Se Lagtingstidende for 1916, Side 48.

**) Udelades her.

S. D. henvistes Sagen til *Budgetudvalget.*

Den *25. August* afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Justitsministeriet har begæret Lagtingets Erklæring med Hensyn til et Andragende af 15. Februar d. A. fra Det danske Hedeselskab til Ministeriet om Fornyelse og Forhøjelse af den af Statskassen givne Bevilling til Iværksættelse af Forsøg med Udplantning af Træer paa Færøerne til Frembringelse af Skov. Der søges om en Bevilling paa 2500 Kr. aarlig i 5 Aar. Den hidtidige Bevilling var paa 1500 Kr. aarlig. Sagen har været støttet af Lagtinget og Thorshavns Byraad med Tilskud, i de sidste 5 Aar med aarlige Tilskud paa henholdsvis 400 Kr. og 300 Kr. Byraadet har vedtaget for de næste 5 Aar at yde det samme aarlige Tilskud som tidligere.

Ifølge de foreliggende Oplysninger, bl. a. det fornævnte Andragende og en til Sagen hørende Genpart af en Skrivelse af 10. April f. A. fra Plantør Trond Hansen, synes de anstillede Forsøg med Træplantning at have gaaet tilfredsstillende, men da de endnu ikke er førte til et endeligt Resultat, idet de efter Sagens Natur maa tage en Del Aar at gennemføre, kan Udvalget tiltræde, at Lagtinget vedblivende støtter Sagen med en Bevilling, som dog ikke ansættes højere end tidligere.

Udvalget tillader sig i Henhold til foranførte at foreslaa:

1. Lagtinget anbefaler Andragendet fra Det danske Hedeselskab til Justitsministeriet om Statstilskud til Fortsættelse af Forsøg med Træplantning paa Færøerne.
2. Lagtingets aarlige Bevilling paa 400 Kr. af økonomisk Fond til Forsøg med Træplantning paa Færøerne fornyes for 5 Aar fra den 1. Oktober 1917.

Ved Sagens *2. Behandling* den *29. August* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *3. September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

Den *5. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 5. September 1917.

Til

Justitsministeriet.

Ministeriet har begæret Lagtingets Erklæring med Hensyn til et Andragende af 15. Februar d. A. fra Det danske Hedeselskab til Ministeriet om Forhøjelse af den af Statskassen givne Bevilling til Iværksættelse af Forsøg med Udplantning af Træer paa Færøerne til Frembringelse af Skov. Bevillingen, der har været 1500 Kr. aarlig, ønskes forhøjet til 2500 Kr. aarlig.

Sagen har været støttet af Lagtinget og Thorshavns Byraad med Tilskud, i de sidste Aar med aarlige Tilskud paa henholdsvis 400 Kr. og 300 Kr. Byraadet har vedtaget for de næste 5 Aar at yde samme aarlige Tilskud som tidligere.

Efter Forslag af vedkommende Udvalg, jfr. medfølgende Udvalgsbetænkning, har Lagtinget ved Sagens endelige Behandling i Tinget enstemmig med 16 Stemmer vedtaget følgende:

— — — — — — — — — — — — — —

(se Udvalgsbetænkningen)

Svenning Rytter. *Oliver Effersøe.*

Joen Poulsen.

XXXIX. Haandkøbsudsalg af Medikamenter.*)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 14. Juni 1917:*

Over hoslagte Sag,**) Amtets Journal Nr. 1917 . 356 (ialt 3 Aktstykker), udbedes Lagtingets Ytringer ved det indesluttedes Tilbagesendelse behagelig meddelte.

---

*) Se Lagtingstidende for 1916, Side 81.

**) Udeladen her.

S. D. henvistes Sagen til *det kommunale Udvalg.*

Den *14. August* afgav Udvalget (Ordfører: J. H. Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist en Sag om Oprettelse af et Haandkøbsudsalg af Medicin i Bygden Kirke paa Fuglø.

Der foreligger ikke med Sagen noget Andragende fra vedkommende Købmand, men derimod en Skrivelse fra Forstanderskabet for Fuglø og Svinø Sognes Kommune, hvori Forstanderskabet anbefaler, at Købmand Søren P. Zachariasen maa faa Bevilling til at sælge Haandkøbsmedicin under Distriktslægens Kontrol.

Desuden er der vedlagt Sagen Anbefaling fra Distriktslægen for Norderøerne og fra Fysikus, som begge anbefaler, at der oprettes et saadant Udsalg.

Som Grund anføres Øens isolerede Beliggenhed.

Øen Fuglø findes ikke paa den af Færøernes Fysikat udarbejdede Plan for Øernes Forsyning med Haandkøbsudsalg, men Lagtinget vedtog i Samlingen i Maj 1915 eventuelt senere at anbefale Oprettelse af Udsalg i enkelte andre Bygder.

Dette har senere fundet Sted, blandt andet for Bygden Sandevaags Vedkommende (se Lagtingsberetningen for 1916), og da der her nærmest maa siges at foreligge et Andragende fra Forstanderskabet og dette anbefalet af Distriktslæge og Fysikus, maa Udvalget mene, at der er god Grund til at imødekomme Andragendet.

Udvalget tillader sig derfor at foreslaa til Vedtagelse:

Lagtinget anbefaler, at der i Bygden Kirke paa Fuglø oprettes et Haandkøbsudsalg af Medicin.

Ved Sagens *2. Behandling* den *16. August* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *20. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

Den *4. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes Lagting.
Thorshavn, den 4. September 1917.

Til
Justitsministeriet.

Lagtinget har i indeværende Samling behandlet et Andragende om Oprettelse af et Haandkøbsudsalg af Medicin i Bygden Kirke i Henhold til Lov Nr. 121 af 29. April 1913.

Sagen er blevet behandlet i et Udvalg og undergivet 3 Behandlinger i Tinget.

Ved Sagens 3. Behandling den 20. August vedtoges saalydende Forslag stillet af Udvalget:

— — — — — — — — — — — — — —

(se Udvalgsbetænkningen.)

enstemmig med 13 Stemmer.

Idet man ærbødigst tillader sig at henvise til medfølgende Udvalgsbetænkning, tillader man sig at anbefale Sagen til det høje Ministeriums Forsorg.

Svenning Rytter. *Johan H. Poulsen.*

Joen Poulsen.

XL. Angaaende Ændring i Bekendtgørelse om Vedtægt for Vaag Ejde af 29. Januar 1909.*)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 17. Juli 1917:*

Hoslagt fremsendes til Lagtingets Erklæring en Sag**) angaaende eventuel Ændring i Bekendtgørelse af 29. Januar 1909 om en Vedtægt for Vaag Ejde, saaledes at den Afgift, der svares i Henhold til Vedtægtens § 1, forhøjes.

Ved Sagens *1. Behandling* den *1. August* vedtoges det efter Forslag af Dahl at henvise den til *det kommunale Udvalg.*

*) Se Lagtingstidende for 1908, Side 25.

**) Udeladen her.

Den *30. August* afgav Udvalget (Ordfører: J. Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Fra Forstanderskabet for Vaag Sogns Kommune er indkommet Forslag om en saadan Ændring i den for Vaag Ejdet under 29. Januar 1909, som Tillæg til Havnereglement for Vaag, stadfæstede Vedtægt, at Afgiften for hver Baad, der gaar ud fra Ejdet, fra 40 Øre forhøjes til 1 Kr. hver Gang Baaden gaar ud. I en Skrivelse af 18. Maj d. A. foreslaas Afgiften omlagt til 15 Kr. aarlig pr. Baad. Forstanderskabet oplyser, at Underskudet ved Ejdet i de sidste 5 Aar har været gennemsnitlig 310 Kr. aarlig, og at der sidste Aar var 22 Baade paa Ejdet. Disse betalte ialt 154 Kr. eller 7 Kr. pr. Baad. En Afgift af 15 Kr. pr. Baad vilde saaledes ikke helt kunne dække Udgiften. Sysselmanden for Suderø Syssel, hvis Erklæring er indhentet, udtaler bl. a., at Baadene ved Vaagsejdet benyttes meget ulige, nogle endog kun enkelte Gange om Aaret, og at en Afgift for hver Gang Baaden gaar ud derfor bør foretrækkes for en fast aarlig Udgift pr. Baad.

Undertegnede Udvalg, til hvilket denne Sag er henvist, skal tillade sig at udtale:

Det er muligt, at Forstanderskabet har Ret i, at det ikke saa meget er Benyttelsen af Traadbanerne som Vind og Vejr, der ødelægger disse, og at en aarlig Afgift pr. Baad vilde lette Arbejdet ved Opkrævningen. Er dette Tilfældet, kunde Opsynsmandens Løn, der sidste Aar ses at have udgjort 80 Kr. eller over Halvdelen af Indtægten, nemlig nedsættes en Del. Ud fra denne Betragtning kunde det maaske forsvares at sætte Afgiften ens for alle Baade paa Ejdet; men en Afgift af 15 Kr. pr. Baad synes at være en altfor høj Afgift, navnlig naar der ses hen til, at Fiskekutterne og Motorbaade, der ligger fortøjede paa Vaagsfjorden, og som dog bedre maa kunne bære Afgift end de smaa Robaade, kun betaler henholdsvis 12 Kr. og 4 Kr. om Aaret.

Da Vedtægten for Vaags Ejdet fremtræder som et Tillæg for Havnereglementet for Vaag, henledes herved Tanken paa, om det ikke vilde være rettest, at de 2 »Havne« ved Vaag: Fjorden paa Østsiden og Ejdet paa Vestsiden, kom ind under samme Reglement, saaledes at Indtægterne fra Ejdet, hvorledes de end fastsættes, gaar ind i en fælles Kasse, der saa afholder de nødvendige Udgifter baade ved Ejdet og ved Fjorden. Den nuværende Havnekasse synes at have ret gode Indtægter. Regnskabet for 1915—16 udviser, at der af Fartøjer er indbetalt 1091 Kr. 86 Øre; heraf er de 452 Kr. betalt af Fiskekuttere og Motorbaade. Naturligvis har de Skibe, der i Aarets Løb har anløbet Vaagsfjorden og betalt Havneafgift, for en stor Del losset Fiskerirekvisitter (Salt, Kul, Proviant, Fiskeliner m. m.) eller ladet Fisk, saa Havnen væsentlig maa betragtes som Fiskerihavn. Der vilde derfor formentlig ikke være noget urimeligt i, at en Del af Merindtægten ved Fjorden anvendtes til at dække Underskuddet ved Ejdet, hvorimod det vilde betyde en Lettelse for Baadfiskerne, at Baadafgiften ikke i væsentlig Grad blev forhøjet. Under alle Omstændigheder formener Udvalget, at en Afgift af enten 1 Kr. pr. Tur eller 15 Kr. aarlig vil være altfor stor for smaa Robaade.

Man vil derfor tillade sig at foreslaa, at Tinget henstiller til Forstanderskabet at overveje, om »Ejdets Kasse« ikke kan slaas sammen med »Havnekassen«, imod at Afgiften ved Ejdet fastsættes til 12 Kr. pr. Baad aarlig, og subsidiært, at Lagtinget efter Omstændighederne anbefaler, at Baadafgiften ved Ejdet fastsættes til 12 Kr. pr. Baad. Det eventuelle Underskud maa da som hidtil dækkes af Kommunens Kasse.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at stille følgende

Forslag.

Principaliter:

a) Lagtinget anbefaler, at den ved »Vedtægt for Vaag Ejdet« af 29. Januar 1909 oprettede »Ejdets Kasse« slaas sammen med den ved Havnereglement for Vaag af 6. Oktober 1906 oprettede Havnekasse, og at Afgiften for Baade paa Vaagsejdet fastsættes til 12 Kr. aarlig pr. Baad.
b) Skulde Forstanderskabet for Vaag Sogns Kommune ikke kunne tiltræde foranstaaende, kan Tinget anbefale, at Afgiften for Baade paa Vaagsejdet fastsættes til 12 Kr. aarlig pr. Baad.

Subsidiært:

Lagtinget kan anbefale, at Afgiften for Baade paa Vaagsejdet fastsættes til indtil 12 Kr. aarlig pr. Baad.

Ved Sagens *2. Behandling* den *4. September* vedtoget det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *7. September* sattes Udvalgets principale Forslag først under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 4 Medlemmer stemte derfor. Derefter sattes Udvalgets subsidiære Forslag under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende *Skrivelse:*

Justitsministeriet.

København, den 4. Februar 1918.

I Anledning af Amtets Skrivelse af 29. November f. A. — 1916.774 — vedrørende en af Lagtinget vedtaget Indstilling angaaende Forslag til Ændring i Bekendtgørelse om en Vedtægt for Vaag Ejde af 29. Januar 1909 skal man meddele, at Justitsministeriet under 9. f. M. har udfærdiget en Bekendtgørelse om Ændring i den ovennævnte Bekendtgørelse af 29. Januar 1909.

350 Eksemplarer af Bekendtgørelsen følger hoslagt.

P. M. V.

E. B.

Lundbye.

Til
Amtmanden over Færøerne.

XLI. Forslag til Vedtægt for Landingsstedet „Skálamøl" i Kvalbo.

Den *3. August* fremlagdes følgende

Forslag

til

Vedtægt for Landingsstedet „Skálamøl" i Kvalbø.

§ 1.

Enhver Baad, som gaar til Søs fra Landingsstedet Skálamøl i Kvalbø, skal betale i Afgift til Landingsstedets Kasse 15 Øre, hver Dag den gaar ud.

§ 2.

Landingsstedets Drift varetages af en af Forstanderskabet for Kvalbø Sogns Kommune for et Aar ad Gangen valgt Bestyrelse, bestaaende af 3 Medlemmer, af hvilke mindst de 2 skulle være Medlemmer af Forstanderskabet. Til Afholdelse af Udgifter og til Foranstaltninger, der ville medføre saadanne, udkræves Forstanderskabets Samtykke.

Landingsstedets Regnskabsvæsen udsondres som en særlig Afdeling af Kvalbø Sogns Kommunes Regnskab, og dets Indtægter maa ikke forbruges til andre kommunale Øjemed end til Landingsstedets Administration og Forbedring. Iøvrigt skal Landingsstedets Kasse bestyres ganske efter de for Kommunekassen gældende Regler.

§ 3.

Forstanderskabet antager efter Indstilling fra Landingsstedets Bestyrelse en duelig Mand til som Opsynsmand at føre det daglige Tilsyn med Landingsstedet, opkræve og indbetale Afgiften m. m.

§ 4.

Det er forbudt at beskadige Landingsstedet eller nogen til dette hørende Indretning eller at anbringe noget ud for Landingsstedet, som vanskeliggør Adgang til dette.

§ 5.

Landingsstedets Bestyrelse skal være berettiget til at træffe de fornødne Foranstaltninger til at opretholde god Orden paa den til Landingsstedet hørende Landingsbro ved at kræve Baade, som ere anbragte her, flyttede eller ved at kræve Fiskeaffald, som er henlagt paa Broen, fjernet og lignende.

§ 6.

Overtrædelser af denne Vedtægts Bestemmelser straffes med Bøder indtil 200 Kr., Sager angaaende saadanne Overtrædelser behandles som offentlige Politisager og Bøderne tilfalde Landingsstedets Kasse. I alle Tilfælde, hvor der er Tale om Bøde eller Erstatning efter denne Vedtægt, er det Landingsstedets Bestyrelse tilladt at bestemme og affordre Vedkommende de Pengebeløb, der skulle erlægges. Vil Vedkommende ikke betale disse, afgøres Sagen ved Politiretten.

Saaledes vedtaget af Forstanderskabet for Kvalbø Sogns Kommune i et Møde den 26. Juli 1917.

E. Ellendersen.
Fmd.

A. P. Nielsen,
Næstfmd.

Joen Jacob Olsen.

Hans Pauli Poulsen.

S. D. henvistes Sagen til *det kommunale Udvalg.*

Den *21. August* afgav Udvalget (Ordfører: J. Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist et fra Forstanderskabet for Kvalbø Sogns Kommune indsendt, af vedkommende Sysselmand anbefalet, »Forslag til Vedtægt for Landingsstedet Skálamøl i Kvalbø«.

Som Mønster ved Affattelsen af dette Forslag synes at være benyttet en af Justitsministeriet under 29. Januar 1909 som Tillæg til Havnereglement for Vaag af 6. Oktober 1906 stadfæstet Vedtægt for Vaag Ejde. For Kvalbø haves, saa vidt Udvalget bekendt, ikke noget Havnereglement; men det foreliggende Forslag vil efter sit Indhold og Form formentlig kunne opfattes som et lille Havnereglement.

Udvalget har ikke fundet noget at indvende imod Forslagets Bestemmelser, og da den foreslaaede Afgift er meget moderat, 15 Øre for hver Gang en Baad gaar ud fra Landingsstedet (ved Vaagsejdet har Afgiften hidtil været 40 Øre, og den ønskes nu yderligere forhøjet), skal man foreslaa til Vedtagelse:

Lagtinget indstiller hoslagte »Forslag til Vedtægt for Landingsstedet »Skálamøl« i Kvalbø« til Stadfæstelse.

Ved Sagens *2. Behandling* den *25. August* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *28. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

Den *3. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes Lagting.
Thorshavn, den 3 September 1917.

Til
Justitsministeriet.

Lagtinget har i dets indeværende Samling haft til Behandling et fra Forstanderskabet for Kvalbø Sogns Kommune indsendt »Forslag til Vedtægt for Landingsstedet Skálamøl i Kvalbø«.

Sagen har været henvist til et Udvalg, der har afgivet medfølgende Betænkning, til hvilken man tillader sig at henvise.

Ved Sagens 3. Behandling den 28. August vedtoges Udvalgets saalydende Forslag:

— — — — — — — — — — — — —

(se Udvalgsbetænkningen)

med 16 Stemmer for, ingen imod.

Idet man herved giver sig den Ære at fremsende Sagens Akter, tillader man sig ærbødigst at anbefale Forslaget til det høje Ministeriums Stadfæstelse.

Svenning Rytter. *Joen Poulsen.*

M. A. Winther.

Fra Justitsministeriet er modtaget saalydende *Skrivelse:*

Justitsministeriet.
København, den 14. November 1917.

I Anledning af Amtets Skrivelse af 22. September d. A. — 1917.532 — vedrørende en af Lagtinget den 3. s. M. vedtagen Indstilling angaaende Forslag til en Vedtægt for Landingsstedet Skálamøl i Kvalbø, skal man meddele, at

Justitsministeriet under 8. d. M. har udfærdiget en Bekendtgørelse om Stadfæstelse af det nævnte Forslag med en redaktionel Ændring i § 5.

400 Eksemplarer af Bekendtgørelsen følger hoslagt.

P. M. V.

E. B.

Lundbye.

Til
Amtmanden over Færøerne.

XLII. Sagen angaaende forberedende Arbejder ved Havneanlægget i Tveraa.*)

Den *4. September* fremlagdes et *Andragende* fra Forstanderskabet for Frodebø Sogns Kommune angaaende forberedende Arbejder ved Havneanlægget i Tveraa.**)

Ved Sagens *1. Behandling* den *5. September* vedtoges det efter Forslag af Nolsøe at henvise den til *Udvalget i Sagen angaaende Havneanlægget i Klaksvig.*

Den *11. September* afgav Udvalget (Ordfører: Samuelsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist et Andragende fra Forstanderskabet for Frodebø Sogns Kommune om Lagtingets Medvirkning til, at forskellige forberedende Arbejder til Udførelse af Havneanlægget ved Tveraa maatte blive iværksat snarest under Hensyn til den Arbejdsløshed, som truer Befolkningen i Kommunen i kommende Vinter. Det fremgaar af Sagen og af de Oplysninger, der ellers er tilgaaet Udvalget, at Frodebø Sogns Kommune allerede har erhvervet forskellige Arealer til Brug for Havnen, dels for derfra at udvinde Stenmateriale

*) Se Lagtingstidende for 1916, Side 50.

**) Udeladen her.

til Havneanlægget, dels til andet Brug. Endvidere er det oplyst, at der er forskellige Udfyldningsarbejder at foretage langs Strandkanten paa det Sted, hvor Kajen er projekteret. Dette store Arbejde antages for en stor Del at kunne udføres ved almindelig Arbejdskraft under sagkyndig Kontrol. I Andragendet udtales den Forudsætning, at der er tilsvarende Arbejder at foretage ved de andre Havneanlæg, som omhandles i Havneloven af 1913, og at det derfor vilde være af den allerstørste Betydning, om Ministeriet sendte en Ingeniør hertil for at planlægge og eventuelt kontrollere de Arbejder, som maatte kunne iværksættes allerede nu.

Udvalget kan i det hele tiltræde det foreliggende Andragende og skal efter den givne Anledning bemærke, at den færøske Arbejderbefolkning med stor Bekymring ser Fremtiden imøde, forsaavidt der ikke kan skaffes ekstraordinært Arbejde i den kommende Vinter. Udvalget ved, at Lagtinget med god Grund deler denne Bekymring, og man ved, at der fra Tingets Side vil blive foretaget det, som foretages kan for at modarbejde Dyrtidens allerværste Følger. Men det er klart, at man ikke med de Midler, Amtskommunen raader over, vil kunne foretage tilstrækkelig virkningsfulde Foranstaltninger. Forsaavidt man kunde formaa Regeringen til at iværksætte de Forarbejder til Havneanlæggene, som maatte kunne foretages ikke alene i Tveraa, men ogsaa ved de andre i Havneloven omhandlede Arbejder, vil der kunne skaffes Arbejderklassen Adgang til et Arbejde, der sammen med det, som iøvrigt tænkes foreslaaet, i væsentlig Grad vil bidrage til at holde Nøden borte fra Arbejderhjemmene. Udvalget stoler ogsaa fuldt og fast paa, at Lagtinget i denne Sag tør regne med Sympati og Forstaaelse hos Regeringen, saaledes at eventuelle Vanskeligheder vil kunne overvindes.

Man mener derfor at kunne tilraade, at Lagtinget henvender sig til Regeringen med Andragende om, at forskellige Forarbejder til de planlagte Havneanlæg iværksættes.

Forslag.

1. Lagtinget andrager hos Regeringen om, at der ved sammes gunstige Foranstaltning i den kommende Vinter iværksættes forskellige forberedende Arbejder ved de i Lov af 29. April 1913 omhandlede Havneanlæg under Hensyn til den allerede indtraadte delvise Arbejdsløshed paa Færøerne, der er stigende for hver Dag.
2. Regeringen anmodes om snarest mulig for Gennemførelsen af den under Punkt 1 ommeldte Foranstaltning at udsende en Ingeniør til Færøerne for at planlægge, eventuelt kontrollere, det Arbejde, som maatte kunne foretages.

Ved Sagens *2. Behandling* den *12. September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *13. September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

Den *14. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes Lagting.
Thorshavn, den 14. September 1917.

Til

Ministeriet for offentlige Arbejder.

Til Lagtinget er indkommet et Andragende fra Forstanderskabet for Frodebø Sogns Kommune om Lagtingets Medvirkning til, at det maa blive foranlediget, at forberedende Arbejder ved Havneanlægget i Trangisvaag m. m. maa blive udførte nu paa Grund af den tilstedeværende Dyrtid og Arbejdsløshed.

Sagen er behandlet i et Udvalg paa 5 Medlemmer, der afgav Betænkning den 11. dennes.

Ved Sagens 3. Behandling i Gaar vedtoges Udvalgets Forslag med 16 Stemmer.

Under Vedlæggelse af Sagens Akter skal man anbefale Sagen til det høje Ministeriums Overvejelse og gunstige Foranstaltning.

Svenning Rytter. *A. Samuelsen.*

Joen Poulsen.

Fra Ministeriet for offentlige Arbejder er modtaget saalydende *Skrivelse:*

Ministeriet
for
offentlige Arbejder.
København, den 24. November 1917.

Under Dags Dato har man tilskrevet Vandbygningsdirektøren saaledes:

»Under Henvisning til Hr. Vandbygningsdirektørens Skrivelser af 6. og 20. d. M. bemyndiger Ministeriet Dem herved til — til Afhjælpning af Arbejdsløsheden paa Færøerne i Vinter — straks at lade udføre de i Deres ovennævnte Skrivelser nærmere angivne Arbejder ved Tveraa, nemlig: Tilhugning af de fornødne Dæksten og Trappesten til 2 Moler.

Hvilket herved tjenstlig meddeles til Efterretning og videre fornøden Foranstaltning med Tilføjende, at de hertil medgaaende Udgifter, der er anslaaede til 4000 Kr., vil kunne afholdes paa forventet Tillægsbevilling for indeværende Finansaar under Konto: Tilskud til Anlæg af Havne m. v. paa Færøerne udenfor Thorshavn.

Hosfølgende Bilag tilbagesendes.«

Hvilket herved tjenstlig meddeles Hr. Amtmanden til Efterretning og videre fornøden Bekendtgørelse under Henvisning til Deres Skrivelse af 18. September d. A. (Nr. 552).

P. M. V.

S. Nordlin.

F. H. V. Bentsen,
Fm.

Til
Amtmanden over Færøerne.

XLIII. Tuberkulose-Sygehuset.*)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes følgende *Skrivelse fra Driftsudvalget for Færø Amts Tuberkulose-Sygehus af 28. Juni 1917 tilligemed 2 Bilag***):

Undertegnede Udvalg, som i Lagtingssamlingen 1916 blev nedsat til at lede Driften af Sanatoriet, tillader sig herved at indberette følgende:

1) I Henhold til Lagtingets Vedtagelse om at søge tilvejebragt en Ordning, hvorved der sikredes Tuberkulosesygehuset Tørveskærsrettighed i det af Gaarden Højvig lejede Areal, har man underhandlet med Besidderne af Højvigshaugen og med disse indgaaet en Overenskomst, hvorefter Sanatoriet, saa længe Krigen varer, har Ret til at skære 30 Mandskur Tørv aarligt mod en Afgift af 3 Kr. pr. Mandskur, hvorfor der er tillagt Besidderne af Højvigshaugen Ret til i samme Tidsrum at skære 5 Mandskur Tørv aarligt. For de sidste Aar gravede Tørv er der betalt en Afgift 1 Kr. 50 Øre pr. Mandskur.

2) Regnskabet for Aaret 1. Oktober 1915 til 30. September 1916 viser et Driftsoverskud paa 3251 Kr. 18 Øre, jfr. det vedlagte Regnskab samt

---

*) Se Lagtingstidende for 1916, Side 83.

**) Udelades her.

den ligeledes vedlagte Beretning om Tuberkulosesygehusets Virksomhed i dot nævnte Aar.

Ved Sagens *1. Behandling* den *6. August* foreslog Formanden, at Sagen toges til Efterretning, hvilket vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

Den 14. September valgtes sammen med Amtmanden til Medlemmer af det staaende Udvalg: *Djurhuus* og *Patursson.*

XLIV. Amtskommunens Telefonanlæg.*)

A. Telefonvæsenet i Almindelighed.

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes følgende *Beretning for Tiden siden Lagtingssamlingen i 1916 fra Driftsudvalget for Amtskommunens Telefonvæsen:*

I. Idet man iøvrigt henviser til den af Amtet udarbejdede økonomiske Oversigt, skal man med Hensyn til Telefonvæsenets Drift i det forløbne Aar udtale følgende:

Da den i sidste Lagtingssamling ommeldte Knaphed paa de nødvendige Materialier samt de høje Priser paa saadanne Materialler, det vedblivende maatte være muligt at skaffe, stadigt vedvarer, har man intet foretaget i Anledning af de foreliggende Andragender om Nyanlæg, idet der ikke i den nærmeste Tid kan blive Spørgsmaal om at foretage saadanne.

*) Se Lagtingstidende for 1916, Side 85.

Den traadløse Forbindelse mellem Thorshavn og Suderø er blevet oprettet og synes at fungere tilfredsstillende. De første Telegrammer blev udvekslede i Begyndelsen af Februar Maaned.

II. Der er til Behandling i Tinget i Aar indkommet et Andragende fra Forstanderskabet for Kvivig Sogns Kommune om Telefonforbindelse til Lejnum og Stykket.

Ved Sagens 1. *Behandling* den 6. *August* vedtoges det efter Forslag af Formanden at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 7. s. M. valgtes: *Effersøe, Matras, P. Niclasen, Winther* og *Egholm*.

Den 5. *September* afgav Udvalget (Ordfører: Winther) følgende

Udvalgsbetænkning.

Det fremgaar af Driftsberetningen for 1915—16 samt af en Supplementsberetning af 16. August d. A., at Telefonvæsenets Indtægter har været jævnt stigende i de sidste Aar, saavel af Abonnement som af Samtalegebyrer. Forrige Aars Regnskab blev imidlertid stærkt belastet med ekstraordinære Udgifter, saaledes ved Køb af Grundareal til Radiostationen i Thorshavn, Anskaffelse af en Kabelmaskine, Optagelse af Dele af Kablet i Suderøfjord samt Omlægning af Kablet i Kalsøfjord i Forbindelse med Anlæg af en Landlinje til Bygden Sydredal paa Kalsø. . . Skønt man selvfølgelig maa regne med betydelige aarlige Udgifter til den fremtidige Vedligeholdelse og Fornyelse af Telefonerne, tør man dog nu med en dygtig og økonomisk Ledelse haabe paa, at Telefonerne som Helhed vil give et noksaa betydeligt aarligt Overskud. Der er forskellige Omstændigheder, som har været medvirkende til, at denne tilfredsstillende Tilstand indenfor Telefonvæsenet er naaet, saaledes bl. a., at man opgav Kabelforbindelsen med Suderø, at man anlagde Kablerne i andre Fjorde m. v.

Af Kablet i Suderøfjord er til forskellige Tider optaget ialt 14,25 km; tilbage ligger endnu c. 9 km, hovedsagelig i mindre Partier, men da Størstedelen af dette Restkabel er i meget daarlig Forfatning, og da Optagelsen er forbundet med ret betydelige Udgifter, vil det sandsynligvis ikke betale sig at lade det optage, medmindre dette kunde ske paa en nem og billig Maade, f. Eks. ved at »Beskytteren« eller et andet af Regeringens Skibe udførte Arbejdet, og Udvalget vil ikke stille Forslag om, at der for Tiden gøres noget Forsøg paa, at de endnu henliggende Restpartier optages.

Driftsbestyreren anfører i sin Beretning, at flere af Stationerne viser Unøjagtighed ved Opnotering af Samtaler, samt at Maanedslisterne ikke indkommer i betimelig Tid for de fleste Stationers Vedkommende. Der er i samme Anledning sendt Instrukser og givet Paalæg til Stationerne, hvilket vil have forbedret Forholdet uden dog at føre til et absolut godt Resultat. Udvalget finder, at Driftsbestyreren vedblivende maa have sin Opmærksomhed henvendt paa disse Forhold og indskærpe Stationsbestyrerne at være mere nøjagtige i Listeføringen og præcise i Indsendelsen.

Med Hensyn til det Reservemateriel, Telefonpæle, som henligger paa forskellige Pladser paa Øerne, finder Udvalget, at der saa vidt muligt maa foretages fornødne Foranstaltninger, saaledes at Materiellet sikres mod Ødelæggelse. Man forudsætter, at der i de forskellige Bygder, hvor dette Materiel henligger, uden nogen større Udgift maa kunne skaffes Rum, f. Eks. Pakhuse, Baadehuse eller lign., saaledes at det i hvert Fald kan komme til at ligge under Tag. Da

det for Tiden viser sig ganske umuligt at indforskrive selv det allernødvendigste Materiel, har det sin store Betydning, at de Beholdninger, man har, sikres paa forsvarlig Maade, og gælder dette ikke mindst Telefonpælene.

Forslag.

a. Driftsbestyreren bedes indtrængende indskærpe Stationsbestyrerne, at disse til den foreskrevne Tid indsender Maanedslisterne samt paaser, at der udvises den størst mulige Nøjagtighed ved Opnotering af Samtaler.
b. Driftsbestyreren anmodes om at foranledige, at det paa forskellige Pladser paa Øerne henliggende Reservemateriel, især Telefonpæle, opbevares paa saadan Maade, at det ikke let udsættes for at ødelægges, for saa vidt det kan betale sig.

Der foreligger følgende Andragender:

1. Om Lønforhøjelse til Telefondamerne ved Centralstationen i Thorshavn.

Andragendet, der er indgivet af Driftsbestyreren efter Telefondamernes Anmodning, begrundes ved, at Prisen paa alle Livsfornødenheder, siden Tinget i Fjor bevilgede paagældende Damer Lønforhøjelse og Dyrtidshjælp, er steget saa overordentligt, at Merindtægten ikke har staaet i Forhold til Prisstigningen. Det anføres ogsaa, at Telefondamernes Vilkaar, sammenlignet med Forretningsdamers Fortjeneste og Arbejdstid, er meget beskedne. Det oplyses, at Telefondamernes daglige Arbejdstid saaledes er 12 Timer med Fradrag af 2 Timers Spisetid. Hertil kommer saa Søndags- og Nattjeneste, som efter hvad Driftsbestyreren oplyser er meget øget i den sidste Tid. Telefondamernes Løn er nu, Dyrtidstillægget iberegnet, 55 Kr. 10 Øre pr. Maaned, naar de har naaet højeste Løn.

Udvalget har haft en Sammenkomst med Telefondamerne og drøftet Lønspørgsmaalet med disse. De anfører, at andre Forretningsdamer i Thorshavn, der har langt kortere Arbejdstid, ogsaa naar bortses fra Søndags- og Nattjeneste, og mindre svært Arbejde, har større Løn, end der nu bydes Telefondamerne. Saaledes som Tiderne nu er, har de yderst vanskeligt ved at klare sig. — Driftsbestyreren har oplyst, at de nuværende Telefondamer er meget flinke saavel med Hensyn til Telefonernes Betjening som til Kontorarbejde.

Udvalget finder, at Andragendet, blandt andet naar henses til Dyrtiden, ikke er umotiveret, og man maa selvfølgelig indrømme, at det har stor Betydning for Telefonvæsenet, at der haves dygtigt Personale til Tjeneste. Skønt Udvalget finder, at det Tillæg, der i Fjor bevilgedes Telefondamerne til deres Løn, saavel i Form af Lønforhøjelse som Dyrtidstillæg, var ret betydeligt, nemlig 160 Kr. til hver Dame, er man dog ikke utilbøjelig til at foreslaa en yderligere Lønforhøjelse. Indenfor Udvalget har nogle af Medlemmerne dog betinget deres Stilling til dette Spørgsmaal af, at Byen Thorshavn i en eller anden Form ydede et større Tilskud til Telefonvæsenet. Man har ikke opnaaet en paatænkt Sammenkomst med Byraadet til Forhandling om et eventuelt højere Tilskud fra Thorshavns Kommune, og da man føler sig saa omtrent forvisset om, at man her ikke vilde naa det ønskede Resultat, har man opgivet for Tiden at føre dette Spørgsmaal videre. Derimod har man ment ved en Forhøjelse af Abonnementstaksterne at kunne sikre Telefonvæsenet en Indtægt, der i hvert Fald dækkede de Udgifter, der paaførtes ved en nu foretagen Forhøjelse af Telefondamernes Løn. Da

Spørgsmaalet om en Forhøjelse af Abonnementstaksterne vil blive behandlet i en anden Betænkning; skal man ikke komme nærmere ind paa det her, men kun bemærke, at Afgørelsen af Takstspørgsmaalet eventuelt vil have Indflydelse paa nogle af Udvalgsmedlemmernes Afstemning om Forhøjelse af Telefondamernes Løn. Med dette Forbehold er Udvalget enigt i at stille følgende

Forslag.

Telefondamerne ved Centralstationen i Thorshavn nyder en Begyndelsesløn af 400 Kr. stigende til 650 Kr. efter 3 Aars Tjenestetid, saaledes at der efter et Aars Tjenestetid gives et Tillæg af 100 Kr., efter 2 Aars Tjenestetid yderligere 100 Kr. samt som sidste Tillæg 50 Kr.

Der bevilges de nuværende 4 Telefondamer endvidere foreløbig for Regnskabsaaret 1917—18 et Dyrtidstillæg svarende til 15 pCt. af den af hver især oppebaarne Løn.

Den foreslaaede Lønbestemmelse gælder fra 1. Oktober 1917.

2. *Andragende om Etablering af en Telefonstation for Bygderne Lejnum—Stykket.*

Andragende herom er indkommet fra Forstanderskabet for Kvivig Sogns Kommune. Der har flere Gange tidligere været Andragende inde om Anlæg af Telefon i de nævnte Bygder. Af forskellige Grunde har Tinget ikke hidtil set sig i Stand til at imødekomme dette og lignende Andragender, og under Krigssituationen har Nyanlæg været umuliggjorte begrundet i manglende Materiel. For Tiden haves der næppe den nødvendige Traad til eventuelle større Reparationer, og man har af samme Grund samt ogsaa af Mangel paa andet nødvendigt Materiel maattet udsætte Anlæg af Abonnementsledninger, hvorom der for Tiden er mange Andragender inde, som ikke har kunnet imødekommes.

Da Telefonvæsenet nu giver et noksaa betydeligt Overskud, vil Tiden snart være inde til, at man begynder at overveje, om man ikke skal gaa med til en yderligere Udvidelse af Telefonnettet. Men dette vil først kunne ske, naar Forholdene tillade, at man kan faa tilført det nødvendige Materiel, og Priser og Fragtforhold er saadanne, at man mener at kunne forsvare at købe.

Man foreslaar, at der svares Andragerne overensstemmende med det Svar, man i Fjor gav paa forskellige Andragender om Nyanlæg.

Forslag.

Der svares Forstanderskabet for Kvivig Sogns Kommune, at Tinget under de nuværende Forhold ikke ser sig i Stand til at imødekomme noget Andragende om Nyanlæg af Telefoner, men at man igen vil overveje Spørgsmaalet; herunder Anlæg af en Station for Lejnum—Stykket, naar Tidspunktet maa anses for at være mere gunstigt for Udvidelse af Telefonnettet.

B. Maksimaltakster.

S. D. (5. September) afgav Udvalget (Ordfører: Winther) følgende

Udvalgsbetænkning.

I Følge Post 5 i den Færøernes Lagting paa Amtskommunens Vegne under 7. September 1906 givne Koncession paa Anlæg og Drift af Telefoner paa Færøerne, fastsattes Maksimaltakterne af Ministeriet for offentlige Arbejder for indtil 5 Aar ad Gangen. Disse Takster, som første Gang approberedes af Ministeriet under 2. November 1907 gældende til Udgangen af 1912, blev med en Ændring, hvorved der skete en Forhøjelse af 5 Øre for samtlige Samtaletakster fra 15 Øre og opefter, igen under 5. November 1912 approberede at gælde for en femaarig Periode til Udgangen af 1917. Tinget maa altsaa i indeværende Samling fremsætte Forslag til Fastsættelse af Maksimaltakster for en ny femaarig Periode.

Udvalget har efter Overvejelse ikke fundet Anledning til at foreslaa nogen Forandring i de nugældende Samtaletakster. Man har derimod ment, at der nu, efter at Brugen af Telefonen er bleven mere almindelig, og Telefonnettet er udvidet til alle større Bygder samt, især da Abonnenternes Antal, helst i de større Pladser, er ret betydeligt, kunde være Grund til at overveje, om ikke Taksterne for Abonnement kunde forhøjes en Del. Abonnenternes Antal er nu 175, hvoraf 70 i Thorshavn. Taksten for Abonnement, som er holdt uforandret siden Telefonerne begyndte, har været sat ret lav, nemlig for Thorshavn 55 Kr. og udenfor denne By 40 Kr. aarlig med fri Samtaleret, henholdsvis indenfor Thorshavn eller paagældende Bygd. For Abonnement udenfor Thorshavn uden fri Samtaleret har Taksten været 30 Kr. aarlig.

Medens et Flertal indenfor Udvalget (Egholm, Niclasen og Winther) finder, at en mindre Forhøjelse af Abonnementstaksten kan ske saavel for Thorshavn som for Bygderne, har et Mindretal (Effersøe og Matras) kun anset det for tilraadeligt at forhøje Taksten for Thorshavns Vedkommende med den Motivering, at en Forhøjelse af Taksten overhovedet for Tiden allerede har sin Begrundelse i, at Thorshavns Kommune yder et meget ringe Tilskud til Telefonvæsenet. I de fleste Landkommuner betales derimod nu betydelige Beløb af Kommunekasserne til Stationernes Betjening. Hertil kommer, at der paa en saadan Plads som Thorshavn, hvor der findes ret mange Abonnenter med fri Samtaleret indbyrdes, bydes Abonnenterne store Fordele. Undertegnede Egholm kan i Hovedsagen slutte sig til Mindretallets Udtalelse, men finder, at en Forhøjelse af Taksten for Bygdernes Vedkommende kan forsvares, naar der sker en betydeligere Forhøjelse af Taksten for Abonnement i Thorshavn end i Bygderne, hvilket Flertallet vil foreslaa.

Hele Udvalget er enigt i at foreslaa, at Samtaletaksterne bibeholdes uforandrede. Med Hensyn til Taksten for Abonnement vil Forslaget fra Flertallet gaa ud paa, at Taksten forhøjes for Thorshavns Vedkommende med 10 Kr. og for Bygderne med 5 Kr., altsaa for disses Vedkommende til 45 Kr. og 35 Kr., henholdsvis med og uden fri Samtaleret. Mindretallet foreslaar, at Taksten for Abonnement kun forhøjes med 5 Kr. for Thorshavns Vedkommende.

Forslag.

Tinget andrager hos Ministeriet for offentlige Arbejder om Approbation paa, at de af Ministeriet under 5. November 1912 for en femaarig Periode til Udgangen af 1917 fastsatte Maksimaltakster for Benyttelsen af Færøernes Amtskommunes Telefoner vedblivende gælde for et Tidsrum af 5 Aar indtil Udgangen af 1922 med følgende Ændring:

Foreslaaet af Flertallet:

at Taksten for Abonnement forhøjes for Thorshavn med 10 Kr. og for Bygderne udenfor Thorshavn med 5 Kr., saavel for Abonnement med som uden fri Samtaleret.

Foreslaaet af Mindretallet:

at Taksten for Abonnement forhøjes for Thorshavns Vedkommende med 5 Kr.

Ved Sagens *2. Behandling* den *7. September* behandledes Betænkningen (ang. Telefonvæsenet i Almindelighed) punktvis, hvorefter Sagen overgik til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *10. September* sattes Udvalgets Forslag angaaende Maksimaltakster først under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 7 Medlemmer stemte derfor (*stemte ikke:* J. Poulsen, J. H. Poulsen, J. Rasmussen, Matras, Christiansen, Samuelsen, R. Niclasen, Dam, Nolsøe, Dahl, Efføre og Konoy, *fraværende:* Provsten og Mortensen).

Mindretallets Forslag sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 15 Stemmer (*stemte ikke:* J. H. Poulsen, P. Niclasen, Christiansen og R. Niclasen, *fraværende:* Provsten og Mortensen).

Udvalgets Forslag angaaende Telefonvæsenet i Almindelighed:

Punkt a betragtedes som vedtaget uden Afstemning.
— b ligeledes.
Punkt 1 sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 17 Stemmer (*stemte ikke:* P. Niclasen og R. Niclasen; *fraværende:* Provsten og Mortensen).
Punkt 2 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Den *11. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes Lagting.
Thorshavn, den 11. September 1917.

Til
Ministeriet for offentlige Arbejder.

Under 5. November 1912 har det høje Ministerium forlænget Gyldighedsfristen af de for Benyttelsen af Færøernes Amtskommunes Telefoner gældende

Maksimaltakstbestemmelser til Udgangen af indeværende Aar med de af Lagtinget foreslaaede Ændringer i de under 2. November 1907 udfærdigede Takster for Samtalegebyrer.

Det af Lagtinget i Aar nedsatte Udvalg i Telefonsagen har derfor behandlet Spørgsmaalet om Maksimaltakster. Udvalget har med Hensyn til de nugældende Samtaletakster været enigt i at foreslaa disse bibeholdt uforandrede, medens man i Spørgsmaalet om Abonnementstaksterne har delt sig i et Flertal og et Mindretal, der hver fremsatte sit Forslag. Ved Sagens 3. Behandling den 10. d. M. fik Flertallets Forslag ikke tilstrækkelig Tilslutning, medens Mindretallets Forslag vedtoges med 15 Stemmer.

Det vedtagne Forslag er herefter saalydende:

— — — — — — — — — — — — —

(se Udvalgsbetænkningen.)

Idet man henviser til vedlagte Afskrift af Udvalgsbetænkningen og Udskrift af Tingets Forhandlingsprotokol, udbeder man sig det høje Ministeriums Approbation paa Tingets Vedtagelse.

Svenning Rytter. *M. A. Winther,*
Ordfører.

Joen Poulsen.

Den 14. September valgtes til Medlemmer af Driftsudvalget: *Amtmanden*, *P. Niclasen* og *Winther*.

Fra Ministeriet for offentlige Arbejder er modtaget saalydende *Skrivelse:*

Ministeriet
for
offentlige Arbejder.
København, den 30. Oktober 1917.

I Henhold til Post 5 i den Færøernes Lagting paa Færøernes Amtskommunes Vegne under 7. September 1906 meddelte Koncession paa Anlæg og Drift af Telefoner paa Færøerne forlænger Ministeriet herved Gyldighedsfristen for de under 2. November 1907 udfærdigede, med en Ændring under 5. November 1912 indtil Udgangen af 1917 fornyede Maksimaltakstbestemmelser for Benyttelsen af de nævnte Telefoner til Udgangen af 1922, dog med den Ændring, at Abonnementstaksten for Thorshavns Vedkommende (Takstbestemmelsernes Punkt I, 1, a) forhøjes fra 55 Kr. til 60 Kr. aarlig.

Hvilket under Henvisning til Hr. Amtmandens Skrivelse af 12. f. M. tjenstlig meddeles til Efterretning og videre Bekendtgørelse for Lagtinget.

Hassing Jørgensen.

F. H. V. Bentsen,
Fm.

Til
Amtmanden over Færø Amt.

XLV. Fartplan for Dampskibet „Smiril".

Ved Lagtingets Aabning den 30. *Juli* fremlagdes saalydende *Skrivelse fra Amtet af 16. Juni 1917:*

Man skal henstille til Lagtinget at vedtage:

1. Tinget anmoder Amtmanden om at søge udvirket, at samme i Lighed med, hvad der har fundet Sted i de foregaaende Aar, bemyndiges til at approbere et af et af Lagtinget nedsat staaende Udvalg i Forening med vedkommende Rederi udarbejdet Forslag til Fartplan for Postdampskibet »Smiril« for Aaret 1918.
2. Tinget nedsætter et staaende Udvalg paa 5 Medlemmer til i Forening med »J. Mortensens Eftf.« at udarbejde Fartplan for den lokale Dampskibsfart her mellem Øerne for Aaret 1918.

S. D. fremlagdes et *Andragende**) fra Beboere af Bygden Nordregøte vedrørende Post-Dampskibet »Smiril«s Anløb af Nordregøte.

Andragendet henvistes til det Udvalg, der vil være at nedsætte i Anledning af Udarbejdelsen af Fartplanen for »Smiril«.

*) Udelades her.

Den *7. August* vedtoges Amtets Henstilling i forbemeldte Skrivelse.

Den *11. August* valgtes uden Afstemning: *Dahl, J. Poulsen, J. Rasmussen, J. H. Poulsen* og *R. Niclasen* til Medlemmer af det i Forslaget ommeldte staaende Udvalg.

XLVI. Udskillelse af Bygden Thorsvig som et særligt Sogn m. m.*)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes den fra forrige Aars Samling udsatte Sag angaaende *Udskillelse af Bygden Thorsvig som et særligt Sogn m. m.*

S. D. henvistes Sagen til *det kommunale Udvalg*.

Den *15. August* afgav Udvalget (Ordfører: J. H. Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

I forrige Aars Lagtingssamling blev behandlet en Sag om Oprettelse af særligt Valgsted ved kommunale Valg i Bygden Thorsvig, eventuelt om Udskillelse af Bygden som særligt Sogn i kommunal Henseende.

Det kommunale Udvalg, som havde Sagen til Behandling, nærede Betænkelighed ved en saadan Adskillelse og fandt, at der ikke forelaa tilstrækkelige Grunde for en saadan (se Udvalgsbetænkningen fra f. A.). Derimod mente Udvalget, at det var ganske naturligt, at der blev oprettet kommunalt Valgsted i Thorsvig, idet Bygden allerede har faaet særligt Valgsted for Folke- og Lagtingsvalg.

Man tillod sig derfor at foreslaa til Vedtagelse, at der ikke for Tiden fandtes tilstrækkelig Anledning til en Deling af Kvalvig Sogn i kommunal Henseende, men at Thorsvig fik særligt Valgsted ved kommunale Valg, samt at Forstanderskabet for Kvalvig Sogns Kommune anmodes om at fremskaffe Forslag til en Vedtægt i Henhold til Lov Nr. 84 af 30. April 1909 § 6 (se iøvrigt nævnte Betænkning).

---

*) Se Lagtingstidende for 1916, Side 117.

Der foreligger ikke i Aar noget fornyet Andragende fra Beboere af Thorsvig om Udskillelse som Sogn, saa man kan gaa ud fra, at disse vil føle sig tilfredsstillede, naar de faar deres oprindelige Ønske om særligt Valgsted opfyldt.

Fra Forstanderskabet er fremsendt Forslag til en Vedtægt, som Udvalget finder tilfredsstillende.

Iøvrigt udtaler Forstanderskabet, at det vilde være heldigt, at Thorsvig ogsaa blev udskilt i kommunal Henseende, men da der ikke anføres noget særligt, har dette ikke kunnet forandre Udvalgets Opfattelse af dette Forhold, og man har ikke villet stille noget Forslag i den Retning.

Udvalget tillader sig derfor at foreslaa:

1. Der oprettes særligt Valgsted for kommunale Valg i Bygden Thorsvig.
2. Det indsendte Forslag til Vedtægt godkendes af Tinget.

Ved Sagens *2. Behandling* den *17. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

XLVII. Angaaende Skema til Kommuneregnskaberne.*)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes det fra forrige Aars Samling udsatte *Forslag til Beslutning fra det kommunale Udvalg angaaende Skema til Kommuneregnskaber.*

S. D. henvistes Sagen til *det kommunale Udvalg.*

Den *31. August* afgav Udvalget (Ordfører: J. H. Poulsen) følgende

*) Se Lagtingstidende for 1916, Side 177.

Udvalgsbetænkning.

I sidste Aars Lagtingssamling vedtog Tinget et Forslag til Beslutning gaaende ud paa, at Tinget anmoder Amtmanden om at lade udarbejde et nyt Overslags- og Regnskabsskema for de færøske Landkommuner.

Amtmanden har foranlediget et saadant Skema udarbejdet og forelagt Tinget det i dets indeværende Samling. Undertegnede Udvalg, som har haft det til Gennemsyn, skal udtale sin Tilfredshed med den Form, hvori det foreligger, og kan anbefale det som et særdeles godt og overskueligt Skema for et Kommuneregnskab.

I den Motivering til Forslaget, som Udvalget fremkom med i afvigte Aar, udtales det, at der er foregaaet en betydelig kommunal Udvikling indenfor de færøske Landkommuner, siden Kommunalloven af 1872 traadte i Kraft. Dette har medført, at det i sin Tid udsendte Regnskabs- og Overslagsskema ikke længer er fyldestgørende, der er paa Regnskabet kommet en stor Del ny Udgifts- og Indtægtsposter, som saa igen er posteret forskelligt paa de forskellige Regnskaber. Dette vil blive afhjulpet ved Brug af det foreliggende Skema som Form. Der savnes dog en Post, nemlig Kommunens Telefonvæsen. Der vil Udvalget foreslaa, at der paa et passende Sted optages en Post baade paa Indtægts- og Udgiftssiden, og med saa megen Plads, at der paa Udgiftssiden kan blive en Linie til indtil 4 Stationer, da enkelte Sogne har saa mange, og det vil være rettest, at Udgiften til hver Station opføres for sig. Denne Post kan passende indsættes mellem Post X. og XI. Nummerordenen forandres saa derefter.

Udvalget skal derfor tillade sig at foreslaa til Tingets Vedtagelse:

1. Som ny Post paa Regnskabsskemaet optages: Indtægt og Udgift ved Kommunens Telefonvæsen.
2. Det foreliggende Regnskabs- og Overslagsskema godkendes af Lagtinget som Mønsterskema for de færøske Landkommuners Regnskab.
3. Der trykkes et passende Antal Eksemplarer, som tilstilles de forskellige Landkommuner, efterhaanden som der er Brug for dem. Udgifterne ved Trykningen afholdes af Amtsrepartitionsfonden, men godtgøres denne af Kommunerne.

Ved Sagens *2. Behandling* den *4. September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

XLVIII. Angaaende yderligere Tilskud af Statskassen til Opførelse af en Skolestue i Hattervig.*)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdos følgende *Andragende:*

Forstanderskabet for Fuglø og Svinø Sognes Kommune tillader sig herved ærbødigst at andrage hos det ærede Lagting om, at samme vil indgaa med Andragende til Bevillingsmyndighederne om at bevilge Fuglø Sogns Kommune et yderligere Tilskud til Skolestuens Opførelse i Bygden Hattervig. Under de nuværende Forhold vil det blive omtrent *dobbelt* saa dyrt at opføre den som for tre Aar siden, da Andragendet blev indsendt til Lagtinget, hvortil endnu yderligere tilkommer de nuværende trykkende økonomiske Forhold.

Haabende, at det høje Lagting, under de nuværende ekstraordinære Forhold, vil tage Sagen under velvillig Overvejelse.

Forstanderskabet for Fuglø og Svinø Sognes Kommune, den 30. Maj 1917.

P. F. V.

S. M. Zachariasen,
Formand.

Til
Færøernes Lagting.

S. D. henvistes Sagen til *Kirkekasseudvalget.*

Den *27. August* afgav Udvalget (Ordfører: Konoy) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist et Andragende fra Forstanderskabet for Fuglø og Svinø Sognes Kommune om Lagtingets Medvirkning til, at der af Statskassen maa blive bevilget nævnte Kommune et yderligere Tilskud til Opførelse af en Skolestue i Hattervig paa Fuglø udover det sædvanlige Tilskud (1400 Kr.), som allerede er tilstaaet af Bevillingsmyndighederne i Henhold til Lagtingets Ansøgning derom i 1915.

---

*) Se Lagtingstidende for 1915, Side 44.

Som Støtte for dette Andragende anføres, at det vil være omtrent dobbelt saa dyrt at opføre en Skolestue nu som for tre Aar siden, idet alle Materialierne ere meget dyrere, medens Befolkningens Skatteevne ikke er forbedret.

Det er ikke blot, som af Forstanderskabet fremhævet, meget dyrere at bygge nu end for et Par Aar siden, men det vil sikkert være overordentlig vanskeligt at skaffe det fornødne Materiale. Hvad iøvrigt Priserne angaar, er disse for Tiden ganske uberegnelige. Det forekommer derfor Udvalget rigtigst at stille Opførelsen af Skolestuen i Hattervig, i hvert Fald for saa vidt angaar Tømmerarbejdet, i Bero under de nuværende ganske unormale Forhold. Da de skolesøgende Børn i Hattervig kun er faa, kan det formentlig ikke være forbundet med uovervindelige Vanskeligheder at leje brugbart Skolelokale i Bygden.

Udvalget skal derfor tillade sig at foreslaa Lagtinget til Vedtagelse:

1. Lagtinget finder for nærværende Tid ikke Anledning til at andrage om et yderligere Tilskud til Opførelse af en Skolestue i Hattervig paa Fuglø.
2. En Afskrift af Udvalgsbetænkningen tilsendes Forstanderskabet for Fuglø og Svinø Sognes Kommune.

Ved Sagens *2. Behandling* den *30. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges enstemmig med 18 Stemmer.

XLIX. Bevilling til Føroya Fólkaháskúla.*)

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes følgende *Andragende fra Bestyrelsen for Føroya Fólkaháskúla:*

Føroya Fólkaháskúla, 24. mei 1917.

Til
Lagtingið!

Stjórnin fyri Føroya Fólkaháskúla biður hervið lagtingið um at veita Føroya Fólkaháskúla 300 krónur, eins og tað hevur verið vant at gera í undanfarnum árum.

Stjórnarinnar vegna

Símun av Skarði.

* * *

Roknskaparsamdráttur 1916—17.

Tøkur:

1.	Í varðveitslu 1. aprll 1916		kr.	108	53
2.	Skúlapeningur			1307	00
3.	Studningur:				
	a) frá ríkiskassa	kr. 900 00			
	b) frá lagtingi 300 kr., sum vóru á roknskapinum 1915—16	— » »			
			—	900	00
4.	Basárpeningur		—	2958	26
5.	Ymist		—	102	10
6.	Skuld 31. mars 1917		—	8684	34
	Tilsamans		kr.	14060	23

Gjøld:

1.	Skuld 1. apríl 1916	kr.	10054	34
2.	Lønir	—	2160	00
3.	Rentur	—	363	49
4.	Brunabótagjald, skattir, leiga og lýsingar	—	182	59
5.	Umsiting og afturatbygging	—	1074	65
6.	Ymist	—	111	68
7.	Í varðveitslu 31. mars 1917	—	113	48
	Tilsamans	kr.	14060	23

Símun av Skarði.

*) Se Lagtingstidende for 1916, Side 135.

S. D. henvistes Sagen til *Budgetudvalget.*

Den *19. August* afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Der foreligger et Andragende fra Højskolens Bestyrelse om et Tilskud paa 300 Kr.

Det sidste Tilskud fra Lagtinget (af økonomisk Fond) blev ydet vedrørende Finansaaret 1917—18, jfr. Lagtingstidende for 1916 Side 126.

Der foreligger et Uddrag af Højskolens Regnskab for 1916—17, hvortil man tillader sig at henvise.

Skolen er nu blevet statsanerkendt og faar som saadan Tilskud fra Staten, hvorfor det ikke, ligesom tidligere, behøver at stilles som en Betingelse for Bevilling fra Lagtinget, at der ydes et vist Statstilskud til Højskolen.

Udvalget indtager samme Stilling til denne Sag som sidste Aar, jfr. Lagtingstidenden, og der stilles som Følge heraf følgende

Forslag.

Der ydes Føroya Fólkaháskúla et Tilskud af økonomisk Fond paa 300 Kr. for Finansaaret 1917—18.

Ved Sagens *2. Behandling* den *23. August* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *28. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

L. Ang. Anlæg af en Kirkegaard i Bygden Thorsvig.

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes et *Andragende* fra Beboere af Bygden Thorsvig om Anlæg af en Kirkegaard sammesteds, paategnet vedkommende Forstanderskabs Anbefaling samt ledsaget af en Del Bilag*).

S. D. henvistes Sagen til *Kirkekassenudvalget.*

Den *28. August* afgav Udvalget (Ordfører: Provsten) følgende

Udvalgsbetænkning.

Forstanderskabet for Kvalvig Sogns Kommune har med sin Anbefaling fremsendt til Lagtinget et Andragende fra 64 voksne Beboere i Thorsvig om, at der i denne Bygd maa blive anlagt en Assistenskirkegaard. Andragerne ønsker Kirkegaarden anlagt saa rummelig (25 × 25 m), at der tillige kan blive Plads til Opførelse af en ny Kirke, hvorom der i Fjor for Lagtinget forelaa et Andragende. Kirkegaarden tænkes indhegnet med et Stengærde, ovenpaa hvilket der anbringes Jerntraad.

Endvidere foreligger 1) Andragende fra Forstanderskabet for Kvalvig Sogns Kommune om, at det maa blive paalagt Beboerne i Thorsvig at udføre det nødvendige Pligtarbejde i Anledning af Anlægget af en Kirkegaard i Thorsvig, 2) Andragende fra Forstanderskabet om, at der maa blive bevilget et passende Beløb til Formandsløn, Materialier, Arealkøb m. m. til Anlæg af Kirkegaarden, 3) Udtalelse fra Forstanderskabet om, at det anser et nærmere betegnet Areal for at være tilstrækkelig stort og vel egnet til Kirkegaard, 4) Erklæring fra Magnus Jocnsens Enke i Thorsvig om, at hun giver sit Samtykke til, at paagældende Areal maa blive afstaaet af hendes Fæste til en Kirkegaard, paa »Betingelse af, at der for det nævnte Areal bliver erlagt den sædvanlige Betaling, og at hun og efterkommende Besiddere af Fæstet skal have Ret til at slaa Græsset paa det Areal, der maatte blive indhegnet til Kirkegaard, uden nogen ekstra Betaling«, 5) Vurdering af det paagældende Areal af to af Forstanderskabet og af Amt og Provsti valgte Mænd, hvorefter Arealets Værdi (25 × 25 m) anslaas til 187 Kr. 50 Øre, eller 30 Øre pr. Kvadratmeter, 6) Udtalelse fra Distriktslægen i Vestmanhavn om, at det paagældende Areal skønnes egnet til Kirkegaard, og 7) Udtalelse fra Kirkeværgerne for Kvalvig Kirke om at de anbefaler, at Sagen angaaende Anlæg af en Kirkegaard i Bygden Thorsvig maa blive fremmet.

Da Afstanden fra Thorsvig til Sognets Kirkegaard i Kvalvig er godt 6 Kilometer, maa det, selv om Vejen mellem de to Bygder ikke kan siges at være besværlig eller vanskelig, anses for ret naturligt, at Beboerne i Thorsvig ønsker deres egen Kirkegaard, og Udvalget mener, at der kan være Grund til at foreslaa Lagtinget at opfylde deres Ønske.

Derimod mener Udvalget, at det udpegede Areal, 25 × 25 m, er altfor rigeligt til en Kirkegaard for Thorsvig, hvis Beboere kun er c. 130 i Tal, og Udvalget kan ikke anbefale allerede nu at indhegne en *Kirkegrund*, hvad let vilde blive taget som et Løfte fra Lagtinget om, at der i en nærmere Fremtid

*) Udelades her.

vilde blive ydet Bevilling til Opførelse af en ny Kirke i Thorsvig. Kirkekassernes Status er saadan, at man bør vogte sig for under nogen Form at stille en snarlig Opførelse af en saadan Kirke i Udsigt.

Udvalget betragter det som en Selvfølge, at man ikke kan gaa ind paa at tilstaa de nuværende Besiddere af det til Kirkegaard udpegede Areal med Arvinger Retten til Høslet paa Kirkegaarden.

Udvalget skal anbefale Tinget at vedtage følgende:

1. Der bevilges af Nordstrømø Præstegælds Kirkekasse til Anlæg af en Assistentskirkegaard i Thorsvig det nødvendige Beløb til Erhvervelse af et Grundstykke, hvis Størrelse fastsættes af Amt og Provsti efter Forhandling med Forstanderskabet fra Kvalvig Sogns Kommune, og som indhegnes med et Gærde alene af Sten.

   Der bevilges endvidere af samme Kirkekasse og stilles til Kirkeinspektionens Disposition det nødvendige Beløb til Regnskaber ved Arbejdet, til Kirkegaardsport m. m. samt til Lønning af en Formand til at lede Arbejdet, ved hvis Udførelse det bliver at iagttage, at der af Pligtmandskabet udføres mindst 8 Dagsarbejder for hver Dag Formanden for Arbejdet erholder Døgløn.
2. Det paalægges Forstanderskabet for Kvalvig Sogns Kommune at drage Omsorg for, at det fornødne Pligtarbejde til Anlæg af en Assistentskirkegaard i Thorsvig maa blive ydet i det eller de kommende Regnskabsaar.

Ved Sagens *2. Behandling* den *30. August* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *3. September* fremlagdes følgende *Ændringsforslag af Egholm, Winther, Samuelsen og J. H. Poulsen til Udvalgets Forslag:*

1. Stykke i Indstillingspunkt 1 foreslaas ændres saaledes:

Der bevilges af Nordstrømø Præstegælds Kirkekasse til Anlæg af en Assistentskirkegaard i Thorsvig det nødvendige Beløb til Erhvervelse af et Grundstykke af Størrelse 25 × 25 m.

Ændringsforslaget sattes først under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

Udvalgets Forslag, 1. Stykke, saaledes ændret, vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

Udvalgets Forslag, 2. Stykke, betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

LI. Ang. Forhøjelse af Præsthold.

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes følgende *Skrivelse:*

I nogle af vore Præstegæld er det sædvanligt, at Sognepræsten foruden i Hovedsognet ogsaa læser med Konfirmander i et andet af Præstegældets Sogne, hvor han derfor i den Anledning maa opholde sig i den dertil fornødne Tid. Jeg tillader mig herved at henstille til Tingets Overvejelse, om der ikke maatte være Grund til at yde eller søge udvirket, at der blev ydet de Personer, som i disse Sogne giver Præsten Logis, et passende Vederlag herfor udover det sædvanlige »Præsthold«.

Sand, den 23. Juli 1917.

A. C. Evensen,
kst. Provst.

Til Lagtinget.

S. D. henvistes Sagen til *Kirkekassenudvalget.*

Den *28. August* afgav Udvalget (Ordfører: Provsten) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist en Henstilling til Lagtingets Overvejelse fra Provst A. C. Evensen om at forhøje Præstholdet i de Bygder paa Færøerne, hvor Præsten (i Embedsmedfør) opholder sig i længere Tidsrum ad Gangen for at forberede Konfirmander.

Udvalget formener, at der er meget, som taler for at overveje dette Spørgsmaal nærmere, og at virke hen til en almindelig Ændring i de nuværende Forhold med Hensyn til Præsthold. For Tiden ydes der af Kirkekasserne gennemsnitlig en Godtgørelse af 12 Kr. om Aaret for at modtage og beværte Præsten under hans Ophold for at holde Altergang, hvilke Ophold sædvanlig strækker sig over c. 6 Dage aarlig for Kirkebygdernes Vedkommende (o: 6 Gange 1 Dag aarlig). Udviklingen har imidlertid medført, at Præsten nu opholder sig i et langt større Tidsrum paa visse Pladser, navnlig i Klaksvig og Tveraa. Det er forøvrigt ikke ualmindeligt, at enkelte Præster jævnlig forlænger hvert enkelt af deres Ophold til et Par Dage i adskillige af Bygderne i deres Præstegæld, for at udføre et haardt tiltrængt Menighedsarbejde. Der indtræder derved det mindre heldige Forhold, at det fastsatte »Præsthold« ingenlunde staar i Forhold til de nødvendige Udgifter, et Forhold, som kan være lige saa kedeligt for Præsten som for den, der oppebærer Vederlaget. Følgen af dette Forhold kan let blive, at Præsten indskrænker sit Ophold i vedkommende Menighed til det mindst mulige, eller at enten Præsten personlig eller vedkommende Vært kommer til at bære en Del Udgifter, som Menigheden formentlig burde bære. Særlig fremtrædende

virker de her paapegede Forhold i de før nævnte Pladser. Klaksvig er absolut Norderøernes betydeligste Plads, uagtet Præsten bor paa Viderø, ligesom Frodebø Sogn er Suderøens største med Hensyn til Indbyggere, endskønt Præsten bor i Kvalbø. En Følge deraf er, at Præsten maa opholde sig i længere Tid paa de nævnte Pladser end i de mindre Sogne i de to Præstegæld: Suderø og Norderøerne. Udvalget finder derfor, at det kunde være heldigt, om der blev virket hen til, at Forholdene ordnedes paa saadan Maade, at Præsten kunde opholde sig saa længe i hver enkelt Menighed, som denne og Præsten ønskede det, uden større personlige Udgifter, hverken for Præsten eller hans Vært.

Da Spørgsmaalet imidlertid, taget i sin Almindelighed, ikke er ganske overskueligt, er det formentlig heldigt, før videre foretages til Sagens Fremme, at der tilstilles en Henvendelse til samtlige Menighedsraad og Præster paa Færøerne om at udtale sig om Sagen, hvorefter Sagen paany forelægges for Lagtinget i dets ordinære Samling næste Aar.

Udvalget tillader sig at foreslaa Lagtinget at vedtage:

1. Sagen genoptages næste Aar.
2. Provstiet anmodes om at indhente Udtalelser fra samtlige Præster og Menighedsraad om det foreliggende Spørgsmaal, derunder Oplysninger om, hvor ofte om Aaret og hvor længe Præsterne sædvanlig opholder sig i de forskellige Menigheder, hvilke Udtalelser derefter forelægges for Lagtinget i dets næste ordinære Samling, eventuelt i Forbindelse med andre Oplysninger, Provstiet maatte finde Anledning til at indhente.

Ved Sagens *2. Behandling* den *30. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges enstemmig med 15 Stemmer.

LII. Angaaende Tilskud til Aktieselskabet Thorshavns Mælkeforsyning.

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes følgende *Andragende:*

Til
Lagtingets Vareudvalg.

Undertegnede Bestyrelse for »A/S. Thorshavns Mælkeforsyning« tillader sig herved at andrage det ærede Udvalg, eventuelt Lagtinget, om et Tilskud til Selskabet, for at dette kan sættes i Stand til at holde Dampbaaden »Ruth« gaaende i Fart mellem Thorshavn og Sundelaget—Skaalefjord som hidtil.

Siden Verdenskrigen udbrød, har Udgifterne været stærkt stigende, specielt Udgifterne til Kulforsyning, der i Aaret 1914 udgjorde 3036 Kr. 91 Øre, medens den i 1916 var 9803 Kr. 02 Øre. Indtægterne har derimod ikke været stigende i samme Forhold, og man er nu naaet til det Punkt, at det vil være umuligt for Selskabet at holde »Ruth« gaaende uden særligt Tilskud. Postvæsenet har siden Selskabets Start ydet et ordinært Tilskud af 4000 Kr. om Aaret og i det sidste Aar et ekstraordinært Tilskud af 3300 Kr. som Bidrag til Dækning af Selskabets Underballance ved Dampbaadens Drift. Man har forhøjet Fragt- og Passagertaksterne med c. 30 % for derigennem at opnaa delvis Dækning af Underskuddet, men den Forhøjelse af Indtægterne, som derigennem skulde skaffes, har ikke været tilfredsstillende. Selskabet, som de første Driftsaar gav Underskud, var ved Krigens Begyndelse naaet saa vidt, at Driften kunde bære sig godt og vel, men man var dog ikke ved dette Tidspunkt saaledes situeret, at man kunde taale Tab. Der er ingensinde udbetalt noget Aktieudbytte til Selskabets Aktionærer. Man vedlægger en Afskrift af sidste Driftsaars Regnskab.*) Iøvrigt er Bestyrelsen til Disposition med alle de Oplysninger, man maatte ønske, udover hvad der foran er meddelt.

Det vil være unødvendigt overfor det ærede Udvalg eller Lagtinget at paapege den Betydning, som det formentlig har for en stor Del af den færøske Befolkning, at »Ruth« kan holdes i Fart. Derved muliggøres en efter færøske Forhold udmærket Postforbindelse mellem Thorshavn og Strømø, Østerø o. s. v. Derved lettes Passagertrafikken betydeligt, og derved bringes der til Thorshavn, hvor 1/9 af hele Færøernes Befolkning bor, er hel Del Mælk, der er ganske nødvendig for Byens Forsyning, samtidig med, at Landmændene, smaa og store, i Strømø og Østerø har Lejlighed til at afsætte deres Mælk i Thorshavn, for saa vidt de maatte ønske det. Transport af Varer og Landbrugsprodukter mellem Thorshavn og Dele af Øerne støttes meget betydeligt ved den af Selskabet etablerede Dampbaadsforbindelse. Hertil kommer, at der efter Krigen er Udsigt til en Udvidelse af Selskabets Virksomhedsomraade, for saa vidt man kan fortsætte under Krigen, medens den Omstændighed, at man maa standse, sikkert vil virke nedslaaende, ikke alene paa A/S. »Thorshavns Mælkeforsyning«, men ogsaa paa andre, som eventuelt maatte ønske at etablere Virksomheder med Hensyn til Fart paa andre af Øerne, om dette det første færøske Foretagende af den Slags skulde indstilles paa Grund af økonomiske Vanskeligheder under Krigen.

Man gaar ogsaa ud fra, at det er unødvendigt at fremhæve, at der er

*) Udelades her.

saa megen Forbindelse mellem Formaalet for Lagtingets Vareforsyningsvirksomhed og Formaalet med vort Selskabs Virksomhed, at det begrunder nærværende Henvendelse saaledes, at vort Andragende om et Tilskud ikke vil blive betragtet som umotiveret. Man skal blot tilføje, at Vanskelighederne ved at skaffe Petroleum til Motorbaade, der kan anvendes til Vareførsel mellem Øerne eller til at udføre Ture, der maatte være ønskelige eller ganske nødvendige, sikkert ville blive saa store under den tilbageværende Del af Krigsperioden, at man med os vil være enige i, at det har betydelig almen Interesse for Færøerne at holde »Ruth« i Fart.

Ifølge vedlagte Regnskab er »Ruth«s Underskud 4542 Kr. 61 Øre, derfra gaar Mejeriets Fortjeneste 480 Kr. 43 Øre, og yderligere har Postvæsenet den 17. Maj ydet et ekstra Tilskud af 2300 Kr., saaledes at Selskabets virkelige Underskud for sidste Regnskabsaar bliver 1762 Kr. 18 Øre, som vi herved ansøge om at faa dækket.

Vi anbefaler denne Sag til Udvalgets eventuelt Lagtingets gunstige Overvejelse, forvissede om, at den Støtte, vi ansøger om, vil blive ydet vort Selskab.

Thorshavn, den 18. Juli 1917.

Johs. Jacobsen. *C. F. Hansen.*

* * *

Efter Udvalgets Vedtagelse tilstilles Andragendet herved Lagtinget.

Færø Amt, den 21. Juli 1917.

Svenning Rytter.

Til Lagtinget.

Ved Sagens *1. Behandling* den *1. August* vedtoges det efter Forslag af Samuelsen at henvise den til *Budgetudvalget.*

Den *5. September* afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Som bekendt driver Aktieselskabet Thorshavns Mælkeforsyning Dampbaaden »Ruth«, der foruden at anvendes til Transport af Mælk til Mælkeforsyningens Forretning i Thorshavn anvendes til Befordring af andre Varer samt af Post og Passagerer. Dampbaaden erstatter herved i ikke uvæsentlig Grad Dampskibet »Smiril« med Hensyn til Farten paa et Parti af Øerne (Sundelaget).

Andragerne oplyser, at Udgifterne ved Driften af Dampbaaden »Ruth« er steget meget stærkt siden Verdenskrigens Begyndelse, særlig paa Grund af de overordentlig høje Kulpriser, saaledes at Baadens Drift giver betydeligt Underskud, som for Regnskabsaaret fra 1. April 1916 til 31. Marts 1917 udgjorde 1762 Kr. 18 Øre, uagtet Postvæsenet har ydet et ekstraordinært Tilskud til Baaden paa 2300 Kr. for samme Tidsrum. Det af Andragerne drevne Mejeri har samtidig givet en Fortjeneste af 480 Kr. 43 Øre.

I Betragtning af foranførte og særlig i Betragtning af, at Dampbaaden »Ruth« for en Del træder i Stedet for Dampskibet »Smiril«, der støttes af Skydskassen med et aarligt Tilskud af 3000 Kr., finder man sig foranlediget til at foreslaa til Vedtagelse:

Der bevilges Aktieselskabet Thorshavns Mælkeforsyning et Tilskud paa 500 Kr. af Skydskassen for Aaret 1917.

Ved Sagens *2. Behandling* den *10. September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *12. September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

LIII. Forhøjelse af Vederlaget til Retsvidner.

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes følgende *Skrivelse:*

Færøernes Sorenskriveri.
Thorshavn, den 29. Maj 1917.

Da det de *fast ansatte* Retsvidner og Retsvidnesuppleanter ved Regulativ af 1873 § 2 tillagte Vederlag efter Nutidens Forhold er for lavt, tillader jeg mig at henstille, at det forhøjes til 1 Kr. 25 Øre pr. Retsmøde, det dobbelte for Retsmøder over 4 Timer, samt som Maksimum 5 Kr. om Dagen.

Til Oplysning om den Merudgift, en saadan Ordning vilde medføre, skal jeg bemærke, at i Amtsrepartionsfondens sidste Regnskabsaar $^{1}/_{10}$-1915—$^{30}/_{9}$-1916, har den til fast ansatte Retsvidner og Retsvidnesuppleanter udbetalte Godtgørelse, for saa vidt angaar Sorenskriveriet, udgjort 135 Kr. Med den af mig foreslaaede Forhøjelse vilde den have udgjort 225 Kr., og Merudgiften vilde saaledes have været 90 Kr.

For saa vidt angaar Godtgørelsen til Personer, der benyttes som Retsvidner, hvor de fast ansatte ikke er til Stede, er der ingen Anledning til at forhøje det nugældende Vederlag, da det i saadanne Tilfælde normalt drejer sig om kortvarige Retsmøder.

Thygesen.

Til
Færøernes Lagting.

Ved Sagens *1. Behandling* den *8. August* vedtoges det efter Forslag af Samuelsen at henvise den til *Budgetudvalget.*

Den *3. September* afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Sorenskriveriet har andraget om, at den de fast ansatte Retsvidner og Retsvidnesuppleanter ved Regulativ af 1. Marts 1873 § 2 tillagte Godtgørelse maa blive forhøjet.

Udvalget maa erkende, at Godtgørelsen til Retsvidner, der er fastsat for mange Aar siden, er for lav efter Nutidens Forhold, og man tiltræder derfor Forslaget om en Forhøjelse.

Man mener dog, at det vil være rigtigt at søge den forøgede Udgift for Amtsrepartitionsfonden passende begrænset, navnlig derved, at Forhøjelsen kun gælder for de fast ansatte Retsvidner og Suppleanter samt kun for de ordinære Tingmøder, henholdsvis i Thorshavn og paa Suderø.

Den forhøjede Godtgørelse vil derved tilfalde Personer, som man har paalagt den Pligt at fungere som Retsvidner, og formentlig vil den ogsaa gennemgaaende blive ydet for de længere Retsmøder, som for Tiden, navnlig naar de vare henved 4 Timer, er særlig slet betalte.

Forslag.

Der tillægges indtil videre hver af de faste Retsvidner og Retsvidnesuppleanter ved de ordinære Tingmøder i Thorshavn og paa Suderø en Godtgørelse af 1 Kr. 25 Øre for hvert Retsmøde, de i saadan Egenskab overvære, naar dette varer 4 Timer eller derunder. I Tilfælde af, at Retsmødet varer over 4 Timer, tilkommer dem den dobbelte Godtgørelse. Godtgørelse til Retsvidnet kan dog i intet Tilfælde overstige 5 Kr. om Dagen.

Ved Sagens *2. Behandling* den *6. September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *10. September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

LIV. Angaaende Opførelse af et nyt Karantænehus.

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes følgende *Skrivelse:*

Færøernes Fysikat.

Thorshavn, den 7. Juni 1917.

Som det er det høje Amt bekendt, er Karantæneforholdene her paa Øerne — som de er for Tiden — umulige, saaledes at *der absolut ikke* kan tilsikres Isolationspatienterne forsvarlig Sygepleje eller Bespisning, og at man ikke kan paatage sig noget Ansvar for Isolationen; — det nuværende Karantænehus er et lille, gammelt Hus — som de ringeste færøske Beboelseshuse — uden nogen som helst hygiejnisk Indretning — endsige Bad; til Betjening kan der kun skaffes tilfældige, ukyndige, oftest ældre Koner; Køkkenforholdene er umulige, Inventaret daarligt og Isolation haabløs paa Grund af den mangelfulde Betjening og Husets Beliggenhed.

Foranlediget heraf tillader man sig at frembringe for det høje Amt Forslag om snarest at opføre et nyt Karantænehus som anført i medfølgende Overslag*) fra Hr. Bygmester Tórgarð. Med Hensyn til Grunden, hvorpaa nævnte Bygning tænkes lagt, skal man anføre, at Hospitalsinspektionen er villig til, at Bygningen opstilles paa Hospitalets Grund, saaledes at Økonomi og Sygepleje ledes fra Hospitalet paa samme Betalingsvilkaar for det offentlige som for Hospitalets Patienter — mod at Hospitalet kan benytte de tomme Lokaler i det event. Karantænehus.

Det tilraades ikke at udskyde Opførelsen — selv om der arbejdes for Opførelsen af et nyt Hospital — idet man maa anse det for uforsvarligt at udskyde Opførelsen til det Tidspunkt, da Opførelsen af det nye Hospital sandsynligvis vil kunne begyndes.

Skulde Hospitalet blive opført, vil en saadan let flyttelig Pavillon kunne enten afhændes til Sygehusene i et af Lægedistrikterne eller anvendes af det offentlige paa Steder, hvor større Epidemier maa behandles — i Lighed med Justitsministeriets Döcker'ske Telte — eventuelt vil den let kunne afhændes til andet Øjemed.

Ærbødigst

Hj. Heerup.

Til
Færø Amt.

---

*) Udeladen her.

Ved Sagens *1. Behandling* den *9. August* vedtoges det efter Forslag af Effersøe at henvise den til *Budgetudvalget*.

Den *12. September* afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Fysikus har henledet Opmærksomheden paa, at det er paatrængende at tilvejebringe et nyt Karantænehus paa Øerne, og har foreslaaet, at der snarest bliver opført et saadant. Dette tænkes opført paa Amtshospitalets Grund i Thorshavn som en transportabel Sygepavillon saaledes, at Økonomi og Sygepleje ledes fra Hospitalet paa samme Betalingsvilkaar for det Offentlige som for Hospitalets Patienter, mod at Hospitalet kan benytte de tomme Lokaler i det eventuelle Karantænehus.

I en Erklæring af 9. Januar d. A. udtaler Tømrermester Tórgarð, at paagældende Pavillon, udført efter den ham forelagte Plan, med de dagældende Priser vilde koste 3900 Kr. I Prisen er medregnet 2 Ovne, men ikke Montering af Klosetter og Badeværelse.

Som bekendt er Priserne paa Materialier steget meget stærkt, siden Beregningen blev foretaget. Det er overhovedet ikke muligt for Tiden at skaffe Materialier her paa Øerne til Opførelse af et Karantænehus. Det er muligt, at de fornødne Materialier kan faas fra København, men man kan aldeles ikke give Oplysning om Priserne. Man ved kun, at de, blandt andet som Følge af den høje Fragt og Assurance, vil blive overordentlig høje.

Udvalget er enigt med Fysikus i det højst ønskelige i saa snart som muligt at faa et nyt Karantænehus. Imidlertid mener et Flertal (Effersøe, Egholm, Matras, J. H. Poulsen, J. Rasmussen og Samuelsen), at det er meget betænkeligt for Tiden at iværksætte bekostelige Byggearbejder, der udkræver betydeligt af indførte Materialier, og at man i ethvert Fald ikke kan beslutte Opførelsen af et Karantænehus, før det er blevet fuldstændig oplyst, hvad Bygningen med Montering vil koste.

Et Mindretal (R. Niclasen) anser det for rigtigt at give en Bevilling til Bygningen og Montering af denne, som ikke maa overskride 5000 Kr.

Forslag.

Af et Flertal *(Effersøe, Egholm, Matras, J. H. Poulsen, J. Rasmussen og Samuelsen)*:

1. Lagtinget ser sig ikke i Stand til for Tiden at tage Beslutning om Opførelse af et nyt Karantænehus.

Af et Mindretal *(R. Niclasen)*:

2. Af Amtsrepartitionsfonden bevilges indtil 5000 Kr. til Opførelse af en af Tømrermester Tórgarð projekteret Pavillon samt til dennes Montering.

Ved Sagens *2. Behandling* den *13. September* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

S. D. fremlagdes følgende *Ændringsforslag af R. Niclasen til Mindretallets Forslag:*

»5000 Kr.« forandres til »6000 Kr.«.

Ved *3. Behandling s. D.* sattes Ændringsforslaget under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 9 Medlemmer stemte derfor *(stemte ikke:* J. Poulsen, J. Rasmussen, Christiansen, Samuelsen, Egholm, Dam og Formanden; *fraværende:* Provsten, Mortensen, Matras, Dahl og Effersøe).

Udvalgsflertallets Forslag bortfaldt ligeledes, idet kun 6 Medlemmer stemte derfor, ingen imod.

LV. Ang. Opførelse af en ny Bygning for Færø Amts Hospital*)

Den *3. August* fremlagdes følgende *Skrivelse:*

Inspektionen
for
Færø Amts Hospital.
Thorshavn, den 31. Juli 1917.

Med Skrivelse af 13. September f. A. har Amtet fremsendt den hoslagt tilbagefølgende af vedkommende Lagtingsudvalg afgivne Betænkning angaaende eventuel Opførelse af et nyt Hospital i Thorshavn og meddelt, at Lagtinget har vedtaget dette Forslag.

*) Se Lagtingstidende for 1916, Side 123.

I den Anledning skal Inspektionen til de i Betænkningen stillede Spørgsmaal udtale:

ad 1. Man henviser til den vedlagte Skrivelse*) af 10. November 1916 fra Sundhedsstyrelsen, ifølge hvilken Hospitaler som Regel er bykommunale, amtskommunale eller blandet by- og amtskommunale, medens de enkelte Hospitaler, der tidligere har været drevet som selvejende Institutioner, Tid efter anden er gaaet over til kommunal Drift.

ad 2. Det maa anses for givet, at det vil være hensigtsmæssigst at drive Hospital, Epidemi- og Karantæneafdeling under et med fælles Økonomi og fælles Ledelse af Sygepleje. Man henviser her til et Lagtinget i denne Samling forelagt Forslag om Opførelse af et eventuelt midlertidigt Karantænehus. Som det fremgaar af det Lagtinget i Fjor forelagte Overslag om Opførelse af et nyt Hospital paa Skansetrøen og det medfølgende Overslag om Opførelse af en Tilbygning paa Hospitalets Grund, tænkes Karantæneafdelingen drevet som en Afdeling af Hospitalet.

ad 3. Det ovenfor omtalte Fællesskab i Drift m. v. mellem Karantæneafdeling og Hospital har ingen Indflydelse paa de foreliggende Planer. Herved bemærkes, at man har anset det for rettest at tilvejebringe Plan og Overslag om Opførelse af en ny Hospitalsbygning med Benyttelse af det nuværende Hospitals Grund, saaledes at man indtil videre bevarer de nuværende Bygninger og afløser dem, efterhaanden som de økonomiske Forhold maatte tillade det. Man henviser til vedlagte Beskrivelse og Overslag*); Fordelen ved denne Plan er, at den øjeblikkelige Udgift bliver betydelig mindre end ved Opførelsen af et fuldstændig nyt Bygningskompleks paa Skansetrøen.

ad 4. Man tillader sig at henvise til vedlagte Skrivelse*) af 16. Maj d. A. fra Sundhedsstyrelsen og vedlagte Eksemplar af Medicinalberetningen for Kongeriget Danmark*).

Med Hensyn til Driftsudgifterne bemærkes iøvrigt, at Patientbetalingen pr. Dag indtil 1. Juli d. A. udgjorde for Patienter hjemmehørende i Færø Amt 1 Kr. 40 Øre og 1 Kr. 20 Øre, eftersom Patienterne henligger for modereret eller for fuld Betaling, for Patienter fra det øvrige Kongerige 2 Kr. og for Udlændinge 3 Kr. pr. Dag. Fra 1. Juli d. A. er Betalingen for her hjemmehørende Patienter forhøjet til henholdsvis 1 Kr. 70 Øre og 1 Kr. 50 Øre pr. Sygedag, medens Patienter hjemmehørende i det øvrige Kongerige betaler 3 Kr. 50 Øre og Udlændinge 5 Kr. For denne Betaling faar Patienterne Ophold, Kost og Sygepleje, medens Lægehonorar og Udgifter til Medicin, Forbindstoffer m. v. betales ekstra af Patienterne. Det nuværende Hospital har 16 Senge, der kan i Nødsfald skaffes Plads til 20 Patienter. Sygedagenes Antal har i 1915 været 4857 og i 1916 5967. Udgifterne pr. Sygedag har — bortset fra, hvad der betales af Patienterne udover Taksterne — i 1915 været c. 1 Kr. 90 Øre og i 1916 c. 1 Kr. 96 Øre. I Deputat fra Statskassen modtager Hospitalet aarlig 1158 Kr. og i Tilskud fra Amtsfattigkassen til Vagthold 800 Kr. aarlig. Opføres et nyt Hospital med 22 Senge og moderne Indretninger, derunder Röntgeninstallation, vil man vel nok kunne regne med en forøget Belægning, paa 6—7000 Sygedage aarlig. Driftsudgifterne vil rimeligvis blive større end paa det nuværende Hospital, med Sikkerhed maa paaregnes betydelig større Udgifter til Belysning, Brændsel og Rengøring. At skønne over, hvor stor Udgiften pr. Sygedag — stadig bortset fra, hvad der betales ekstra af Patienterne — vil blive, er under de nuværende Forhold meget vanskeligt. Inspektionen maa dog formene, at Udgifterne pr. Sygedag vanskelig kan holdes under 2 Kr. 50 Øre. Det vil være vanskeligt at sætte Patientbetalingen højere, end det allerede er sket, og med den nuværende Betaling + de fornævnte Tilskud fra det offentlige kan der næppe skaffes Dækning for Driftsudgifterne ved et nyt Hospital. Inspektionen maa nærmest antage, at det vil være nødvendigt, at $^1/_4$ til $^1/_5$ af det nye Hospitals Driftsudgifter dækkes af det offentlige.

*) Udeladen her.

ad 5. For at undersøge, hvorvidt der var Stemning for at opføre et nyt Hospital i Thorshavn, har man forespurgt samtlige Kommuner i Thorshavns og Vestmanhavns Lægedistrikt, om de maatte være villige til at bidrage til Opførelsen af et nyt Hospital og yde Tilskud til dets Drift. Der er indløbet Svar fra samtlige Kommuner undtagen Fjde Kommune og Sandø Præstegælds Kommune. Som det fremgaar af Besvarelserne, der følger, har kun Forstanderskabet for Sjov Sogns Kommune erklæret sig villig til under visse Betingelser at deltage i disse Udgifter.

Der er ikke ført Forhandlinger med Thorshavns Kommune om Sagen, idet man maa anse det for sandsynligst, at der lettest vil opnaas et tilfredsstillende Resultat ved direkte Forhandlinger mellem vedkommende Lagtingsudvalg og Byraadet.

Sluttelig bemærkes, at der ved et eventuelt Salg af Hospitalets Ejendom med Grundstykke utvivlsomt vil indkomme mindst 20,000 Kr.

Jens Olsen. *Hj. Heerup.* *Fr. Vest.*

Til
Amtmanden over Færøerne.

S. D. henvistes Sagen til *Budgetudvalget.*

Den *12. September* afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Med Hensyn til denne Sags Behandling i Lagtinget i Fjor henvises til Lagtingstidenden for 1916, Side 123—125.

Der foreligger nu en Skrivelse af 31. Juli d. A. fra Hospitalsinspektionen tilligemed forskellige Bilag, hvoriblandt en af Tømrermester Tórgarð i April d. A. udarbejdet Plan (Beskrivelse og Overslag) til et nyt Amtshospital, som tænkes opført paa samme Sted, hvor det nuværende Hospital findes, hvortil man tillader sig at henvise. Om Udgifterne ved Opførelsen anfører Hr. Tórgarð, at de under nogenlunde normale Forhold kan anslaas til c. 90,000 Kr.

Med Skrivelsen følger endvidere Udtalelser fra samtlige kommunale Myndigheder i Thorshavns og Vestmanhavns Lægedistrikt angaaende deres Stilling til Sagen, undtagen Forstanderskaberne for Fjde Sogns Kommune og Sandø Præstegælds Kommune. Kun Forstanderskabet for Sjov Sogns Kommune har erklæret sig villigt til at deltage i Udgifterne ved Opførelsen af et nyt Amtshospital (paa visse Betingelser), medens der ikke fra nogen Side loves eller bebudes Tilskud til Hospitalets Drift.

Hospitalsinspektionen har derhos fremskaffet forskellige Oplysninger, som Lagtinget har ønsket i Fjor. Man tillader sig at henvise til disse.

Man tillader sig at pege paa, at den af Tømrermester Tórgarð nævnte Overslagssum, c. 90,000 Kr., kun gælder under nogenlunde normale Forhold. De forhaandenværende Forhold med Hensyn til Priser og Adgang til at faa Materialier er imidlertid langt fra normale, saaledes at man overhovedet ikke kan regne med, at den nævnte Overslagssum vil stemme med Virkeligheden. De fornødne Materialier kan overhovedet ikke tilvejebringes paa Færøerne for Tiden, og det er vel muligt, at de Materialier, som ikke kan skaffes her, vil kunne faas fra København, men der kan intet sikkert siges om Priserne ud over, at disse vil blive meget høje.

Selv en mindre, midlertidig Afhjælpning af de forhaandenværende uheldige Forhold ved Amtshospitalet, t. Eks. ved Opførelse af en mindre Tilbygning, vilde

blive vanskelig at gennemføre paa Grund af Manglen paa Materialier, og den vil i ethvert Fald blive forholdsvis kostbar.

Man finder ikke Anledning til for Tiden at komme ind paa Drøftelsen af forskellige Enkeltheder, t. Eks. om det Sted, hvor et eventuelt Amtshospital bør opføres, og om Hensigtsmæssigheden af den foreliggende Plan, men skal indskrænke sig til under Henvisning til foranførte at fremsætte følgende Forslag:

Sagen om Opførelse af et nyt Amtshospital udsættes indtil videre.

Ved Sagens *2. Behandling* den *13. September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

LVI. Ang. særligt Valgsted i Bygden Gaasedal til Kommunalvalg.

Den *3. August* fremlagdes følgende *Skrivelse* med *1 Bilag:*

I Anledning af et Andragende til Lagtinget fra nogle Beboere af Gaasedal angaaende om at faa Valgsted til Kommunalvalg i Bygden Gaasedal skal man herved udtale:

Forstanderskabet har Betænkeligheder ved at anbefale Valgsted i Gaasedal, da det viste sig ved sidste Valg deroppe, at der ikke var tilstrækkelige Kræfter til at lede et saadant, da dette var ledet i Strid med Loven.

Tillige bemærkes, at to af Andragerne ikke har Valgret.

Bø, den 17. Juli 1917.

P. F. V.

J. Ole-Jacobsen.

Til
Færø Amt.

* * *

Til
Færøernes Lagting.

Vi underskrevne Beboere af Gaasedal ansøger herved det ærede Lagting om at faa Valgsted til Kommunalvalg i Bygden Gaasedal.

Som Grund til vor Ansøgning skal vi fremhæve: At Vejlængden fra Gaasedal til Bø er 6 Kilometer og tilliga saa besværlig, at falder Valgdagen ikke paa fineste Vejr, kan næppe Halvdelen af de valgberettigede i Gaasedal deltage i Afstemningen ved Kommunalvalg, saalænge Afstemningen kun foregaar i Bø.

Gaasedal, den 24. Februar 1917.

(13 Underskrifter.)

S. D. henvistes Sagen til *det kommunale Udvalg.*

Den *14. August* afgav Udvalget (Ordfører: J. H. Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Til indeværende Lagting er indkommet et Andragende, hvori kommunale Vælgere i Bygden Gaasedal andrager om, at Gaasedal maa faa sit eget Valgsted ved Valg af Medlemmer til Forstanderskabet for Bø Sogn.

Der anføres som Grund for Andragendet, at Vejlængden fra Gaasedal til Bø er 6 km, og at Vejen tillige er saa besværlig, at det som oftest er umuligt for en større Del af Vælgerne at kunne give Møde.

Forstanderskabet har sendt Erklæring med Sagen, hvori det udtaler Betænkelighed ved at oprette særligt Valgsted for Kommunalvalg i Gaasedal, idet de udtaler, at der ved sidste Valg i Gaasedal ikke var tilstrækkelige Kræfter for Haanden til at lede et saadant Valg.

Undertegnede Udvalg, til hvilket denne Sag er henvist, skal tillade sig at udtale følgende:

Hvad Vejlængden mellem Gaasedal og Bø angaar, saa er denne ikke saa stor, at den i og for sig skulde give Anledning til Oprettelse af et særligt Valgsted i Gaasedal, men saavidt Udvalget bekendt er Vejen meget besværlig, som ogsaa er anført i Andragendet.

Tinget har ogsaa tidligere taget Hensyn hertil, idet der er oprettet Valgsted i Bygden for Folke- og Lagtingsvalg. Der synes derfor ikke nu at være nogen skellig Grund til at nægte at oprette Valgsted for Kommunalvalg i Gaasedal.

Hvad den Betænkelighed angaar, som Forstanderskabet har anført, at der ikke skulde findes tilstrækkelige Kræfter i Bygden til at lede et Valg, saa maa det vel indrømmes, at Gaasedal er en lille Bygd med 46 Indbyggere, og der vil sandsynligvis ikke være mange at vælge imellem til Valgstyrelse, men selv om der skulde være begaaet nogen mindre Fejl ved et Valg, er dette vel ikke andet, end hvad der er sket flere Steder, og maa kunne overvindes ved fortsat Kendskab til Formerne.

Det kan ogsaa anføres, at Bygden Bø heller ikke har mere end 55 Indbyggere.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig derfor at foreslaa til Tingets Vedtagelse:

Lagtinget henstiller til Forstanderskabet for Bø Sogns Kommune, at Bygden Gaasedal, som nu har eget Valgsted ved Folke- og Lagtingsvalg, ogsaa faar saadant Valgsted ved kommunale Valg.

Forstanderskabet anmodes om, hvis det ønsker Sagen fremmet, til næste ordinære Lagtingssamling at indsende Forslag til Vedtægt i Henhold til Lov Nr. 84 af 30. April 1909 § 6.

Ved Sagens *2. Behandling* den *16. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges enstemmig med 14 Stemmer.

LVII. Angaaende Udvidelse af Pulpituret i Vestmanhavn Kirke.

Den *6. August* fremlagdes et *Andragende* fra Menighedsraadet i Vestmanhavn om, at der for Kirkekassens Regning maa blive foretaget en Udvidelse af Pulpituret i Vestmanhavn Kirke saaledes, at et af Beboerne til Kirken anskaffet stort Pibeorgel kan faa Plads i Kirken, ledsaget af en Del Bilag*).

S. D. henvistes Sagen til *Kirkekassenudvalget.*

Den *28. August* afgav Udvalget (Ordfører: Provsten) følgende

*) Udelades her.

Udvalgsbetænkning.

Til nærværende Udvalg er henvist et Andragende fra Menighedsraadet i Vestmanhavn om, at der paa Kirkekassens Regning maa blive foretaget en Udvidelse af Pulpituret i Vestmanhavn Kirke saaledes, at et af Beboerne til Kirken anskaffet stort Pibeorgel kan faa Plads i Kirken. Orgelet er foreløbig blevet anbragt nede i Kirken — som det fremgaar af forskellige Sagen vedlagte Dokumenter, paa noget ureglementeret Vis og uden Samtykke fra rette Vedkommende — idet $^1/_7$ af Kirkens Siddepladser i den Anledning er blevet fjernet. Men det fremgaar endvidere af Sagens Aktstykker, at Værgen for Vestmanhavn Kirke har rettet en Anmodning til Amt og Provsti om, at Orgelet fjernes fra sin nuværende Plads og at »Kirken snarest sættes i den Stand, som den var, før det nye Orgel blev indsat«, idet det oplyses, at en Del af Menigheden besværer sig over, at Kirken, der i Forvejen var altfor lille, nu har mistet saa mange Siddepladser, ligesom der fra et i Juli Maaned i Aar afholdt Provstesyn over Vestmanhavn Kirke foreligger følgende Udtalelse: »Pibeorgelet bør fjernes fra sin nuværende Plads i Kirken snarest mulig«.

Tømrermester Magnus Jakobsen, Thorshavn, har i Maj Maaned i Aar udarbejdet en Tegning til den paatænkte Udvidelse af Pulpituret samt givet et Overslag over Omkostningerne, der formentlig vilde beløbe sig til 700 Kr. Hvorvidt dette Overslag nu, efter at yderligere Prisstigning har fundet Sted, vil holde Stik, anser Udvalget for tvivlsomt.

Udvalget finder det meget beklageligt, at man ved Anskaffelse af Orgler til færøske Kirker kan gaa frem paa en saa ubetænksom Maade som i det foreliggende Tilfælde, hvor man ikke en Gang gør sig den Umage i Forvejen at undersøge, om der overhovedet kan skaffes Rum i Kirken for vedkommende Orgel, og Udvalget vil finde det meget forkasteligt, om det skulde blive Sædvane, at enkelte Menighedsmedlemmer skulde kunne paadrage Kirkerne Udgifter for derefter at lade Kirkekasserne betale Omkostningerne. Hvad imidlertid angaar den videre Konklusion i det foreliggende Tilfælde, da mener et Flertal indenfor Udvalget, i Betragtning af, at der ved den foreslaaede Udvidelse af Pulpituret tillige kan tilvejebringes nogen Forøgelse af Kirkens Siddepladser, at burde tilraade Lagtinget af Nordstrømø Præstegælds Kirkekasse at bevilge et Tilskud til delvis Dækning af Udgifterne ved Udvidelsen, i hvilken Forbindelse man gør opmærksom paa, at der foreligger Oplysninger om, at Menighedsraadet i Vestmanhavn nu har sat sig i Bevægelse for ad frivillig Vej at tilvejebringe en betydelig Del af de Penge, der vil medgaa. Derimod mener et Mindretal i Udvalget, at de Personer, der har forestaaet Anskaffelsen af Pibeorgelet til Vestmanhavn Kirke, tillige maa tilvejebringe det fulde Beløb som det vil koste at foretage de ved Orgelets Indsættelse i Kirken nødvendiggjorte Ændringer i denne.

I Henhold til ovenstaaende foreslaas til Tingets Vedtagelse:

Af et Flertal (A. C. Evensen og H. A. Djurhuus):

Der bevilges af Nordstrømø Præstegælds Kirkekasse til delvis Dækning af Udgifterne ved Udvidelse af Pulpituret i Vestmanhavn Kirke efter den af Tømrermester Magnus Jakobsen udarbejdede Tegning, et Beløb af indtil Halvdelen af de medgaaende Omkostninger, dog højst 350 Kr., paa Betingelse af, at det medgaaende Restbeløb tilvejebringes ad anden Vej.

Af et Mindretal (S. P. ár Konoy):

Der svares Menighedsraadet i Vestmanhavn, at Kirkekassen ikke kan paatage sig at dække de ved Indsættelse i Kirkerne af privat anskaffede Orgler nødvendiggjorte Ændringer i samme, men at Udgifterne ved saadanne Ændringer bør tilvejebringes af dem, der forestaar Anskaffelsen af Orglerne.

Ved Sagens *2. Behandling* den *30. August* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *3. September* fremlagdes følgende *Ændringsforslag af J. H. Poulsen, Winther, Egholm og Samuelsen til Udvalgets Forslag:*

I Stedet for Flertallets og Mindretallets Forslag sættes:

Der bevilges af Nordstrømø Præstegælds Kirkekasse et saa stort Beløb, som medgaar til Udvidelse af Pulpituret i Vestmanhavn Kirke efter den af Tømrermester Magnus Jakobsen udarbejdede Tegning og Overslag.

Ligeledes fremlagdes følgende *Underændringsforslag af de samme til Ændringsforslaget:*

Efter Ordet Overslag tilføjes:

dog ikke udover 700 Kr.

Underændringsforslaget sattes først under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 10 Medlemmer stemte derfor (*stemte ikke:* J. Poulsen, R. Rasmussen, P. Niclasen, Djurhuus, Effersøe, Konoy og Formanden; *fraværende:* Provsten, J. Rasmussen, Matras og Dam).

Derefter sattes Ændringsforslaget under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 9 Medlemmer stemte derfor (*stemte ikke:* J. Poulsen, R. Rasmussen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Christiansen, Djurhuus, Effersøe, Konoy og Formanden; *fraværende:* Provsten, Matras og Dam.)

Udvalgsflertallets Forslag sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 8 Medlemmer stemte derfor (*stemte ikke:* Winther, Patursson, R. Rasmussen, P. Niclasen, R. Niclasen, Egholm, Nolsøe, Effersøe, Konoy og Formanden; *fraværende:* Provsten, Matras og Dam).

Endelig sattes Mindretallets Forslag under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 5 Medlemmer stemte derfor (*stemte ikke:* J. Poulsen, Winther, Mortensen, Patursson, J. H. Poulsen, J. Rasmussen, Christiansen, Samuelsen, Djurhuus, R. Niclasen, Egholm, Nolsøe og Dahl; *fraværende:* Provsten, Matras og Dam).

LVIII. Ang. Ordningen af Lærer i Sørvaag, D. Danielsens Skatteforhold.

Den *1. September* fremlagdes følgende *Skrivelse fra Amtet af 31. August 1917:*

Idet man herved fremsender en Skrivelse af 27. ds. fra Forstanderskabet for Bø Sogns Kommune*) angaaende, at den ligeledes fremsendte Sag om Ordningen af Lærer D. Danielsen af Sørvaags Skatteforhold, maa blive forelagt Lagtinget til Afgørelse, skal man, idet man vedlægger Afskrift af Amtets Skrivelse af 20. d. M.*) til Lærer Danielsen, under s. D. meddelt Forstanderskabet for Sørvaag Sogns Kommune og for Bø Sogns Kommune til Efterretning, indstille til Lagtinget, at dette svarer Forstanderskabet for Bø Sogns Kommune, at den nævnte Sag, som den foreligger, ikke henhører under Lagtinget, idet Lagtingets Afgørelse først kan indhentes, naar Sagen i Forvejen er blevet forelagt og afgjort af de paagældende Forstanderskaber og deres Afgørelse derefter i rette Tid er indbragt for Lagtinget. I nærværende Tilfælde er ingen af disse Betingelser til Stede, jfr. Lov om Landkommunernes Styrelse af 28. Februar 1872 § 22 samt Lov Nr. 79 af 12. April 1911 § 8 sammenholdt med § 4.

S. D. henvistes Sagen til *det kommunale Udvalg.*

Den *12. September* afgav Udvalget (Ordfører: J. Poulsen) følgende

Udvalgsbetænkning.

Ved Skrivelse af 31. f. M. har Amtet fremsendt til Lagtinget en Skrivelse af 27. August fra Forstanderskabet for Bø Sogns Kommune angaaende Ordningen af Lærer D. Danielsens Skatteforhold.

Sagens Forhistorie er i Korthed følgende:

Under 24. Oktober f. A. har Lærer D. Danielsen i Sørvaag til Forstanderskabet for Bø Sogns Kommune indsendt Besværing over, at der i Kommuneskat til Bø Sogn er paalignet ham 9 Kr., og andraget om en Nedsættelse paa 3 Kr. Forstanderskabets Svar til Klageren foreligger ikke, men det fremgaar af Sagen, at Klagerens Skat til Bø Sogn er bleven nedsat med 3 Kr. Desuagtet har Lærer Danielsen ved Skrivelse af 20. Maj d. A. henvendt sig til Lagtinget, idet han kun mener sig at være skattepligtig til Sørvaag Sogn. Efter at der herefter er blevet korresponderet med Klageren og vedkommende Forstanderskab, og efter at der er indhentet Oplysninger om Beskatning af Lærere under lignende Forhold, har Amtet ved Skrivelse af 20. f. M. udtalt som sin Formening, at

*) Udelades her.

Lærer D. Danielsen ikke er pligtig til at svare Skat til Bø Sogns Kommune. Forstanderskabet for Bø Sogns Kommune har derefter, »da Klagen var henstillet til Lagtinget«, ønsket at høre Lagtingets Udtalelse. Amtet har i sin ovennævnte Skrivelse til Lagtinget henstillet, at der svares Forstanderskabet for Bø Sogns Kommune, at den nævnte Sag, som den foreligger, ikke henhører under Lagtinget, idet Lagtingets Afgørelse først kan indhentes, naar Sagen i Forvejen er blevet forelagt og afgjort af de paagældende Forstanderskaber og deres Afgørelse derefter i rette Tid er indbragt for Lagtinget. I nærværende Tilfælde er ingen af disse Betingelser tilstede, jfr. Lov om Landkommunernes Styrelse af 28. Februar 1872 § 2 samt Lov Nr. 97 af 12. April 1911 § 8 sammenholdt med § 4.

Udvalget tillader sig at foreslaa, at der svares i Overensstemmelse med Amtets Henstilling.

Ved Sagens 2. *Behandling* s. D. fremlagdes følgende *Ændringsforslag af R. Niclasen til Udvalgets Forslag:*

Tinget tillader sig at foreslaa, at Lærer Danielsen betaler Kommuneskat til Bø Sogns Kommune for Skatteaaret 1916—17: 6 Kroner.

Ændringsforslaget sattes først under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 6 Medlemmer stemte derfor.

Derefter sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

LIX. Lægehjælp til Vaagø under Vakancen i Kommunelægeembedet.*)

Den *10. September* fremlagdes saalydende

Forslag til Beslutning.

Det Beløb, som de foregaaende Aar aarlig har været ydet Lægen paa Vaagø af Lagtingets Kasser, maa under de nuværende Vakancer i Embedet blive bevilget til at skaffe Befolkningen paa Vaagø og Myggenæs billigere Lægehjælp, og at det paagældende Beløb betales til Kommunerne paa Vaagø og Myggenæs i Forhold til det Beløb, som de betaler til Lægevæsenet samme Steds, nemlig:

Sandevaag	Sogns	Kommune	27 %
Midvaag	—	—	37 %
Sørvaag	—	—	27 %
Bø	—	—	5 %
Myggenæs	—	—	4 %

I Budgetudvalget, Lagtingssalen, den 10. September 1917.

R. Niclasen.

S. D. henvistes Sagen til *Budgetudvalget*.

Den *13. September* afgav Udvalget (Ordfører: Effersøe) følgende

Udvalgsbetænkning.

Lagtinget har i de senere Aar af Amtsrepartionsfonden bevilget et aarligt Tilskud paa 600 Kr. til den paa Vaagø ansatte Kommunelæge. Da der imidlertid ikke for Tiden findes ansat nogen saadan, og det tillige er ret usikkert, om og naar Øen paany vil faa en Kommunelæge, synes der at være Anledning til at yde Befolkningen paa Vaagø noget Tilskud til dens Udgifter til Læge, som maa hentes fra Vestmanhavn, og som følgelig bliver kostbarere end, hvis Lægen boede paa Vaagø. Man kan under Hensyn hertil anbefale Tanken i det foreliggende Forslag, som forøvrigt er blevet taget tilbage af Forslagsstilleren.

Et Flertal (Effersøe, Matras, J. Rasmussen og Samuelsen) anser det for rigtigst, at det ovennævnte Beløb uddeles af Amtmanden til Sygekasserne paa Vaagø i Forhold til den Brug, de har haft af Læge.

*) Se Lagtingstidende for 1914, Side 15.

Et Mindretal (Egholm og J. H. Poulsen) mener, at det vil være rigtigst at overlade til et Fællesudvalg af de kommmunale Forstanderskaber i Vaagø Syssel at fordele det bevilgede Beløb.

Forslag.

Af et Flertal (Effersøe, Matras, J. Rasmussen og Samuelsen):

1. Det hidtil af Amtsrepartitionsfonden ydede aarlige Tilskud paa 600 Kr. til en Kommunelæge paa Vaagø anvendes indtil videre fra 1. Oktober d. A. at regne, saa længe der ikke findes ansat en saadan Kommunelæge, som Tilskud til Sygekasserne i Vaagø Syssel. Beløbet fordeles af Amtmanden i Forhold til Sygekassernes Udgifter til Lægehjælp.

Af et Mindretal (Egholm og J. H. Poulsen):

2. Det hidtil af Amtsrepartitionsfonden ydede aarlige Tilskud paa 600 Kr. til en Kommunelæge paa Vaagø anvendes indtil videre fra 1. Oktober d. A. at regne, saa længe der ikke findes ansat en saadan Kommunelæge, som Tilskud til Lægehjælp i Vaagø Syssel og overlades til et Fællesudvalg af de paagældende kommunale Styrelser til Fordeling.

Ved Sagens *2. Behandling* den *14. September* sattes Mindretallets Forslag først under Afstemning og vedtoges med 12 Stemmer mod 0, hvorefter Flertallets Forslag var bortfaldet.

LX. Forslag til Beslutning vedrørende Kommunelægeembedet paa Ejde.*)

Den *13. September* fremlagdes følgende

Forslag til Beslutning.

1. Lagtinget opfordrer Amtmanden til hos Justitsministeriet at søge udvirket, at det Tilskud, som Statskassen har ydet til Lægeembedet paa Ejde, helt eller delvis maa blive anvendt under den tilstedeværende Vakance i Embedet til at forskaffe Befolkningen i Ejde Kommunelægedistrikt Lægehjælp paa saa fyldestgørende Maade og saa billige Vilkaar som muligt, idet man samtidig udtaler Haabet om, at det snart maa lykkes at faa Lægepladsen paa Ejde besat.
2. Der vil tillige efter Amtmandens Skøn af Amtsfonden kunne anvendes indtil 600 Kr. i saadanne Øjemed, som omtalt under Punkt 1.

Lagtinget, den 13. September 1917.

A. Samuelsen. *C. J. Christiansen.* *Joen Poulsen.*

S. P. ür Konoy.

Ved Sagens *2. Behandling s. D.* vedtoges det at lade den overgaa til 3. Behandling.

Ved *3. Behandling* den *14. September* sattes Forslaget under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

---

*) Se Lagtingstidende for 1913, Side 130.

LXI. De af Amtmanden ene afgjorte Sager.

Ved Lagtingets Aabning den *30. Juli* fremlagdes Tingets Journal, Kopibog og Regningsjournal som Regnskab for de af Amtmanden ene afgjorte Sager, og *s. D.* henvistes Sagen til *Udvalget for de af Amtmanden ene afgjorte Sager.*

Den *1. September* fremlagdes saalydende, af Udvalget afgivne

Betænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist Lagtingets Journal, Regningsjournal og Kopibog, hvilke Bøger Udvalget har gennemgaaet, særlig for Tiden fra Olaidag 1916 til Olaidag i Aar.

Udvalget har ikke fundet Anledning til at fremsætte noget Forslag til Vedtagelse.

S. D. kom Sagen til *Behandling*, idet Ordføreren refererede Betænkningen.

LXII. Vedtagelser med Hensyn til de kommunale Anliggender.

Den *30. Juli* valgtes til Medlemmer af de staaende Udvalg i Henhold til Forretningsordenens § 8:

1. For de *Kirkekasserne* vedkommende Sager:
   Evensen, Djurhuus og Konoy.

2. For de *Skydskassen* vedkommende Sager:
   Dahl, J. Rasmussen og Nolsøe.

3. For de Sager, som vedkomme *Landkommunerne i Almindelighed*:
   Christiansen, J. Poulsen og J. H. Poulsen.

4. *(Budgetudvalget)* for de Sager, som vedkomme:
   a. *Amtsrepartitionsfonden,*
   b. *Amtsfattigkassen,*
   c. *Den økonomiske Fond, Grindegarnet i Vestmankavn* samt *Renterne af det Hansenske Legat*:
   Effersøe, Matras, J. Rasmussen, Samuelsen, Mortensen, Egholm og R. Niclasen.

5. For *forskelligartede Sager*:
   P. Niclasen, J. Rasmussen og Winther.

6. For *de af Amtmanden ene afgjorte Sager*:
   Dahl, Dam og R. Rasmussen.

---

1. Vedkommende Skydskassen.

Efter Forslag af vedkommende Udvalg vedtoges den 6. September til Bestridelse af Skydskassens Udgifter for Regnskabsaaret 1917—18 at paaligne et Beløb af 5499 Kr. 74 Øre, der i Henhold til Lovene af 17. Marts 1865 og 14. Januar 1881 fordeles saaledes mellem Kommunerne:

(Se den fremlagte Status-Oversigt Bilag 5, Nr. 4.)

---

2. Vedkommende Amtsrepartitionsfonden.

Sagen om Ligning til Amtsrepartitionsfonden kom til endelig Behandling den 14. September. Udvalget havde foreslaaet:

For Aaret 1917—18 udskrives til Amtsrepartitionsfondens Fornødenheder et samlet Beløb af 24,388 Kr. 11 Øre.

Heraf lignes:

paa Jordegodset $4258^{76}/_{100}$ Skattemarker à 1 Kr. 50 Øre,. 6388 Kr. 11 Ø.
— Kommunerne ..... 18000 — 00 —

Af det Kommunerne paalignede Beløb fordeles i Henhold til Lov 5. Marts 1909 efter Folketal, saaledes som det er fastslaaet ved sidste Folketælling, Halvdelen eller 9000 Kr., medens den anden Halvdel fordeles efter Lagtingets Skøn.

Dette Forslag vedtoges.

Endvidere vedtoges:

Amtmanden anmodes om i Meddelelsen til Kommunerne om Skatteligningen at henlede Forstanderskabernes Opmærksomhed paa, at Lagtinget maa kræve, at Bidragene indgaa inden Regnskabsaarets Udgang, saaledes at de for Aaret 1917—18 paalignede Beløb indgaa: Halvdelen inden 1. April og Halvdelen inden Udgangen af September 1918.

Den vedtagne Fordeling af hele det Kommunerne paalignede Beløb vil fremgaa af en udarbejdet Repartition, der er vedhæftet som Bilag 6.

---

3. Vedkommende Amtsfattigkassen.

I Henhold til Fattiglovens § 5 (jfr. § 9) bevilgedes den 14. September følgende Beløb til Kommunerne for Regnskabsaaret 1917—18:

Til Kunø, Mygledal og Husum Sognes Kommune:
Mygledal Sogn..... 150 Kr.

---

4. Vedkommende den økonomiske Fond.

Den 7. September vedtog Lagtinget følgende *Betænkning fra Budgetudvalget* angaaende Veje, Broer og Landingssteders Tilstand:

I. Norderøernes Syssel.

Der forelaa ingen Udsættelse i Fjor. Sysselmanden bemærker i Aar kun, at Landingsstedet ved Svinø Ejdet er overgaaet en mindre Beskadigelse, som ventedes udbedret i en nær Fremtid.

Forslag.

Amtmanden anmodes om at foranledige, at den eventuelt fornødne Istandsættelse af Landingsstedet ved Svinø Ejdet bliver foretaget.

II. Østerø Syssel.

Der er intet særligt at bemærke.

III. Nordstrømø og Vaagø Sysler.

Ad Udsættelser i Fjor. Broen over Elven ved Garsende i Thorsvig er forsvarlig udført. Derimod er der ikke opført ny Bro over Kluftá i Haldersvig. Det ses, at paagældende Forstanderskab agter at opføre Broen. -- Sysselmanden indberetter i Aar, at en Del af Vejen fra Sørvaag til Bø paa Sørvaags Grund er bortskredet og trænger til Udbedring.

Forslag.

Amtmanden anmodes om at foranledige, at den forhaandenværende Bro over Kluftá i Haldersvig bliver holdt i forsvarlig Stand, indtil den er blevet afløst af en ny, god Bro, samt at Vejen fra Sørvaag til Bø paa en Strækning paa Sørvaags Grund bliver forsvarlig istandsat.

IV. Sydstrømø Syssel.

Fra i Fjor er intet udsat. Derimod gøres der i Aar Udsættelse med Hensyn til:

1. Broen over Højdalselv paa Bygdevejen til Sund.

   Broen er senere blevet behørig istandsat.

2. Vejen syd for Sandaa ved Thorshavn (i Kirkebøhaugen).

Efter at Sysselmanden havde indberettet, at den nærmest Sandaa i Kirkebøhaugen beliggende Vejstrækning var i slet Stand, har vedkommende Kommunalforstanderskab ladet Vejen sætte i Stand saaledes, at den blev farbar for Fodgængere. Imidlertid er Vejen derefter blevet opkørt, uagtet Forstanderskabet har forbudt Kørsel paa Vejen for Tiden. Vejen er herefter atter blevet ufarbar, ogsaa for Fodgængere.

Udvalget er af den Mening, at det paahviler Forstanderskabet at sørge for, at Vejen holdes i en saadan Stand, at den kan forsvarlig befares, dog kun af Fodgængere og ikke som Kørevej. Idet bemærkes, at det maa være Forstanderskabets Sag at søge forhindret Benyttelse af Vejen til Kørsel, for saa vidt det mener, at Kørsel bør forbydes (hele Aaret eller i begrænset Tid), skal man stille følgende Forslag:

Amtmanden anmodes om at foranledige, at Vejstrækningen i Kirkebøhaugen syd for Sandaa bliver sat i en saadan Tilstand, at den forsvarlig kan befares af Fodgængere.

V. Sandø Syssel.

Der var ikke i Fjor gjort nogen Udsættelse med Hensyn til Veje, Broer og Landingssteder i Sandø Syssel. I Aar meddeles, at følgende Veje er i uforsvarlig Stand:

1. Vejen gennem Sands Li.

Forslag.

Amtmanden anmodes om at foranledige, at Vejen bliver forsvarlig istandsat til Brug for Fodgængere.

2. Vejen fra Sand til Saltevig.

Forslag.

Amtmanden anmodes om at at foranledige, at Vejen bliver forsvarlig istandsat som Kørevej, for saa vidt Vejen ikke bliver helt omlagt.

VI. Suderø Syssel.

De i forrige Aar paatalte Mangler er berigtigede med Undtagelse af:

1. Vejen Kvalbø—Trangisvaag undir Roaldsenni.
2. Landingsstedet paa Mølin i Kvalbø.

Vejen er i samme slette Tilstand og Landingsstedet er væsentlig forværret. Sysselmanden skønner, at Landingsstedet kan ventes at ville blive yderligere betydelig beskadiget, hvis det ikke istandsættes inden Vinteren, samt at den forhaandenværende Skade væsentlig skyldes Forsømmelse af straks at istandsætte den Skade, som paakom i sin Tid, og som oprindelig var forholdsvis ubetydelig. En Istandsættelse synes herefter stærkt paakrævet. Imidlertid vil en Istandsættelse dog muligvis være vanskelig at iværksætte for Tiden, da der sikkert vil udkræves et større Kvantum Cement hertil.

Lagtinget har i forrige Aar indtaget det Standpunkt, at det paahvilede Forstanderskabet at vedligeholde Landingsstedet, og Forstanderskabet har nu vedtaget at overtage Vedligeholdelsen.

Forslag.

Amtmanden anmodes om at foranledige, at Vejen Trangisvaag—Kvalbø under Roaldsenni og Landingsstedet paa Skálamøl bliver istandsat saa snart som muligt.

(Se i øvrigt angaaende økonomisk Fond det vedhæftede Bilag 8.)

---

5. Decision af Regnskaber.

Til Tinget var indkommet efternævnte Regnskaber, forsynede med besvarede Revisionsantegnelser samt Revisors Vedtegnelser:

1. Regnskab for Norderøernes Præstegælds Kirkekasse for Aaret 1916.
2. Regnskab for Østerø Præstegælds Kirkekasse for s. A.
3. Regnskab for Sydstrømø Præstegælds Kirkekasse for s. A.
4. Regnskab for Thorshavns Kirkes særlige Kasse for s. A.
5. Regnskab for Nordstrømø Præstegælds Kirkekasse for s. A.
6. Regnskab for Vaagø Præstegælds Kirkekasse for s. A.

7. Regnskab for Sandø Præstegælds Kirkekasse for s. A.
8. Regnskab for Suderø Præstegælds Kirkekasse for s. A.
9. Regnskab for Vaag (S.) Kirkes særlige Kasse for s. A.
10. Regnskab for Klaksvig Sogns Kommune for Aaret til 30. September 1916.
11—13. Regnskaber for Kunø, Mygledal og Husum Sognes Kommune for s. A.
14—16. Regnskaber for Viderø, Fuglø og Svinø Sognes Kommune for s. A.
17—18. Regnskaber for Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommune for s. A.
19. Regnskab for Funding Sogns Kommune for s. A.
20. Regnskab for Ejde Sogns Kommune for s. A.
21. Regnskab for Sjov Sogns Kommune for s. A.
22—23. Regnskaber for Næs og Gøte Sognes Kommune for s. A.
24—28. Regnskaber for samtlige Sogne i Nordstrømø Præstegæld for s. A.
29. Regnskab for Vestmanhavn Sogns Kommune for s. A.
30—32. Regnskaber for de forenede Sogne i Sydstrømø Præstegæld for s. A.
33. Regnskab for Nolsø Sogns Kommune for s. A.
34—38. Regnskaber for samtlige Kommuner i Vaagø Præstegæld for s. A.
39—42. Regnskaber for de til Sandø Præstegælds Kommune hørende Sogne for s. A.
43. Regnskab for Kvalbø Sogns Kommune for s. A.
44. Regnskab for Frodebø Sogns Kommune for s. A.
45. Regnskab for Vaag Sogns Kommune for s. A.
46. Regnskab for Porkere Sogns Kommune for s. A.
47. Regnskab for Sumbø Sogns Kommune for s. A.
48. Regnskab for Famien Sogns Kommune for s. A.
49. Regnskab for Færø Amts Repartitionsfond for Aaret fra 1. Oktober 1915 til 30. September 1916.
50. Regnskab for Færø Amts Fattigkasse for s. A.
51. Regnskab for Færø Amts Skydskasse for s. A.
52. Regnskab for Færø Amts økonomiske Fond for s. A.
53. Regnskab for Grindegarnet i Vestmanhavn for 1916.
54. Regnskab for Fonden for forulykkedes efterladte for s. A.
55. Regnskab for Færø Amts Skolefond for s. A.
56. Regnskab for Fonden til Anskaffelse af nyttige Skolebøger for fattige Almuesbørn paa Færøerne for s. A.
57. Regnskab for Sognepræst Engelsteds Deltagelses- og Erkendtlighedslegat for s. A.
58. Regnskab for den gensidige Forsikringsforening for Skolebygninger paa Færøerne for Aaret til 30. September 1916.
59. Regnskab for Pensionsfonden for Lærere og Lærerinder ved Almueskolevæsenet paa Færøerne for s. A.
60. Regnskab for Færø Amts Bibliotek for Aaret til 31. Marts 1917.
61. Regnskab for den gensidige Forsikringsforening for forulykkedes efterladte paa Færøerne for Aaret 1916, gennemset af Foreningens Revisorer.
62. Regnskab vedrørende Dykkerdragten for Aaret 1916.
63. Regnskab for Driften af Færøernes Amtskommunes Telefonvæsen for Aaret fra 1. Oktober 1915 til 30. September 1916.
64. Regnskab for Driften af Færøernes Amtskommunes Tuberkulose-Sygehus for Aaret fra 1. Oktober 1915 til 30. September 1916.

Samtlige disse Regnskaber decideredes.

---

6. Valg til kommunale Bestillinger og Ombud.

a. Til Medlemmer af Valgnævnet for Folketingsvalg paa Færøerne i Henhold til Lov Nr. 127 af 28. April 1916 valgtes:

A. Sydstrøme Syssel.

a. Faste Medlemmer:
Sorenskriver Thygesen, Købmand Z. Heinesen, Købmand B. A. Samuelsen, Førstelærer Poul Jensen, Tømrermester H. C. Andreassen, Aut. Rørlægger Nyholm Debess og Cand. juris H. C. Müller, alle af Thorshavn.

b. Suppleanter:
Bankassistent Jacob Baia, Maler Peter Alberg, Provisor Poul Johannessen, Købmand A. E. Djurhuus, Kommis Poul Restorff, Tømrer Hans Jacob Poulsen og Gartner Trond Hansen, alle af Thorshavn.

B. Nordstrøme Syssel.

a. Fast Medlem:
Lærer Bernhard Magnussen, Kollefjord.

b. Suppleant:
Købmand Jacob O. Hansen, Vestmanhavn.

C. Østerø Syssel.

a. Fast Medlem:
Lærer Joen Poulsen, Strænder.

b. Suppleant:
Købmand Absalon Jacobsen, Sydregøte.

D. Norderøernes Syssel.

a. Fast Medlem:
Smed Joen Heinesen, Viderejde.

b. Suppleant:
Bager Peter Samuelsen, Klaksvig.

E. Vaagø Syssel.

a. Fast Medlem:
Købmand Rasmus Niclasen, Midvaag.

b. Suppleant:
Købmand Christian J. Olsen, Sørvaag.

F. Sandø Syssel.

a. Fast Medlem:
Gunnar Winther, Sand.

b. Suppleant:
Tømrer Edward Hjalt, Sand.

G. Suderø Syssel.

a. Fast Medlem:
Bogholder og Student Johan Mortensen, Tveraa.

b. Suppleant:
Fhv. Skibsfører Daniel Jacob Debes Mortensen, Tveraa.

Til Medlemmer af Valgnævnet for Lagtingsvalg i Henhold til Lov Nr. 125 af 28. April 1916 om Forandringer i Lov om Færøernes Lagting af 15. April 1854 valgtes:

A. Sydstrøms Syssel.

a. Faste Medlemmer:

1. Sorenskriver Thygesen, 2. Købmand Z. Heinesen, 3. Købmand B. A. Samuelsen, alle af Thorshavn.

b. Suppleanter:

1. Førstelærer P. Jensen, 2. Aut. Rørlægger Nyholm Debess, begge af Thorshavn.

B. Nordstrøms Syssel.

a. Faste Medlemmer:

1. Lærer B. Magnussen, Kollefjord, 2. Fisker Michel Samuelsen, Haldersvig, 3. Kongsbonde Niclas Jacobsen, Kvivig.

b. Suppleanter:

1. Kongsbonde Thomas H. S. Egholm, Kvalvig, 2. Købmand Poul Olsen, Vestmanhavn.

C. Østerø Syssel.

a. Faste Medlemmer:

1. Lærer Joen Poulsen, Strænder, 2. Kongsbonde Ole Olsen, Lervig, 3. Kongsbonde Samuel Johannes Samuelsen, Ejde.

b. Suppleanter:

1. Fyrpasser Simon Thorkildshøj, Næs, 2. Købmand Hans Johannesen, Funding.

D. Norderøernes Syssel.

a. Faste Medlemmer:

1. Købmand Olaf Olsen, Klaksvig, 2. Købmand Absalon Matras, Kvannesund, 3. Lærer Alexander Enniberg, Klaksvig.

b. Suppleanter:

1. Fæstebestyrer S. M. Matras, Nordøre, 2. Handelsbetjent Debes Christiansen, Norddeble.

E. Vaagø Syssel.

a. Faste Medlemmer:

1. Købmand J. E. Thomsen, Sandevaag, 2. Købmand Niclas Rasmussen, Sørvaag, 3. Købmand H. N. Niclasen, Midvaag.

b. Suppleanter:

1. Odelsbonde Joen Ole Jacobsen, Bø, 2. Michel Danielsen å Ryggi, Midvaag.

F. Sandø Syssel.

a. Faste Medlemmer:

1. Gunnar Winther, Sand, 2. Odelsmand Ole Johannesen, Husevig, 3. Købmand J. Kristen Joensen, Sand.

b. Suppleanter:

1. Tømrer Edward Hjalt, 2. Kongsbonde Joen Olsen, begge af Sand.

G. Suderø Syssel.

a. Faste Medlemmer:

1. Lærer N. Djurhuus, Sumbø, 2. Handelsbestyrer Peter Dahl, Vaag, 3. Fhv. Skibsfører Daniel Jacob Debes Mortensen, Tveraa.

b. Suppleanter:

1. Købmand Daniel Oliver Holm, Kvalbø, 2. Tømmermand Johan Thomsen, Porkere.

b. Til Medlem af Skoledirektionen valgtes Lagtingsmand H. A. Djurhuus af Thorshavn.
c. Til Medlem af Kommissionen for Færøernes Mellem- og Realskole valgtes Bagermester P. Kjelnæs af Thorshavn.
d. Til Medlemmer af Skolebogskommissionen valgtes Amtmanden, Provsten, Lagtingsmand H. A. Djurhuus, Pastor Dahl og Højskoleforstander Símun av Skarði.
e. Til faste Medlemmer af Husdyrkommissionen valgtes Kongsbonde Just Jakobsen og Trøejer P. C. Johannesen, begge af Thorshavn.
f. Til Revisorer for Færø Amts Sparekasse valgtes Lærer Traber og Førstelærer Poul Jensen, begge af Thorshavn.
g. Til Medlemmer af Driftsudvalget for Telefonvæsenet valgtes Amtmanden, P. Niclasen og Winther.
h. Til Medlemmer af Udvalget til Forberedelse af Undersøgelser vedrørende Arbejder ved Landingssteder, Broer og Veje valgtes P. Niclasen og R. Rasmussen.

LXIII. Andre Vedtagelser.

1. Rejseunderstøttelse til færøske Lærere.*)

Den *28. August* vedtoges saalydende

Forslag.

Af økonomisk Fond stilles et Beløb paa 300 Kr. til Raadighed for Færø Amts Skoledirektion i Regnskabsaaret 1917—18 til Rejseunderstøttelse for færøske Lærere, som maatte søge videre Uddannelse nede i Danmark, paa Betingelse af, at et mindst lige saa stort Beløb ydes af Statskassen i samme Øjemed.

---

*) Se Lagtingstidende for 1916, Side 188.

2. Afholdelse af et Feriekursus i Thorshavn i Sommeren 1918.*)

I Anledning af et Andragende fra Bestyrelsen for Færøernes Lærerforening vedtog Lagtinget den *3. September* følgende

Forslag til Beslutning.

I Anledning af et Andragende fra Bestyrelsen for Færøernes Lærerforening stilles et Beløb af 250 Kr. af økonomisk Fond til Raadighed for Skoledirektionen for at anvendes som Tilskud til Dækning af Udgifterne ved Afholdelsen af Instruktionskursus i Thorshavn i Aaret 1918 for Lærere og Lærerinder ved Folkeskolen.

Bevillingen er betinget af, at Andragerne giver Lagtinget en Beretning, indeholdende Oplysning om Antallet af Deltagere, om hvilke Personer, der har meddelt Undervisning, samt om de Fag, som Undervisningen har omfattet.

3. Ang. Forhøjelse af Lagtingsrevisors Løn.

Den *28. August* vedtoges saalydende

Forslag til Beslutning.

Lagtingsrevisors aarlige Løn forhøjes fra den 1. Oktober 1916 at regne saaledes:

1. For Revision af Telefonvæsenets Regnskab fra 300 Kr. til 400 Kr.
2. For Revision af de øvrige Lagtinget vedrørende Regnskaber fra 400 Kr. til 500 Kr.

4. Skrivelse fra Forstanderskabet for Gøte Sogns Kommune angaaende Vandledning til Skolen i Gøte.

Sagen overgik til Behandling i næste Lagtingssamling.

*) Se Lagtingstidende for 1916, Side 189.

5. Andragende fra Bestyrelsen for Sygehuset i Klaksvig om Tilskud til Sygehuset.

Sagen overgik til Behandling i næste Lagtingssamling.

6. Forslag til Beslutning fra Budgetudvalget angaaende Gratiale til Tømmermand Hans Andreas Hansen af Thorshavn.

Den *13. September* vedtoges saalydende

Forslag til Beslutning.

Tømmermand Hans Andreas Hansen af Thorshavn har været Kaldsmand i Thorshavn (Strømø Syssel) i mange Aar, lige indtil Sysselmanden paa Strømø flyttedes til Vestmanhavn. Han er desuden Stævningsmand og har været dette i 40 Aar. Samtidig har han været Retsvidne i 30 Aar. Da ingen af disse Hverv er forbundet med væsentligt Honorar, beslutter Tinget i Betragtning af, at H. A. Hansen i en saa usædvanlig lang Periode har røgtet de nævnte Virksomheder, nu under den herskende Dyrtid at tilstaa ham et Gratiale af økonomisk Fond paa 100 Kr.

7. Ang. det Hansenske Legats Renter.

Den *28. August* vedtoges angaaende Andragende fra Stenhugger og Trømand Jacob Hansen af Solmundefjord om Tilskud til Anskaffelse af nærmere angivne Landbrugsredskaber saalydende

Betænkning fra Budgetudvalget.

Ifølge Statusoversigten for 1917, Side 23, udgjorde Legatets herværende Beholdning af Renter den 31. Marts d. A. 1483 Kr. 33 Øre. Der vil hengaa mindst 9 Aar, og sandsynligvis længere Tid, inden Færøerne faar nogen ny Portion af Legatets Renter.

Der er i Aar indkommet 1 Andragende om Belønning, nemlig fra Stenhugger og Trømand Jacob Hansen, Solmundefjord, der søger om Hjælp til Anskaffelse af en Plov og en Harve.

Udvalget finder, at der efter det oplyste er Anledning til at tilstaa Andrageren en Belønning af det Hansenske Legats Renter for udført Jorddyrkning, og man foreslaar, at der tilstaas ham 40 Kr., som udbetales, naar Andrageren godtgør, at han har anskaffet sig den omhandlede Plov og Harve.

8. Statusoversigt for Amtskommunen.

(Vedhæftet som Bilag 5.)

Sagen behandledes.

LXIV. Valg af Landstingsmand.

Tirsdagen den 21. August Middag Kl. 12 samledes Lagtinget til Ekstramøde til Foretagelse af Valg af et Medlem til Landstinget for 12. Kreds (Færøerne) i Stedet for Provst Petersen, der er afgaaet ved Døden.

Samtlige Medlemmer vare mødte med Undtagelse af Provst Evensen efter forud anmeldt Forfald samt J. H. Poulsen og R. Niclasen.

Formanden oplæste Justitsministeriets Skrivelse af 22. Maj 1917, indeholdende Anmodning om Valget, samt bemærkede, at Valget var berammet paa sædvanlig Maade ved Bekendtgørelse i »Dimmalætting«, ved Opslag paa Tavlerne og ved Opslag i Lagtingsbygningen samt at de enkelte Medlemmer i Forvejen var blevet gjort opmærksom herpaa.

Valgloven af 7. Februar 1901, § 85, jfr. §§ 81 og 90, oplæstes.

Stemmesedler omdeltes.

18 Stemmesedler afgaves. Stemmerne faldt saaledes:

Sysselmand Samuelsen fik 11 Stemmer,

medens 7 Stemmesedler var blanke.

Ingen havde noget imod Valgets Gyldighed at indvende, og proklameredes saaledes Sysselmand Samuelsen som valgt til Medlem af Landstinget for 12. Kreds (Færøerne).

Sysselmand Samuelsen erklærede, at han modtog Valget.

Valgbrev udfærdigedes og underskreves. Stemmesedlerne konvolutterodes, forseglede og vedlagdes Protokollen.

Lagtingets 49de ordinære Møde begyndte Lørdagen den 15. September, Formiddag Kl. 9. Ved dette Mødes Tilendebringelse sluttedes Samlingen, der havde varet i 42 Dage.

LXV. Lagtingets Forhandlinger og Beslutninger vedrørende Krigssituationen.

5. Møde.

Torsdagen den 2. August, Eftermiddag Kl. 1, samledes Lagtinget.
Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Christiansen, Dam og Evensen efter forud anmeldt Forfald.

Efter Dagsordenen foretoges:

1. Behandling af Nr. 72. Vareforsyningsspørgsmaalet.

Formanden fremlagde saalydende Forslag til Beslutning fra J. Patursson, Mortensen m. fl.:

Undirteknaði løgtingsmenn biðja hervið tingið um at samtykkja soljóðandi uppskot til avgerð:

Meðan løgtingið er saman, virka teir fólkavaldu tingmenn sum varunevnd.

Kl. 4 afbrød Formanden Forhandlingerne til Fortsættelse i et følgende Møde.

---

6. Møde.

Fredagen den 3. August, Eftermiddag Kl. 1, samledes Lagtinget.
Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Christiansen efter forud anmeldt Forfald.

Efter Dagsordenen foretoges:

1. Behandling af Nr. 72. Vareforsyningsspørgsmaalet.

Kl. 3^{30} afbrød Formanden Forhandlingerne til Fortsættelse i et følgende Møde.

---

7. Møde.

Lørdagen den 4. August, Eftermiddag Kl 1, samledes Lagtinget.
Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Christiansen efter forud anmeldt Forfald.

Efter Dagsordenen foretoges:

Fortsat 1. Behandling af Nr. 72. Vareforsyningsspørgsmaalet.

Formanden fremlagde:

ad 72. Forslag fra Effersøe til Beslutning om Nedsættelse af et Udvalg til Behandling af alle Sager med Hensyn til Krigssituationen, saalydende:

Lagtinget nedsætter et Udvalg paa 9 Medlemmer til under Tingsamlingen sammen med Amtmanden at behandle alle Sager med Hensyn til Krigssituationen.

Udvalget skal til enhver Tid holde Lagtinget underrettet om sine Forhandlinger og jævnlig konferere med Tinget.

ad 72. Ændringsforslag fra Samuelsen til Forslaget fra Patursson, Mortensen m. fl., saalydende:

Møtir útvalgsins eru fyri opnum hurðum.

Sidstnævnte Forslag sattes først under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

Paturssons m. fl.s Forslag sattes derpaa under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 7 stemte for og ingen imod.

Effersøes Forslag sattes under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

---

8. Møde.

Lørdagen den 4. August, Eftermiddag Kl. 5^{30}, samledes Lagtinget.

Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Christiansen efter forud anmeldt Forslag.

Efter Dagsordenen foretoges:

Valg af 9 Medlemmer til Udvalg i Sag Nr. 72.

Formanden meddelte, at der var fremkommet Forslag om at vælge:

Dahl, Djurhuus, Effersøe, J. Rasmussen, Samuelsen, Winther, J. H. Poulsen, Mortensen og Egholm.

Forslaget betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

---

10. Møde.

Tirsdagen den 7. August, Eftmd. Kl. 1, samledes Lagtinget.

Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Christiansen efter forud anmeldt Forfald, samt Evensen.

Formanden fremlagde:

ad 72. Skrivelse fra Lagtingsmand Mortensen, hvormed fremsendes en Henvendelse fra »Havnar arbeiðsmannafelag« ang. Prisregulering, saalydende:

Hjálagt loyvi eg mær at senda til tingið eitt bræv frá »Havnar arbeiðsmannafelag« um prisregulering etc. og biðja um, at sakin má verða skjótt og vælvilliga framd.

* * *

Idet man fremsender vedlagte Resolution, enstemmig vedtaget paa et i den Anledning indvarslet Møde i »Havnar arbeiðsmannafelag« den 9. ds., skal man udtale Ønsket om, at de deri fremsatte Udtalelser maa blive meddelt Tingets Medlemmer ved den fortsatte 2. Behandling af Sagen angaaende Maksimalpriser.

Ærbødigst

P. F. V.

P. J. Hansen,
Formand.

* * *

Til
Lagtingets Vareforsyningsudvalg.

Begrundet ved Udvalgets og enkelte Lagtingsmedlemmers Behandling af det fra »Havnar arbeiðsmannafelag« den 6. Aug. d. A. til Lagtinget indsendte Andragende vedrørende forskellige Dyrtidsforanstaltninger finder Foreningen Anledning til at udtale:

1) at den af os foreslaaede Fastsættelse af Maksimalpriser paa de vigtigste færøske Produkter nødvendigvis maa ses og behandles i Forbindelse med den ligeledes foreslaaede Nedsættelse af Priserne paa indførte Levnedsmidler, navnlig Mel (Korn), da vi maa anse en saadan Foranstaltning som værende langt mere betydningsfuld og indgribende for Spørgsmaalet om Arbejderklassens Ernæring,
2) at den i Forbindelse med Maksimalpriserne antydede Mulighed for Ekspropriation efter vor Formening kun kan komme til at gælde saadanne Produkter, der uden at forringes taaler Opbevaring i længere Tid som et Aar eller mere og derfor næppe kan antages at ville berøre Salget af et Hoved-Ernæringsprodukt som Kartofler,
3) at de af os foreslaaede Maksimalpriser maa anses som fordelagtige saavel for Producenterne som for det købende Publikum og navnlig for den mindre bemidlede Befolkning frembyder langt større Muligheder for Adgang til nærende Fedtstoffer end de af Lagtingets Vareforsyningsudvalg iværksatte Foranstaltninger til Salg af Flæsk og mulig andre indførte Kødvarer til nedsat Pris paa det offentliges Bekostning. — Det forudsættes, at alt Salg af Kød, Smør o. l. Produkter, hvoraf der kun forefindes stærkt begrænsede Beholdninger, undergives Kortordningen.

Thorshavn, den 9. August 1917.

For »Havnar arbeiðsmannafelag«

P. J. Hansen,
Formand.

ad 72. Skrivelse fra Lagtingsmand Samuelsen angaaende Sejfangst, saalydende:

Da det maa anses for ganske nødvendigt under Krigssituationen at give alle Fiskere den lettest mulige Adgang til at fange Sej med Nót, ogsaa under matrikuleret Indmark, tillader jeg mig at anmode Lagtinget om at tage under Overvejelse Spørgsmaalet om en foreløbig Ændring af Fiskeriloven paa dette Punkt.

Disse Sager henvistes til Vareudvalget.

---

15. Møde.

Lørdagen den 11. August, Formiddag Kl. 9, samledes Lagtinget.
Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Christiansen, Evensen og Dam efter forud anmeldt Forfald.

Efter Dagsordenen foretoges:

1. Behandling af Nr. 72. Andragende fra »Havnar arbeiðsmannafelag« ang. Dyrtidsforanstaltninger m. m.

Kl. 12^{30} afbrød Formanden Forhandlingerne til Fortsættelse Kl. 2.
Kl. 2 fortsattes Mødet.
Derefter fortsattes Behandlingen af den paa Dagsordenen som Nr. 1 opførte Sag fra »Havnar arbeiðsmannafelag«.
Samuelsen foreslog Sagen henvist til Vareudvalget.
Forslaget betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

---

18. Møde.

Onsdagen den 15. August, Formiddag Kl. 9, samledes Lagtinget.
Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Christiansen, Nolsøe og Dahl efter forud anmeldt Forfald.

Formanden fremlagde:

ad Nr. 72. Udvalgsbetænkning fra Vareudvalget angaaende Ændringer i Grindereglementet, saalydende:

Udvalget har paa Foranledning af, hvad der fremkom under Behandlingen i Tinget af Sagen om Færøernes Vareforsyning under Krigen, taget under Overvejelse Spørgsmaalet om Ændringer i Grindereglementet af 14. Juni 1900 og Amtets Bekendtgørelse af 3. Maj 1917, saaledes at eventuelle Grindefangster i større Omfang end hidtil kan komme Befolkningen tilgode.
Efter indgaaende Drøftelse i Udvalget af denne Sag fremsætter Udvalgets Flertal (Effersøe, Egholm, Dahl, Mortensen, Poulsen, Samuelsen og Winther) nedenstaaende Forslag, mens Mindretallet (Djurhuus og Rasmussen) ikke kan tiltræde Forslaget og forbeholder sig nærmere at motivere deres Stilling under Sagens Behandling i Salen.
Flertallet fremsætter følgende

Forslag

til

Bekendtgørelse om midlertidig Ændring i Grindereglementet af 14. Juni 1909.

I Henhold til Paragraf 1 i midlertidig Lov af 7. August 1914 samt i Henhold til den Amtet af Ministeriet givne Bemyndigelse fastsættes herved følgende *indtil videre* gældende Ændringer i Grindereglementet af 14. Juni 1909.

§ 1.

Til Paragraf 19 føjes: De i Punkt a, d, e, f, g, h og i nævnte Dele af Fangsten sælges indtil videre ikke paa sædvanlig Maade, men bliver at fordele imellem de udenfor Suderø Syssel værende Kommuner eller Sogne, som overfor Sysselmanden derom har fremsat Begæring, inden Udlægget paabegyndes. Fordelingen mellem Kommunerne eller Sognene foretages af vedkommende Sysselmand i Forhold til det ved sidste almindelige Folketælling fastslaaede Folketal. — Saafremt en Kommune eller et Sogn ikke maatte have ladet afhente sin Andel inden 12 Timer efter, at Delingen er endt, er Sysselmanden berettiget til at sælge den ved offentlig Auktion. Et saadant Salg kan ske paa et tidligere Tidspunkt, saafremt vedkommende Kommunalforstanderskab fremsætter Begæring derom for Sysselmanden. De Kommuner eller Sogne, der fremsættter Begæring om at faa Grind til Købs, maa ved deres Forstanderskab indestaa for Betalingen af denne. Afhentes Grinden ikke, sker Bortsalget for Ejerens (Kommunens eller Sognets) Regning, dog saaledes, at Ejeren ikke kan faa mere for sin Andel, end hvad den har kostet at købe. Udbringer Auktionen en større Pris, tilfalder Overskuddet Færø Amts økonomiske Fond, medens et eventuelt Underskud bæres af vedkommende Kommune eller Sogn.

Fremkommer der ingen Anmeldelse fra Forstanderskaberne udenfor Grindedistriktet, eller indtræffer Grindefangsten i Suderø Syssel, lægges de ovennævnte Dele af Fangsten til Partehvalen, jfr. Paragraffer 20 og 22, imod en Betaling, der bestemmes efter Reglerne i nærværende Bekendtgørelses Paragraf 4.

§ 2.

Til Paragraf 21 føjes: Den øvrige Del af Jordehvalen deles indtil videre efter Reglerne i denne Bekendtgørelses Paragraf 1 imod en Erstatning, der bestemmes efter Reglerne i Paragraf 4.

§ 3.

Mens Betalingen for den Lagtingets Kasser tilkommende Andel af Fangsten bestemmes til 10 Kr. pr. Skind Hval, fastsættes Erstatningen for de i Paragraf 1, Punkt g, h og i ommeldte Andele og den i Paragraf 3 ommeldte Jordehval ved Vurdering af 2 uvildige af Retten udmeldte Mænd, eventuelt af en Opmand, som tillige med 2 Suppleanter udmeldes af Retten.

§ 4.

Færø Amts Bekendtgørelse af 3. Maj 1917 ophæves.

Spørgsmaalet om straks at sætte Udvalgets Betænkning og Forslag ang. Ændring i Grindereglementet til 2. Behandling sattes under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 8 Medlemmer stemte for og ingen imod.

---

19. Møde.

Torsdagen den 16. August, Formiddag Kl. 9, samledes Lagtinget.

Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Christiansen, Nolsøe og Dahl efter forud anmeldt Forfald samt Joen Poulsen.

Efter Dagsordenen foretoges:

2. Behandling af Sag Nr. 72. Ændringer i Grindereglementet.

Med 14 Stemmer vedtoges det enstemmig at fravige Forretningsorden for denne Sags Behandling.

Der fremlagdes Ændringsforslag fra R. Niclasen til Udvalgets Forslag, saalydende:

Til § 1 i første Linie indskydes Bogstav b imellem a—d.

§ 2 omredigeres saaledes: Til Paragraf 21 føjes: Den Del af Jordehvalen, som tilfalder Præstegaarde og Anneksgaarde, bliver indtil videre at fordele som anført i § 1 imod fuld Erstatning, der bestemmes efter Reglerne i Paragraf 4.

§ 3 uforandret.

§ 4 ligeledes.

Der fremlagdes Ændringsforslag fra Sysselmand Effersøe til § 1 i Forslaget i Udvalgsbetænkningen, saalydende:

Til Forslagets § 1.

Efter »Fangsten« i 1. Stk. tilføjes: », d. v. s. alle de i § 19 nævnte Dele af Fangsten, undtagen Findingshval og Madhval,«.

Derefter foretoges §-vis Afstemning.

a. Hovedforslagets § 1.

Ændringsforslaget fra Effersøe sattes under Afstemning og vedtoges med 12 Stemmer.

§ 1, saaledes ændret, sattes under Afstemning.

Bortfaldt, idet kun 10 Medlemmer stemte derfor.

b. Forslagets § 2.

R. Niclasens Ændringsforslag sattes under Afstemning.

Bortfaldt, da kun 2 Medlemmer stemte derfor.

Udvalgets Forslag sattes under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 7 Medlemmer stemte derfor.

c. Forslagets § 3.

Bortfaldt, idet kun 7 Medlemmer stemte derfor.

d. Forslagets § 4.

Afstemning ikke foretagen, grundet i Udfaldet af de foregaaende Afstemninger.

Overgang til 3. Behandling enstemmig vedtaget.

---

20. Møde.

Fredagen den 17. August, Formiddag Kl. 9, samledes Lagtinget.

Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Egholm og R. Rasmussen efter forud anmeldt Forfald.

Efter Dagsordenen foreloges:

3. Behandling af Nr. 72. Ændring i Grindereglementet.

Formanden fremlagde:

ad 72. Nr. 3. Ændringsforslag fra H. A. Djurhuus, saalydende:

Forslag
til
Ændring i Amtets Bekendtgørelse af 3. Maj 1917 om midlertidig Ændring i Grindereglementet af 14. Juni 1909.

Til Post 1.

1. I Stedet for »De i Punkt a, d, e og f nævnte Dele af Fangsten« sættes: »Alle de i Paragraf 19 nævnte Dele af Fangsten undtagen Findinghval og Madhval«.
2. Efter »Betaling« tilføjes: »for saa vidt angaar de i Punkterne b, g, h og i nævnte Dele samt den Skadevurderingsmændene tilkommende Godtgørelse«, hvorhos der til Post 1 føjes: »og iøvrigt til 10 Kr. pr. Skind«.
3. *Post 2 udgaar.*

Til Post 3.

4. Efter »Reglerne« sættes: »om Vurdering«.
5. *Post 4 udgaar.*

ad 72. Nr. 4. Ændringsforslag fra flere af Udvalgets Medlemmer (Samuelsen, Winther, J. H. Poulsen, Mortensen, Effersøe og Dahl), saalydende:

Forslag
i
Sagen angaaende Grindereglementet.

§ 1 i Amtets Bekendtgørelse af 3. Maj 1917 ændres som foreslaaet af Udvalget, dog at Tallet 4 i sidste Linie rettes til 3.

§ 2 ændres som foreslaaet af Udvalget, dog at Tallet 4 i sidste Linie rettes til 3.

§ 3 ændres som foreslaaet af Udvalget.

§ 4 som foreslaaet af Udvalget.

Ændringsforslag Nr. 4 fra flere af Udvalgets Medlemmer sattes først under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald:

§ 1.

Ja stemte: J. Poulsen, Winther, Mortensen, J. H. Poulsen, Matras, Christiansen, Samuelsen, Nolsøe, Dahl, Effersøe og Konoy.

Stemte ikke: Provsten, J. Rasmussen, P. Niclasen, Djurhuus, R. Niclasen, Dam og Formanden.

Fraværende: Patursson, R. Rasmussen og Egholm,

og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 11 Stemmer.

§ 2.

Ja stemte: J. Poulsen, Winther, Mortensen, J. H. Poulsen, Matras, Christiansen, Samuelsen, Nolsøe, Dahl, Effersøe og Konoy.

Stemte ikke: Provsten, J. Rasmussen, P. Niclasen, Djurhuus, R. Niclasen, Dam og Formanden.

Fraværende: Patursson, R. Rasmussen og Egholm,

og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 11 Stemmer.

§ 3.

Ja stemte: J. Poulsen, Winther, Mortensen, J. H. Poulsen, P. Niclasen, Matras, Christiansen, Samuelsen, Djurhuus, Dam, Nolsøe, Dahl, Effersøe og Konoy.

Stemte ikke: Provsten, J. Rasmussen, R. Niclasen og Formanden.

Fraværende: Patursson, R. Rasmussen og Egholm,

og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 14 Stemmer.

§ 4 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Herefter betragtedes Djurhuus' Ændringsforslag som bortfaldet.

---

21. Møde.

Lørdagen den 18. August, Formiddag Kl. 9, samledes Lagtinget.
Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Egholm og Evensen efter forud anmeldt Forfald.

Formanden fremlagde:

Nr. 72, 2. Udvalgsbetænkning fra Vareudvalget, saalydende:

Udvalget anser det for rigtigt og betimeligt, at Lagtinget snarest muligt retter en Henvendelse til Regeringen om den Situation, hvori Befolkningen paa Færøerne er blevet bragt som Følge af Foranstaltninger af visse krigsførende Magter, og om i den Anledning at rette de fornødne Forestillinger til disse Magter, for at de paagældende Hindringer for vor Indførsel og Udførsel saa vidt muligt bliver fjernede. Man tilraader derhos, at Tinget henvender sig til Regeringen om Bistand med Hensyn til Tilvejebringelse af Skibsrum, eventuelt særskilt Skib, til Vareførsel mellem Amerika og Færøerne.

Vi ved vel, at det af Lagtinget som et staaende Udvalg mellem Lagtingssamlingerne i Henhold til Lagtingslovens § 13 nedsatte Vareforsyningsudvalg allerede har rettet forskellige Henvendelser til Regeringen i samme Retning, og at Regeringen har varetaget samt ogsaa i Fremtiden vil varetage vore Interesser overfor Udlandet, men Udvalget anser det for naturligt, at Tinget under dets forhaandenværende Samling paa hele Befolkningens Vegne fremsætter sine Tanker og Ønsker overfor Regeringen, ligesom man haaber, at en Henvendelse fra Tinget vil kunne støtte Regeringen i dens Bestræbelser.

Færøerne er paa Grund af Beliggenhed og øvrige Naturforhold særlig vanskelig stillet under en Verdenskrig. Den Befolkning paa 20,000 Mennesker, som lever paa Øerne, er i langt overvejende Grad henvist til at søge sin Næring ved Fiskeri, til Dels paa fjerntliggende Steder, og de Produkter, som kræves, dels til Fiskeriets Drift og dels til Føde for Befolkningen i Almindelighed, maa hovedsagelig hentes udefra over Havet, ligesom vort Hovedprodukt, saltet Fisk, (Klipfisk, Saltfisk), maa afhændes udenfor Øerne. *Dette bevirker, at en forholdsvis lagel. meget stor Indførsel og Udførsel af Varer er unngaaelig nødvendig*, samt at Hindringer for Vareførsel til og fra Færøerne og for Indkøb af Varer udenfor Øerne vil ramme Befolkningens dybeste Interesser og kunne virke ligefrem ødelæggende. Selve Øerne frembringer væsentlig kun Korn, Kartofler, Kød, Mælk, Uld, Skind og Brændsel (Tørv og Kul) og det tilmed i et Omfang, som i Forhold til Behovet er meget begrænset. Vor Hovednæring ligger udenfor Øerne, paa Havet, hvor Befolkningen ved Fiskeri erhverver betydelige Mængder Fisk og til Tider ved Hvalfangst en Del Tran m. m. Indførselen omfatter derfor i større eller mindre Grad alle vore Forbrugsartikler undtagen Fisk. Hovedartiklerne af Importen bestaar af Korn- og Melvarer, Sukker, Salt, Kul og Petroleum. De nærmere Oplysninger om Øernes Eksport og Import vil fremgaa af de officielle statistiske Oplysninger.

Uagtet Krigen i de foregaaende Aar ogsaa paa Færøerne har medført følelige Ulemper, bl. a. Stigning af Priserne paa Importartikler, har Forholdene været nogenlunde gode for Befolkningen i sin Helhed som Følge af den samtidige Stigning i Prisen paa vore Eksportvarer, og fordi Skibsfarten og Næringsvejene har kunnet opretholdes.

Den 1. Februar i Aar indtraadte imidlertid med Tysklands Erklæring af den skærpede Undervandskrig (»Blokaden« overfor England) en betydelig Forværring, og siden er Situationen for os blevet mere og mere vanskelig og truende. Aarsagen hertil ligger ikke blot i Blokaden, men ogsaa i Englands og dets Allieredes Optræden overfor os.

Fra Krigens Begyndelse, indtil Blokaden blev iværksat, har en Del af Færøernes Udførsel gaaet ned til Danmark, af og til mindre Partier til Norge, store Dele til England samt en Del til Spanien. Udførselen foregik til ganske de samme Lande som forinden Krigen, men England fik en langt større Andel af denne end tidligere. Ned til Danmark sendtes meget mindre end før Krigen og til Norge vel omtrent det samme. Der foregik ingen Udførsel herfra til Tyskland eller til nogen af dette Lands allierede. Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt nogen Del af de fra Færøerne til Danmark eller Norge sendte Varer er blevet videresendt til Tyskland, henvises til, at der for Danmarks Vedkommende har, om end ikke hele Tiden, bestaaet Forbud mod Udførsel af Klipfisk og Saltfisk, og herved er Videreforsendelse til Tyskland af færøsk Fisk blevet forhindret. Siden Sommeren 1916 er de fleste af vore Forretningsmænd efterhaanden blevet nødt til, dels for at faa Varer fra England, dels for at opnaa fri Sejlads for Skibe

med Saltladninger fra Spanien og dels for at opnaa Sikkerhed for fri Sejlads for deres Fiskerskibe, at forpligte sig overfor den engelske Regering ved at underskrive dertil sigtende Deklarationer hos den engelske Konsul i Thorshavn til kun at sælge deres Produkter til bestemte af denne Regering udpegede Lande, hvortil ikke hører nogen af Englands Modstandere, og heller ikke de Lande, som ved deres Beliggenhed har fri Forbindelse med Tyskland (Norge, Danmark m. v.). Som Følge heraf blev vor Eksport ned til Danmark og til Norge efterhaanden mindre for til sidst fuldstændig at standse.

Den Forretning, som Færøerne havde drevet udenom England, var helt igennem af legitim Art, og der er, saa vidt Udvalget bekendt, ingen Sinde forekommet noget Tilfælde, hvor der fra Færøerne er blevet, direkte eller indirekte, ført Kontrabande til Tyskland. Ejheller er der forekommet noget Tilfælde af andre uneutrale Handlinger ved, at der er ydet Englands Modstanderes Krigsmagt Støtte fra Færøerne eller lignende. Ingen af de færøske Forretningsmænd, som har indgaaet Forpligtelser overfor England (underskrevet Clausuler), har brudt saadanne.

Faktisk har vort Næringsliv været til Fordel for England ved at tilføre dette Land vigtige Produkter som Fisk og Tran, og det i langt højere Grad end før Krigen.

Siden 1. Februar er der tilmed yderligere foregaaet en Ændring heri til Englands Fordel, idet al Vareførsel fra Færøerne ned til Danmark og til Norge for Tiden er ophørt og heller ikke kan tænkes at ville blive genoptaget under Krigen uden efter Overenskomst med England. *England, og ikke dette Lands Modstandere, er saaledes interesserede i at opretholde vort Næringsliv.*

Til Trods herfor har England og dets allierede ved deres Fremgangsmaade overfor os, netop siden 1. Februar i Aar, paaført os stor Skade og truer os nu ganske alvorligt.

Til vort Fiskeri kræves betydelige Mængder Salt, og det er for nærværende Tid ganske umuligt for os at opbevare og udføre Fisk uden Salt. Dette har man tidligere faaet fra England, Spanien, Portugal og Italien. Fra England blev det meget vanskeligt og fra Italien umuligt at føre Salt, og man maatte derfor søge fortrinsvis at faa dette fra Spanien og Portugal. Hvis man blot kunde opnaa Tilladelse fra England til at sejle mellem Spanien eller Portugal og Færøerne, uden at Skibene blev tvunget ind i Farezonen til Visitation, vilde man kunne være tilfreds. Imidlertid blev de med Salt ladede Skibe fra Spanien og Portugal, det ene efter det andet, af engelske eller franske Orlogsskibe tvunget ind i Farezonen til Visitation og lige saa regelmæssigt sænkede af tyske Undervandsbaade. Herved led Færøerne store Tab, dels derved, at Øernes Forsyning af Salt blev utilstrækkelig, saaledes at en stor Del af vor Fiskerflaade maatte standse sin Drift helt eller delvis, og dels ved, at det Salt, som man senere i visse Tilfælde fik tilført i Stedet for det tabte, blev meget dyrere som Følge af de stærkt stigende Priser og Fragter paa denne Vare.

Paa den anførte Maade er i Løbet af Maj og Juni d. A. følgende Sejlskibe med Saltladning fra Spanien eller Portugal til Færøerne blevet sænket: »Freden« med c. 200 Tons Salt, »Immanuel« med c. 200 Tons, »A. H. Friis« med c. 200 Tons, »Kornsø« med c. 200 Tons og »Cimbria« med 410 Tons.

Medens man hidtil har kunnet faa tilført det nødvendige Kvantum Korn og Mel, omend til meget høje Priser, og ligeledes, tildels knapt, har faaet de fleste andre Nødvendighedsartikler tilført, er der i den senere Tid indtraadt en fuldstændig Standsning i Tilførselen af Petroleum som Følge af, at der nægtes Udførselstilladelse fra de forenede Fristater i Nordamerika, ja selv Overførelse fra Island af et mindre Øerne tilhørende Parti Petroleum. Dette rammer Befolkningen særlig haardt, fordi Petroleum har været vort eneste Belysningsmateriale og derfor næsten udelukkende har været benyttet som Drivkraft ved vore talrige Motorfartøjer, der anvendes i Vareførselen til og fra Øerne samt i den lokale Transport og navnlig ved Fiskeri. Petroleum har derhos været almindelig anvendt til Kogning og i noget Omfang til Motorer paa Landjorden. Den benyttes derhos i Fyr og Havnelygter.

En Del af Motorfiskerfartøjerne synes at kunne drives med Tran i Stedet for Petroleum, men Tran er ikke blot dyrere end Petroleum, men virker mindre kraftigt og vil meget sandsynlig ogsaa virke mindre sikkert. Mangelen af Petroleum har ikke blot den Indflydelse paa Fiskeriet, at Udbyttet forringes ved, at adskillige af Motorfartøjerne bliver helt afskaaret fra Fiskeri, men medfører ogsaa en større Risiko for Fiskernes Liv, fordi de med Tran drevne Motorbaade sandsynligvis er mindre sikre, og fordi man bliver nødt til delvis at gaa over til Brugen af aabne, mindre sødygtige Robaade. Beholdningen af Petroleum her paa Øerne er ganske ringe, og man gaar den lange og mørke Vinter i Møde uden at vide, hvorledes Befolkningen skal faa Belysning. Der arbejdes vel paa at søge Petroleum erstattet med Tran baade til Belysning og til Brug i Motorfartøjer, men det kan ikke afgøres, i hvilket Omfang Bestræbelserne vil lykkes. Givet er det, at Erstatningen vil blive ufuldstændig.

Paa Grund af manglende Tilførsel af Salt og Petroleum er Øernes Fiskeri blevet meget væsentlig indskrænket, og Befolkningen er udsat for at mangle Belysning.

Udvalget forventer, at Englands Regering, naar den tager de fornævnte Forhold under grundig Overvejelse, vil erkende, at Englands Politik overfor Færøerne er uforenelig med, at dette Land har proklameret, at det tilsigter at forsvare de smaa og svage mod Overgreb.

Englands Politik har endvidere medført, at 17 af vore Købmænd og Skibsredere, hvoriblandt nogle af vore større Fiskeredere og Eksportører, har maattet indskrænke deres Forretning og staar overfor Sandsynligheden af helt at maatte standse denne. Dette har ikke blot Betydning for disse Forretningsfolk, men ogsaa i høj Grad for en stor Del af Befolkningen, hvis Fortjeneste forringes ved Næringslivets Tilbagegang. Med Hensyn til dette Punkt skal man iøvrigt henholde sig til, hvad der er anført i en Skrivelse af 29. Januar d. A. fra Færø Amt til Udenrigsministeriet, af hvilken hoslagt medfølger en Afskrift.*)

Hvis de af England og dets allierede trufne Foranstaltninger var nødvendige for disse Magters Krigsførelse eller andre vigtige Formaal, vilde de i alt Fald være forstaaelige for os, men dette er ingenlunde Tilfældet. England og dets allierede har ingen Interesse i at indskrænke Færingernes Fiskeri eller i, at vi til Vinteren maa sidde i Mørke eller nøjes med en meget ufuldstændig Belysning, eller overhovedet i nogen af de Ulemper og Tab, som er blevet os paaført ved disse Landes Stilling overfor os. Vi er rede til at drive Forretning med dem, at købe de Varer, som de kan afse, og at sælge dem vore Produkter, og vi er faktisk afskaaret fra at drive Forretning med deres Modstandere.

Udvalget tillader sig endvidere at berøre nogle Punkter, som formentlig bør søges ordnede ved Forhandling med den engelske Regering.

Som før nævnt, er al Vareførsel fra Færøerne ned til Danmark standset. Aarsagen hertil er dels Tysklands Blokadeerklæring og dels Englands Krav om Ret til at indbringe Skibe til Visitation i engelsk Havn. Dette medfører den abnorme Tilstand, at det ikke er muligt at føre Varer fra et Amt i det danske Kongerige, nemlig Færøerne, til Landets øvrige Amter.

Forbindelsen mellem Færøerne og den øvrige Del af Landet er ogsaa i den senere Tid blevet hindret og indskrænket ved, at man ikke kan faa Pakkepost nede fra, samt ved, at der nægtes de sædvanlige Postskibe og andre Skibe, der ønsker Fritagelse for Visitation i engelsk Havn, Tilladelse til at medføre ogsaa Brevpost mellem Færøerne og København, ligesom der af England er indført betydelige Hindringer for Passagerfarten. Disse Hindringer for Post- og Passagerbefordring synes imidlertid ikke at være paakrævede af Hensyn til Englands Interesser.

Det vilde endvidere være meget heldigt, at der blev givet den britiske Konsul paa Færøerne en mere vidtgaaende Bemyndigelse til paa egen Haand at handle paa sin Regerings Vegne end hidtil, f. Eks. til i de enkelte Tilfælde at meddele Sejltilladelser, eller til i alt Fald at udvirke saadanne uden først at være

*) Udeladen her.

forespurgt af sin Regering og til at give Tilladelse til, at Skibe, som anløber Øerne, og som har faaet Sejltilladelse, her erholder smaa Kvanta af engelske Kul.

Med Hensyn til den Blokade af England, som Tyskland har iværksat, da er den selvfølgelig af den mest indgribende Betydning for os, bl. a. fordi den vanskeliggør vor Forretningsforbindelse med England i overordentlig høj Grad, men Udvalget anser det for aldeles ørkesløst at komme dybere ind paa den Sag. Man skal kun omtale to særskilte Punkter, med Hensyn til hvilke det ikke paa Forhaand kan forudsættes at være helt haabløst at søge en Ændring tilvejebragt.

Blokaden har medført, at den for Øerne saa betydningsfulde Fangst af Storhvaler har maattet indstilles. Denne Fangst er ikke blot af Vigtighed ved den Fortjeneste, som den giver sine Udøvere, men særlig ved, at den har tilvejebragt et for Befolkningen som Helhed meget vigtigt Næringsmiddel, Hvalkød. Heraf blev f. Eks. i Fjor solgt fra Hvalstationerne til hjemligt Forbrug 600,000 kg, medens Folk intet faar i Aar, fordi Fangsten helt er standset, da den nødvendigvis for en Del maatte drives inde i »Farezonen«, hvis den skulde betale sig.

Endvidere har Blokaden medført, at Færingerne er blevet afskaaret fra det for dem vigtige Fiskeri paa den store Fiskebanke, sydvest for Øerne (Færø-Banken) samt syd for Klippen Munken ved Suderø. Begge disse Fiskepladser ligger i Nærheden af Øerne og ved Grænsen af Blokadezonen.

Muligvis kunde der ved en Henvendelse til den tyske Regering opnaas Lempelser, som bevirkede, at Færingerne kunde drive Hvalfangst og Fiskeri indenfor et begrænset Omraade af Farezonen, eventuelt paa Betingelse af, at paagældende Produkter ikke blev udførte til nogen af Tysklands Modstandere. Ved en Indskrænkning af Farezonen kunde et for os endnu gunstigere Resultat i samme Retning tilvejebringes.

Efter at Blokaden var blevet forkyndt i Aar, drev flere af de færøske Fiskerskibe Fiskeri paa Færø-Banken og syd for Munken i Tiltro til, at man fra tysk Side i ethvert Fald ikke vilde gøre nogen rigoristisk Opfattelse gældende af Blokadereglerne, men i paakommende Tilfælde først vilde advare de enkelte Fiskefartøjer, som kom ind i Farezonen, i Stedet for straks at sænke disse og derved ødelægge betydelige Værdier og sætte Menneskeliv i stor Fare. Forhaabningerne herom blev imidlertid skuffede, idet tyske Undervandsbaade i Slutningen af Maj d. A. uden andet Varsel end det, der laa i selve Blokadeerklæringen, sænkede 8 færøske Fiskerskibe paa Færø-Banken og 1 ved Munken. Tabene herved for Rederier og Fiskere var betydelige. Heldigvis gik intet Menneskeliv tabt. Blandt disse Tilfælde skal særlig fremhæves Sænkningen af Dæksbaad »Isabella Innes«, idet denne formentlig foregik uden for Farezonen og indenfor det danske Søterritorium, og Tabet kun ramte ubemidlede Personer, hvorhos Angrebet var rettet imod et lille Fartøj. — Selv om den tyske Regering ikke vil erkende den Opfattelse, som vi anser for den rigtige, nemlig at Sænkningerne var ulovlige, er det dog muligt, at den af Billighedshensyn vil gaa ind paa at yde en moderat Erstatning.

Man anser det endelig for formaalstjenligt, at Lagtinget i Sammenhæng med foranførte paakalder Regeringens Bistand til Tilvejebringelse af Skibsrum (Tonnage) til Vareførsel mellem Amerika og Færøerne. Krigen har medført, at man ikke længere kan faa alle Varer, som Færøerne trænger til, fra de samme Lande som hidtil, (Danmark, Sverige, Norge, England, Spanien, Portugal og Italien), men maa søge iværksat en Indførsel fra Amerika til Færøerne, særlig af Petroleum og Kolonialvarer. Hvorledes en Transport af Varer fra Amerika bedst kan iværksættes, vil det være vanskeligt for nærværende Udvalg eller Lagtinget at afgøre paa Forhaand, idet dette i høj Grad maa rette sig efter Forhold, som vi ikke kende tilstrækkeligt, eller bero paa Fremtiden. Udvalget skal dog berøre forskellige Muligheder: Færøerne kunde købe eller leje for længere Tid et stort Motorskib eller leje for enkelte Ture et til Amerikafart passende Dampskib, f. Eks. Det forenede Dampskibsselskabs »Island«, der for Tiden benyttes af Islands Regering til Amerikafart. Man kunde ogsaa faa Varer hertil med de Skibe, som fører Varer fra Amerika til Island, saaledes at Skibene sejlede videre med dem fra Island til Færøerne, medens Omladning paa Island eller

midlertidig Oplægning der af amerikanske Varer til Færøerne synes uhensigtsmæssig. Endelig kunde man — og dette er mulig den bedste Plan — lade Dampskibe, som sejler mellem Danmark og Amerika, anløbe Færøerne vest over med Varer nede fra Danmark og paa Tilbageturen med Varer fra Amerika.

I Henhold til foranførte tillader Udvalget sig at foreslaa Lagtinget at vedtage følgende Udtalelser til Regeringen:

Paa Grund af den ekstraordinære og for Færøernes Befolkning alvorlige Situation, der er indtraadt i den senere Tid ved Foranstaltninger fra visse krigsførende Magter, ønsker Lagtinget i Tilslutning til forskellige Henvendelser paa Tingets Vegne til Regeringen fra det af Tinget overensstemmende med Lagtingslovens Paragraf 13 nedsatte Vareforsyningsudvalg, at anmode Regeringen om, i det Omfang, som den maatte anse for tjenligt, at tage de fornødne Skridt, navnlig ved Forestillinger hos vedkommende fremmede Regeringer.

Overensstemmende hermed, og idet man tillader sig at henvise til Motiveringen i vedkommende Udvalgsbetænkning, skal Tinget anmode Regeringen om:

1. At søge Hindringerne for Tilførselen af Salt til Øerne fjernede.
2. At skaffe Tilladelse til, at Petroleum kan udføres fra Amerika til Færøerne.
3. At søge udvirket en Ordning, hvorved der gives fuld og lige Adgang for alle Forretningsfolk paa Øerne til at drive deres Virksomhed, ogsaa de, der for Tiden paa Grund af Englands Stilling er hindrede heri.
4. At søge udvirket, at der kan sendes færøske Produkter fra Færøerne ned til Danmark.
5. At søge udvirket, at de forhaandenværende Hindringer for Befordring af Post og Passagerer mellem Færøerne og København blive fjærnede.
6. At søge udvirket, at der paa Færøerne kan drives Storhvalfangst til Forsyning af Befolkningen med Hvalkød, enten derved, at Farezonen bliver indskrænket, eller ogsaa ved, at der gives Tilladelse for færøske Hvalfangere til at drive Fangst indenfor Farezonen.
7. At søge udvirket, at Færingerne ved lignende Foranstaltninger, som de i Punkt 6 nævnte, kan blive sat i Stand til at drive Fiskeri paa Færø-Banken og syd for Munken.
8. At søge udvirket, at der ydes Erstatning fra Tyskland for de Tab, som Færinger har lidt ved den af Undervandsbaade i Maj d. A. foretagne Sænkning af flere færøske Fiskerskibe.
9. At søge Grænsen for Farezonen syd for Færøerne bestemt fastslaaet saaledes, at Tysklands Regering erkender, at Afstanden fra Færøernes sydligste Punkt til Farezonen skal beregnes fra Munken.
10. Endvidere tillader Lagtinget sig at paakalde Regeringens Bistand til Tilvejebringelse af Tonnage til Vareførsel mellem Amerika og Færøerne.

---

23. Møde.

Torsdagen den 23. August, Formiddag Kl. 9, samledes Lagtinget.

Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Provsten, J. H. Poulsen, Egholm og Konoy.

Efter at det offentlige Møde var hævet, foretoges i lukket Møde:

2. Behandling af Nr. 72, 2. Betænkning fra Vareudvalget ang. Henvendelse fra Lagtinget til Regeringen.

Behandlingen udsattes til et følgende Møde.

---

24. Møde.

Fredagen den 24. August, Formiddag Kl. 9, samledes Lagtinget.
Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Evensen, Dam og Konoy efter forud anmeldt Forfald.

Formanden fremlagde:

Nr. 72. Skrivelse fra Jordehvalsejere i Midvaag.*)

Efter at det offentlige Møde var hævet, drøftedes efter Henstilling fra Vareudvalget i lukket Møde Kommunernes Benyttelse af Dyrtidsloven. Efter Forslag af Effersøe vedtoges enstemmig med 14 Stemmer gennem Amtet at rette en Henvendelse til Kommunerne om i størst mulig Udstrækning at gøre Brug af Dyrtidsloven (Nr. 72, 3.).

---

25. Møde.

Lørdagen den 25. August, Formiddag Kl. 9, samledes Lagtinget.
Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Dam, Evensen, Konoy og J. H. Poulsen efter forud anmeldt Forfald.

I lukket Møde vedtoges, efter Forslag af Vareudvalget, enstemmig med 14 Stemmer at give de kommunale Styrelser Lov til udover det normale Antal Brødkort at uddele yderligere indtil 10 pCt. til Personer eller Familier, som efter Styrelsens Skøn særlig trænger dertil.

Endvidere vedtoges efter Forslag af R. Rasmussen enstemmig med 12 Stemmer, at det af Lagtinget nedsatte Vareudvalg forhandler med Købmandsforeningen om Overtagelse af Vareforsyningen og eventuelt andre Spørgsmaal.

Endelig vedtoges enstemmig med 18 Stemmer et af Vareudvalget stillet Forslag til Skrivelse til Købmændene og de kommunale Styrelser angaaende Fordeling af Kornvarer.

---

26. Møde.

Mandagen den 27. August, Formiddag Kl. 9, samledes Lagtinget.
Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Evensen, Dam, J. H. Poulsen og Winther efter forud anmeldt Forfald.

*) Udelades her.

Formanden fremlagde:

Regnskab for Færø Amtskommunes Vareforsyning*).

Skrivelse fra Lagtingsmand Patursson af 20. August d. A. ang. Regnskab vedr. Vareforsyningen*).

---

27. Møde.

Tirsdagen den 28. August, Formiddag Kl. 9, samledes Lagtinget.

Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Evensen og J. Poulsen efter forud anmeldt Forfald samt Dam.

Efter Dagsordenen foretoges:

1. Behandling af Sag Nr. 72. Ekspropriation af Jordehval.

Tingets Samtykke til Behandling af Sagen betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

R. Niclasen foreslog Sagen henvist til Vareudvalget.

Forslaget betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

---

28. Møde.

Onsdagen den 29. August, Formiddag Kl. 9, samledes Lagtinget.

Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Evensen og Samuelsen.

Efter at det offentlige Møde var hævet, foretoges i lukket Møde:

Fortsat 2. Behandling af Nr. 72, 2. Betænkning fra Vareudvalget ang. Henvendelse fra Lagtinget til Regeringen.

Et af Patursson stillet Ændringsforslag med Forslag til Beslutning, saalydende:

Side 1 i Betænkningen.

Efter Ordet »Magter« Linie 4 udgaar Resten af første Stykke.

Efter Ordet »vel« i andet Stykke Linie 1 udgaar Ordene til »at Regeringen . . . .«.

Side 2.

I Linje 8 udgaar Ordene »og . . . . . ødelæggende«.

Ordene i Linie 11 mellem »begrænset« og »Indførselen« udgaar.

Mellem Ordene »Forholdene« og »været« i andet Stykke indskydes »til 1. Februar d. A.«.

I samme Stykke udgaar Sætningen »og . . . . opretholdes«.

I tredie Stykke anden Linie udgaar Ordene »overfor England«. Samme Stykkes sidste Punktum udgaar.

I fjerde Stykkes anden Linie udgaar Ordet »ned«.

*) Udelades her.

Side 3.

I 3. Linie udgaar Ordet »denne«, og der indskydes i Stedet for »de udførte Varer«. I samme Linie udgaar Ordet »Ned«, og »til« rettes »Til«. I samme Stykkes næstsidste Linie udgaar Ordet »ned«.

Side 4.

I andet Stykkes anden Linie udgaar Ordet »ned«.
I tredie Stykkes sidste Linie udgaar Ordene »og . . . . alvorligt«.
I fjerde Stykke udgaar Ordene efter »Portugal« og til »Imidlertid«.

Side 5.

Begyndelsen af andet Stykke til Ordet »der«, der forandres til »Der er«, udgaar. I samme Stykke udgaar Ordene efter »Petroleum« i Linie 5 til »dette«, og der indskydes i Stedet for »som Følge af udenrigspolitiske Hindringer, ja selv Overførelse fra Island af et mindre Gome tilhørende Parti Petroleum har ikke været mulig«. Stykkets næstsidste Punktum udgaar. Efter Stykkets sidste Punktum tilføjes »og paa anden Maade«, og Ordet »den« i sidste Punktum forandres til »Petroleum«.

Begyndelsen af 3. Stykke til Ordet »Beholdningen« udgaar. I samme Stykkes næstsidste Punktum udgaar Ordene »og . . . . Belysning«.

Side 6.

I første Stykke indskydes mellem Ordene »blive« og »ufuldstændig« Ordet »meget«.

I andet Stykke indskydes mellem »og« og »Befolkningen« »trues alvorligt ligesom«.

Tredie Stykke udgaar.

Fjerde og femte Stykke udgaar, og i Stedet for sættes:

»Siden Sommeren 1916 har man fra engelsk Side efterhaanden stillet som Betingelse for de enkelte Købmænd og Skibsredere, at de for at faa Varer fra England skulde hos den engelske Konsul i Thorshavn underskrive Deklarationer om kun at eksportere Fisk til England, Spanien, Portugal, Italien og Amerika. Købmænd og Skibsredere underskrev ganske naturligt først, naar de var nødt dertil. Omkring 1. Januar d. A. meddeltes der imidlertid pludselig fra det engelske Konsulat, at de Købmænd og Redere, som hidtil ikke havde underskrevet, kun undtagelsesvis kunde faa Tilladelse til at underskrive, og det viste sig, at de, som havde eksporteret, om end kun en Brøkdel af deres Fisk, til Danmark og Norge, ikke kunde faa Tilladelsen. Denne pludselig ændrede Ordning har medført, at 17 af vore Købmænd og Skibsredere, hvoriblandt nogle af vore største Eksportører, har haft betydelige Vanskeligheder at kæmpe med og staar overfor eventuelt helt at maatte standse deres Forretning, hvilket vil betyde et meget stort Tab for vort Næringsliv«.

Side 7.

I andet Stykkes første Linie udgaar Ordet »ned«.

I tredie Stykkes første Linie udgaar Ordene »den . . . . Landet«, og der indsættes i Stedet »Danmark«. I samme Stykkes anden og tredie Linie udgaar Ordene »at . . . . ved«. I tredie Linie indskydes mellem Ordene »at« og »nægtedes« Ordet »der«. I samme Stykkes femte Linie udgaar Ordet »ogsaa«, og mellem Ordene »Brevpost« og »mellem« indskydes »og Pakkepost«. I sjette Linie rettes Ordet »København« til »Danmark«.

Mellem tredie og fjerde Stykke indskydes: »medens Forholdet nu er ordnet saaledes, at der fra Danmark til Færøerne kan føres Varer, naar disse blot ikke har Oprindelse fra et Land, som er i Krig med England og dets allierede, alt forudsat, at Afsender og Modtager ikke er paa den engelske Sorteliste, kan

man slet ikke føre Varer fra Island til Færøerne og omvendt uden i hvert enkelt Tilfælde at søge en Ordning med vedkommende fremmede Magter. Da Afstanden mellem den nævnte Del af Riget, Island og Færøerne, er forholdsvis kort og langt kortere end mellem Danmark og Færøerne, da maa en Kontrol med en Forbindelse mellem Færøerne og Island være meget let, og da Udførsel fra Færøerne af indførte Varer ikke finder Sted, skal man tillade sig at anmode Regeringen om at søge tilvejebragt hos de paagældende fremmede Magter, England og Amerika, en lignende Ordning med Hensyn til Varetransport mellem Færøerne og Island som mellem Danmark og Færøerne, dog saaledes udvidet, at Varer foruden at kunne overføres fra Island til Færøerne ogsaa kan transporteres den omvendte Vej.

Efter Ordet »f. Eks.« i fjerde Stykkes fjerde Linie udgaar Slutningen af Stykket, og der indsættes i Stedet for: »til at modtage Henvendelser om Sejltilladelse mellem Færøerne og henholdsvis Spanien, Island og Amerika«.

Side 8.

Tredie Stykkes sidste Punktum udgaar.
I fjerde Stykke udgaar Stykkets Slutning efter Ordet »Farezonen«.

Side 9.

I første Stykkes første Linie rettes Tallet »8« til »7«.
Andet Stykkes første Punktum til »Krigen« udgaar. I samme Stykke udgaar Stykkets Slutning fra Ordet »Kolonialvarer« og til Enden.

Side 10.

Foran andet Stykke indskydes:
»Lagtinget har i indeværende Samling haft to handelskyndige Udsendinge i Reykjavik for at undersøge Mulighederne for et Handelssamarbejde mellem Færøerne og Island. Der er Udsigt til, at Island af den Tonnage, som det raader over, vil kunne og er villigt til at overlade os en Del til Fragtfart paa Amerika. Derom forhandles der med Island, og om Udfaldet af Forhandlingerne vil man holde Regeringen underrettet. I Tilfælde af, at man ikke kan opnaa tilfredsstillende Resultat, vil man tillade sig at paakalde Regeringens Bistand til Tilvejebringelse af Skibsrum til Vareførsel mellem Amerika og Færøerne, enten ved, at man lejer et enkelt Skib eller formaar Dampskibe, som fra Danmark sejler paa Amerika, til at anløbe Færøerne.

Fra Danmark er der adskillige Gange udsendt til de krigsførende Lande Handelsdelegationer. Lagtinget anser det for heldigt og hensigtsmæssigt, om der, eventuelt sammen med en saadan Delegation, kunde udsendes en i færøske Forhold kyndig Mand til London for at samarbejde med den danske Gesandt til Fremme af vigtige færøske Spørgsmaal«.

I andet Stykkes anden Linie udgaar Ordene »vedtaget . . . . Regeringen«, og der tilføjes: »anmode Regeringen om«.
Stykkerne 3 og 4 udgaar.

Indstillingspunkt 1 udgaar, og der indsættes som nyt Indstillingspunkt 1:

»at søge opnaaet en Overenskomst med England om Sejlads med Salt fra Spanien og Portugal til Færøerne uden Visitation i Havn i Storbritannien eller Irland«.

Indstillingspunkt 3 udgaar, og der indsættes som nyt Indstillingspunkt 3:

»at søge udvirket en Ordning, hvorefter det tillades alle Købmænd og Skibsredere paa Færøerne hos den engelske Konsul i Thorshavn at underskrive de sædvanlige Deklarationer om Eksport af deres Produkter«.

I Indstillingspunkt 4 udgaar Ordet »ned«.

Som nyt Indstillingspunkt 6 indsættes:

»at søge opnaaet en Overenskomst med paagældende Magter om, at Varer, som ikke bar deres Oprindelse fra et Land, som er i Krig med England eller dets allierede, frit skal kunne føres fra Island til Færøerne og omvendt«.

Som nyt Indstillingspunkt 7 indsættes:

»at udsende en i færøske Forhold kyndig Mand til London for at samarbejde med den danske Gesandt til Fremme af vigtige færøske Spørgsmaal«.

Udvalgets Indstillingspunkt 6 forandres til Punkt 8. I Punktets første Linie forandres Ordet »paa« til »fra«. I anden og tredie Linie udgaar Ordene »enten . . . . ogsaa«.

Indstillingspunkt 7 forandres til Punkt 8. I Punktets første og anden Linie udgaa Ordene »ved . . . . nævnte«.

Indstillingspunkt 8 forandres til Indstillingspunkt 10.

Indstillingspunkt 9 forandres til 11.

Indstillingspunkt 10 udgaar,

henvistes til Vareudvalget, hvorefter Sagen overgik til 3. Behandling.

---

29. Møde.

Torsdagen den 30. August, Formiddag Kl. 9, samledes Lagtinget.

Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Evensen og J. Poulsen efter forud anmeldt Forfald.

Formanden fremlagde:

Nr. 72, 4. Udvalgsbetænkning fra Vareudvalget ang. Beretning fra Lagtingets Udsendinge i Island, saalydende:

Udvalget har faaet tilstillet hoslagte Beretning fra Købmændene S. P. Petersen i Fuglefjord og Jens Evensen i Thorshavn angaaende deres Rejse til Reykjavik som Lagtingets Udsendinge. Man vedlægger foruden Beretning og Bilag Kopi af en Skrivelse fra Vareudvalget til de nævnte Herrer, hvilken Skrivelse har dannet Grundlaget for de paa Island foretagne Undersøgelser.*)

Udvalget bemærker, at den ommeldte Beretning i 8 Eksemplarer er omdelt i Lagtinget og forudsættes saaledes Medlemmerne bekendt. Endvidere skal man minde om, at Udsendingene Dagen efter deres Hjemkomst til Thorshavn har afgivet mundtlig Beretning til det samlede Lagting.

Udvalget skønner, at den ommeldte Rejse, som paa Grund af Omstændighederne kun kom til at strække sig over et meget kort Tidsrum, har været af megen Interesse, for saa vidt der er indsamlet en Mængde Oplysninger, dels fra Regeringsmyndigheder i Reykjavik, dels fra fremragende Forretningsfolk sammesteds. — For de modtagne Oplysninger skylder man alle vedkommende Tak.

Uden at komme nærmere ind paa alle de Spørgsmaal, som Beretningen berører, skal Udvalget udtale, at de indsamlede Oplysninger, der dog til Dels er

*) Udelades her.

og maa være skønsmæssige, har væsentlig Betydning for saavel Lagtinget i dets Helhed som for nærværende Udvalg, der under Lagtingssamlingen særlig er beskæftiget med Vareforsyningsspørgsmaalet, ligesom ogsaa for det Udvalg, Lagtinget ved Samlingens Slutning eventuelt nedsætter til Fortsættelse af Vareforsyningsvirksomheden. I denne Forbindelse skal man dog bemærke, at man selvfølgelig ikke er blind for, at en Situation som den, Verdenskrigen har skabt, kan forandre sig fra Dag til Dag, saa at Oplysninger, der har Interesse i Øjeblikket, ingenlunde kan forudsættes at have blivende Værdi.

Man skal særlig paapege, at Beretningen viser:

1. *At* det for Tiden ikke tilraades at købe Varer i Amerika til midlertidig Oplægning paa Island. Derimod synes der at være Udsigt til at faa Rum i de Skibe, som nu for islandsk Regning sejler mellem Amerika og Reykjavik, saaledes at Varerne føres i disse Skibe til Færøerne uden at oplægges paa Island.
2. *At* det Firma, Johnson & Kaaber, som Vareforsyningsudvalget har benyttet ved Vareindkøb i Amerika, anbefales fra alle Sider og anvendes af Islands Regering som Kommissionærer ved Varekøb i Amerika.
3. *At* den islandske Regering ikke udsælger de Varer, den indfører, fra Detailsalg.
4. *At* der er Mulighed for at faa Lammekød til Købs paa Island, for saa vidt den engelske Regering fremtidig som hidtil giver Udførselstilladelse.
5. *At* der ikke findes Maksimalpris paa Island for indførte Varer.
6. *At* der ikke er Udsigt til at købe amerikanske Varer fra Island paa Grund af, at de er behæftede med Klausuler, der forbyder Udførsel.
7. *At* Island indfører saa at sige al Slags Varer fra Amerika, bortset fra Korn og Rugmel.
8. *At* Spørgsmaalet om Petroleumsforsyningen lettest ordnes gennem »Det danske Petroleums-Aktieselskab«.

Iøvrigt skal Udvalget henvise til Beretningen. Hvert enkelt af de i denne berørte Spørgsmaal vil paa ethvert Tidspunkt kunne optages til Behandling i Lagtinget eller Udvalget, for saa vidt man skønner, at det er nødvendigt. Man kan derfor indskrænke sig til disse Bemærkninger og til nedenstaaende Forslag om at tage Beretningen til Efterretning.

Forslag.

Den omhandlede Beretning fra Lagtingets Udsendinge til Reykjavik tages til Efterretning for Lagtinget og det til enhver Tid staaende Vareforsyningsudvalg.

---

19. Møde.

Fredagen den 31. August, Formiddag Kl. 9, samledes Lagtinget.

Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Dahl efter forud anmeldt Forfald.

Efter Dagsordenen foretoges:

Endelig Behandling af Nr. 72, 4. Betænkning fra Vareudvalget ang. Lagtingets Udsendinge til Island.

Patursson, Mortensen, Konoy og R. Rasmussen fremsatte Forslag om, at Sagen skulde behandles for lukkede Døre.

Efter at Formanden havde anmodet Tilhørerne om at fjerne sig, sattes Forslaget under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0, hvorefter Forhandlingerne foregik for lukkede Døre.

Formanden fremlagde:

Forslag til Beslutning i nærværende Sag fra R. Rasmussen, Konoy, Mortensen og J. H. Poulsen.

Lagtinget beslutter, at baade Beretningen fra Udsendingene til Island, D'hrr. S. P. Petersen og Jens Evensen, og Vareudvalgets Betænkning over samme indtil videre betragtes som værende af fortrolig Natur og kun staaende til Disposition for Lagtinget og det til enhver Tid værende Vareforsyningsudvalg.

Sagen overgik til 3. Behandling.

Formanden fremlagde:

Nr. 72, 1. Udvalgsbetænkning ang. Klage fra Jordehvalsejere i Midvaag, saalydende:

Udvalget kan ikke erkende, at Bekendtgørelsen af 3. Maj 1917 indeholder noget lovstridigt, og man vil ikke foreslaa, at de nugældende Regler om Grindedeling, jfr. Amtets Bekendtgørelse af 17. August d. A., bliver ophævede. Derimod vil man foreslaa, at der aabnes de interesserede Adgang til at faa en Omvurdering.

Udvalget foreslaar til Lagtingets Vedtagelse:

1. Lagtinget finder ikke Anledning til at ophæve de bestaaende Regler for Grindedeling.
2. Lagtinget tilraader Amtmanden at udstede et Tillæg til Bekendtgørelsen af 17. August 1917 om Ændring i Grindereglementet overensstemmende med nedenanførte Forslag.
3. Lagtinget giver Andragerne Underretning om foranstaaende med Tilføjende:

Da Andragendet ikke indeholder noget om at skaffe Jordehvalsejerne en yderligere Erstatning af Billighedshensyn, har Tinget ikke kunnet tage Stilling til dette Spørgsmaal.

Forslag
til
Bekendtgørelse om Tillæg til Færø Amts Bekendtgørelse af 17. August d. A. om midlertidig Ændring i Grindereglementet.

Til § 3 i Færø Amts Bekendtgørelse af 17. August d. A. om midlertidig Ændring i Grindereglementet af 14. Juni 1909 føjes:

Finder nogen af de interesserede sig brøstholden ved Vurderingsforretningen, har de senest inden 2 Døgn fra dens Afholdelse for Sysselmanden at forlange en Omvurderingsforretning afholdt ved 4 af Retten dertil udmeldte Mænd, eventuelt en Opmand. Dersom de, der har begæret Overvurderingsforretningen afholdt, helt eller delvis faar Medhold ved denne,

afholdes Omkostningerne af Færø Amts økonomisko Fond, i modsat Fald bæres af Rekvirenten, der i Forvejen maa deponere et af Sysselmanden bestemt Beløb.

Fredagen den 31. August, Eftermiddag Kl. 3, samledes Tinget til i et lukket Møde at foretage 3. Behandling af Sag Nr. 72, 2. Forslag fra Vareudvalget til en Henvendelse til Regeringen.

Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Dahl efter forud anmeldt Forfald, samt Matras.

Efter at de enkelte Punkter i Udvalgets Forslag og Ændringsforslag var vedtagne uden Afstemning, sattes det samlede Forslag saaledes ændret under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald:

Ja stemte: J. Poulsen, Winther, Provsten, Mortensen, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Christiansen, Samuelsen, Djurhuus, R. Niclasen, Egholm, Dam, Nolsøe, Efterseø, Konoy og Formanden.

Fraværende: Matras og Dahl.

og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 19 Stemmer.

---

31. Møde.

Lørdagen den 1. September, Formiddag Kl. 9, samledes Lagtinget.

Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Dam og Matras efter forud anmeldt Forfald.

Efter det offentlige Mødes Slutning foretoges i lukket Møde:

Oplæsning og Vedtagelse af Indstilling i Sag Nr. 72, 2. Forslag fra Vareudvalget til en Henvendelse til Regeringen.

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 1. September 1917.

Til

Justitsministeriet.

I indeværende Lagtingssamling er der blevet rejst Spørgsmaal om en Henvendelse fra Lagtinget til Regeringen paa Grund af de Vanskeligheder, som Krigssituationen har medført for Færøernes Befolkning, navnlig for vor Indførsel og Udførsel.

Sagen er blevet behandlet i et Udvalg, som har afgivet den hermed følgende Betænkning tilligemed 1 Bilag.

Ved Sagens 2. Behandling i Tinget fremkom det medfølgende Ændringsforslag og det ligeledes medfølgende Forslag til Beslutning fra et Medlem (J. Patursson).

Til 3. Behandling fremsatte Udvalget hoslagte motiverede Ændringsforslag.

Ved denne Behandling blev Udvalgets oprindelige Forslag tilligemed de af Udvalget foreslaaede Ændringer vedtaget enstemmig med 19 Stemmer.

Den af Tinget vedtagne Udtalelse er herefter saalydende:

Paa Grund af den ekstraordinære og for Færøernes Befolkning alvorlige Situation, der er indtraadt i den senere Tid ved Foranstaltninger fra visse krigsførende Magter, ønsker Lagtinget i Tilslutning til forskellige Henvendelser paa Tingets Vegne til Regeringen fra det af Tinget overensstemmende med Lagtingslovens § 13 nedsatte Vareforsyningsudvalg at anmode Regeringen om i det Omfang, som den maatte anse for tjenligt, at tage de fornødne Skridt, navnlig ved Forestillinger hos vedkommende fremmede Regeringer.

Overensstemmende hermed, og idet man tillader sig at henvise til Motiveringen i vedkommende Udvalgsbetænkning, skal Tinget anmode Regeringen om:

1. At søge Hindringerne for Tilførselen af Salt til Øerne fjernede.
2. At skaffe Tilladelse til, at Petroleum kan udføres fra Amerika til Færøerne.
3. At søge udvirket en Ordning, hvorved der gives fuld og lige Adgang for alle Forretningsfolk paa Øerne til at drive deres Virksomhed, ogsaa de, der for Tiden paa Grund af Englands Stilling er hindrede heri.
4. At søge udvirket, at der kan sendes færøske Produkter fra Færøerne ned til Danmark.
5. At søge udvirket, at de forhaandenværende Hindringer for Befordring af Post og Passagerer mellem Færøerne og København blive fjernede.

   Man tillader sig at fremhæve det højst beklagelige Forhold, at Foranstaltninger fra de krigsførende Magter nu helt har afskaaret Postforbindelsen — bortset fra Befordringen af Regeringspost — mellem Færøerne og de øvrige Landsdele.
6. At søge udvirket en hurtigere og nemmere Forretningsgang indført ved Forhandlinger om Sejltilladelse fra den britiske Regering og lignende.
7. At søge udvirket ved Forhandling med den britiske Regering en lettere Adgang til at føre Varer fra Island til Færøerne og omvendt.
8. At søge udvirket, at der fra Færøerne kan drives Storhvalfangst til Forsyning af Befolkningen med Hvalkød, enten derved at Farezonen bliver indskrænket, eller ogsaa ved, at der gives Tilladelse for færøske Hvalfangere til at drive Fangst indenfor Farezonen.
9. At søge udvirket, at Færingerne ved lignende Foranstaltninger som de i Punkt 8 nævnte kan blive satte i Stand til at drive Fiskeri paa Færøbanken og syd for Munken.
10. At søge udvirket, at der ydes Erstatning fra Tyskland for de Tab, som Færinger har lidt ved den af Undervandsbaade i Maj d. A. foretagne Sænkning af flere færøske Fiskerskibe.
11. At søge Grænsen for Farezonen syd for Færøerne bestemt fastslaaet saaledes, at Tysklands Regering erkender, at Afstanden fra Færøernes sydligste Punkt til Farezonen skal beregnes fra Munken.
12. Endvidere tillader Lagtinget sig at paakalde Regeringens Bistand til Tilvejebringelse af Tonnage til Vareførsel mellem Amerika og Færøerne.

Svenning Rytter. *Oliver Effersøe.*

Joen Poulsen.

33. Møde.

Tirsdagen den 4. September, Formiddag Kl. 9, samledes Lagtinget.

Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Provsten efter forud anmeldt Forfald.

Formanden fremlagde:

Nr. 72, 5. Betænkning samt Forslag til Bekendtgørelse om Hegn og Markfred, saalydende:

Spørgsmaalet om Tilvejebringelse af Bestemmelser angaaende Hegn og Markfred er blevet rejst indenfor Udvalget, og man er enig om, at der under Krigssituationen tiltrænges mere virksomme Bestemmelser herom end de nugældende. Som bekendt har hele Spørgsmaalet om Hegn og Markfred været behandlet i Landbokommissionen, og denne har affattet Udkast til en Lov om dette Spørgsmaal. Sagen er imidlertid ikke blevet fremmet i Lagtinget i Aar, og Behandlingen saavel i Lagting som hos Regeringsmyndighederne og i Rigsdagen kunde heller ikke ventes fremmede saa hurtigt, at man kunde faa den fornødne Lov i Tide.

Udvalget vil i Betragtning af foranførte foreslaa, at der rent midlertidig tilvejebringes tilstrækkelig virksomme Regler om Hegn og Markfred. Man er blevet enig om det hermed følgende Forslag til en Bekendtgørelse, som Udvalget foreslaar Tinget at anmode Amtmanden om at udstede.

* * *

Forslag
til
Bekendtgørelse om midlertidige Bestemmelser angaaende Hegn og Markfred.

I Henhold til § 1 i midlertidig Lov af 7. August 1914 samt i Henhold til den Amtet af Justitsministeriet givne Bemyndigelse fastsættes herved følgende indtil videre gældende Bestemmelser om Hegn og Markfred.

§ 1.

Hegn om Indmarken (herunder Laager i Hegnet), som efter gældende Bestemmelser skal være søjdehøjt, bør af den hegnpligtige vedligeholdes forsvarlig søjdehøjt i det Tidsrum, da Indmarken i Overensstemmelse med Lov af 23. Februar 1866 (Haugeloven) § 7 skal fredes for Faar (fra 14. Maj til 25. Oktober, for saa vidt der ikke paa vedkommende Sted er truffet anden Bestemmelse i Henhold til den nævnte Lovparagraf).

Hegn om Indmarken (herunder Laager), som kun skal være nøjdehøjt, bør af den hegnpligtige vedligeholdes forsvarlig nøjdehøjt fra 15. April til 25. Oktober. De i 1. Stykke nævnte Hegn bør ligeledes vedligeholdes forsvarlig nøjdehøje fra 15. April, indtil de skal være søjdehøje.

§ 2.

Enhver, der passerer nogen Laage i Hegnet om Indmarken, skal lukke denne forsvarligt. Det forbydes at beskadige Hegnet om Indmarken.

§ 3.

Enhver Ejer af noget Faar, Hornkvæg, Hest eller Gaas, som i det i § 1, 1. Stykke, nævnte Tidsrum trænger fra Haugen ind i Indmarken, er pligtig til straks at bringe det paagældende Husdyr ud igen i Haugen eller at tøjre det eller holde det aflukket paa sit Enemærke paa forsvarlig Maade.

Ejere kunne frigøre sig for foranførte Forpligtelse ved at udpege en eller flere Personer, som paatage sig at udføre, hvad der efter 1. Stykke paahviler dem.

Reglerne i 1. og 2. Stykke gælder med Hensyn til Hornkvæg eller Heste, der trænger ind over Hegn, medens dette skal være nøjdehøjt.

Hvor Agting er indført, paahviler foranførte Pligt Agtingsmændene med Hensyn til Faar.

§ 4.

Uvante Husdyr, som trænger ind i Indmarken paa en Aarstid, da de kun maa holdes i Udmarken, skal af Ejeren enten slagtes, helt bortbringes eller forsynes med en Indretning (Klep eller lignende), der hindrer dem i at trænge over Hegn.

§ 5.

Enhver Ejer af Kreaturer, som holdes i Indmarken i det i § 1, 1. Stykke, nævnte Tidsrum, skal sørge for, at Kreaturerne til enhver Tid er forsvarlig tøjrede eller aflukkede paa hans Enemærke, og han er ansvarlig herfor. Gæs, som holdes i Indmarken, skal vogtes forsvarlig af Ejeren fra 15. April til 20. Maj, for at forebygge, at de gør Skade paa fremmed Jord. Efter denne Tid gælder for Gæs de samme Regler, som er ommeldte i denne Paragraf med Hensyn til Kreaturer.

§ 6.

Enhver er pligtig at holde Høns og Ænder paa sin egen Grund. Kommer Fjerkræ ind paa anden Mands Jord paa en Aarstid, hvor det kan gøre Skade, er paagældende berettiget til at optage det og tilbageholde det, indtil der er ydet ham en passende Godtgørelse for lidt Skade og den ved Optagelsen forbundne Ulejlighed. Har Optagelsen af det skadegørende Fjerkræ ikke været mulig, vil der ikke fra det offentliges Side blive gjort Ansvar gældende mod den Jordejer eller Jordbesidder, der for at holde Fjerkræ borte fra sin Jord griber til andre Midler, forudsat at Mennesker eller andre Dyr end det skadegørende Fjerkræ ikke derved udsættes for Fare.

§ 7.

Overtrædelse af nærværende Bekendtgørelse straffes efter Lov af 16. November 1914 (Bøde fra 5 Kr. til 10,000 Kr. eller Fængsel, jfr. almindelig Straffelovs § 25.).

Sager om Overtrædelse af Bekendtgørelsen behandles, for saa vidt de kun angaa Ikendelse af Bøder, ved Sysselets Politiret, og ellers ved Sorenskriveriets Politiret.

§ 8.

Amtets Bekendtgørelse om Fjerkræhold af 16. April 1917 ophæves.

36. Møde.

Onsdagen den 5. September, Eftermiddag Kl. 1, samledes Lagtinget.
Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Provsten og Mortensen efter forud anmeldt Forfald.

Efter Dagsordenen foreloges:

2. Behandling af Nr. 72, 1. Erstatning for Jordehval.

R. Niclasen tog sit Ændringsforslag tilbage.
Samuelsen genoptog Ændringsforslaget.
Samuelsen tog Ændringsforslaget tilbage.
J. H. Poulsen genoptog Ændringsforslaget.
Sagen overgik til 3. Behandling.

Formanden fremlagde:

ad Nr. 72, 5. Ændringsforslag fra Dam til Udvalgets Forslag ang. Bekendtgørelse om Hegn og Markfred, saalydende:

Som ny Paragraf indskydes efter § 2:

Det skal være forbudt uden Nødvendighed eller uden Hjemmel at gaa over anden Mands Indmark i Tidsrummet fra den 15. April til den 25. Oktober. Forbudet vedrører dog ikke Færdsel over Jord, hvis Afgrøde er høstet.
For Færdsel over anden Mands Grund paa anden Aarstid gælder Lovgivningens almindelige Bestemmelser.

2. Behandling af Nr. 72, 5. Hegn og Markfred.

Sagen overgik til 3. Behandling.

Formanden fremlagde fremdeles:

Nr. 72, 6. Udvalgsbetænkning ang. Spørgsmaal om Fastsættelse af Maksimalpriser paa færøske Varer, saalydende:

Spørgsmaalet om Indførelse af Maksimalpriser paa færøske Produkter har været drøftet i Udvalget, delvis foranlediget ved en Henvendelse fra »Havnar arbeiðsmannafelag« om forskellige Dyrtidskrav.
Udvalgat har delt sig i et Flertal og et Mindretal.
Flertallet (Djurhuus, Effersøe, Mortensen, J. H. Poulsen og J. Rasmussen) har anset det rigtigt, at man allerede paa nærværende Tidspunkt gaar til Indførelse af Maksimalpriser paa visse Varer, som produceres paa Færøerne. Man mener at maatte regne med, at Priserne paa visse færøske Produkter paa Grund af de ved Krigen skabte Forhold vil blive abnormt høje, og at det offentlige derfor bør gribe regulerende ind gennem Fastsættelse af Maksimalpriser. Man skønner det rigtigt at gøre dette allerede nu, dels fordi man anser det hensigtsmæssigt at indføre disse Foranstaltninger, inden Priserne kommer for højt op, dels fordi man mener, at dette Spørgsmaal maa afgøres af Lagtinget og ikke kan overlades til det kommende Vareudvalg.
Ved Overvejelserne om Fastsættelse af de Priser, som maatte anses passende som Maksimalpriser, har man ladet sig lede af samme Betragtninger, som man har fulgt andre Steder ved lignende Foranstaltninger, nemlig at Producenterne af Nødvendighedsartikler vel har Krav paa en rimelig og passende Fortjeneste, men at Forbrugerne paa den anden Side har Krav paa, at Producenterne ikke udnytter de af Krigen skabte Forhold ved at sælge deres Produkter til urimelige Priser.

Der har indenfor Flertallet været Enighed om, at man bør indføre Maksimalpris paa Faarekød, og man har foreslaaet som passende 95 Øre pr. kg.

Effersøe og Mortensen har ment, at man endvidere burde overveje Spørgsmaalet om at indføre Maksimalpris ogsaa paa andre Varer som andet Kød end Faarekød, Kartofler, Smør, Talg, Tran etc., men man har af forskellige Grunde indskrænket sig til at stille Forslag om Maksimalpriser paa Kartofler og andet Kød end Faarekød.

Mindretallet (Dahl, Egholm, Samuelsen og Winther) kan ikke paa nærværende Tidspunkt gaa med til Fastsættelse af Maksimalpriser paa færøske Landbrugsprodukter af indeværende Aars Høst. Der foreligger ikke for Tiden noget om, at Priserne paa disse Varer vil blive uforholdsmæssig høje. Her tænker man navnlig paa Kød og Kartofler fra dette Aars Høst. Endvidere vil efter Mindretallets Skøn en fælles Maksimalpris for alle Øerne virke meget uretfærdig til begge Sider, idet Forholdene er meget forskellige paa de forskellige Steder af Øerne. En Maksimalpris, der mulig nedsætter en Artikel som f. Eks. Kød eller Kartofler i Thorshavn, stiller sig sikkert højere end, hvad Tilfældet vil blive mange Steder paa Færøerne uden Maksimalpris. Det maa anses for sikkert, at en Maksimalpris, fastsat af Amtet paa Lagtingets Foranledning, vil komme til at virke overalt paa Færøerne som Normalpris, ogsaa under Hensyn til, at Efterspørgselen efter Kartofler og Kød sikkert er meget større end Udbudet. Desuden vil en Maksimalpris, for saa vidt den ikke helt reducerer Udbudet til et Minimum, i første Række komme de mest betalingsdygtige tilgode, og dette kan ikke anses for fotmaalstjenligt.

Hertil kommer, at Mindretallet har ubetinget Tiltro til, at den færøske Befolkning ikke vil udnytte Dyrtiden til Skade for Landet eller Landets mindre godt stillede Borgere i denne vanskelige Tid. Man nærer absolut Tro til, at den Del af Befolkningen, som nu til Efteraaret faar saa meget Udbytte af sit Landbrug, at der kan afses noget fra Husholdnigen til andre paa dette Punkt mindre velstillede Medborgere, vil afhænde Overskuddet til forholdsvis rimelige Priser. Paa dette Punkt har Mindretallet sikkert Tilslutning hos hele Lagtinget, og man foreslaar derfor, at Spørgsmaalet om Maksimalpriser paa færøske Produkter foreløbig stilles i Bero, mens Mindretalets nedenstaaende Forslag vedtages.

De enkelte Medlemmer af Udvalget forbeholder sig nærmere at motivere deres Stilling i Salen.

Forslag.

Et Flertal (Djurhuus, Effersøe, Mortensen, J. H. Poulsen og J. Rasmussen) stiller følgende Forslag:

Lagtinget anmoder Amtmanden om at fastsætte 95 Øre som Maksimalpris paa Faarekød.

Et Mindretal (Effersøe og Mortensen) fremsætter følgende Forslag:

Lagtinget anmoder Amtmanden om at fastsætte som Maksimalpriser:

»Oksekød«	1 Kr.	40	Øre	pr. kg.
»Neytakjøt« af Dyr under 4 Aar.....	1 —	10	—	—
»Neytakjøt« af Dyr over 4 Aar.....	0 —	80	—	—
Tyrekød	0 —	60	—	—
Fedekalvekød.....	1 —	40	—	—
Kartofler	0 —	13	—	—

Forslag fra et Mindretal (Dahl, Egholm, Samuelsen og Winther):

1. Lagtinget udtaler sin fulde Tillid til, at Færinger uden Tvang gensidig vil bistaa hinanden under den ved Verdenskrigen skabte saare vanskelige Situation, og at de Borgere, der nu til Efteraaret faar mere ud af deres Landbrug end nødvendigt til deres private Forbrug, sikkert vil afhænde Overskuddet til mindre velstillede Medborgere og til saa moderate Priser, at Bestemmelse om tvungen Afhændelse eller Maksimalpris kan undgaas.
2. Spørgsmaalet om Fastsættelse af Maksimalpriser paa færøske Landbrugsprodukter stilles foreløbig i Bero.
3. Foranstaaende Beslutning offentliggøres paa sædvanlig Maade gennem Aviser og Kundgørelsestavler.

---

37. Møde.

Torsdagen den 6. September, Formiddag Kl. 9, samledes Lagtinget.

Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Provsten og Mortensen efter forud anmeldt Forfald.

Efter Dagsordenen foretoges:

3. Behandling af Nr. 72, 5. Hegn og Markfred.

Formanden fremlagde:

Ændringsforslag fra Effersøe til Udvalgets Forslag, saalydende:

Til § 6.

1. Mellem »Kommer« og »Fjerkræ« indskydes »saadant«.

Til § 7.

2. I Stedet for »16. November« i 1. Stykke sættes »7. August«.

Underændringsforslag fra Effersøe til Ændringsforslag fra Dam til Udvalgets Forslag, saalydende:

I Stedet for »15. April« sættes »14. Maj«.

Forslagets § 1 sattes under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

Ændringsforslag. Ny § 2.

Underændringsforslaget sattes først under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

Ny § 2, saaledes ændret, vedtoges derefter med 13 Stemmer mod 0.

§ 2 (ny § 3) sattes under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.
§ 3 (ny § 4) — — — - — - 11 — — 0.
§ 4 (ny § 5) — — — - — - 11 — — 0.
§ 5 (ny § 6) — — — - — - 12 — — 0.
§ 6 (ny § 7):

Ændringsforslaget sattes først under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

§en, saaledes ændret, vedtoges ligeledes med 14 Stemmer mod 0.

§ 7 (ny § 8):

Ændringsforslaget sattes først under Afstemning og vedtoges med 11 Stemmer mod 0.

§en, saaledes ændret, vedtoges ligeledes med 11 Stemmer mod 0.

§ 8 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Sagen i dens Helhed sattes under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald:

Ja stemte: J. Poulsen, Winther, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Samuelsen, Djurhuus, Dahl, Effersøe og Konoy.

Nej stemte: Matras og Christiansen.

Stemte ikke: Patursson, R. Niclasen, Egholm, Dam, Nolsøe og Formanden.

Fraværende: Provsten og Mortensen,

og var Forslaget saaledes vedtaget med 11 Stemmer mod 2.

Formanden fremlagde:

ad Nr. 72, 7. Andragende fra »Føroya Bóndafelag« samt Udvalgsbetænkning angaaende samme Sag, saalydende:

Til

Løgtingið.

Tað dregur móti fjórða ófriðarárinum. Tíðin hevur harðnað í hvørjum, og hon harðnar enn.

Atflutningur av matvøru til landið hevur seinasta ár gjørst alt meir og meir torførur, og útlitið er til at versna. Bóndafelagið heldur tessvegna, at tað, meir enn higartil, má avrikast nakað munarligt til at framleiða meiri av føroyskum mati.

Sjógvurin gevur sítt og hevur í ár givið meir enn yvirhøvur fyrr av útiróðrafiski. Men hvaltvøstinum hevur verið stongt fyri, grindir eru ongar komnar enn, og seiðurin hevur higartil verið lítil; so orðtakið sannast, at »hált er at hava hjallin í sjónum«.

Landbúnaðurin hevur eitt mannaminni herfyri givið landsmonnum nøgdina til matnar og klædnar. Hann gevur nógv minni nú uppá seg. Hann má kunna, tá beint verður atborið, geva nógv meira.

Stjórnarvaldið, tykist tað Bóndafelaginum, má stevna at tí miði at gera Føroyar mest møguligt sjálvbjargnar við búnaðarvøru. Tað má tessvegna m. a. fáa í lag:

a) At frágreiðing verður fingin um, hvat landið í ár framleiðir í skurði av seyði og neytum, í búdrátti av ull, mjólk og smøri, í grøði av korni, eplum, rótum og hoyi, í fongi av fugli o. m. a.
b) At leiðbeiningar, munnligir og skrivligir, um at økja búdráttin verða kunngjørdar.
c) At atgongd til at fáa fræ, seteplir, tøð, hent reiðskøp, seyðatvátt og tílíkt verður best møgulig.
d) At bráfengis royndir til ymsa neyðturviligar búbøtur verða gjørdar.
e) At mesta dent verður lagt á at koma landinum undan fellisárum.
f) At studningur (premiir t. d.) verður givin fyri góða bjargafuglarøkt.
g) At jarðabrúkarum verða vissaðir tílíkar prísir fyri teirra arbeiði, at tað loysir seg eins væl at røkja landið sum aðra vinnuvegir ella onnur størv, samtíðis sum minni múgvandi fólki vissast búnaðarvørur til sámuligan prís.

Til tess at fremja hesar fyritøkur, og um til vil aðrar, sum stevna í somu leið, søkir Bóndafelagið tingið um:

1) At ein búnaðarkønur maður verður settur í okkara landstjórn.
2) At tingið, um tað nú sendur menn í sendiferð til Íslands, eisini gevur studning til, at ein búnaðarkønur maður kann fara hiðani til tess at kunnleika sær, hvat Íslendingar gera til at økja sín búdráttur í hesi tíð.

3) At tingið útvegar tann neyðturviliga pening, sum krevst til at fáa frammanundan nevndu fyritøkur í lag.

Tórshavn, 29. juli 1917.

Fyri »Føroya Bóndafelag«

J. Patursson,
formaður.

* * *

Angaaende de i Andragendet omhandlede Punkter skal man udtale følgende og stille nedenanførte Forslag til Tinget:

Ad a. Øernes Statistik er meget mangelfuld, men er dog i de senere Aar blevet udvidet og omfatter nu Befolkningsforhold, Fiskeri, Husdyrhold, Udførsel og Indførsel af Varer. Der bør tilstræbes yderligere Fremskridt paa Statistikens Omraade, og der er formentlig særlig Grund til under den forhaandenværende ved Krigen opstaaede Situation at søge saa vidt muligt paalidelige Oplysninger om Indtægterne af Landjorden. Udvalget anser det for rigtigt, at der saa snart som muligt søges tilvejebragt i videst muligt Omfang statistiske Oplysninger om indeværende Aars Indtægter af Landbrug og Fuglefangst, angivet in natura og i Pengeværdi.

Oplysningerne maa søges tilvejebragt gennem de kommunale Styrelser.

Forslag.

Lagtinget anmoder Amtmanden om at søge tilvejebragt gennem de kommunale Styrelser Oplysninger til offentlig Brug angaaende Indtægterne af Faareavl (Slagtefaar og Uld), af Kvægavl (Slagtekvæg, Mælk og Smør), af andet Landbrug (Korn, Kartofler og Roer) og af Fuglefangst, alt angivet baade in natura og i Pengeværdi.

Ad b. Der foreligger to Skrifter angaaende Landbrugsspørgsmaal, som man kan anbefale til Udbredelse blandt Befolkningen, nemlig:

»Landbruget og Husdyrbruget paa Færøerne samt Midler til Husdyrbrugets Fremme«. Af R. C. Effersøe, 1886 og

»Malkekvægets Fodring og Pleje paa Færøerne«. Af P. Jensen, 1917.

Af førstnævnte Skrift er gratis stillet til Lagtingets Raadighed 200 Ekspl. Det sidstnævnte vil knnne købes for 1 Kr. pr. Stk. Man tilraader, at der indkøbes 300 Ekspl. for økonomisk Fonds Regning, samt at de ved Skrifternes Udsendelse fornødne Omkostninger ligeledes udredes af Fonden.

Skrifterne kan formentlig hensigtsmæssigst uddeles gennem de kommunale Styrelser.

Ved Siden heraf kan det tilraades, for saa vidt tjenlige Kræfter kan skaffes, at skaffe Befolkningen Vejledning i Landbrug gennem en udsendt kyndig Person. Der maatte da kræves, at Lagtinget stillede et Pengebeløb til Raadighed i dette Øjemed. Spørgsmaalet bliver søgt oplyst nærmere af Udvalget, og man forbeholder sig senere at stille Forslag herom.

Angaaende det førstnævnte Spørgsmaal stilles følgende

Forslag.

Af økonomisk Fond bevilges 300 Kr. til Indkøb af 300 Ekspl. af Skriftet »Malkekvægets Fodring og Pleje paa Færøerne« af P. Jensen, som tillige med de til Tingets Raadighed stillede 200 Ekspl. af Skriftet »Landbruget og Husdyrbruget paa Færøerne samt Midler til Husdyrbrugets Fremme« af R. C. Effersøe, udsendes for samme Fonds Regning til de kommunale Styrelser til gratis Uddeling.

Ad c. Udvalget mener, at Amtskommunens Vareforsyning allerede i Efteraaret bør foretage Indkøb af Roefrø, Saakorn, Læggekartofler, Kunstgødning, Landbrugsredskaber og Faarevask i det Omfang, som skønnes fornødent, og saa vidt det i Betragtning af Pris og øvrige Forhold maatte være forsvarligt og muligt.

Roefrø, Læggekartofler, Kunstgødning, Landbrugsredskaber og Faarevask forudsættes indkøbt udenfor Øerne, om det er muligt. De Landbrugsredskaber, som man formentlig har Brug for, er Plove, Harver og Tærskemaskiner. Plove, Harver og Faarevask kan formentlig faas fra Island. Plove, Harver og Tærskemaskiner forudsættes kun indkøbt efter Bestilling. Det vil formentlig være rigtigt at undersøge, om en Blanding af Tran og Sæbe er hensigtsmæssig til Faarevask.

Forslag.

Amtskommunens Vareforsyning anmodes om betimelig at foretage Indkøb af Roefrø, Saakorn, Læggekartofler, Kunstgødning, Landbrugsredskaber og Faarevask i det Omfang, som man skønner fornødent, og saavidt det i Betragtning af Pris og øvrige Forhold er forsvarligt og muligt.

Ad d. Udvalget anser det for særdeles gavnligt, at der iværksættes Landbrugsforsøg, men man kan ikke se, at saadanne kan iværksættes for Tiden til Hjælp under Krigssituationen. Udvalget stiller derfor intet Forslag.

Ad e. Herom kan siges noget lignende som er anført med Hensyn til sidstforegaaende Punkt.

Ad f. Udvalget kan ikke bedømme, om det overhovedet vil være hensigtsmæssigt at yde Præmier for at fremme Fuglefangsten. I ethvert Fald antager man ikke, at saadanne vil kunne faa Betydning under Krigssituationen. Man haaber i ethvert Fald ikke, at Krigen vil vare saa længe, at eventuelle Præmier kan faa Tid til at gøre Gavn under denne. Man stiller derfor intet Forslag.

Ad g. Et Mindretal (Djurhuus, Effersøe og J. H. Poulsen) finder, at der for Tiden opnaas saa betydelige Priser for Landbrugsprodukter, at der i disse Priser ligger tilstrækkelig Opfordring til Landbrugerne til at drive deres Virksomhed med fornøden Kraft. Dette vil ogsaa være Tilfældet, hvis de af visse Udvalgsmedlemmer paatænkte Maksimalpriser stadfæstes. Foranstaltninger til at sikre Landbrugerne visse Priser for deres Produkter skønnes herefter ikke at være fornødne.

Hvorvidt der bør træffes Foranstaltninger til at sikre mindre bemidlede Personer Landbrugsprodukter til rimelig Pris, behandles under andre Sager ang. Dyrtidsforanstaltninger (om Maksimalpriser og om Tilskud fra Amtskommunen til Formindskelse af Varepriser).

Et andet Mindretal (Edw. Mortensen og Winther) mener, at man ikke kan tage Stilling til Spørgsmaalet, før blandt andet det til Behandling i Tinget foreliggende Forslag om Fastsættelse af Maksimalpriser for Landbrugsprodukter er afgjort.

Forslag.

Af et Mindretal (Djurhuus, Effersøe, og J. H. Poulsen).

Man kan ikke træffe Foranstaltninger i den i Andragendet Punkt g nævnte Retning.

Af et andet Mindretal (Edw. Mortensen og Winther).

Man kan i ethvert Fald ikke for Tiden træffe Foranstaltninger i den i Andragendet Punkt g nævnte Retning.

Ad 1. Andragerne har meddelt, at dette Punkt sigter til, at der skal indsættes en landbrugskyndig Mand i en eventuel Kommission, som maatte træde i Stedet for det nuværende Vareforsyningsudvalg.

Spørgsmaalet om Nedsættelse af en saadan Kommission foreligger imidlertid ikke til Behandling hverken i Tinget eller i Udvalget. Som Følge heraf stiller Udvalget intet Forslag ad Punkt 1. Forøvrigt vil det staa Lagtinget frit at indvælge landbrugskyndige Medlemmer i Vareforsyningsudvalget, ligesom dette Udvalg forudsættes at ville søge Vejledning hos Landbrugskonsulenten.

Ad 2. Lagtingets Udsendinge er allerede kommet tilbage fra Island.

Ad 3. Det er en Selvfølge, at Lagtinget vil skaffe de Pengemidler til Stede, som de af Tinget vedtagne Foranstaltninger maatte udkræve.

Efter at det offentlige Møde var hævet, foretoges i lukket Møde:

3. Behandling af Nr. 72, 4. Udvalgsbetænkning ang. Indberetning fra Udsendingene til Island.

Forslaget til Beslutning fra R. Rasmussen m. fl. sattes under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald:

Ja stemte: J. Poulsen, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Christiansen, Nolsøe, Konoy og Formanden.

Stemte ikke: Winther, Patursson, Matras, Samuelsen, Djurhuus, R. Niclasen, Egholm, Dam, Dahl og Effersøe.

Fraværende: Provsten og Mortensen,

og var Forslaget saaledes bortfaldet.

Udvalgets Forslag sattes derpaa under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

---

38. Møde.

Fredagen den 7. September, Formiddag Kl. 9, samledes Lagtinget.

Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Provsten og Mortensen efter forud anmeldt Forfald.

Formanden meddelte, at der var fremkommet Forslag om i Stedet for Mortensen at vælge Nolsøe til Medlem af Vareudvalget.

Forslaget betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Formanden fremlagde:

ad Nr. 72, 8. Udvalgsbetænkning angaaende Tilskud til kommunale Veje (vedhæftet som Bilag 7).

---

39. Møde.

Lørdagen den 8. September, Formiddag Kl. 9, samledes Lagtinget.

Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Provsten, Mortensen og J. Poulsen efter forud anmeldt Forfald.

Efter Dagsordenen foretoges:

3. Behandling af Nr. 72, 1. Ændring i Grindereglementet.

Der fremlagdes Forslag til Beslutning fra J. H. Poulsen, Winther, Matras og R. Rasmussen, saalydende:

> Af økonomisk Fond bevilges til Ejere af Jordehvalsrettighed i Midvaag, for saa vidt disse erklærer sig tilfreds dermed, et saa stort Beløb, at det i Forbindelse med de 11 Kr. pr. Skd., som Jordehvalen blev vurderet til ved Grindefangsten i Midvaag den 17. August d. A., kommer til at udgøre 20 Kr. pr. Skd.

Der fremlagdes Ændringsforslag fra Samuelsen og Djurhuus, saalydende:

> Spørgsmaalet om eventuel yderligere Erstatning til Jordehvalsejerne paa Vaagø henvises til Afgørelse i Vareforsyningsudvalget efter Forhandling med paagældende Jordehvalsejere eller deres Befuldmægtigede.

Udvalgets Forslag Punkt 1 sattes under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald:

Ja stemte: Winther, J. H. Poulsen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Matras, Christiansen, Samuelsen, Djurhuus, Dam, Nolsøe, Dahl og Effersøe.

Stemte ikke: Patursson, R. Rasmussen, R. Niclasen, Egholm, Konoy og Formanden.

Fraværende: J. Poulsen, Provsten og Mortensen,

og var Forslaget saaledes vedtaget.

Udvalgets Forslag Punkt 2 sattes under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald:

Ja stemte: Winther, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Matras, Christiansen, Samuelsen, Djurhuus, Egholm, Dam, Nolsøe, Dahl, Effersøe og Konoy.

Stemte ikke: Patursson, R. Niclasen og Formanden.

Fraværende: J. Poulsen, Provsten og Mortensen,

og var Forslaget saaledes vedtaget.

Ændringsforslaget fra Samuelsen og Djurhuus sattes under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald:

Ja stemte: J. Rasmussen, P. Niclasen, Samuelsen, Djurhuus og Dam.

Stemte ikke: Winther, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, Matras, Christiansen, R. Niclasen, Egholm, Nolsøe, Dahl, Effersøe, Konoy og Formanden.

Fraværende: J. Poulsen, Provsten og Mortensen.

Ændringsforslaget var herefter bortfaldet.

Forslag til Beslutning fra J. H. Poulsen m. fl. sattes under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald:

Ja stemte: Winther, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, Matras, Djurhuus, Egholm, Dam og Konoy.

Stemte ikke: Patursson, J. Rasmussen, P. Niclasen, Christiansen, Samuelsen, R. Niclasen, Nolsøe, Dahl, Effersøe og Formanden.

Fraværende: J. Poulsen, Provsten og Mortensen.

Forslaget var saaledes bortfaldet.

Udvalgets Forslag Punkt 3 sattes under Afstemning og vedtoges med 11 Stemmer mod 0.

R. Rasmussen begærede Navneopraab.

Ja stemte: Winther, J. H. Poulsen, J. Rasmussen, Christiansen, Samuelsen, Djurhuus, Dam, Nolsøe, Dahl og Effersøe.

Nej stemte: R. Rasmussen og R. Niclasen.

Stemte ikke: Patursson, P. Niclasen, Matras, Egholm, Konoy og Formanden.

Fraværende: J. Poulsen, Provsten og Mortensen.

Forslaget var herefter vedtaget.

2. Behandling af Nr. 72, 6. Maksimalpriser.

Sagen drøftedes og overgik til videre Behandling i et følgende Møde.

Formanden fremlagde:

Ændringsforslag fra Patursson til Udvalgets Forslag i Sag Nr. 72, 7. Andragende fra Føroya Bóndafelag, saalydende:

Udvalgets første Forslag forandres til:

Lagtinget anmoder Amtmanden om at tilvejebringe en samlet statistisk Oversigt over Færøernes Landbrug, Fiskeri, Industri, Handel og Skibsfart for *indeværende Aar;* herunder for:

A. Landbruget.

1) Antal Hornkvæg, Heste, Faar, Geder, Svin, Gæs, Høns, Ænder; Antal Slagtefaar og Slagtekvæg; Antal Centner Vaaruld; producerede kg Mælk.
2) Høstudbyttet i 100 kg af Hø, Halm, Korn, Kartofler og Roer.
3) Fuglefangsten: Antal fangede Lunder, Lomvier, Havheste. Ritir, Nátungar og Lýrar.
4) Jagten: Antal Harer og Lomvier.
5) Gylden dræbte Grindehvaler.

B. Fiskeriet.

Udbyttet af Skibsfiskeriet, Baadfiskeriet, Sildefiskeriet og Sejfangsten.

C. Industri.

Hjemmeproduktion af Uldgods til a) indenlandsk Forbrug b) Udførsel.

D. Handel.

Indførte og udførte Varer.

E. Skibsfart.

Antal og Drægtighed af Skibe indgaaede til færøske Havne.

Denne statistiske Oversigt, eventuelt suppleret med andre statistiske Oplysninger, vil være at forelægge Lagtinget ved næste ordinære Lagtingssamlings Begyndelse.

Forslag b og c udgaar, og der indsættes som Forslag 2:

Fornemmelig sigtende til hurtigst mulig Forøgelse og Udvidelse af Landbrugets Afkastning bemyndiges Vareudvalget til at anvende eller under betryggende Kontrol lade anvende det nødvendige Beløb til efternævnte og eventuelt andre Formaals Fremme.

A. Antagelse af Vejledere og Raadgivere for det arbejdende Landbrug vedrørende 1) tidsmæssige Drifts- og Arbejdsmetoder, 2) Arbejder til Planteavlens Fremme, 3) Ugræs og Plantesygdommes Bekæmpelse, 4) Industriplanters, specielt Lin og Nælders, Dyrkning og Tilberedning for Textilindustrien, og 5) Hjemmeindustriens Betryggelse.

B. Udgivelse af Landbrugslitteratur, Afholdelse af Demonstrationer og Foredrag med særligt Hensyn til den nærmest foreliggende Situation.

C. 1) Delvis Erstatning for mislykkede Afgrøder, foraarsagede af Insektangreb, Plantesygdomme eller Naturskade, 2) Præmiering af góðari lembing (d: Lam af 100 Moderfaar), og 3) Præmiering af betragtelig Formering af Lundebestand.

D. Landbrugernes mest bekvemme Adgang til Erholdelse af prøvede og for vore Forhold vel egnede Landbrugsredskaber, bedst egnet Saasæd, Rofrøarter og Læggekartofler, garanteret Kunstgødning, Badem idler, Indhegningsmateriale m. v.

Efter Samraad med Landbrugskonsulenten eller efter Forslag af denne bemyndiges Udvalget til at iværksætte eller lade iværksætte ogsaa andre Foranstaltninger til Næringslivets Fremme og under Amtets Sanktion at yde den dertil fornødne Bevilling.

---

40. Møde.

Mandagen den 10. September, Formiddag Kl. 9, samledes Lagtinget.
Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Provsten og Mortensen.

Efter Dagsordenen foretoges:

Fortsat Behandling af Nr. 72, 6. Maksimalpriser.

Sagen overgik til 3. Behandling.

Formanden fremlagde:

Nr. 72, 9. Udvalgsbetænkning angaaende eventuel Godtgørelse til G. O. Patursson, saalydende:

Den 18. Maj 1915 bevilgede Lagtinget et Beløb paa indtil 360 Kr. til Iværksættelse af Forsøg ved Indkøb af 6 Sprøjter til Bekæmpelse af Kartoffelskimmelen ved Overbrusning af Kartoffeltoppene med Blaastensopløsning, og stillede disse Penge til Raadighed for 3 af Tingets landbrugskyndige Medlemmer, nemlig D'hrr. Kongsbonde Patursson, Kongsbonde Dam og Kongsbonde Egholm; jfr. Lagtingstidenden den ekstraordinære Samling 1915, Side 3- 5.

Nævnte Medlemmer har i en Skrivelse af 30. f. M. til Lagtinget, der er ledsaget af en kort Beretning fra Agronom G. O. Patursson, som har været behjælpelig med at iværksætte paagældende Foranstaltninger, foreslaaet, at G. O. Patursson faar en Godtgørelse af 150 Kr. for sin Virksomhed.

Udvalget tillader sig at foreslaa, at Tinget anmoder Amtmanden om at indhente Landbrugskonsulentens Udtalelser om Sagen, samt at Tinget vil bemyndige det staaende Vareforsyningsudvalg til at afgøre Spørgsmaalet om en eventuel Godtgørelse til Hr. G. O. Patursson og om, hvorvidt der fra Tingets Side bør foretages yderligere med Hensyn til Sagen.

Nr. 72, 10. Udvalgsbetænkning angaaende Trykning m. v. af en fra G. O. Patursson fremkommen Redegørelse med Hensyn til Ukrudt, Larver og Plantesygdomme, saalydende:

I Skrivelse af 30. f. M. har Aktieselskabet Føroya Bóndafelag meddelt, at det har opfordret Agronom G. O. Patursson, Kirkebø, om at affatte forskellige Redegørelser med Hensyn til Ukrudt, Larver og Sygdomme i Afgrøderne paa Færøerne, Midler herimod og om Forsøg mod Ukrudt, Larver og Sygdomme i Afgrøderne.

Paagældende Redegørelser er forelagte Vareforsyningsudvalget, og det henstilles i Skrivelsen, at Lagtinget vil bevilge Hr. G. O. Patursson 50 Kr. for sit Arbejde, samt at Tinget vil lade den i Skrivelsen under Punkt 1 ommeldte Redegørelse angaaende Ukrudt, Larver og Plantesygdomme samt Midler herimod trykke.

Udvalget tillader sig at foreslaa Tinget at anmode Amtmanden om at indhente Landbrugskonsulentens Udtalelser om Sagen samt at Tinget vil bemyndige det staaende Vareforsyningsudvalg til at afgøre Spørgsmaalet om en eventuel Godtgørelse til Hr. G. O. Patursson og om, hvorvidt der fra Tingets Side bør foretages yderligere med Hensyn til Sagen.

ad Nr. 72, 6. Ændringsforslag Nr. 1 fra Effersøe og P. Niclasen, saalydende:

I Stedet for de i Betænkningen fremsatte Forslag sættes:

Lagtinget anmoder Amtmanden om at fastsætte som Maksimalpriser for efternævnte færøske Produkter følgende:

1.	Faarekød, fersk	pr. kg	1	Kr. 00	Ø.
2.	Faarekød, tørret:				
	inden 1. Marts	—	1	— 40	—
	fra 1. Marts	—	2	— 00	—
3.	Faarekød, saltet	—	1	— 15	—
4.	Faar, levende:				
	ved Salg samme Dag, som Faaret er taget fra Græsgangen	—	0	— 50	—
	ved Salg senere	—	0	— 55	—
	Prisen paa levende Faar, der sælges, skal fastsættes efter Vægten af Faaret, naar dets Uld er tør.				
5.	Studekød	—	1	— 40	—
6.	Kokød, af Dyr under 4 Aar	—	1	— 10	—
7.	Kokød, af Dyr paa 4 Aar og derover	—	0	— 80	—
8.	Tyrekød	—	0	— 60	—
9.	Fedekalvekød	—	1	— 40	—
10.	Kartofler	—	0	— 15	—

ad Nr. 72, 6. Ændringsforslag Nr. 2 fra R. Rasmussen og Konoy til Forslag fra et Flertal (Djurhuus, Effersøe, Mortensen, J. H. Poulsen og Joen Rasmussen) og til Forslag fra et Mindretal (Effersøe og Mortensen), saalydende:

1) Ordene »Kartofler . . . . 0 Kr. 13 Øre pr. kg« udgaar.

Efter Forslagene tilføjes:

2) De ovenfor nævnte Kødsorter eksproprieres mod fuld Erstatning.
3) Der indføres Kødkort.
4) Den mellem ovenstaaende Maksimalpriser og Ekspropriationspriserne liggende Difference erstattes Producenterne af Amtsrepartitionsfonden.
5) Den nærmere Ordning af Forholdene overdrages til Vareudvalget og Amtmanden.

41. Møde.

Tirsdagen den 11. September, Formiddag Kl. 9, samledes Lagtinget.
Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Provsten og Mortensen efter forud anmeldt Forfald.

Efter Dagsordenen foretoges:

2. Behandling af Nr. 72, 7. Andragende fra »Føroya Bóndafelag«.

Sagen overgik til 3. Behandling.

2. Behandling af Nr. 72, 9. Godtgørelse til G. O. Patursson.

Sagen overgik til 3. Behandling.

2. Behandling af Nr. 72, 10. Trykning af en fra G. O. Patursson fremkommen Redegørelse med Hensyn til Ukrudt, Larver og Plantesygdomme.

Sagen overgik til 3. Behandling.

Formanden fremlagde:

Nr. 72, 11. Betænkning fra Vareudvalget angaaende Telegram til Islands Ministerium, saalydende:

Til Udvalget er henvist et Forslag til Beslutning fra Lagtingsmand Patursson angaaende Afsendelse af et Takketelegram til Islands Ministerium. Under Behandlingen af denne Sag -- der har haft enstemmig Tilslutning hos Udvalgets Medlemmer — er der tilgaaet Udvalget telegrafisk Efterretning om, at visse Varer, som Amtskommunen har indkøbt i Amerika, tillades udførte derfra, hvorefter det er blevet nødvendigt at skaffe Tonnage. Udvalget tiltraadte derfor et fremkommet Forslag om, at Amtmanden telegraferede til Islands Ministerium om Tonnagespørgsmaalet og samtidig udtalte en Tak til Ministeriet. Kopi af dette Telegram vedlægges.*)

Herefter maa Udvalget ganske henstille, om der maatte være Anledning til allerede nu at foretage yderligere i Sagen. — Man tænker sig forøvrigt Muligheden af, at Lagtinget ved Samlingens Slutning telegraferer til bemeldte Ministerium, baade med Hensyn til den Assistance, man har modtaget under den forløbne Krigsperiode, som med Hensyn til Fremtiden.

---

42. Møde.

Onsdagen den 12. September, Formiddag Kl. 9, samledes Lagtinget.
Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Provsten og Mortensen efter forud anmeldt Forfald.

Formanden fremlagde:

Nr. 72, 12. Udvalgsbetænkning angaaende Landbrugsskrifter, saalydende:

*) Udelades her.

Fra Lagtingsmand J. Patursson er modtaget nogle Skrifter med Henvisning til forskellige Punkter i disse Skrifter vedrørende Landbrugsspørgsmaal i Norge og paa Island.

Udvalget tillader sig at foreslaa, at Sagen tages til Efterretning for Tinget og det eventuelle Vareforsyningsudvalg.

---

43. Møde.

Ondagen den 12. September, Formiddag Kl. 9, samledes Lagtinget.

Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Provsten og Mortensen efter forud anmeldt Forfald.

Efter Dagsordenen foretoges:

2. Behandling af Nr. 72, 11. Telegram.

Sagen toges til Efterretning.

2. Behandling af Nr. 72, 12. Landbrugsskrifter.

Sagen toges til Efterretning.

3. Behandling af Nr. 72, 9.

Udvalgets Forslag sattes under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

3. Behandling af Nr. 72, 10.

Udvalgets Forslag sattes under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

Formanden fremlagde:

Nr. 72, 13. Udvalgsbetænkning fra vedkommende Udvalg ang. Nedsættelse af et staaende Vareudvalg m. m., saalydende:

Undertegnede Udvalg, der sammen med Amtmanden under Lagtingssamlingen har administreret den af Tinget under Krigen opretholdte Vareforsyningsvirksomhed, har overvejet Spørgsmaalet om, hvorledes denne Virksomhed bedst kan fortsættes efter Lagtingssamlingens Slutning, saa længe Verdenskrigen eller den ved Verdenskrigen skabte Situation varer. Man har under sine Overvejelser om denne Sag fundet det heldigt, for at Spørgsmaalet kan foreligge saa klart for Tinget som muligt, at sætte sig i Forbindelse med den færøske Købmandsstands eneste Organisation, Færøernes Købmandsforening, med Forespørgsel om, hvorvidt og i bekræftende Fald paa hvilke Vilkaar den færøske Købmandsstand nu atter i det hele vilde overtage Færøernes Forsyning med Levnedsmidler. Man har afholdt Møde med de thorshavnske Købmænd angaaende Spørgsmaalet, hvorefter dette er forelagt de udenfor Thorshavn boende Købmænd, men efter de Besvarelser, der er indkomne, maa det skønnes, at denne Vej ikke er farbar.

Under disse Omstændigheder skønner Udvalget, at Lagtinget indtil videre som hidtil bør fortsætte Vareforsyningsvirksomheden.

Man har derefter indgaaende behandlet Spørgsmaalet om, hvorledes den hidtil førte Virksomhed skal ledes, naar Lagtinget hjemsendes, og i saa Henseende er der overvejet forskellige Muligheder. Man anser det for rigtigst, at det

Udvalg, som sammen med Amtmanden hidtil har ledet Vareforsyningsvirksomheden, jævnlig har raadført sig med Repræsentanter for Købmandsstanden, og som Følge deraf anser man det ligeledes for rigtigt, at der fremtidig etableres et Samarbejde mellem Lagtingets Repræsentanter og Købmandsstanden, eventuelt ogsaa Repræsentanter for andre Stænder, hvis Fagkundskab man kan have Nytte af, og hvis Interesser Udvalgets Arbejde berører. Man skal dog nævne, at det formentlig vilde være heldigst, om Købmandsforeningen vilde vælge en særlig Komité med Mandat til at forhandle med Lagtingsudvalget (herunder Amtmanden) om alle de Spørgsmaal, som Udvalget maatte ønske at sætte under Forhandling, og til at indlede Forhandlinger med Lagtingsudvalget om Spørgsmaal, som Købmændene maatte ønske bragt paa Bane. Komiteen bør være bemyndiget til at forpligte Købmandsforeningen.

Man forudsætter desuden, at Lagtingsudvalget, naar der skal tages Stilling til eller træffes Afgørelse i andre Spørgsmaal end rent købmandsmæssige, som f. Eks. Fiskerispørgsmaal, Landbrugsspørgsmaal, Arbejderspørgsmaal og Rederispørgsmaal, forhandler med sagkyndige Repræsentanter for de paagældende Interesser og, for saa vidt der findes Organisationer paa omhandlede Omraade, giver vedkommende Organisation Lejlighed til at udpege de Repræsentanter, man skal forhandle med, ligesom det er en Selvfølge, at hver enkelt Organisation selv indleder Forhandling med Udvalget om Spørgsmaal, som man maatte ønske taget under Overvejelse.

I Overensstemmelse hermed fremsætter Udvalget følgende

Forslag.

Lagtinget beslutter:

1. Der nedsættes et Udvalg paa 5 Medlemmer, og desuden vælges 5 Suppleanter, som kan tiltræde Udvalget gruppevis i den Orden, hvori de er valgt, til paa Lagtingets Vegne sammen med Amtmanden at fortsætte Vareforsyningsvirksomheden og træffe Afgørelse i Sager vedrørende Foranstaltninger i Anledning af Krigen.
2. Amtmanden er baade berettiget og forpligtet til at adspørge Udvalget med Hensyn til vigtigere Beslutninger, ligesom Udvalget som saadant er berettiget til hos Amtmanden at forlange sig meddelt alle Oplysninger om Virksomheden.
3. Udvalget, der selv vælger sin Formand, fører Protokol over Forhandlingerne til Brug for Lagtinget.
4. Alle Meddelelser til Offentligheden angaaende Virksomheden foretages af Amtmanden.
5. Amtmanden foranlediger, at der aflægges Regnskab vedrørende Driften for Aaret fra 1. Oktober 1916 til 30. September 1917, hvilket Regnskab i revideret Stand forelægges Lagtinget i Samlingen 1918, saavidt muligt ved Samlingens Begyndelse.
6. Amtmanden foranlediger, at der 30. September 1917 optages Beholdning over Amtskommunens Varelager ved to paalidelige Mænd.
7. Sparekassekasserer Øster vælges til som Revisor at føre Tilsyn med Virksomheden.
8. Det forudsættes, at Vareforsyningsudvalget i alle Tilfælde, hvor det er nødvendigt og muligt, vil søge Vejledning hos Sagkundskaben, saavel paa Handelens som paa andre Omraader, samt at Udvalget saavidt muligt vil forhandle med Repræsentanter for Fagorganisationer angaaende saadanne Spørgsmaal, hvis Afgørelse direkte berører paagældende Fags Interesser.

9. Det henstilles til Færøernes Købmandsforening at vælge en Komité af Forretningsfolk, som med bindende Virkning for Foreningen kan forhandle med Lagtingets Udvalg og træffe Beslutning angaaende de Vareforsyningsspørgsmaal, som maatte ønskes rejst fra nogen af Siderne.

---

44. Møde.

Torsdagen den 13. September, Formiddag Kl. 9, samledes Lagtinget.

Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Provsten og Mortensen efter forud anmeldt Forfald.

Formanden fremlagde:

ad Nr. 72, 13. Ændringsforslag fra R. Niclasen og Patursson til Udvalgets Forslag ang. Nedsættelse af et staaende Vareudvalg, saalydende:

Punkt 1 udgaar, og der indsættes i Stedet for som nyt Punkt 1:

»Der vælges en Komité paa 7 Medlemmer og vælges desuden 7 Suppleanter, hvoraf Færøernes Købmandsforening vælger 2 og Lagtinget 5 Medlemmer, til paa Lagtingets Vegne sammen med Amtmanden at træffe Foranstaltninger i Anledning af Krigen.«

I Stedet for Punkt 3, der udgaar, indsættes som nyt Punkt 3:

»Komiteen vælger selv sin Formand og fører Protokol over Forhandlingerne til Brug for Lagtinget. I Tilfælde af, at Komiteen finder det formaalstjenligt, kan denne antage en Direktør for Amtskommunens Handelsvirksomhed.«

Punkt 9 udgaar.

---

45. Møde.

Torsdagen den 13. September, Eftermiddag Kl. 3, samledes Lagtinget.

Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Provsten og Mortensen efter forud anmeldt Forfald.

Efter Dagsordenen foretoges:

3. Behandling af Nr. 72, 6. Maksimalpriser.

R. Rasmussens og Konoys Ændringsforslag sattes først under Afstemning, men da kun 5 stemte for og ingen imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald:

Ja stemte: Winther, R. Rasmussen, P. Niclasen, R. Niclasen og Konoy.

Stemte ikke: J. Poulsen, Patursson, J. H. Poulsen, J. Rasmussen, Matras, Christiansen, Samuelsen, Djurhuus, Egholm, Dam, Nolsøe, Dahl, Effersøe og Formanden.

Fraværende: Provsten og Mortensen,

og var Forslaget saaledes bortfaldet.

P. Niclasens og Effersøes Ændringsforslag.

Punkt 1—4 sattes under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald:

Ja stemte: P. Niclasen, Djurhuus og Effersøe.

Stemte ikke: J. Poulsen, Winther, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, J. Rasmussen, Matras, Christiansen, Samuelsen, R. Niclasen, Egholm, Dam, Nolsøe, Dahl, Konoy og Formanden.

Fraværende: Provsten og Mortensen,

og var Forslaget saaledes bortfaldet.

Punkt 5—9 sattes ligeledes under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald:

Ja stemte: P. Niclasen, Djurhuus og Effersøe.

Stemte ikke: J. Poulsen, Winther, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, J. Rasmussen, Matras, Christiansen, Samuelsen, R. Niclasen, Egholm, Dam, Nolsøe, Dahl, Konoy og Formanden.

Fraværende: Provsten og Mortensen,

og var Forslaget saaledes bortfaldet.

Punkt 10 sattes under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald:

Ja stemte: P. Niclasen, Nolsøe og Effersøe.

Stemte ikke: J. Poulsen, Winther, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, J. Rasmussen, Matras, Christiansen, Samuelsen, Djurhuus, R. Niclasen, Egholm, Dam, Dahl, Konoy og Formanden.

Fraværende: Provsten og Mortensen,

og var Forslaget saaledes bortfaldet.

Flertallets Forslag i Betænkningen sattes under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 4 Medlemmer stemte for og ingen imod.

Mindretallets (Effersøes og Mortensens) Forslag bortfaldt ligeledes, idet kun 2 Medlemmer stemte for og ingen imod.

Mindretallets (Dahls m. fl.s) Forslag Punkt 1 sattes under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald:

Ja stemte: J. Poulsen, Winther, J. H. Poulsen, J. Rasmussen, Matras, Christiansen, Samuelsen, Djurhuus, Dam, Nolsøe, Dahl, Effersøe og Konoy.

Stemte ikke: Patursson, R. Rasmussen, P. Niclasen, R. Niclasen, Egholm og Formanden.

Fraværende: Provsten og Mortensen,

og var Forslaget saaledes vedtaget.

Punkt 2 i samme Forslag sattes under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

Punkt 3 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

3. Behandling af Nr 72, 7. Andragende fra Føroya Bóndafelag.

Paturssons Ændringsforslag til Udvalgets Punkt a bortfaldt, idet kun 8 Medlemmer stemte for og ingen imod.

Udvalgets Punkt a vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

Paturssons Ændringsforslag til Punkt b og c bortfaldt, idet kun 6 Medlemmer stemte for og ingen imod.

Udvalgets Forslag Punkt b bortfaldt ligeledes, idet kun 10 Medlemmer stemte for og ingen imod, hvorefter der foretoges Navneopraab med følgende Udfald:

Ja stemte: J. Poulsen, Winther, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Matras, Christiansen, Samuelsen, Djurhuus, Dahl og Effersøe.

Stemte ikke: Patursson, Egholm, Dam, Nolsøe, Konoy og Formanden.

Fraværende: Provsten, Mortensen og R. Niclasen,

og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 12 Stemmer.

Udvalgts Forslag Punkt c sattes under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

Punkt d—f toges til Efterretning.

Punkt g:

Mortensens og Winthers Forslag bortfaldt, idet kun 1 Medlem stemte for.

Djurhuus's m. fl.s Forslag bortfaldt ligeledes, idet kun 8 Medlemmer stemte for og ingen imod.

3. Behandling af Nr. 72, 8. Vejanlæg.

Udvalgets Forslag sattes under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

2. Behandling af Nr. 72, 13. Vareforsyningsudvalg m. m.

Paa Grund af den fremrykkede Tid afbrød Formanden Forhandlingerne til Fortsættelse i et følgende Møde.

46. Møde.

Fredagen den 14. September, Formiddag Kl. 9, samledes Lagtinget.
Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Provsten og Mortensen.

Efter Dagsordenen foretoges:

Fortsat Behandling af Nr. 72, 13. Vareforsyningsudvalg.
Sagen overgik til 3. Behandling.

Formanden fremlagde:

Nr. 72, 16. Forslag til Beslutning fra Vareudvalget ang. Ret til Nótkast, saalydende:

I Anledning af den tilstedeværende Dyrtid beslutter Lagtinget at anmode Amtmanden om at foranledige, eventuelt ved midlertidig Lovændring, at det skal være tilladt at fange Sej med Nót ogsaa under matrikuleret Bø, hvor der gaar Strøm lige til Land, under Iagttagelse af de i Fiskerilovens Paragraffer 8, 9 og 10 fastsatte Regler, imod at der svares den i Paragraf 2 omhandlede Landpart.

Nr. 72, 15. Forslag til Beslutning ang. Vejanlæg, saalydende:

De til Vareudvalget henviste 10 Andragender om amtskommunal Støtte til Vejanlæg, nemlig fra Sandø Præstegælds Kommune 1 Vej fra Sand til Saltevig, 2 Veje ved Skopen, 1 Vej fra Skarvenæs til en projekteret Trø i Havgen, fra Thorshavns Byraad 1 Vej fra Sanatorievejen i Retning mod Sundsvejen, fra Forstanderskabet for Vaag Sogns Kommune 1 Vej fra Vaags Ejde til Markøre, fra Forstanderskabet for Ejde Sogns Kommune 1 Vej fra Bygden til den syd for Bygden liggende Indsø, fra Kommunalforstander Joen Joensen, Arge, 1 Vej fra Arge til den projekterede Thorshavn—Velbestad-Vej, fra Kongsbonde Andreas Weihe, Selletræ, 1 Vej gennem Marken i Selletræ, og fra Beboere af Viderejde 1 Vej fra Bygden til »Dalene«, overgives til det staaende Vareudvalg, der i Forbindelse med Amtmanden vil have at foretage det fornødne til, at de omtalte Vejanlæg om muligt kan iværksættes.

---

47. Møde.

Fredagen den 14. September, Eftermiddag Kl. 2, samledes Lagtinget.
Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Provsten og Mortensen.

Udenfor Dagsordenen foreloges:

Oplæsning og Vedtagelse af Indstilling i Nr. 72, 15. Tilskud til kommunale Veje, saalydende:

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 14. September 1917.

Til

Justitsministeriet.

Under Behandlingen af Sagen om Anlæg af kommunale Veje paa Færøerne har Vareforsyningsudvalget tilladt sig at stille Forslag om at søge Ministeriets Tilsagn om Statsstøtte til de nævnte Anlæg (Udvalgets Indstillingspunkt 4).

Sagen har været undergivet 3 Behandlinger i Tinget og blev ved 3. Behandling den 13. September enstemmig vedtaget med 15 Stemmer.

Idet man bemærker, at Sagen er blevet rejst i selve Tinget under de Overvejelser, der har fundet Sted for at finde Midler til at imødegaa Dyrtiden og den truende Arbejdsløshed, skal man tillade sig at anføre, at der allerede til Tinget er indkommet Andragender om 10 Anlæg af den nævnte Art, og der vil komme flere.

Det vil derfor have den største Betydning at kunne opnaa Tilsagn om Statsstøtte, da Tinget derved i videre Maal kan sættes i Stand til at støtte Kommunerne i deres Bestræbelser for at skaffe Hjælp under Dyrtiden og Arbejdsløsheden.

Idet man iøvrigt henviser til den vedlagte Udvalgsbetænkning og Indstillingspunkter, skal man ærbødigst tillade sig at anbefale denne Sag til det høje Ministeriums velvillige Overvejelse og gunstige Forsorg.

Svenning Rytter. *Johan H. Poulsen.*

Joen Poulsen.

Efter Dagsordenen foretoges:

2. Behandling af Nr. 72, 15. Kommunale Vejanlæg.

Forslag til Beslutning Nr. 14 sattes under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

Forslag til Beslutning Nr. 15 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

2. Behandling af Nr. 72, 16. Nótkast.

Forslaget til Beslutning sattes under Afstemning.

Da kun 7 Medlemmer stemte for og ingen imod, foretoges efter Begæring af Samuelsen Navneopraab med følgende Udfald:

Ja stemte: J. Poulsen, Winther, J. H. Poulsen, J. Rasmussen, Samuelsen, Dam, Dahl og Effersøe.

Stemte ikke: Patursson, R. Rasmussen, P. Niclasen, Matras, Djurhuus, R. Niclasen, Nolsøe, Konoy og Formanden.

Fraværende: Provsten, Mortensen, Egholm og Christiansen,

og var Forslaget saaledes bortfaldet.

48. Møde.

Fredagen den 14. September, Eftermiddag Kl. 4^{30}, samledes Lagtinget. Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Provsten og Mortensen efter forud anmeldt Forfald.

Formanden fremlagde:

ad Nr. 72, 13. Ændringsforslag fra Samuelsen til Udvalgets Forslag ang. Vareforsyningsudvalg, saalydende:

Punkt 9 affattes saaledes:

Der henstilles til Færøernes Købmandsforening at vælge en Komité af Forretningsfolk, som kan forhandle med Lagtingets Udvalg, eventuelt med bindende Virkning for Foreningens Medlemmer, angaaende Vareforsyningsspørgsmaal, som maatte ønskes rejst fra nogen af Siderne.

Efter Dagsordenen foretoges:

3. Behandling af Nr. 72, 13. Vareforsyningsudvalg.

Patursssons og R. Niclasens Ændringsforslag sattes først under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald:

Ja stemte: Winther, Patursson, J. H. Poulsen, R. Niclasen, Egholm og Nolsøe.

Stemte ikke: J. Poulsen, R. Rasmussen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Matras, Christiansen, Samuelsen, Djurhuus, Dam, Dahl, Effersøe, Konoy og Formanden.

Fraværende: Provsten og Mortensen,

og var Forslaget saaledes bortfaldet.

Udvalgets Forslag.

Punkt 1 sattes under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald:

Ja stemte: J. Poulsen, Winther, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Matras, Christiansen, Samuelsen, Djurhuus, Dam, Dahl, Effersøe og Konoy.

Stemte ikke: Patursson, R. Niclasen, Egholm, Nolsøe og Formanden.

Fraværende: Provsten og Mortensen,

og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 14 Stemmer.

Punkt 2 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Punkt 3. Ændringsforslaget betragtedes som bortfaldet.

Punkt 3—8 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Punkt 9. Samuelsens Ændringsforslag sattes først under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0, hvorefter Udvalgets Punkt 9 betragtedes som bortfaldet.

49. Møde.

Lørdagen den 15. September, Formiddag Kl. 9, samledes Lagtinget.
Samtlige Medlemmer var mødt med Undtagelse af Provsten og Mortensen efter forud anmeldt Forfald.

Efter Dagsordenen foretoges:

Valg af Vareforsyningsudvalg.

Efter Begæring af Patursson foretoges Valget ved Stemmesedler.

a. Faste Medlemmer.

19 Stemmesedler afgaves, hvoraf 5 var blanke.

Valgte blev:

R. Rasmussen	med	14	Stemmer
Konoy	—	14	—
J. Poulsen	—	12	—
Djurhuus	—	12	—
Dahl	—	10	—

b. Suppleanter.

19 Stemmesedler afgaves, hvoraf 5 var blanke.

Valgte blev:

J. H. Poulsen	med	14	Stemmer
Egholm	—	14	—
J. Rasmussen	—	10	—
P. Niclasen	—	10	—
Matras	—	10	—

Formanden fremlagde:

Forslag til Beslutning til en Tak til Udsendingene til Island, saalydende:

Lagtinget udtaler sin Tak til Købmand S. P. Petersen, Suderø, og Købmand, Konsul Jens Evensen, Thorshavn, for den Beredvillighed, hvormed de efterkom Lagtingets Anmodning om at rejse til Island som Tingets Udsendinge, og den Dygtighed, hvormed de har udført deres Mission.

Forslaget sattes straks under Afstemning og vedtoges med 18 Stemmer mod 0.

Tilføjelser.

A. Love og Anordninger, udkomne fra 31. Marts 1917 til 4. Marts 1918.

1. Lov af 19. April 1917 vedrørende Udfærdigelse af Valglister til Folketingsvalg paa Færøerne for Aaret 1. Juni 1917 til 31. Maj 1918.
2. Do. for Færøerne af 22. Juni s. A. om Afstaaelse af Grund til Anlæg af Sporforbindelsen fra Kulminer til Udskibningssteder m. m.
3. Do. af 22. November s. A. om Forlængelse af Lov for Færøerne om Forandring i forskellige Skatter og Afgifter.
4. Do. for Færøerne af 21. December s. A. om Forbud mod at drive Erhverv med berusende Drikke m. m.
5. Do. af s. D. om midlertidig Forandring i de gældende Regler om Valg til Færøernes Lagting.
6. Do. af s. D. vedrørende Udfærdigelse af Valglister til Folketingsvalg paa Færøerne for Aaret 1. Juni 1918 til 31. Maj 1919.
7. Do. for Færøerne af s. D. om Fiskerilaan.
8. Anordning for Færøerne af 28. s. M. om Salg af denatureret Spiritus.
9. Bekendtgørelse af 9. Januar 1918 om Ændring i Bekendtgørelse om en Vedtægt for Vaag Fjde af 29. Januar 1907.
10. Lov af 5. Februar s. A. om Ændring i Lov Nr. 82 af 29. Marts 1893 om Pensionering af Lærere og Lærerinder ved Almueskolevæsenet paa Færøerne.
11. Do. af 4. Marts s. A. om overordentligt Tilskud til Kontorudgifter ved Retsbetjentembeder og ved Embederne som Amtmand over Færøerne, Sorenskriver paa Færøerne og Landfoged paa Færøerne.
12. Do for Færøerne af s. D. om vederlagsfri Afstaaelse af Kongsjord og beneficeret Jord til Anlæg af offentlige Veje.

B. Ministerielle Resolutioner og andre Meddelelser til Lagtinget.

Uddrag af Regnskabet for det Hansenske Legats Renter for Finansaaret 1916—17.

Indtægt.

		Kr.	Ø.
A.	Beholdning den 1. April 1916.		
	Indestaaende i Færø Amts Sparekasse.....	1432	75
B.	Rente af det Hansenske Legat.....	»	»
	(Renten er tilfalden Færøerne for de 5 Aar fra 1. April 1906 til 31. Marts 1911.)		
C.	Rente af det i Sparekassen indestaaende Beløb for Aaret fra 1. April 1916 til 31. Marts 1917.....	50	58
	Summa Indtægt...	1483	33

Udgift.

		Kr.	Ø.
I.	Bevilget i Regnskabsaaret 1914—15:		
	Til afd. Landbrugskonsulent R. Effersøe m. fl. som Tilskud til Anskaffelse af Geder til Færøerne, bevilget 75 Kr. (Uhævet den 31. Marts 1917.)		
II.	Bevilget i Regnskabsaaret 1916—17	»	»
	(I Regnskabsaaret er intet Andragende indkommet om Understøttelse af det Hansenske Legats Renter.)		
III.	Beholdning den 31. Marts 1917.		
	Indestaaende i Færø Amts Sparekasse mod 3½ pCt. Rente	1483	33
	Summa Udgift ..	1483	33

Bilag.

Bilag A.

Beretning om Færø Amts Tuberkulosesygehus' Virksomhed

i Regnskabsaaret 1. Oktober 1915 — 30. September 1916.

Ved

Asger Hansen.

Ved Regnskabsaarets Begyndelse henlaa paa Sygehuset	32
I Aarets Løb indlagdes	70
- -- -- udskreves	68
Tilbage ved Aarets Slutning	34

Af de 68 udskrevne:

Genindlagdes i Aarets Løb	3
Kurvarighed under een Maaned	3
	6

Trækkes disse 6 Patienter fra 68 faas til statistisk Behandling 62, hvormed der regnes i det følgende.

Klassificering af de behandlede Tilfælde.

Af de udskrevne 62 Patienter vare ved Indlæggelsen i

I Stadium	II Stadium	III Stadium
14	26	22

Komplikationer.

Abcessus axillaris	1	Mb. mentalis	1
Albuminuria orthostatica	2	Nefritis chronica	3
Alkoholismus	1	Otitis media	6
Angina	1	Paresis nervi facialis	1
Anæmia	2	Parulis	1
Appendicitis	1	Pleuritis exsudativa	5
Arteriosclerosis	2	— sicca	7
Ascites	1	Phlebitis crusis	1
Baktoriuri	1	Pyelonefritis	1
Bronchitis	10	Salpingitis	1
Chorea	1	Stasis hepatis	1
Colitis	4	Struma	1
Dermatitis exfoliativa	1	Tub articularis humeri	1
Eczema	1	— — cubiti	1
Gastritis	12	— columnæ	3
Graviditos	3	— glandularis colli	2
Hernia ingvinalis	1	— intestinalis	3
Hæmoptysis	5	— laryngis	4
Hydarthron genus	1	— meningeum	1
Hygroma bursæ præpatellaris	1	miliaris	1
Iritis	1	— urogenitalis	2
Lipoma dorsi	1	Tumores hæmorrhoidales	1
Mb. cordis	4		

Kurens Varighed.

Gennemsnitsvarigheden af Kuropholdet for de enkelte Stadier var:

I Stadium	II Stadium	III Stadium
187 Dage	188 Dage	480 Dage

Det bemærkes, at I. Stadiums Patienterne ingenlunde er de mindst angrebne, idet de trods ofte ringe stethoskopisk Fund gennemgaaende har haft stærke Almensymptomer og meget hyppige Komplikationer.

Kurens Resultater.

	I Stadium.	II Stadium.	III Stadium.	Ialt.
Tilsyneladende raske	10	12	0	22
Betydeligt bedrede	4	9	4	17
Bedrede	0	3	5	8
Uforandrede	0	1	3	4
Forværrede	0	0	0	0
Døde	0	1	10	11
				62

Tuberkelbaciller fandtes hos ialt 36 Patienter.

Af 14 i	I	Stadium	hos	5	Patienter.
— 26 -	II	—	—	13	—
— 22 -	III	—	—	18	—

Feber: Fandtes ved Indlæggelsen hos ..... 10 Patienter.
Tabte sig under Opholdet — ..... 11 —
Opstod — — — ..... 5 —
Tabte sig atter under — — ..... 3 —

Vægtforegelsen hos 62 regelmæssigt vejede Patienter var i Gennemsnit i:

I Stadium	II Stadium	III Stadium
5,2 Kilo	6,7 Kilo	5,4 Kilo

Særlige Kurmidler.

Kunstig Pneumothorax anlagdes hos 7 Patienter. Anlægget lykkedes første Gang hos alle. Der bruges kun nu Saugmens Naal, som det letteste, sikreste og mest haandterlige Apparat. Hos 4 maatte Behandlingen opgives, hos 3 førtes den til Ende med ret godt Resultat. En af de 3, en Kvinde, overstod under Behandlingen en Appendectomi udført i Æthernarcose uden væsentlig Gêne. Narcosen var let at udføre og forløb uden Uheld og havde ingen Eftervirkninger.

Tuberkulin: Anvendtes hos ialt 17 Patienter. Der anvendtes gammel Tuberkulin, Bacilleemulsion og albuminfrit Tuberkulin. Flere synes at have ogsaa under Kuropholdet Gavn deraf. Ofte maa der afbrydes paa Grund af Reaktion.

Okonomisk Oversigt.

Ved

Bogholder Jacob Olsen.

Sygedagenes samlede Antal har i Aarets Løb været:

Sanatorieafdelingen	6858 Dage
Hospitalsafdelingen	4858 —
Ialt...	11716 Dage

Aarets Middelbelægning har været 32,1.

De udskrevne Patienter indlagdes for:

Egen eller Forsørgers Regning	21
Kommunal Regning	9
Sygekasses Regning	38

Oversigt over Sanatoriets Udgifter.

Disse fordele sig saaledes:

Konto	1.	Lønninger	5278 83	
—	2.	Forplejning	14832 52	
—	3.	Vask og Rengøring	719 44	
—	4.	Brændsel og Belysning	4556 80	
—	5.	Medicin	1223 36	
—	6.	Bygninger	526 49	
—	7.	Maskiner	45 00	
—	8.	Inventar	838 15	
—	9.	Assurance	675 00	
—	11.	Fragt og Losning	39 02	
—	12.	Kontorhold m. m.	437 82	
—	14.	Renter	248 30	
—	15.	Ydede Forskud	18 85	
				29439 58

Herfra gaar:

Have og Anlæg	(Kt. 10.)	109 78	
Husdyrhold	(— 13.)	97 92	
Forskellige Indtægter	(— 16.)	21 30	
			229 00
			29210 58

Paa de enkelte Udgiftskonti bemærkes:

ad *Konto 1. Lønninger:*

Løn til 1 Læge	1800	00
— - 1 Sygeplejerske, 1 Økonoma og 1 Elev	1180	00
— - 1 Fyrpasser	900	00
— - 6 Piger og Ekstrahjælp	938	83
— - 1 Bogholder og Regnskabsfører	400	00
— - 1 Revisor	60	00
	5278	83

ad *Konto 2. Forplejningen:*

Udgiften har været	15156	91
Fragaar:		
For solgte Varer	324	39
	14832	52

Forplejningen har kostet Kr. 1,26,6 pr. Patientdag (sidste Aar 1,18,2)
— - — - 0,98 - Kostdag (— 0,89,7)

ad *Konto 3. Vask og Rengøring:*

Grønsæbe, Haandsæbe etc.	509	82
Gulvklude	15	82
Toiletpapir	75	30
Blegvand og Vaskepulver	25	00
Ekstrahjælp	93	50
	719	44

ad *Konto 4. Brændsel og Belysning:*

18324 kg Kul	865	00
Kokes	2486	00
3142 l Petroleum	754	18
Tørvearbejde	328	05
Glødenæt, Lampesprit, Lampeglas, Benzin, Tændstikker m. m.	123	57
	4556	80

ad *Konto 5. Medicin:*

Medicin etc.	1116	88
Sygeplejeartikler	106	48
	1223	36

ad *Konto 6. Bygninger:*

Almindelig Vedligeholdelse		243 64
Linoleumstjære		20 40
Nyt Tag paa en af Liggehallerne		133 50
Indretning af et nyt Sygeværelse		128 95
		526 49

ad *Konto 7. Maskiner:*

Reservedele og Vedligeholdelse af Maskiner		45 00

ad *Konto 8. Inventar:*

Nyanskaffelser	834 62	
Reparationer	42 00	
	876 70	
Fragaar:		
Solgt Inventar	38 55	
		838 15

ad *Konto 9. Assurance:*

Brandforsikring		675 00

ad *Konto 10. Have og Anlæg:*

Arbejdsløn	118 60	
Fragaar:		
Leveret Kartofler m. m. til Køkkenet	228 38	
Overskud	=	109 78

ad *Konto 11. Fragt og Losning:*

Udgift i Aarets Løb		39 02

ad *Konto 12. Kontorhold:*

Kontorrekvisitter etc.	121 82	
Telefon-Abonnement	140 00	
Telefon-Samtaler	52 65	
Tryksager	57 50	
Avertissement, Bladpenge m. m.	29 00	
Frimærker	38 80	
	439 77	
Fragaar:		
Solgte Frimærker	1 95	
		437 82

ad *Konto 13. Husdyrhold:*

Indkøbt Foder	202 53	
Fragaar:		
Leveret Æg og Høns til Køkkenet.....	300 45	
Overskud =		97 92

ad *Konto 14. Renter og Afdrag:*

Rente til Færø Amts Fattigkasse	280 00	
Fragaar:		
Kreditrente	31 70	
		248 30

ad *Konto 15. Ydede Forskud:*

Forskudsvis udlagt for Ligkister, Ligtøj m. m.	61 55	
Fragaar:		
Tilbagebetalte Forskud	42 70	
		18 85

ad *Konto 16. Forskellige Udgifter:*

Diverse	24 00	
Fragaar:		
Forskellige Indtægter.....	45 30	
Overskud =		21 30

Eks-

af Regnskabet for Færø Amtskommunes

for Aaret fra 1. Oktober

Indtægt.

I.	Beholdning den 1. Oktober 1915.			
	1. Restancer	480	51	
	2. Statskassens Tilskud for Juli Kvartal 1915	5917	10	
	3. Kokes og Kul	1819	21	
	4. I Føroya Banki	2032	96	
	5. Kontant	441	49	
				10691 27
II.	Betaling for Patienter			8235 91
III.	Statskassens Tilskud			24225 85
IV.	Forplejningen			324 39
V.	Refusion			1 95
VI.	Tilbagebetalt Forskud			42 70
VII.	Have og Anlæg			228 38
VIII.	Husdyrhold			300 45
IX.	Inventar			38 55
X.	Kreditrente			31 70
XI.	Forskellige Indtægter			45 30
XII.	Gæld den 30. September 1916.			
	Til Færø Amts Fattigkasse			7000 00
	Summa Indtægt...			51166 45

Herefter bliver Aarsover-

Rente og Afdrag er betalt

trakt

Tuberkulose-Sygehus i Hoydal

1915 til 30. September 1916.

Udgift.

A.	Gæld den 1. Oktober 1915.				
	1.	Til Færø Amts Fattigkasse	7000 00		
	2.	Uhævede Checks	13 85		
				7013	85
B.	Konto 1.	Lønninger		5278	83
C.	— 2.	Forplejningen		15156	91
D.	— 3.	Vask og Rengøring		719	44
E.	— 4.	Brændsel og Belysning		4556	80
F.	— 5.	Medicin m. m.		1223	36
G.	— 6.	Bygninger		526	49
H.	— 7.	Maskiner		45	00
I.	— 8.	Inventar		876	70
K.	— 9.	Assurance		675	00
L.	— 10.	Have og Anlæg		118	60
M.	— 11.	Fragt og Losning		39	02
N.	— 12.	Kontorhold m. m.		139	77
O.	— 13.	Husdyrhold		202	53
P.	— 14.	Rente		280	00
Q.	— 15.	Ydede Forskud		61	55
R.	— 16.	Forskellige Udgifter		24	00
S.	Beholdning den 30. September 1916:				
	1.	Restancer	1174 17		
	2.	Statskassens Tilskud for Juli Kvartal 1916	6574 65		
	3.	I Føroya Banki	5498 18		
	4.	Kontant	681 60		
				13928	60
		Summa Udgift...		51166	45

skudet 3251 Kr. 18 Øre.

af Amtsrepartitionsfonden.

»Færø Amtstidendes Bogtrykkeri. — 1917.

Bilag 1.

Forslag

til

Lov for Færøerne om Bogføring m. v.

§ 1.

Enhver, Enkeltmand eller Selskab, der driver Handel, Vekselerer- eller Bankvirksomhed, Kommissionshandel, Forlagsvirksomhed, Forsikringsvirksomhed, Mæglervirksomhed, Apotek, Haandværk, Fabrikvirksomhed, eller som for egen Regning driver Erhverv ved Regnskabsførelse (Ind- og Udbetaling) for nogen af de ovennævnte Virksomheder, er pligtig at føre Forretningsbøger i Overensstemmelse med de i denne Lov givne Regler. Saadan Forpligtelse paahviler endvidere Sagførere, der drive Virksomhed som saadanne, og andre, som erhvervsmæssigt uden offentlig Beskikkelse udføre juridiske Forretninger, samt Personer, der som Erhverv drive Teatervirksomhed eller forestaa Forlystelsesanstalter, for saa vidt den dertil meddelte Bevilling eller Tilladelse indeholder Paalæg om Forretningsbøgers Førelse. Endvidere Brugs-, Andels- og lignende Foreninger med begrænset Ansvar samt Foreninger, der ere forpligtede til at løse Næringsadkomst.

Bogføringspligten paahviler dog ikke den, som driver en Handelsvirksomhed, hvortil der ikke i Henhold til Lov om Ophævelse af den kgl. Enehandel paa Færøerne af 21. Marts 1855 § 10 kræves Antagelsesbrev, eller som ifølge Lovgivningen har Ret til at omføre visse Varer uden Næringsadkomst, og ej heller Fragtmænd eller Skibsførere, som føre eget Skib. Ogsaa Haandværkere, der som Regel ikke beskæftige flere end 2 Medhjælpere eller som udelukkende driver deres Virksomhed ved Hustru og Børns Hjælp, fritages for Bogføringspligten.

§ 2.

Uanset Forretningens Størrelse eller Virksomhedens Omfang paahviler det vedkommende forretningsdrivende, jfr. § 1, 1. Stykke, at føre en *Kassebog*, i hvilken samtlige ind- og udgaaende Pengebetalinger daglig indføres særskilt for hver enkelt Post, eller, naar Bibøger føres, med en samlet Sum for hver af disse. Indtægter, hidrørende fra kontant Salg, kunne indføres som en enkelt Post for samtlige en eller flere Dages Salg. Endvidere skal der føres en *Hovedbog* og en *Statusbog*, i hvilken der en Gang aarlig for det sidst forløbne Regnskabsaar vil være at indføre Forretningens Status (med Angivelse af Aktiver og Passiver) saaledes, som samme stiller sig efter omhyggelig Hensyntagen til de tilstede-

værende Værdier og Forpligtelser. Dog kan den aarlige Status indføres i Hovedbogen, og Statusbogen i saa Fald bortfalde.

Den nævnte Indførelse af Forretningens Status skal være foretagen og Status underskreven inden 6 — for Filialforretninger samt for Rederier, der drive Fragtfart med Sejlskibe, 9 — Maaneder efter Udløbet af det sidst afsluttede Regnskabsaar.

Føres Bøger udover Kassebogen, Hovedbogen og Statusbogen, bør fornøden Angivelse om disse Bøger findes i Statusbogen.

§ 3.

Enhver i Statusbogen eller Hovedbogen indført Statusopgørelse skal underskrives af Forretningens Bestyrer, eller, hvor der er flere Bestyrere, da af dem alle.

Saafremt Status i en Filialforretning er optaget ved en Udsending fra Hovedhandelen, bliver vedkommende Status foruden af Filialforretningens Indehaver eller Bestyrer tillige at underskrive af den paagældende Udsending.

§ 4.

Kassebog, Hovedbog og Statusbog skulle autoriseres, medens andre Forretningsbøger paa Forlangende kunne autoriseres. Autorisationerne meddeles af Landfogden, og kan udenfor Thorshavn meddeles af vedkommende Sysselmand. For Autorisationen betales et Gebyr af 1 Kr. for hver Bog. Ingen Forretningsbog kan autoriseres, forinden den er gineret og gennemdragen. Ogsaa Forretningsbøger, der tidligere have været benyttede som saadanne, kunne autoriseres.

Enhver forretningsdrivende, hvis Virksomhed ikke falder ind under Bestemmelsen i § 1. 1. Stykke, kan forlange sine Forretningsbøger autoriserede.

§ 5.

Det paahviler enhver, der efter denne Lov er bogføringspligtig, at opbevare alle de i Forretningen eller Virksomheden førte Bøger, som er paabudt i Loven, samt de Bibøger og Bilag, hvortil disse henviser, i saa langt et Tidsrum, at mulige Krav, der kunne rejses af eller rettes mod den bogføringspligtige i Anledning af vedkommende Forretningsforhold, kunne være forældede efter Lov Nr. 274 om Forældelse af visse Fordringer af 22. December 1908.

§ 6.

Den særlige Beviskraft, som i N. L. 5-13—46, 47 og 48 er tillagt ordentlig førte Handelsbøger, skal herefter tilkomme Forretningsbøger, som er ordentlig førte og autoriserede, saaledes at den Frist, inden hvilken Fordringen skal gøres gældende, er tre Aar.

§ 7.

§ 45 i Lov om Konkurs samt om nogle Forandringer i de gældende Bestemmelser om Pant og Eksekution af 25. Marts 1872 (jfr. Anordning Nr. 13 af 13. Februar 1873) affattes herefter saaledes:

»Som handlende, henholdsvis Fabrikant eller Skibsreder, anses i denne Lov enhver, der efter Lovgivningen er forpligtet til at føre Forretningsbøger.«

Lovgivningens almindelige Regler om Handelsbøger skulle ogsaa gælde for Forretningsbøger autoriserede efter denne Lov.

Lov om Konkurs m. m. af 25. Marts 1872 (Anordning Nr. 13 af 13. Februar 1873) § 148, 1. Stykke, ophæves.

§ 262 i Almindelig borgerlig Straffelov af 10. Februar 1866 affattes saaledes:

»Befindes det, at nogen, som er pligtig til at føre Forretningsbøger, og hvis Bo er kommet under Fallitbehandling, har forvansket, bortskaffet eller tilintetgjort disse Bøger eller har ført dem paa en uredelig Maade eller i svigagtig Hensigt undladt at føre dem, straffes han med Fængsel paa Vand og Brød eller med Forbedringshusarbejde indtil 2 Aar.

Har Fallenten gjort sig skyldig i grove Uordener i Henseende til Førselen af sine Forretningsbøger, bliver han at straffe med simpelt Fængsel indtil 6 Maaneder. Har han gjort sig skyldig i grove Uordener ved den ved Lov foreskrevne Opbevaring af Forretningsbøgerne eller deres Bilag, bliver han at straffe med Bøder eller simpelt Fængsel indtil 6 Maaneder.«

§ 8.

Det paahviler vedkommende Øvrigheder ved alle forekommende Lejligheder at paase, at de bogføringspligtige ere forsynede med de foreskrevne Forretningsbøger.

Overtrædelse af Bestemmelserne i § 2, 2. Stykke, § 3 og § 4, 1. Punktum, straffes med Bøder fra 2 til 50 Kr.

Overtrædelse af Pligten til paa behørig Maade at føre de efter Bestemmelserne i § 2, 1. og 3. Stykke, fornødne Bøger straffes med Bøder fra 5 til 100 Kr.

Sagerne behandles som offentlige Politisager. Bøderne, saavel idømte som vedtagne, tilfalde Kommunens Kasse.

§ 9.

Denne Lov træder i Kraft den 1. Januar 1921.

Motiver til foranstaaende Forslag.

I Lov Nr. 98 om Bogføring af 10. Maj 1912 § 10 bestemtes det, at Loven ikke skulde gælde for Færøerne, hvorimod det ved særlig Lov vilde være at bestemme, i hvilken Udstrækning dens Bestemmelser skulde gøres anvendelige der.

Spørgsmaalet om Udvidelse af Bogføringspligt til Færøerne har foreligget til Behandling i Lagtingssamlingerne 1912—16. Der har derhos flere Gange været indhentet Erklæring fra Købmandsforeningen. Købmandsforeningen har ønsket en Del Lempelser foretaget i Loven ved dennes Udvidelse til Færøerne, jfr. den nedenfor som Bilag aftrykte Erklæring af 27. Juni 1913, og hertil har Lagtinget delvis sluttet sig. Amtet udarbejdede i 1913 et Forslag, der af det i 1916 nedsatte Lagtingsudvalg anbefaledes til Vedtagelse med en Del nærmere angivne Ændringer, hvorhos Amtet anmodedes om til næste Lagtingssamling at udarbejde et Lovforslag, der var ændret i Overensstemmelse med Udvalgets Forslag. I Henhold hertil er nærværende Forslag udarbejdet.

Angaaende de i nærværende Forslag foretagne Ændringer i Lov Nr. 98 af 10. Maj 1912 bemærkes følgende:

ad § 1.

1 Paragraffens 1. Stykke har man i Overensstemmelse med Lagtingets Vedtagelse ladet Ordene »Beværtning«, »Entreprenørvirksomhed, Virksomhed med Befordring af Personer, Gods eller Meddelelser« udgaa. De her nævnte Forretninger drives for Tiden paa Færøerne i saa ringe Omfang, at det formentlig vil være for haardt at paalægge Bogføringspligt. Iøvrigt er 1. Stykke enslydende med Loven af 10. Maj 1912.

2. Stykke er en Del afvigende fra den danske Lov af Hensyn til, at Lov af 21. Marts 1855 for Færøernes Vedkommende træder i Stedet for Næringsloven af 29. December 1857. Saaledes som Bestemmelsen er formuleret, vil ligesom i det øvrige Land (Næringslovens § 37) Handel med Landbrugsprodukter og ligeledes med Fisk falde udenfor Loven om Bogføring, og paa samme Maade vil (jfr. Næringsloven 29. December 1857 § 52) alle Forretninger, der kun handler med Brød og lignende, være fritagne for Bogføringspligt, idet Antagelsesbrev ikke kræves for at drive Forretning som Bager. Ligeledes vil *Haandværkere* ikke komme ind under de for Handlende gældende Regler, selv om de foruden deres egne Frembringelser sælger andres til deres Fag hørende Frembringelser (jfr. Næringsloven 29. December 1857 § 23, hvilken Bestemmelse ogsaa antages at gælde analogisk paa Færøerne som Følge af en langvarig Sædvane). — Den om Haandværkere, der driver deres Virksomhed ved Hustrus og Børns Hjælp, givne Regel er overensstemmende med den danske Næringslov § 16. — De i 2. Stykke givne Regler vil formentlig medføre, at kun faa Haandværkere falder ind under Loven (jfr. Købmandsforeningens Erklæring in fine).

ad § 2.

I 1. Stykke har man i Henhold til Lagtingets Vedtagelse bestemt, at Indtægter, hidrørende fra kontant Salg, kan indføres i Kassebogen med en samlet Sum for *flere Dages* Salg. Forandringen, der er en Imødekommelse af det af Færøernes Købmandsforening indtagne Standpunkt, og som af Lagtinget motiveres ved, at en enkelt Dags Salg i smaa Forretninger kan være ganske ubetydeligt, synes iøvrigt ikke at være uden Betænkelighed.

Naar man i 2. Stykke har foreslaaet, at Opgørelse af Status for Filialforretningers Vedkommende kan udsættes indtil 9 (i Stedet for 6) Maaneder efter Udløbet af det sidst afsluttede Regnskabsaar, er dette motiveret ved, at de samme Repræsentanter fra Hovedforretningen ofte optager Status i mange forskellige Filialer. Da vedkommende derhos i Reglen er beskæftiget som Handelsbetjente eller lignende i Hovedforretningen, og da det endeligt af Hensyn til Vejret ofte vil være praktisk først at optage Status noget hen paa Foraaret, har man ment, at det undertiden vil vise sig vanskeligt at faa alle Filialforretningernes Status opgjort inden 1. Juli. — I det af Amtet i 1913 udarbejdede Forslag fandtes der i § 1 som et nyt Stykke indføjet en Definition af Begrebet »Filialforretninger«. Lagtinget har imidlertid foreslaaet det nævnte Stykke udeladt, og det maa derfor afgøres ved et Skøn, hvad der til enhver Tid falder ind under Betegnelsen Filialforretning. Dog vil den ovennævnte Definition rimeligvis blive afgørende.

Bestemmelsen i Lov 10. Maj 1912 § 2. 3. Stykke, der indeholder nærmere Regler om, hvilke Forhold der skal inddrages under de bogføringspligtiges Bogholderi, og som var medtaget i Forslaget fra 1913, er i Henhold til Lagtingets Vedtagelse udeladt.

ad § 3.

Paragraffens 1. Stykke er i Realiteten væsentlig overensstemmende med Lov 10. Maj 1912 § 3.

Som et nyt Stykke har man efter Forslag af Købmandsforeningen optaget en Regel om, at Status i Filialforretningerne tillige bliver at underskrive af en Udsending fra Hovedforretningen, dog selvfølgelig kun saafremt denne har medvirket ved Optagelsen af Status. At foreskrive, at Status altid skal optages under Medvirkning af en saadan Udsending, har man ikke anset for heldigt, og

hele Reglen vil maaske kunne udgaa, idet Forholdet kan ordnes ved privat Overenskomst mellem Hovedforretningen og Filialforretningen, og det Offentliges Interesse i Reglen formentlig ikke er særlig stor, idet en af en Filialforretning ved egen Hjælp optaget Status maa anses for ligesaa fyldestgørende som den Status en mindre (selvstændig) Bygdekøbmand kan optage.

ad § 4.

Af Hensyn til Befolkningens Bekvemmelighed har man foreslaaet, at Bøgerne udenfor Thorshavn vil kunne autoriseres hos vedkommende Sysselmand, idet Forsendelse fra og til Thorshavn derved undgaas. For flere Bygders Vedkommende kan det dog være nemmere at faa Autorisationen udført af Landfogden end af Sysselmanden, hvorfor man har givet Befolkningen frit Valg mellem disse Myndigheder.

Reglen i den danske Lovs 4. Punktum bortfalder, da Stempellovgivningen ikke er anvendelig paa Færøerne.

ad § 5.

Denne Paragraf er overensstemmende med Lov Nr. 98 af 10. Maj 1912, dog at man i Henhold til Lagtingets Vedtagelse har begrænset Opbevaringspligten til de i Loven paabudte Bøger, samt de Bibøger og Bilag, hvortil disse henviser.

ad § 6.

I Stedet for de i Lov 10. Maj 1912 anførte Lovsteder er sat de tilsvarende Lovsteder i den for Færøerne gældende Lovgivning. Henvisningerne til Frd. 1. Juni 1832 udgaar, idet denne Forordning aldrig er blevet udvidet til Færøerne (jfr. Reskr. 30. Marts 1836).

I det i 1913 udarbejdede Forslag havde Amtet foreslaaet den Frist, indenfor hvilken Fordringer skal gøres gældende, saafremt Kreditor vil nyde godt af den ordentlig førte Forretningsbøger tillagte særlige Beviskraft, sat til 2 Aar i Overensstemmelse med Lov 10. Maj 1912. For saa vidt angaar Detailhandlere og Haandværkere betyder en Frist af 2 Aar allerede en Forlængelse af den hidtil efter norske Lov gældende Frist, der var Aar og Dag. Købmandsforeningen, i hvis Medlemmers Interesse det selvfølgelig er, at Fristen gøres saa lang som muligt, har henstillet, om Fristen ikke i Lighed med Lov Nr. 274 af 22. December 1908 om Forældelse af visse Fordringer burde sættes til 5 Aar. Denne Henstilling er i nærværende Forslag i Henhold til Lagtingets Vedtagelse for saa vidt imødekommet som Frisen er sat til 3 Aar. — Amtet nærer betydelig Betænkelighed ved den saaledes foreslaaede Forlængelse, idet der allerede nu formentlig er for stor Tilbøjelighed hos Købmændene til at lade Mellemværender, særlig med deres faste Kunder, henstaa i længere Tid uden at forsøge paa at faa dem afviklet. De særlige færøske Handelsforhold, hvor Fiskerne i Reglen leverer al deres Fisk til en enkelt Forretning, medens de samtidig fra denne forsynes med Fiskeredskaber m. m. og tager Varer paa Kredit, bevirker, at en Undladen af med visse regelmæssige Mellemrum at søge Forholdet opgjort og afviklet, kan virke særlig mislig. Paa den anden Side vil Forholdet, at Købmændene ikke tvinges til hurtig at søge deres Fordringer inddrevne eller dog disse konstaterede f. Eks. ved Udstedelse af særligt Gældsbrev, ogsaa efter Omstændighederne kunne være i Befolkningens Interesse.

ad § 7.

Bortset fra Henvisningen til Anordning 13. Februar 1873 og fra at Bemærkningen om Sø- og Handelsretten er slettet overensstemmende med Lov 10. Maj 1912.

ad § 8.

I Overensstemmelse med Købmandsforeningens Indstilling er Bøderne for Overtrædelse af Loven fastsat en Del lavere end i Lov Nr. 98 af 10. Maj 1912. — Ved Bedømmelsen af hvor store Bøder, der bør foreskrives, bør det iøvrigt haves for Øje, at et væsentligt Værn for Overholdelse af Loven findes i Bestemmelserne i § 7.

ad § 9.

I Overensstemmelse med Købmandsforeningens Ønske om, at der hengaar et ret langt Tidsrum, inden Loven træder i Kraft paa Færøerne, har man i Henhold til Lagtingets Vedtagelse foreslaaet, at Loven først træder i Kraft den 1. Januar 1921.

Bilag til foranstaaende Forslag.

Til

Færø Amt.

Færø Amt har ved Skrivelse af 28. Septbr. f. A. udbedet sig en Udtalelse fra Færøernes Købmandsforening angaaende, i hvilket Omfang den for det øvrige Kongerige gældende Lov om Bogføring (Nr. 98 – 1912) skal søges udstrakt til Færøerne, og hvilke Hovedprincipper der bør lægges til Grund ved Udarbejdelsen af et dertil sigtende Lovforslag.

Efter at have modtaget foranmævnte Skrivelse har Købmandsforeningens Bestyrelse drøftet Spørgsmaalet og udbedet sig Udtalelser om Sagen fra Foreningens øvrige Medlemmer. Skønt disses Svar er indgaaet meget sparsomt, er man dog forvisset om, at det er et almindeligt Ønske blandt Foreningens Medlemmer, at der her paa Færøerne lovgives i samme Retning som Lov om Bogføring for det øvrige Kongerige af 10. Maj 1912 tager Sigte paa, dog at der indføres de fornødne Lempelser, som vore stedlige Forretningsforhold kræve.

Foreningens sagkyndige Udvalg, der herefter har overvejet Sagen, skal udtale følgende, idet man vedlægger den tilsendte Udvalgsbetænkning.

Det vil være nødvendigt at foretage saadanne Forandringer i Loven ved dens Udvidelse til at gælde for Færøerne, at der skelnes mellem Forretningsdrivende (Handlende), der driver selvstændig Forretning, og Handlende, der driver Filialforretning. For de førstnævnte Forretningers Vedkommende vil Bogføring kunne gøres anvendelig i den Udstrækning som Loven tilsigter. Dog maa det anses for ubehøveligt, at Kassebogen, naar Bibøger føres, bliver daglig ført for hver enkelt Post, idet der næppe bør stilles yderligere Forlangende end at Kassebogen føres uge- og maanedsvis paa Grundlag af de benyttede Bihøger. Om imidlertid alle de i § 1 omhandlede Virksomheder, for saa vidt de drives paa Færøerne, bør rammes af Loven, er vanskeligt at udtale sig bestemt om, da mange af disse, selv om de af Navn forekomme, dog i Virkeligheden kun kan regne med en Omsætning, der ikke er nævneværdig. Imidlertid vil det i Loven indeholdte angaaende Bogføringspligt næppe stille sig hindrende for Opkomst af Virksomheder af den nævnte Slags. Da Købmandsforeningen imidlertid er stiftet af, og som Medlemmer kun tæller Personer, der befatte sig med almindelig Købmandshandel, vil det være vanskeligt for dem at tage Stilling til Spørgsmaal, der vedrører Virksomheder, der ligger udenfor dens Omraade.

Hvad dernæst angaar Filialforretningerne, det vil sige Forretninger, som for en færøsk Hovedhandels Regning drives rundt omkring i Bygderne, finder man, at man her ikke kan gaa saa strengt til Værks med Forlangendet om Bogføring, og det af forskellige Grunde. Dels sidde disse Handlende i Almindelighed inde med ganske ringe Kendskab til Bogføring, ligesom deres Skoleuddannelse har været mangelfuld. Dels vil de gennem Hovedhandelens Tilsyn være undergivne den fornødne Kontrol. Der vil sjælden eller næsten aldrig findes anden Kreditor ved en saadan Handel end den Købmandsforretning, fra hvilken Filialen er udgaaet. Man finder, at der ved Filialforretningerne bør føres autori-

seret Hovedbog samt Bøger over indhandlede Produkter, hvilke sidste kan være autoriserede. Nogen Statusbog vil der næppe være Anledning til at forlange ført ved Filialforretningerne; Status for disse kan indføres i Hovedbogen. Status vil for Filialhandlerne i Almindelighed blive opgjort, naar Beholdning bliver optaget ved en Udsending fra Hovedhandelen og samtidig vil Status saa blive indført i Hovedbogen. Det foreslaas, at Status for Filialforrettingerne underskrives foruden af Forretningens Indehaver tillige af Hovedhandelens Bestyrer eller en Repræsentant for denne Handel (v. § 3). I det hele taget vil det i Lovens § 2 omhandlede paa faa Omraader kunne gøres anvendeligt overfor Filialforretninger af den omtalte Slags.

I § 4 omtales, at Bøgerne skulle stemples til Takst 1 Kr. Denne Bestemmelse vil antagelig bortfalde for Færøernes Vedkommende, hvor Stempleafgift i dette Tilfælde ikke tidligere har haft Anvendelse.

Den i § 6 nævnte Frist af 2 Aar, inden hvilken en Fordring skal gøres gældende, er mulig for kort. naar Hensyn tages til vore stedlige Forhold. Man finder, at den i Lighed med hvad der er foreskrevet i Lov af 22. December 1908 passende kunde sættes til 5 Aar.

De i § 8 nævnte Bøder for Overtrædelse af Lovens Bestemmelser finder man at være for høje og skal gøre Forslag om, at Bøderne i §ens 2det Stykke sættes fra 2 Kr. til 50 Kr. og i 3die Stykke fra 5 til 100 Kr.

Lovens Ikrafttræden foreslaas sat til 1. Januar 1916.

De Ændringer af mere juridisk Natur, saasom bl. a. i §erne 6—7, som maa foretages forinden Lovens Udvidelse til Færøerne, har man ikke kunnet beskæftige sig med.

Man skal, uden dog at fremsætte et Forslag i saa Henseende, gøre opmærksom paa, at der antagelig maa gøres Lempelser i Loven med Hensyn til enkelte Virksomheder, som omhandles i § 1 f. Eks. Haandværk, idet Forholdene her næppe paa disse Omraader er saa fremskredne, at Loven med Held vil kunne anvendes i den foreliggende Skikkelse.

I Bestyrelsen for Færøernes Købmandsforening.

Thorshavn, den 27. Juni 1913.

Jens Evensen. *Jens Olsen.*

»Føroe Amtstidende«s Bogtrykkeri. — 1916.

Bilag 2.

Forslag

til

Lov om Ændring i Lov af 29. Marts 1893 om Pensionering af Lærere og Lærerinder ved Almueskolevæsenet paa Færøerne.

§ 1.

Bestemmelsen i Lov af 29. Marts 1893 § 1 om, at Lærerinder kun er pensionsberettigede, for saa vidt de forbliver ugifte eller er Enker, ophæves.

§ 2.

De i Lov af 29. Marts 1893 § 2 fastsatte Tilskud til Pensionsfonden forhøjes for de fast ansatte Almueskole-Lærere og -Lærerinder samt for Kommunerne til 2 pCt. af den de paagældende Lærere tillagte faste Lønning. Statskassens Tilskud fastsættes som hidtil til et Beløb, der er lige saa stort som det, der udredes af Lærerne og Kommunerne tilsammen.

§ 3.

Der tillægges Pensionsfonden i de første 10 Aar efter nærværende Lovs Ikrafttræden et aarligt Tilskud af 4000 Kr., hvoraf Statskassen udreder Halvdelen, medens Halvdelen udredes af de under Lagtinget sorterende Kasser og fordeles mellem disse efter Lagtingets Afgørelse.

§ 4.

Denne Lov træder i Kraft den 1. April 1918 og bliver at forelægge til Gennemsyn for Lagtinget i Samlingen 1927 og for Rigsdagen i Samlingen 1927—28.

Motiver til foranstaaende Forslag.

I Lagtingssamlingen 1915 behandledes en Sag om ekstraordinær Paaligning til Pensionsfonden for Lærere og Lærerinder ved Almueskolevæsenet paa Færøerne. Det havde vist sig, at Fondens nuværende Indtægter langtfra i Fremtiden vilde kunne dække den stærkt forøgede Pensionsbyrde, idet der vilde blive et aarligt Underskud paa c. 3800 Kr., og det vedtoges foreløbigt for Regnskabsaaret 1915—16 i Henhold til Lovens § 9 at paaligne Kommunerne og Lærerpersonalet et Beløb lig med det ordinære Bidrag, hvorved der, idet Statens Tilskud forhøjedes i samme Forhold, vilde udkomme c. 1900 Kr. Det samlede Bidrag blev saaledes for Lærerne og Kommunerne 2 pCt. og for Statskassen 4 pCt., jfr. nærmere Lagtingstidende 1915, Side 193—196. — Ifølge Lagtingets Vedtagelse i Samlingen 1916 skal det samme ekstraordinære Bidrag udredes for Aaret 1916—17.

Efter en af Beregneren i Statsanstalten for Livsforsikring foretaget Beregning, der aftrykkes som Bilag, vil de nuværende Bidrag til Pensionsfonden heller ikke for Fremtiden vise sig at være tilstrækkelige til at dække Udgifterne. Selv om Bidragene fastsættes til 2 pCt. fra Lærerne og Kommunerne og til 4 pCt. fra Statskassen, vil der efter den foretagne Sandsynlighedsberegning yderligere komme til at mangle et Beløb af c. 4000 Kr. aarligt for at skaffe fuld Dækning.

Man har samtidigt foreslaaet ophævet Bestemmelsen om, at gifte Lærerinder ikke er pensionsberettigede. — Der er ikke ved forannævnte Beregning taget Hensyn hertil; men Ændringen vil formentlig økonomisk set ikke komme til at spille nogen væsentlig Rolle for Pensionsfonden. —

Spørgsmaalet om Tilvejebringelsen af de til Lærernes Pensionering fornødne Beløb er ordnet noget anderledes paa Færøerne end i den øvrige Del af Landet. Ifølge Lov 8. Marts 1856 § 5 b. udreder de enkelte Amtsraadskredses Skolefond hele Pensionen uden at der af Skolelærerne eller Kommunerne ydes noget Bidrag hertil. Af Skolefondens Udgifter til Pensioner refunderer Statskassen nu ifølge Lov Nr. 61 af 29. Marts 1904 § 33, 2. Stykke, Halvdelen, i visse specielle Tilfælde de tre Fjerdedele, jfr. Lov Nr. 128 af 27. Maj 1908 § 9. Det resterende Beløb tilvejebringes ved Ligning, dels paa Amtsraadskredsens Hartkorn, dels paa Købstæderne. — Indtil Loven af 29. Marts 1893 traadte i Kraft, var de færøske Lærere overhovedet ikke pensionsberettigede. Paa Foranledning af et Andragende om Tilskud af Statskassen til en afgaaet Lærers Pension anmodede Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet ved Skrivelser af 15. April 1889 og 14. Januar 1890 Skoledirektionen om at udarbejde Forslag, hvorefter Lærernes Pensionering ordnedes paa lignende Maade som efter Loven af 8. April 1856, saaledes at de nødvendige Beløb tilvejebragtes dels af Statskassen, dels af de færøske Kasser. Da Kommunerne gennemgaaende stillede sig afvisende med Hensyn til at skulle udrede den Del, der ikke tilskødes af Statskassen, forelagdes der i Lagtingssamlingen 1890 et Forslag, der i det væsentligste var overensstemmende med Loven af 29. Marts 1893, og hvorved altsaa en Del af Udgifterne paalagdes Lærerne. Der blev derefter indhentet Udtalelser saavel fra Lærerne som fra Kommunerne, og da disse, fraregnet nogle af Kommunerne, tiltraadte Forslaget, blev dette af Lagtinget i Samlingen 1891 anbefalet til Vedtagelse, jfr. nærmere Lagtingstid. 1890, Side 101—03, og 1891, Side 40—54, samt Rigsdagstid. 1892—93, Till. A., Sp. 3045—54.

Det vil af det ovenfor udviklede fremgaa, at det skyldes Lagtingets og de færøske Kommuners Stilling, at en Del af Tilskudene til Pensionsfonden er blevet paalagt Lærerne. Da disses Pension nu gennemsnitlig er steget til et 2—3 Gange saa stort Beløb, som det Beløb (300 Kr.), man i 1890 regnede med, synes det, naar man stadig lægger samme Synspunkt til Grund, i og for sig heller ikke ubilligt,

at Lærernes Tilskud til Pensionsfonden forøges i samme Grad som Kommunernes. Forslagets § 3 gaar desuden ud paa at fritage Lærerne for omkring Halvdelen af den Pensionsbyrde, der vilde komme til at paahvile dem, hvis hele Underskudet i Pensionsfonden skulde dækkes efter de nugældende Regler. Efter de nugældende Regler bidrager Lærerne gennemsnitlig med en Fjerdedel til deres fremtidige Pension; efter det foreliggende Forslag vil Lærernes Bidrag kun komme til at udgøre c. en Ottendedel.

Saafremt Lagtinget maatte ønske helt at fritage Lærerne for at yde Tilskud til Pensionsfonden, har Skoledirektionen selvfølgelig intet mod en saadan Ordning, saafremt de fornødne Midler tilvejebringes paa anden Maade. Da Lagtingets Kasser ikke vil kunne bære den derved foraarsagede Merudgift, maa Beløbet i saa Fald enten afholdes af Kommunerne eller tilvejebringes ved en Repartition paa Jordegodset eller Beboerne eller begge Dele i Forening.

Saafremt man vælger at tilvejebringe Beløbet ved Paaligning, vil det formentlig være det mest praktiske ogsaa at lade Kommunernes Tilskud bortfalde, saaledes at ogsaa dette Beløb tilvejebringes ved Paaligning. Det Beløb, der vil være at tilvejebringe paa denne Maade, vil i saa Fald for Tiden udgøre c. 2000 Kr. aarligt, bortset fra det i § 3 nævnte Tilskud paa foreløbig 2000 Kr. i 10 Aar, og vil sandsynligvis paa Grund af Ansættelse af flere Lærere og Lønnens Stigning efterhaanden blive noget mere.

Gaar man bort fra at lade Lærerne udrede en Del af Tilskudene til Pensionsfonden, bør man formentlig ændre Pensionsloven saaledes, at ogsaa Lærerne ved *Færøernes Mellem- og Realskole* falder ind under Loven. De nævnte Lærere er efter de nugældende Regler ikke pensionsberettigede, og da de i Reglen forflyttes fra Færøerne forinden de tager deres Afsked, og saaledes normalt ikke kommer til at nyde Pension af Pensionsfonden, vil der vanskeligt kunne paalægges dem forholdsvis samme Tilskud til Pensionsfonden som Almueskolelærerne. Denne Vanskelighed falder imidlertid bort, saafremt hele Beløbet tilvejebringes ved Paaligning. Saafremt man ogsaa ansætter Tilskudet til Pensionsfonden til 4 pCt. af Realskolens Læreres Løn, vil det samlede Beløb, der aarligt skal paalignes, komme til at udgøre c. 2500 Kr.

Med Hensyn til Forslagets § 4 skal man henvise til det i Skrivelsen fra Statsanstalten for Livsforsikring in fine anførte.

Det tilføjes, at et Forslag om at yde Lærerenker henholdsvis 3 Maaneders Lønning eller 3 Maaneders fuld Pension er under Overvejelse i Ministeriet.

Bilag.

Beregneren

i

Statsanstalten for Livsforsikring.

København, den 21. August 1916.

Til

Færø Amts Skoledirektion.

Ved Lov af 29. Marts 1893 om de færøske Læreres Pensionering blev det bestemt, at Udgifterne til Pensionerne skulde tilvejebringes gennem et Pensionsfond, hvis Indtægter skulde bestaa af aarlige Indbetalinger:

fra Lærerne af 1 pCt. af deres Løn,
- Kommunen af et Beløb af samme Størrelse og
- Statskassen af et Beløb, lige saa stort som Lærernes og Kommunens tilsammen.

I de første 4 Aar skulde endvidere Amtsfattigkassen og Statskassen tilsammen yde et aarligt Bidrag paa 1000 Kr. til Fonden, og Statskassen og Skolefonden skulde i de første 10 Aar udrede eventuelt forfaldende Pensioner. Det forventedes, at Fonden efter de 10 Aars Forløb skulde være tilstrækkelig vel funderet til derefter at udrede forfaldende Pensioner ved Hjælp af sine aarlige Indtægter (Renter og Bidrag), men for det Tilfælde, at Indtægterne ikke var tilstrækkelige til at udrede Pensionerne, bestemtes det, at det manglende reparteredes paa Lærerne, Kommunen og Statskassen i samme Forhold som de ordinære aarlige Bidrag.

Nu har det imidlertid vist sig, at Fondens Indtægter ikke er tilstrækkelige til at udrede de løbende Pensioner, og man har i væsentlig Grad maattet ty til de ekstraordinære Indtægter gennem Repartition paa Bidragyderne.

Da Lærernes Bidrag derved er steget betydeligt og kan befrygtes snart at ville stige til over 4 pCt. af deres Løn, har Lagtingets Budgetudvalg i »motiveret Forslag til Beslutning« af 8. Septbr. 1915 udtalt sig for, at Lærernes Bidrag begrænses til 2 pCt., og at det til Balance yderligere nødvendige Beløb tilvejebringes paa anden Maade.

Efter at den ærede Skoledirektion under 30. Septbr. f. A. har tilskrevet Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet om Fondens Stilling, har dette anmodet mig om at foretage de Beregninger angaaende Forholdet mellem Fondens fremtidige Indtægter og Udgifter, som er nødvendige for at kunne fremsætte Forslag til Ændring af Bestemmelserne om Fondens Indtægter.

Paa Grundlag af de fra Direktionen modtagne Oplysninger om de nu ansatte Læreres Aldre, Ansættelsesdage og Lønningsforhold samt om de forhaandenværende Pensionisters Aldre og Pensioners Størrelse har jeg derfor foretaget

en Statusopgørelse for Fonden for at fremskaffe et begrundet Skøn over, hvor store de aarlige Bidrag skal være, for at Fonden derved, i Forbindelse med Renterne af den til enhver Tid tilstedeværende Formue, kan være i Stand til at udrede de Pensioner, som vil falde den til Byrde.

Med Hensyn til de Antagelser om fremtidige Forhold, som det er nødvendigt at gøre ved en saadan Opgørelse, skal jeg oplyse, at det er forudsat

at Fondens Midler giver en Rente af 4 pCt. p. a., og

at Dødeligheden og Pensioneringshyppigheden blandt Lærerne ikke vil vise sig væsentlig afvigende fra de Erfaringer, der herom foreligger om Statens Embedsmænd; dog er jeg, af Hensyn til at Retten til at faa Pension allerede fra det 65. Aar ikke er betinget af daarligt Helbred, gaaet ud fra, at næsten alle Lærerne benytter sig af denne Ret.

For nyansatte Lærere er den gennemsnitlige Begyndelsesløn (iberegnet Fribolig og det ekstraordinære Lønstillæg, der erholdes ved fast Ansættelse,) anslaaet til 625 Kr. Med de opgivne Lønstigninger vil Pensionsrettens Kapitalværdi ved Ansættelsen kunne regnes til gennemsnitlig c. 1000 Kr. for hver, og da 1 pCt. af den fremtidige Gage ved Ansættelsen har en Værdi af gennemsnitlig c. 150 Kr., maatte Pensionsfonden oppebære $^{1000}/_{150}$ = $6^{2}/_{3}$ pCt. af den aarlige Gage for at have Dækning for den Pensionsforpligtelse, som den paatager sig ved Ansættelsen. For paa dette Punkt at have noget at løbe paa bl. a. for det Tilfælde, at der skulde blive vedtaget yderligere Lønstigninger i de højere Aldre, vil jeg foreslaa, at det aarlige Bidrag for fremtidig ansatte Lærere sættes til 8 pCt. af Gagen, og at dette fordeles med

2 pCt., som betales af Lærerne,
2 pCt., som betales af Kommunen, og
4 pCt., som betales af Statskassen.

For de nuværende Interessenter i Fonden er foretaget følgende Beregninger:

Fondens Passiver bestaar af:

1) De allerede tiltraadte Pensioner, hvis nuværende Kapitalværdi er beregnet til	c. Kr. 53,000
2) Eventuel Pension til de nu ansatte Lærere, hvis nuværende Kapitalværdi er beregnet til.....	c. Kr. 113,000
Ialt Passiver...	c. Kr. 166,000

Til Dækning heraf har Fonden følgende Aktiver:

1) Den tilstedeværende Formue, hvis Størrelse er opgivet mig til	c. Kr. 17,000
2) De fremtidige ordinære aarlige Bidrag. Den nuværende Kapitalværdi af 1 pCt. af de nu ansatte Lærereres fremtidige Gage er beregnet til c. 6750 Kr. Fastsattes det aarlige Bidrag ogsaa for de nu ansatte Lærere til 8 pCt. af Gagen, fordelt som foran anført med 2 pCt., som betales af Lærerne, 2 pCt., som betales af Kommunen, og 4 pCt., som betales af Staten, vil dette Aktiv nu have en Kapitalværdi af c. 6750 Kr. × 8 —	c. Kr. 54,000
Fondens Aktiver udgør ialt...	c. Kr. 71,000

Da Passiverne udgør c. 166,000 Kr. og Aktiverne c. 71,000 Kr., mangler Fonden derefter c. 95,000 Kr. i at have tilstrækkeligt til at kunne opfylde sine Forpligtelser overfor de nuværende Interessenter.

Det mindste aarlige Tilskud, Fonden bør have, for at dens Status ikke yderligere skal forværres, vil derfor udgøre Renten af c. 95,000 Kr. eller 4000 Kr.

Som Resultat af de foretagne Beregninger skal jeg foreslaa, at der søges Lovhjemmel til

at det aarlige Bidrag saavel for de nu ansatte Lærere som for fremtidig ansatte forhøjes til 8 pCt. af Gagen, fordelt som ovenfor anført mellem Lærerne, Kommunen og Staten,

at der yderligere skaffes Fonden en ekstraordinær Indtægt paa 4000 Kr. aarlig (fra Amtet eller Staten), foreløbig i 10 Aar, samt

at Fondens Status om 10 Aar underkastes en ny sagkyndig Undersøgelse, paa Grundlag af hvilken det aarlige ekstraordinære Bidrag fastsættes for det følgende Tiaar.

* * *

En Afskrift af denne Skrivelse er samtidig tilstillet Undervisningsministeriet.

Axel Kofod.

Færø Amtstidendes Bogtrykkeri. — 1916.

Bilag 3.

Betænkning

fra

det af Lagtinget nedsatte Udvalg til Behandling af Sagen om en Folkeadresse til Storbritanniens Regering.

Udvalget har ikke opnaaet Enighed hverken med Hensyn til sine Forslag eller Begrundelsen af disse, men har delt sig i et *Flertal*, som bestaar af Djurhuus, Effersøe, Konoy, Matras, J. Rasmussen og Samuelsen, og et *Mindretal*, bestaaende af R. Niclasen, Patursson og J. H. Poulsen.

Flertallet tillader sig at fremføre følgende:

Da Verdenskrigen udbrød i August 1914, var Lagtinget samlet. Tinget optog straks den for Færøerne ved Krigen foraarsagede Situation til Behandling. I Løbet af Samlingen blev der taget Beslutning om og iværksat forskellige Foranstaltninger, særlig med Hensyn til Øernes Forsyning med Nødvendighedsartikler.

Ved Slutningen af Samlingen vedtog Tinget den 10. September s. A. enstemmig overensstemmende med Lagtingslovens § 13 at nedsætte et *Udvalg paa 5 Medlemmer* (med 5 Suppleanter) til *paa Tingets Vegne sammen med Amtmanden at behandle og træffe Afgørelse i Sager vedrørende Foranstaltninger i Anledning af Krigen*, jfr. Lagtingstidende for 1914, Side 126 og 127.

Det nævnte Udvalg (almindelig benævnt Vareforsyningsudvalget) nedsattes ogsaa i de to paafølgende ordinære Samlinger (i 1915 og 1916), *idet Udvalget stedse blev valgt af Tingets to Valggrupper efter Forholdstalsvalgmaaden.*

En Hovedopgave for Udvalget var at sørge for, at Øerne blev forsynede med de forskellige Nødvendighedsartikler, som vi trængte til at faa tilførte ude fra. Udvalget har handlet efter det Princip, at der til enhver Tid burde forefindes saa stor Forsyning her paa Øerne af de omhandlede Artikler, som kunde dække Øernes Forbrug i mindst 3 Maaneder. I dette Øjemed holdt Udvalget sig underrettet om de ved hver Maaneds Begyndelse forhaandenværende Varebeholdninger og om ankommende Vareforsyninger.

For at sikre Tilførselen (supplere Beholdningen) og tildels ogsaa for at regulere Varepriserne, iværksatte Vareforsyningsudvalget tillige Indkøb for Amtskommunens Regning, samtidig med at Købmændenes Indførsel af Varer vedblev.

Udvalget har i Overensstemmelse med Lagtingslovens § 13 paa fyldestgørende Maade gjort Tinget Regnskab for de Foranstaltninger, som det har truffet, og Tinget har været fuldt tilfreds med Udvalgets Virksomhed. Man skal i saa Henseende henvise til, at Tinget i 1915 enstemmig vedtog saalydende Udtalelse:

»1) at den af Amtmanden med Støtte fra et staaende Udvalg af Lagtinget udøvede Virksomhed til Færøernes Forsyning med Levnedsmidler har været meget tilfredsstillende saavel med Hensyn til de indkøbte Varers Art, Mængde, Kvalitet og Udsalgspris — hvorved det uden Fastsættelse af Maksimalpriser er lykkedes at holde Købmændenes Detailpriser saa langt nede, som man efter Verdenssituationen med Billighed kan vente — som med Hensyn til det finansielle Resultat af Virksomheden.

2) at man ønsker, at Virsomheden indtil videre fortsættes paa samme Maade«.

Jfr. Lagtingstidende for 1915, Side 218 og 221.

I 1916 fremkom ingen udtrykkelig Udtalelse fra Tinget herom, men det er bekendt for alle Tingets Medlemmer, at der ikke under Tingets Forhandlinger fra noget af Tingets Medlemmer blev udtalt Utilfredshed med Udvalgets Virksomhed. Denne erkendtes tværtimod som aldeles fyldestgørende, og samtlige Udvalgets Medlemmer blev genvalgte uden Modsigelse.

Ved Tysklands Proklamering af den saakaldte »Blokade« opstod omkring den 1. Februar i Aar en meget vanskelig Situation for Færøerne, idet al Fart med Handelsskibe til og fra Øerne standsede. Tyskland forkyndte, at dets Krigsmagt vilde angribe ethvert Skib, som kom indenfor en vis Krigszone, der blandt andet omfattede Farvandet omkring England (Storbritannien og Irland), og England holdt fast paa sin formentlige Ret til at føre ethvert Handelsskib ind i en Havn i England til Visitation, hvorved altsaa paagældende Skib vilde komme indenfor Zonen og udsættes for Ødelæggelse af den tyske Krigsmagt.

Nærværende Udvalg har som Følge af fornævnte Folkeadresse særlig undersøgt, hvilke Foranstaltningen Amtmanden og Vareforsyningsudvalget har truffet for at afvende de ved den nye Situation foraarsagede Farer fra Færøerne, og man har i den Anledning faaet forelagt de Aktstykker, som vedrøre dette Spørgsmaal, — en Afskrift af Udvalgets Forhandlingsprotokol, Udvalgets ind- og udgaaende Korrespondance, herunder Telegrammer, m. m.

Udvalgets Flertal skal paa Grundlag af de indhentede Oplysninger udtale, at Amtmanden i Forbindelse med Vareforsyningsudvalget paa bedste Maade har varetaget Befolkningens Interesser, og at intet, som kunde tjene til at sikre Tilførselen til Øerne af Nødvendighedsartikler og betrygge Næringslivet, er blevet forsømt.

Uden at fordybe sig i Enkeltheder skal man med Hensyn til de trufne Foranstaltninger udtale følgende:

Paa det Tidspunkt, da »Blokaden« blev proklameret, opholdt Amtmanden sig i København for at føre forskellige Forhandlinger paa Vareforsyningsudvalgets Vegne, og Amtmanden skred straks til Handling her i Anledning af Situationen, — først og fremmest ved at sætte sig i Forbindelse med Regeringen og paakalde dennes Bistand i forskellige Retninger. Den konstituerede Amtmand og Vareforsyningsudvalget hjemme paa Øerne laa heller ikke ledigt, og efter Amtmandens Tilbagekomst i Midten af Februar blev Virksomheden ogsaa fortsat.

Hovedsagen var at opnaa Fritagelse for, at de Handelsskibe, der var bestemte til at føre Varer til og fra Færøerne, blev tvunget af den engelske Krigsmagt til at anløbe engelsk Havn indenfor Farezonen (Kirkwall) for at visiteres. Regeringen iværksatte straks Forhandlinger om dette Spørgsmaal. Desuden er der blevet truffet Foranstaltning til, at vi:

1) saa snart Skibsfarten fra en eller anden Havn — *i Amerika, paa Island* eller *København* — blev aabnet, kunde *faa Skib* til at føre Varer med hor til Øerne,
2) at man saa vidt muligt kunde *faa de Varer*, der tiltrængtes, samt
3) at der *sikredes Penge* til at købe Varerne for.

Hovedspørgsmaalet og *det Spørgsmaal, som først maatte ordnes*, var, som nævnt, *Fritagelsen for* Indbringelse til *Visitation indenfor Farezonen*. Dette Spørgsmaal kunde selvfølgelig alene bringes til en god Løsning ved Forhandlinger ad

diplomatisk Vej imellem *vor* og den *britiske Regering*, men Forhandlingerne maatte have deres Tid og kunde *ikke ventes afsluttede hurtig*.

Heldigvis havde vi en *Forsyning* af de nødvendigste Artikler, der var tilstrækkelig for *4—5 Maaneder*. Det kneb mest med Margarine og Salt. Den førstnævnte Artikel og enkelte andre Varer har vi faaet hertil med to af Marinens Skibe, og Tilførselen af Salt blev hurtig bragt i Gang. Af andre Foranstaltninger, som blev iværksat, skal nævnes, at Udrustningen af Fiskerskibe til den forestaaende Fiskerisæson blev støttet, bl. a. ved Iværksættelse af Kuldrift. Brødkort og Sukkerkort blev indførte for at regulere Forbruget af Korn, Mel, Brød og Sukker.

Paa et Tidspunkt, da de forhaandenværende Varebeholdninger var svundne en Del ind, og da det i særlig Grad var af Vigtighed at bevare Besindigheden, blev der imidlertid rejst en Agitation blandt Befolkningen, som var egnet til at gribe forstyrrende og derved skadeligt ind i Myndighedernes Virksomhed for Øernes Vareforsyning m. m.

Denne Agitation, som byggede paa den fuldstændig urigtige Forudsætning, at de paagældende Myndigheder ikke tilstrækkelig varetog vort Tarv, gav sig navnlig Udslag i en Adresse, som blev udsendt til Underskrift blandt Befolkningen.

Adressen havde følgende Ordlyd:

»Til
Storbritanniens Regering!

Den hjemmeværende færøske Befolkning sender gennem os undertegnede Medlemmer af Færøernes Lagting følgende Andragende i Tillid til den britiske Regerings Højsind:

»Storbritanniens Regering andrages om at give os Færinger Tilladelse til at sejle med Varer, Post og Passagerer mellem Island og Færøerne, saaledes at de Skibe, som besørger denne Transport, fritages for den Forpligtelse at passere Farezonen og anløbe britisk Havn ved ud- og hjemgaaende.«

Ved Henvendelse til Island har vi Færinger faaet Tilsagn om fælles Vareindkøb i Amerika, hvis vi selv kan føre Varerne hjem til Færøerne fra Island, og derfor henvender vi os til Storbritanniens Regering med førnævnte Andragende.

Den færøske Befolkning nærer det Haab, at dette vort Andragende vil blive bevilget, da vi tror, at den høje Regering fuldtud kan forstaa, hvor langt vanskeligere det er for os — knapt 20,000 Indbyggere — at kunne bjærge os i denne Tid, end det vil være for større Nationer med stort Antal Fragtskibe.

Naar Færøernes Befolkning, som hovedsagelig bestaar af fattige Fiskere, skal fragte Skib med Varer i denne Tid, maa vi som Sikkerhed for Skib og Ladning stille omtrent al den Pengebeholdning, der findes her i Landet, saa det vilde betyde fuldstændig økonomisk Ruin og tillige Hunger, ifald det til os fragtede Skib med Varer sænkedes i Havet. Vi har i 2 Maaneder været aldeles afskaarne fra Omverdenen, hvad Tilførsel af Levnedsmidler angaar, og den Beholdning af Melvarer, som endnu findes her, vil ikke strække længere end nogle Uger. Der har ikke kunnet sendes os noget fra de Pladser, hvor vi plejer at købe, fordi Skibsfarten ad den Vej er standset aldeles. Vi er derfor henviste til kun at stole paa os selv og mener ogsaa selv at kunne skaffe os tilstrækkelig Forsyning, om fri Sejlads opnaas.

Den færøske Befolkning sætter sin fulde Lid til den britiske Regerings Højsind, og vi har al Grund til at gøre dette, fordi der fra Englands

Side tidligere i Krigstid, nemlig i 1809, er givet den færøske Befolkning lignende og større Indrømmelser og det endda paa et Tidspunkt, hvor det Land, hvortil Færøerne var knyttet, taltes blandt Englands Fjender.

Underskrevne færøske Mænd og Kvinder over 18 Aar giver ovenstaaende Andragende vor fulde Tilslutning.

. . . . . i Marts 1917.«

Forud for Adressen var foretaget Skridt til at faa Lagtinget samlet. Lagtingsmand J. Patursson havde nemlig den 14. Februar i Aar rettet en *mundtlig* Henvendelse herom til Amtmanden, hvilken Henvendelse ses at være blevet støttet af 5 andre Medlemmer af Tinget (Egholm, Niclasen, Nolsøe, J. H. Poulsen og Winther). Trods Amtmandens Anmodning om at fremsætte Opfordringen i skriftlig Form, kom en saadan ikke paa det Tidspunkt, — Den 20. Marts indleverede J. Patursson en Skrivelse til Amtmanden, hvori den fornævnte Anmodning om at sammenkalde Lagtinget bringes i Erindring. Skrivelsen fremtraadte som hidrørende fra Selvstyrepartiets Valggruppe i Tinget, men Hr. J. Patursson meddelte den 27. s. M. i en Skrivelse af 26. s. M. Amtmanden, at to af Gruppens Medlemmer (Konoy og Rasmussen) ikke havde samtykket i Skrivelsen, og at det beroede paa en Fejltagelse, at deres Navne var blevet medtagne paa denne. — I Skrivelsen henvises til et medfølgende Forslag til Beslutning som Genstand for Forhandling i den eventuelle Tingsamling.

Som bekendt blev Tinget sammenkaldt af Amtmanden den 22. Marts til en overordentlig Samling den 28. s. M. i Anledning af Folkeadressen; hvilken Sammenkaldelse Flertallet finder vel begrundet.

Derimod kan Flertallet ikke indse, at der har været Grund til at sammenkalde Tinget paa noget tidligere Tidspunkt.

Herom skal man i Korthed bemærke følgende:

Den ved Begyndelsen af Februar Maaned i Aar opstaaede Situation traf os, som foran nærmere oplyst, ikke uforberedte. Lagtinget havde nedsat et staaende Udvalg til sammen med Amtmanden at handle og træffe Afgørelse i Sager vedrørende Foranstaltninger i Anledning af Krigen. Desuden kunde man fuldt ud stole paa Regeringsmyndighedernes Bistand. Vi savnede altsaa ikke Organer, der kunde handle paa vore Vegne, og vi mener, at disse Organer var i Stand til at handle for Befolkningen paa betryggende Maade. En Sammenkalden af Lagtinget kunde let foraarsage Forstyrrelse i Vareforsyningsudvalgets Arbejde og vilde i ethvert Fald tage en Del af Ansvaret fra dette. I kritiske Situationer tyer man, som bekendt, gerne til at samle Myndigheden paa færre Hænder, da disse, naar de rette Personer vælges, er mere handledygtige og navnlig er i Stand til at handle hurtigere end de mange. Hvis Lagtinget skulde samles, maatte det blive sammen til Stadighed indtil videre. Forskellige Forhandlinger var iværksatte, men de maatte selvfølgelig fortsættes og kunde kræve yderligere Foranstaltninger til enhver Tid. Et saadant stedsevarende Lagting er et *stort* og *kostbart* Apparat, som man ikke kunde sætte i Værk uden *meget tvingende Grunde, og saadanne forelaa aldeles ikke.* —

Det fremgaar ikke af Adressen, hvem der har udsendt denne. Efter Ordene i Begyndelsen af Adressen: »Den hjemmeværende færøske Befolkning sender gennem os undertegnede Medlemmer af Færøernes Lagting følgende Andragende . . .« skulde man tro, at Adressen i alt Fald var *underskrevet* af et vist Antal af Lagtingets Medlemmer. Imidlertid ser man, at ingen Lagtingsmand har lagt Navn til, og under Forhandlingerne i Tinget om Sagen erklærede ingen anden af Tingets Medlemmer end J. Patursson sig for ansvarlig for Adressens Fremkomst og Udsendelse. Tiltrods herfor *kan Sagen ikke ignoreres af Lagtinget*, og vi maa tværtimod anse den for at være særdeles betydningsfuld.

Vi finder det paakrævet, at *Lagtinget underkaster Sagen en grundig Overvejelse og Behandling* og at det udtaler sin bestemte Mening om Adressen, ganske uden Hensyn til, om denne fremtræder som underskrevet af en større eller mindre Del af Befolkningen.

Inden Flertallet imidlertid kommer ind paa en Omtale af selve Adressen, skal vi fremsætte nogle Bemærkninger angaaende Betydningen af de Navne, som mulig forefindes paa denne.

Adressen havde ikke, forinden den udsendtes, været Genstand for offentlig Behandling. Den kendtes kun af faa Personer, og den virkede ganske som en Overrumpling. Vareforsyningsudvalget udstedte vel den 21. Marts en Advarsel imod at underskrive Adressen (jfr. vedhæftede Bilag), men Advarslen kom paa Grund af den Maade, der var blevet anvendt ved Adressens Udsendelse m. v., for sent til at gøre sin fulde Virkning.

Der foreligger ikke for Udvalget nogen Oplysning om, hvilken Tilslutning allerede Adressen har faaet, og forøvrigt har dette Spørgsmaal ikke synderlig Betydning i Betragtning af den Fremgangsmaade, som er blevet benyttet ved Adressens Udsendelse og Cirkulation.

Ganske uden Hensyn til, om Adressen er tiltraadt af flere eller færre voksne Personer, finder vi Anledning til at *tage bestemt Afstand fra den* samt at udtale os om den.

Vi betragter det for meget urigtigt og *stridende mod sand neutral Holdning*, saaledes som denne er blevet stærkt fremhævet ved mange forskellige Lejligheder af Regeringen, at der udsendes en Tillidsadresse til en enkelt af de krigsførende Magter.

Adressen er derhos egnet til at *vække Mistillid til de Myndigheder, som skal varetage vore Interesser under Krigssituationen*, nemlig Regeringen og Vareforsyningsudvalget sammen med Amtmanden. — Adressen var udsendt, *uden* at der var gjort noget virkeligt Forsøg paa at faa *oplyst, om paagældende Myndigheder havde iværksat de Foranstaltninger, som Situationen krævede.* Disse Myndigheder trængte netop til Befolkningens fulde Tillid og tillige til Ro for at kunne arbejde tilfredsstillende.

Adressen var endvidere egnet til at *forsinke og forstyrre de diplomatiske Forhandlinger*, som blev førte, og dette var saa meget mere alvorligt, som Tiden har været og er meget kostbar. En Indgriben fra en ny Side i Forhandlingerne maatte nødvendigvis bevirke et Ophold i disse, særlig naar noget nyt fremdrages, som let kunde blive skæbnesvangert og medføre, at den for os nødvendige Ordning kom for sent eller muligvis helt udeblev. Overhovedet maa det være indlysende, *at private og uansvarlige Personers Indgriben i Forhandlinger mellem Regeringerne maatte virke hæmmende og skadeligt og derfor er aldeles forkastelig.*

Det maa derhos fremhæves, at Adressen hviler paa en fuldstændig *urigtig Forudsætning*, nemlig at der kan faas Varer fra Island, som kommer fra Amerika, og at det kun gælder om at opnaa den britiske Regerings Tilladelse til at føre Varerne fra Island til Færøerne for at faa hele Sagen løst. Sandheden er den, at der *er Mangel paa Varer paa Island*, at vi *intet vide om*, hvorvidt denne Mangel *vil kunne blive afhjulpet snart.* Islands Regering udtaler udtrykkelig i et Telegram af 23. Marts i Aar til Færø Amt, at der da var en *følelig Mangel paa Varer i Landet.* Islands Regering arbejder selvfølgelig, ligesom vi, paa at faa Tilførsel, efter Omstændighederne fra Amerika.

Et ganske enkelt Punkt, nemlig *Tilladelsen fra den engelske Regering til at føre Varer hertil fra Island*, gøres i Adressen til *Hovedsagen.* Det er let at indse, at vi, hvis vi f. Eks. faar ordnet et Vareindkøb i Amerika sammen med Island og opnaar den britiske Regerings Tilladelse til at føre disse Varer fra Amerika uden en Visitation, der kan være til Hinder for Varernes Transport over Havet, med stor Lethed vil kunne opnaa den samme Regerings Tilladelse til at føre Varerne fra Island til Færøerne, hvis det mod al Sandsynlighed skulde blive nødvendigt at oplagre Varerne midlertidigt paa Island. En saadan Tilladelse til Udførsel af Varer fra Island hertil er forøvrigt tidligere i et bestemt Tilfælde hurtigt og med stor Lethed opnaaet hos den britiske Regering. Desuden *har*

Vareforsyningsudvalget allerede truffet de fornødne Skridt til en Ordning *ogsaa af dette Punkt* for det Tilfældes Skyld, at der skulde blive Brug for en Tilladelse til Udførsel af Varer fra Island.

Det fremgaar endvidere af Adressen, at denne ganske *lader nde* af Betragtning *andre* Spørgsmaal, som maatte forudsættes at kunne blive *af den største Betydning* for os. Herunder hører Fritagelse for Visitation i britisk Havn indenfor Farezonen af Skibe, som maatte sejle med Varer fra København til Færøerne. Dette sidste Punkt, hvis Betydningsfuldhed vi netop i disse Dage har faaet fuld Bekræftelse paa, da vi véd, at det første Handelsskib, som kan ventes at komme til Færøerne, siden Blokaden blev iværksat (bortset fra et Par Skibe med Salt fra Spanien) er afgaaet fra København den 2. April.

Vareforsyningsudvalget har derimod handlet ud fra den Forudsætning, at det *først og fremmest* gjaldt om at faa *de fornødne Varer* tilførte og *dernæst* at faa dem *billigst muligt*, alt *uden Hensyn til, hvorfra disse Varer kom* — om de kom fra København, Spanien, Island eller Amerika eller fra samtlige disse Steder.

Med Hensyn til de forskellige andre Urigtigheder, som indeholdes i Adressen, skal vi nævne, at der bibringes Befolkningen den Opfattelse, at den Beholdning af Melvarer, som findes paa Øerne, ikke vilde vare længere end »nogle Uger«, skønt Forsyningen paa vedkommende Tidspunkt kunde række omtrent 3 Maaneder, samt at vi var henvist til kun at stole paa os selv, fordi Skibsfarten var standset paa de Pladser, hvorfra vi plejer at faa Varer, — en Paastand hvis Urigtighed er blevet tilstrækkelig oplyst ved den sidste Tids Begivenheder.

Mindretallet tillader sig at fremføre følgende:

Efter at Flertallet har stillet sig afvisende over for de af Mindretallet som Grundlag for en eventuel Overenskomst fremsatte Forslag, har man ikke kunnet følge Flertallet i dettes videre Behandling af og Forslag i Adressesagen.

Mindretallet har herefter ikke villet fremsætte noget Forslag i Sagen, men vil i en anden af os til Lagtinget indbragt Sag fremkomme med Betænkning og Forslag vedrørende samme Spørgsmaal, bl. a. gaaende ud paa Opnaaelse af fri Sejlads med Varer mellem Færøerne—Island—Amerika og omvendt.

Forslag.

Af et *Flertal* (Djurhuus, Effersøe, Konoy, Matras, J. Rasmussen og Samuelsen):

1. Lagtinget udtaler i Anledning af den til Underskrift udsendte Folkeadresse sin fulde Tilslutning til den Stilling, som Tingets Vareforsyningsudvalg har indtaget til Adressen i en Henvendelse af 21. Marts d. A. til Færøernes Befolkning, og fremhæver, at det altid maa være en ufravigelig Grundsætning, at alle Henvendelser fra Færøerne til fremmede Landes Regeringer bør ske gennem vedkommende danske Statsmyndigheder, samt opfordrer alle til at afholde sig fra Indgreb i de Forhandlinger angaaende Tilførsel af Nødvendighedsartikler m. v., som føres af Regeringen eller af Vareforsyningsudvalget sammen med Amtmanden.

2. Lagtinget udtaler paa den færøske Befolknings Vegne en varm Tak til Regeringen for dens Virksomhed for Færøerne under Krigssituationen.
3. Lagtinget godkender Amtmandens og Vareforsyningsudvalgets hidtidige Virksomhed med Hensyn til Øernes Forsyning med Nødvendighedsartikler og andre Foranstaltninger, som er nødvendiggjorte ved Krigssituationen.
4. Lagtinget udtaler sin fulde Tillid til, at Regeringen, Amtmanden og Tingets Vareforsyningsudvalg ogsaa i Fremtiden paa fyldestgørende Maade vil varetage Øernes Interesser under Krigssituationen.

Thorshavn, den 3. April 1917.

H. A. Djurhuus. *Oliver Effersøe,* *S. P. úr Konoy.* *R. Niclasen.*

Formand og Ordfører.

J. M. Mutrus. *J. Patursson.* *J. H. Poulsen.*

Joen Rasmussen. *A. Samuelsen.*

Bilag (Aftryk).

Til

Færøernes Befolkning.

Vi undertegnede Medlemmer af Lagtingets Vareudvalg maa paa det alvorligste fraraade ærede Medborgere at underskrive en i disse Dage omsendt Henvendelse til Storbritanniens Regering vedrørende Færøernes Forsyning med Levnedsmidler.

Der føres nemlig i denne Tid Forhandlinger om dette Spørgsmaal mellem den danske og den engelske Regering, og alle nødvendige Oplysninger om de færøske Forhold i Øjeblikket er ved vor Medvirken tilstillet den danske Regering, og det er derfor vort Skøn, at en Forhandling mellem nogle Lagtingsmænd og den engelske Regering kun kan forsinke og skade de Forhandlinger, som føres mellem de to Regeringer, selv om disse enkelte Lagtingsmænd som Grundlag for deres Indgriben kan henvise til en Adresse fra en større eller mindre Del af den færøske Befolkning, og selv om man — som vi — regner med, at den engelske Regering har den største Sympathi for den færøske Befolkning.

Ved at underskrive Adressen og derved bidrage til, at der gribes forstyrrende ind i de Forhandlinger, der allerede føres mellem de to Regeringer, vil den færøske Befolkning absolut skade den Sag, som man ønsker at gavne. Vi maa derfor gentage, at vi paa det bestemteste fraraader Folk at underskrive Adressen, og vi fralægger os alt Ansvar for de Følger, et saadant Skridt maatte medføre.

Vi skal tilføje, at der fra Amtets og Vareudvalgets Side allerede forlængst er foretaget alle de Skridt, som vi anser for hensigtsmæssige og gennemførlige for Færøernes Forsyning med Levnedsmidler, og de telegrafiske Meddelelser, som jævnlig tilgaar os, berettiger os til at tro, at vore Anstrengelser vil føre til det forønskede Resultat.

Vareforsyningsudvalget, den 21. Marts 1917.

H. A. Djurhuus. *S. P. in Konoy.* *Joen Poulsen.*

Rasmus Rasmussen. *A. Samuelsen.*

»Føre Amtstidendes« Bogtrykkeri. — 1917.

Bilag 4.

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist et Andragende med Bilag fra Formanden for Lagtingets Selvstyrepartis Valggruppe, hvori han paa Gruppens Vegne fremsætter Forslag om Fællesindkøb med Island af Varer fra Amerika m. m.

Udvalget har delt sig i et *Flertal* og et *Mindretal*.

Flertallet (Djurhuus, Effersøe, Konoy, Matras, J. Rasmussen og Samuelsen) skal næst at henvise til det samme Flertals Udtalelser i Udvalgsbetænkning af G. D. om Folkeadressen, bemærke, at de Udvalget foreliggende Oplysninger viser, at Vareforsyningsudvalget, i alt Fald siden Blokadens Indtrædelse, har haft sin Opmærksomhed henvendt paa ogsaa at skaffe Færøerne Vareforsyning fra Amerika over Island, idet Vareudvalget dels er i Forbindelse med Islands Ministerium, dels med det Kommissionsfirma i Reykjavik, der besørger Indkøb for den islandske Regering i Amerika, ligesom Udvalget fremdeles under Hensyn til eventuelle diplomatiske Forhandlinger om denne Side af Sagen har kommuniceret Justitsministeriet et Svartelegram fra Islands Ministerium.

Da Forhandlinger med Island med stor Lethed kan føres telegrafisk, mener man ikke, at der er tilstrækkelig Anledning til at sende en Mand til Island for at forhandle om Indkøb af Varer, saa meget mindre som Fællesindkøb med Island allerede i 1914 er foregaaet, uden at det var nødvendigt at have en Sendemand i Reykjavik.

Et *Mindretal* (R. Niclasen, J. H. Poulsen og J. Patursson) tillader sig at afgive følgende Betænkning:

Siden nærværende Sags Fremsendelse til Lagtinget har den almindelige Situation med Hensyn til Landets Forsyning med Livnedsmidler *midlertidig* forbedret sig, idet s/s »Island« efter modtagne Telegrammer i disse Dage ventes at ville ankomme hertil med c. 700 Tons Varer.

Den fremtidige Situation er dog endnu som før uberegnelig, idet Sandsynligheden for yderligere Trafikvanskeligheder er lige saa stor som for Trafikforholdenes Forbedring. Andre Forhold medføre desuden, at Mindretallet maa fastholde, at de i Andragendet fremsatte Forslag i Realiteten maa indstilles til Tingets Vedtagelse.

Man kan saaledes ikke se bort fra, at der hos en stor Del af den færøske Befolkning næres et stærkt Ønske om Oprettelsen af en Handelsforbindelse via Island med Amerika. Da en saadan Forbindelse, særlig under den foreliggende Situation, som ogsaa i Fremtiden, maa anses for fuldt ud paakrævet, formener Mindretallet, at det bør være det færøske Lagtings Pligt med alle dets til Raadighed staaende Midler, at rydde de Hindringer af Vejen, der stiller sig hæmmende for Gennemførelse af her nævnte Ordning. Endvidere haves der ingen absolut Sikkerhed for, at vort Fiskeri under Island i denne Tid foregaar under saa betryggende Former som ønskeligt. Tilsidst kan der peges hen paa, at den Forvirring

der nu indenfor Øerne hersker paa Handelens og Næringslivets Omraade, som Følge af de i den sidste Tid fastsatte forskelligartede Regler og Bestemmelser, hurtigst muligt bør søges afløste af ensartede Regler, gældende ligeligt for alle Landets Indbyggere. Endelig maa det anses af Betydning snarest muligt at kunne sikre Færøerne et større Oplag af visse Varesorter, f. Eks. i Aars Forsyning af Korn.

I Henhold hertil har Mindretallet fremsat nedennævnte Forslag og skal til de enkelte Punkter tillade sig at knytte nogle yderligere Bemærkninger.

Ad Punkt 1 a.

Det maa anses at være af den største Interesse for Amtmanden saavel som for det fungerende Vareudvalg at blive bedst muligt kendt dels med alle Forhold vedrørende de eventuelle Kontrakter og Bestemmelser, Island til Betryggelse af sin Handel og Skibsfart har indgaaet under Ufredstiden, dels vedrørende Oparbejdelsen af en islandsk Fragtskibsflaade m. v. og endelig at søge erholdt Kendskab til de eventuelle offentlige Bestemmelser, der foretages til Udvidelse og Oparbejdelse af den indenlandske Produktion af Nødvendighedsartikler. Mindretallet maa formene, at der alene paa Basis af saadanne erhvervede Oplysninger kan fra færøsk Side fremsættes eventuelle Forslag, dels til frugtbringende Samarbejde med Island og dels til en gunstig ensartet Ordning af de før berørte uensartede og for Næringslivet hæmmende indre færøske Forhold.

Ad Punkt 1 b og Punkt 2

I Tilfælde af de Deputeredes samtidige Afrejse til Island vil det være mest formaalstjenligt, at Lagtingets særlige Repræsentant saavel som de handelskyndige Udsendinge arbejde som en Kommission, og saaledes at der hurtigst muligt vil være at forelægge Amtmanden Indberetning og eventuelle Forslag angaaende Køb af amerikanske Varer, Sikring af Tonnage etc.

Ad Punkt 3 a.

Fra de islandske Myndigheder er der tilgaaet Færøerne Meddelelse om, at Hovedvanskeligheden af Transport af Amerikavarer via Island bestaar i det Kontraktsforhold, Island staar i til Storbritannien, hvorefter der findes Udførselsforbud paa Island for dertil indførte Varer. Denne Vanskelighed kan kun ryddes af Vejen ved Forhandlinger med de engelske Myndigheder i London.

Da Mindretallet, uagtet det har haft Adgang til den her fra Færøerne førte Korrespondance med vor Regering, ikke har kunnet udfinde, at der herfra er stillet direkte, endsige indtrængende, Anmodning til Regeringen om at virke hen til a) at Færingerne erholde fri Sejlads mellem Island og Færøerne eller Amerika og Færøerne eller b) Udførselstilladelse fra Island til Færøerne, formener Mindretallet, at det absolut paahviler Lagtinget, nu dette er samlet til ekstraordinært Møde, at rette en indtrængende Anmodning til vor Regering om at yde sin bedste Støtte til fremme af denne Sag.

Da det kan tænkes, at de britiske Myndigheder, for at yde den ønskede Tilladelse til fri Sejlads og Udførsel, opstiller visse Betingelser og forøvrigt under Hensyn til at færøsk Lokalkundskab bør være repræsenteret i London ved saadan Anmodnings Forebringende, formener Udvalgets Mindretal det at være nødvendigt, at Regeringen lader en særlig Repræsentant med Bistand af den danske Gesandt forebringe vore Ønsker i London. Man gaar da tillige ud fra som givet, at samme Repræsentant vil have et særligt vaagent Øje overfor Betryggelsen af det færøske Havfiskeri.

Ad Punkt 4.

Saavel under Krisen i 1914 som siden Blokaden indtraf, har de islandske Myndigheder dels direkte ved Handling og dels ved Telegrammer udvist stor

Velvilje overfor alle Henvendelser fra færøsk Side angaaende Fællesarbejde paa Trafikens Omraade. Mindretallet anser det for en Selvfølgelighed, at Tinget ved sin Afslutning tilsender de islandske Myndigheder sin Tak for udvist Imødekommenhed.

Forslag fra Flertallet.

1. Lagtinget udtaler, at det for nærværende Tid ikke finder Anledning til at sende en Udsending til Reykjavik.
2. Den fremtidige Ordning af dette Forhold henvises til Overvejelse og Behandling i Vareforsyningsudvalget, idet man finder, at Udvalget allerede har Bemyndigelse til at ordne sig med Udsending til Island eller andet Steds, for saa vidt Udvalget maatte anse en saadan Foranstaltning som et nødvendigt Led i Vareforsyningsvirksomheden.
3. De øvrige i Andragendet omhandlede Spørgsmaal henvises til Overvejelse og Behandling i Vareforsyningsudvalget.

Forslag fra Mindretallet.

1.

a) Ved s/s »Islands« første Afgang herfra til Island udsender Lagtinget en Deputeret til Reykjavik med det Formaal hos den islandske Regering *at* søge Oplysninger om de af Island trufne Ordninger til at sikre Islands Næringsliv under Krigstilstanden og under den nærmeste Tid efter Krigens Afslutning, samt *at* indlede Forhandlinger med de islandske Myndigheder angaaende eventuelt Samarbejde mellem Færøerne og Island paa Næringslivets Omraade.

b) I Henhold til Lagtingets Beslutning i sidste Samling udsender Tinget med s/s »Island« 2 handelskyndige Mænd til Reykjavik for at indlede Forhandlinger og fremsætte Forslag til et eventuelt Samarbejde med Island angaaende vor Handel og Skibsfart (Import, Eksport m. v.). For saa vidt de under a) og b) nævnte Udsendinges Ophold i Reykjavik bliver samtidigt, forudsætter Tinget, at disse arbejder i Fællesskab som Kommission.

c) Udgifterne ved Udsendingenes Islandsrejse og Ophold dér afholdes i Henhold til de i Fjor af Lagtinget trufne Bestemmelser.

2.

Umiddelbart efter de under Punkt 1 b omhandlede Udsendinges Tilbagekomst eller i Tilfælde af, at Omstændighederne gør det nødvendigt, efter telegrafisk Meddelelse og Forslag fra Udsendingene sammentræder Vareudvalget, eventuelt Lagtinget, for at tage Beslutning vedrørende de forelagte Forslag.

3.

a) Lagtinget anmoder Regeringen om at virke hen til, at der snarest muligt kan etableres en Overenskomst med den britiske Regering, hvorefter det kan opnaas, at Skibe, der sejler mellem Island og Færøerne eller Amerika og Færøerne og omvendt, blive fritagne for at løbe ind i engelsk Havn i Storbritannien, samt at der bliver tilladt Færøerne at udføre Varer fra Island, naar der fra dette Land kan tillades Udførsel.

b) Lagtinget anmoder telegrafisk Regeringen om at virke hen til, at Færøernes Interesser i London under den foreliggende Krigssituation varetages af en særlig udsendt Repræsentant, som udpeges af Regeringen. Denne Repræsentant har saa vidt muligt ogsaa at holde Amtet à jour med Forhandlingernes Gang.

4.

Lagtinget udtaler sin Tak til den islandske Regering og Islands Alting for de imødekommende Tilbud om Samarbejde paa Handelens Omraade, disse islandske Myndigheder telegrafisk har tilstillet Færøerne.

Lagtingets Udvalg i Adressesagen, Thorshavn den 4. April 1917.

H. A. Djurhuus. *Oliver Effersøe,* Formand. *S. P. úr Kongi.* *J. M. Matras.*

J. Patursson. *R. Niclasen.* *Johan H. Poulsen.*

Joen Rasmussen. *A. Samuelsen*

Ændringsforslag
til
Mindretallets Forslag i Udvalgsbetænkningen i Sag Nr. 1.

I Stedet for Mindretallets Punkt 4 sættes:

Der telegraferes til Islands Ministerium:
Lagtinget, der afholder en overordentlig Samling som Følge af Krigssituationen, udtaler sin bedste Tak til Islands Ministerium for sammes Velvilje og Bistand i Anledning af Henvendelsen til Ministeriet fra Amtmanden paa Tingets Vegne med Hensyn til Færøernes Forsyning af Varer.

Thorshavn, den 4. April 1917.

Oliver Effersøe. *Johan C. F. Dam.* *A. Samuelsen.*

Poul Niclasen. *S. P. úr Kongi.*

Færø Amtstidendes Bogtrykkeri. — 1917.

Bilag 5.

Oversigt

over

Færø Amtskommunes økonomiske Status

til Brug for Lagtinget

1917.

Nr. 1. **Amtsrepartitions-**

pr. 30. Sep-

Aktiver.			Kr. Ø.	Kr. Ø.
a. Forskud i Regnskabsaaret samt urefunderede Forskud fra tidligere Aar			3126 19	
b. Restancer	uvirkelige	2701 02	3636 42	
	virkelige	935 40		
c. Kontant Beholdning			18567 22	
				25329 83
Balance pr. 30. September 1916				91059 04

falt... 116388 87

Den anførte Gæld opvejes ved, at Fonden *ejer:* Sanatoriet (Anlægssum 172589 68 Ø., assureret 115000 Kr.), Lagtingshuset med Inventar og Bogsamlinger (assureret 17500 Kr.) og den nye Arrestbygning (assureret 8400 Kr.); Epidemihuset (assureret 2100 Kr.) ejes af Staten, men drives af Amtet og Thorshavns Byraad.

Balancen er 2356 Kr. 42 Ø. bedre end forrige Aar, idet Gælden er formindsket med 2929 Kr. 65 Ø. og Kassebeholdningen formindsket med 573 Kr. 23 Ø.

Med Hensyn til de udestaaende *Forskud*, der viser en Nedgang fra 7238 Kr. 18 Ø., bemærkes:

Delinkventomkostningerne er 23 Kr. 07 Ø., Epidemiudgifterne 2599 Kr. 78 Ø., andre Forskud 503 Kr. 34 Ø., ialt 3126 Kr. 19 Ø. De første er gaaet ned fra 2766 Kr. 73 Ø., idet Udgifterne ved en større kriminel Sag er overført til usikre Fordringer. Epidemiudgifterne for 1915—16 kan først kræves, naar Regnskabet er decideret.

Med Hensyn til de enkelte *Restancer* bemærkes:

a d Kommunernes Bidrag til Amtsrepartitionsfonden 922 Kr.: Skulde være indbetalt 30. September 1916, men blev først fuldt indbetalt omkring 1. April 1917. De omtalte Restancer hidrørte fra Funding Kommune og Sandø Præstegæld.

a d Bidrag fra det matrikulerede Jordegods 2714 Kr. 42 Ø.: Kan efter hidtilværende Praksis først retslig indkræves fra Januar, eventuelt Olai 1917, bortset fra et Beløb paa 13 Kr. 40 Øre fra Olaiaaret 1914—15, der skulde have været betalt inden Olai 1916, men først blev betalt omkring 1. November. Lignende Udsættelser bør dog fremtidigt kun gives *indtil Udgangen af September Maaned*, saaledes at Restancerne derved ikke bliver at opføre i Regnskabet som virkelige Restancer.

fondens Status

tember 1916.

Passiver.			Kr. Ø.
Restgæld til »Bikuben« ifølge Obligation af 21. September 1907 pr. Juni Termin 1916 (Halvaarlig Rente og Afdrag 1526 Kr. 75 Ø.)			41041 48
Restgæld til »Kreditforeningen« ifølge Obligation af 17. Novbr. 1911 pr. Juni Termin 1916 (Halvaarlig Rente og Afdrag 1093 Kr. 75 Ø.)..			32063 26
Restgæld til Økonomisk Fond pr. Juni Termin 1916	til Sanatoriet, jfr. Obligation udstedt 17. November 1914 (ældre Gæld)	Kr. Ø. 11054 59	
	ifølge Obligation.....	7369 72	
			18424 31
Restgæld til Amtsfattigkassen pr. Juni Termin 1916	til Sanatoriet, jfr. Obligation udstedt 17. November 1914 (ældre Gæld)	Kr. Ø. 11054 59	
	ifølge Obligationer.....	4606 09	
			15660 68
Restgæld til Kirkekasserne pr. 1. Juli 1916, jfr. Obligation udstedt 8. December 1914 (ældre Gæld)			9199 14
		Ialt...	116388 87

Der fremgaar følgende af Regnskabet for 1915—16, sammenholdt med det Overslag, som blev udarbejdet til Brug for Lagtinget i 1915: Paa Overslaget var Udgifterne opført til 27700 Kr. 00 Ø., af Regnskabet fremgaar, at der er forbrugt 29450 Kr. 74 Ø. Overskridelsen skyldes navnlig, at Udgifterne til Lagtinget og Politivæsenet har været større end anslaaet. Der blev saaledes i Samlingen 1916 ført et Beløb af 2625 Kr. 52 Ø. til endelig Udgift vedrørende Delinkventomkostninger, og der er betalt 1218 Kr. 09 Ø. for en sindssyg Person.

Det fortjener at bemærkes, at der er sket en stor Fremgang med Hensyn til Forstanderskabernes Aflæggelse af Regnskaberne; for Aaret 1914—15 var der dog kun 8 Forstanderskaber, til hvis Regnskab Lagtinget intet havde at bemærke. Ligeledes indkommer Regnskaberne gennemgaaende til Revision inden den lovbefalede Tid, nemlig 15. Maj. Enkelte Forstanderskabers Regnskaber er dog i høj Grad mangelfulde, og det vilde være heldigt, at sagkyndig Assistance blev ydet.

Overslag over Amts- for Aaret

Indtægter.

		Kr. Ø.
1.	Paaligning paa Jordegods og Kommunerne, som den var for 1916—17 (henholdsvis 6388 Kr. 11 Ø. og 18000 Kr.)	24388 11
2.	Tilskud fra Statskassen	3000 00
3.	Andre Indtægter (Renter og Handelsbevillinger)	c. 911 89
	Indtægterne anslaact til...	28300 00

Det bemærkes, at Renteindtægten 311 Kr. 89 Ø. maaske er ansat noget lavt, da der er en forholdsvis stor Kassebeholdning; Indtægterne for Handelsbevillingerne 600 Kr. er til Gengæld maaske ansat noget for højt.

Kommunernes Tilskud blev fra 1. Oktober 1912 forhøjet fra 12000 Kr. til 15600 Kr., og fra 1. Oktober 1913 til 17040 Kr. Samtidig med den første Forhøjelse blev det vedtaget, at Fonden skulde betale Renter og Afdrag af sine Laan fra de øvrige Kasser: c. 2820 Kr. Den sidste Forhøjelse var i Virkeligheden ikke nogen reel Forbedring af Status, da Udgifterne til Lægerne — 1800 Kr. — samtidig blev overført til Fonden, medens den tidligere kun udredede 300 Kr. I 1914—15 blev der ydet et Tilskud til Fonden fra Økonomisk Fond paa 1000 Kr. I Samlingen 1915 blev Tilskudet forhøjet til 18000 Kr. af Hensyn til Udgifterne til et Røntgenapparat og eventuelt 8 Fripladser i Realskolen.

repartitionsfonden

1917—18.

Udgifter.

		Kr. Ø.
Udgifter til Lagtinget	c.	7700 00
— - Justits-, Politi- og Fattigvæsen	c.	2400 00
— - Valgvæsenet	c.	500 00
— - Medicinalvæsenet (herunder Udgifter til Lægerne paa Sandø, Vaagø og Fjde)	c.	6800 00
— - Skolevæsenet (Pensioner, Understøttelse samt Fripladser til Elever)	c.	1556 00
— - Landbruget	c.	400 00
— - Renter og Afdrag af Gælden til »Bikuben« og »Kreditforeningen« Renter og Afdrag* til Økonomisk Fond af 20000 Kr. Renter og Afdrag* til Amtsfattigkassen af 17000 Kr. Renter og Afdrag* til Kirkekasserne af 10000 Kr.	c.	8061 00
— - Tilskud til et Røntgenapparat ifølge Lagtingsbeslutning 1915 i 10 Aar		230 00
Forskelligt		400 00
Uforudsete Udgifter (derunder eventuelle Overskridelser)		253 00
Udgifterne anslaaet til...		28300 00

* Afdragene er betalt siden 1. Oktober 1912.

Udgifterne ere anslaaede efter Regnskabet 1915—16, dog at Udgifterne til Lagtinget er nedsat; derimod er Udgifterne til Medicinalvæsenet ikke nedsat, dels af Hensyn til den samme Grund som i Fjor, Oplæring af Jordemødre, og dels fordi det synes, som om Udgifterne til Epidemier ikke stadig kan ventes at være saa smaa.

Sammenlignet med Overslaget i Fjor er Udgifterne til Medicinalvæsenet altsaa uforandret og ligeledes de andre Konti, da Regnskabet for 1915—16 viser, at de paa Overslaget for 1916—17 kalkulerede Summer nogenlunde passer, dog er Kontoen »Uforudsete Udgifter« forhøjet med 39 Kr., og der er ifølge Lagtingsbeslutning af 1915 optaget en ny Konto i 10 Aar med et aarligt Tilskud af 230 Kr. til et Røntgenapparat, hvorhos Udgifterne til Skolevæsenet i ovenstaaende Overslag ligesom i Fjor er forhøjet med 656 Kr., hvorfor der ydes 8 Elever fuld Friplads ved Realskolen, for derved at raade Bod paa de fra 1. September 1916 forhøjede Skolepenge.

Paaligningen synes derfor at kunne anvendes til næste Aar, jfr. ovenstaaende Overslag, forudsat at der ikke kommer Ekstra-Udgifter.

Nr. 2. **Færø Amts økono-**

pr. 30. Sep-

	Aktiver.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
A.	Grundfonden		24056 00	
B.	Disponible Midler:	Kr. Ø.		
1.	Færø Amts Sparekasse	19853 06		
2.	Restancer	786 70		
3.	Kontant	547 11		
			21186 87	
				45242 87

Af Grundfonden henstaar i Panteobligationer 22824 Kr. 31 Ø. og i Sparekassen 1231 Kr. 69 Ø. Grundfonden forøges aarligt med 1000 Kr., jfr. Lagtingsbeslutning af 1902.

De store Restancer hidrører fra manglende Betaling af Indtægterne af Grindefangster: for Nordstrømø og Vaagø Sysler 392 Kr. 12 Ø. og for Nordersernes Syssel 218 Kr. 58 Ø., og Renter af Grindegarnet i Vestmanhavn 176 Kr.

Formodet Status pr.

over de dispo-

Den disponible Beholdning pr. 1. Oktober 1916 + forventede Indtægter indtil 30. September 1917.

		Kr. Ø.	Kr. Ø.
A.	Beholdning den 1. Oktober 1916, jfr. ovenfor		21186 87
B.	Forventede Indtægter for Tiden fra 1. Oktober 1916 til 30. September 1917:		
1.	Renter	1500 00	
2.	Udlæg til Skadehval m. m.	300 00	
3.	Indtægter af Grindefangsten	900 00	
4.	Indtægt af Storhvalsfangsten for 1916—17	0 00	
5.	Andre Indtægter	100 00	
			2800 00
	At overføre...		23986 87

misk Fonds Status

tember 1916.

Som det vil ses af Status, sammenlignet med forrige Status, er den disponible Formue forøget med 3825 Kr. 89 Ø., skønt 1000 Kr. er henlagt til Grundfonden. I forrige Oversigt var der formodet en Nedgang paa 2010 Kr. 00 Ø. Naar Status desuagtet stiller sig saaledes, skyldes det, at Indtægterne har været større end anslaaet (specielt Renter og Indtægt af Grindefangsten og Storhvaler), og at Udgifterne har været mindre end anslaaet, idet bl. a. Tilskudene til de i 1914 og 1915 bevilgede Landingssteder, Broer og Veje saa at sige ikke ere komne til Udbetaling paa dette Regnskab, og Tilskudene til Aftenskolerne og Rejseunderstøttelser til Lærerne har været mindre end anslaaet.

30. September 1917.

nible Midler.

			Kr. Ø.	Kr. Ø.
A.	Administration:			
	1. Løn til Regnskabsfører og Revisor, Trykning	c.	200 00	
	2. Lagtingets Tillidsmand	c.	160 00	
				c. 360 00
B.	Tilskud til Landingssteder, bevilgede i 1914—16, som ikke var udbetalte paa Regnskaberne indtil 1915—16 inkl., og som ikke kan formodes at ville bortfalde:		Kr. Ø.	
	fra 1916		1212 00	
	- 1915		0 00	
	- 1914		0 00	
				1212 00
C.	Tilskud til Veje, bevilgede i 1914—16, som under B:		Kr. Ø.	
	fra 1916		308 00	
	- 1915		360 00	
	- 1914		0 00	
				668 00
D.	Tilskud til Broer, bevilgede i 1914—16, som under B:		Kr. Ø.	
	fra 1916		972 00	
	- 1915		2622 00	
	- 1914		0 00	
				3594 00
			At overføre...	5834 00

	Kr.	Ø.
Overført...	23986	87
Ialt...	23986	87

a d A. Til disponible Midler er henregnet Økonomisk Fonds Midler med Undtagelse af Grundfonden.

a d B. Indtægterne er med afrundede Tal tagne fra de faktiske Indtægter i 1915—16. Indtægten af Storhvalsfangsten er udeladt.

Fondens Andel i Hvalfangsten androg i 1911: 9676 Kr. 80 Ø., i 1912: 4378 Kr. 03 Ø., i 1913: 3811 Kr. 97 Ø., i 1914: 4957 Kr. 06 Ø., i 1915: 8064 Kr. 00 Ø., i 1916: 5385 Kr. 60 Ø. I 1916—17 er den anslaaet til intet Udbytte at give.

Siden 1913 er der fanget 133, 172, 280 og 191 Storhvaler og 166, 291, 1199 og 270 Grindehvaler.

			Kr. Ø.
	Overført...		5834 00
E. Til Fremme af Oplysning, bevilget i 1916, at udbetale i 1916—17:		Kr. Ø.	
Færø Amts Bibliotek		500 00	
Aftenskoler	c.	200 00	
Højskolen		300 00	
Rejseunderstøttelse til Lærere	c.	300 00	
Feriekursus for Lærerne		250 00	
			1550 00
F. Vedkommende Grindefangster:		Kr. Ø.	
1. Erstatning for Skade og andre Udgifter		300 00	
2. Henlæggelse til Fonden for Jordehvalsrettighedens Afløsning, jfr. Reglement 14. Juni 1909		250 00	
			550 00
G. Henlæggelse til Grundfonden			1000 00
H. Forskelligt:		Kr. Ø.	
Træplantning paa Færøerne (fra 1. Okt. 1912 i 5 Aar)		400 00	
Foranstaltninger til Udryddelse af Rotter		50 00	
Tilskud til Sikkerhedsforanstaltninger i Sandevaag		245 00	
Tilskud til Opførelse af et Hegn i Gjov		150 00	
			845 00
Forventet Status med Hensyn til disponible Midler 30. September 1917			14207 87
	Ialt...		23986 87

Det formodede Underskud for 1916—17 er altsaa 7279 Kr. 00 Ø.

Under Udgifterne er opført de Bevillinger, som enten er udbetalt i Tiden siden 1. Oktober 1916 eller som endnu er staaende ved Magt uden at være udbetalte. Man har ikke medtaget eventuelle nye Bevillinger for i Aar i den formodede Status pr. 30. September, da disse som Regel ikke bør komme til Udbetaling før i Regnskabsaaret 1917—18.

Grunden til den daarlige Status pr. 30. September 1917 skyldes, at der i 1917 ikke vil blive nogen Indtægt af Storhvalsfangsten og at der i Lagtinget i 1916 af økonomisk Fond foruden de faste Udgifter blev bevilget 3862 Kr. — nemlig til Landingssteder 1212 Kr., til Broer 972 Kr., til Veje 308 Kr., til Højskolen 300 Kr., til Rejseunderstøttelse 300 Kr., til Feriekursus 250 Kr., Tilskud til Sikkerhedsforanstaltninger i Sandevaag 245 Kr., Tilskud til Opførelse af et Hegn i Gjov 150 Kr., til Udarbejdelse af Hospitalstegninger 125 Kr. —, uagtet der som i forrige Oversigt angivet kun var 2640 Kr. til Uddeling.

Overslag over Færø

for Aaret

Indtægter.

			Kr. Ø.
A.	Beholdning:		
	Forventet Beholdning af disponible Midler 1. Oktober 1917		14207 87
B.	Forventede Indtægter for Tiden fra 1. Oktbr. 1917 til 30. Septbr. 1918:		
1.	Renter	1000 00	
2.	Udlæg ved Grindefangster af Skadehval	300 00	
3.	Andre Indtægter af Grindefangster	250 00	
4.	Storhvalsfangsten for Aaret 1917—18	4000 00	
5.	Andre Indtægter	50 00	
			5600 00
	Samlet Sum...		19807 87

Gaar man ud fra, at den den 1. Oktober 1917 forventede Beholdning skal tilstræbes at forblive uformindsket pr. 1. Oktober 1918, er der altsaa 5600 Kr. at disponere over i denne Lagtingssamling. Heraf vil der dels til de faste Udgifter og dels til tidligere Bevillinger medgaa et Beløb af 2960 Kr., jfr. de paa Udgiftssiden anførte Poster, som ikke ere mærkede med X. Tilbage er der altsaa 2640 Kr. Det bemærkes dog, at Indtægten af Storhvalsfangsten er højst usikker.

Amts økonomiske Fond

1917—18.

Udgifter.

			Kr. Ø.	Kr. Ø.
A.	Administration:			
	1. Løn til Regnskabsfører, Revisor, Trykning o. s. v.	c.	200 00	
	2. Lagtingets Tillidsmand vedr. Broer og Landingssteder	c.	160 00	
				c. 360 00
B.	Landingssteder:			
	Der foreligger Andragender			X
C.	Broer:			
	Der foreligger Andragender			X
D.	Veje:			
	Der foreligger Andragender			X
E.	Til Fremme af Industri og Haandværk			X
F.	Til Fremme af Oplysning:		Kr. Ø.	
	1. Til Færø Amts Bibliotek (Beslutning af 12. September 1905. Tid. A. Side 200) indtil videre		500 00	
	2. Til Aftenskoleundervisning (Beslutning af 13. September 1906. Tid. A. Side 257) indtil videre	c.	200 00	
	3. Til Højskolen ved Thorshavn		X	
	4. Rejseunderstøttelse til Lærere		X	
				700 00
G.	Forskellige andre Andragender			X
H.	Vedrørende Grindefangsten:		Kr. Ø.	
	Henlæggelse til Jordafløsningsfonden		200 00	
	Erstatning for Skade og andre Udgifter		300 00	
				500 00
I.	Forskelligt:			
	Tilskud til det danske Hedeselskab: Træplantning paa Færøerne			400 00
K.	Henlæggelse til Grundfonden			1000 00
			Ialt...	2960 00
			Til de med X mærkede Andragender...	2640 00
			Tilstræbt Beholdning pr. 30. September 1918...	14207 87
			Samlet Sum...	19807 87

Status har været, for saa vidt angaar

			Grundfonden:	den disponible Formue:
1.	Oktober	1911:	19056 Kr.	29338 Kr. 98 Ø.
1.	—	1912:	20056 —	22185 — 15 —
1.	—	1913:	21056 —	18755 — 78 —
1.	—	1914:	22056 —	20520 — 47 —
1.	—	1915:	23056 —	17360 — 98 —
1.	—	1916:	24056 —	21186 — 87 —
og 1.	—	1917:	25056 —	14207 — 87 — (anslaaet)

Nr. 3. Færø Amts Fattig-

pr. 30. Sep-

			Kr. Ø.
A.	Grundfonden		34500 00
B.	Disponible Midler:	Kr. Ø.	
	1. Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	13777 76	
	2. Forskud	401 87	
	3. Restancer	110 77	
	4. Kontant Beholdning	2620 91	
			16941 31
		Ialt...	51441 31

Af Grundfonden er anbragt i Panteobligationer 22660 Kr. 68 Ø. og i Sparekassen 11839 Kr. 32 Ø. Grundfonden forøges aarligt med 500 Kr. i Henhold til Lagtingsbeslutning.

Forskudene og Restancerne er gaaet betydeligt ned, men er stadig for store. Forskudene hidrører fra 2 Kommuner. Restancerne hidrører fra Bøder 25 Kr. og Bidrag fra Embedsmænd 22 Kr., og Afgifter af Grindefangster i Nordstrømø og Vaagø Sysler 63 Kr. 77 Ø., og andre Afgifter 30 Kr.

Formodet Status pr.

over de dispo-

Den disponible Beholdning pr. 1. Oktober 1916 + forventede Indtægter indtil 30. September 1917.

			Kr. Ø.
A.	Beholdning den 1. Oktober 1916, jfr. ovenfor		16941 31
B.	Forventede Indtægter for Tiden fra 1. Oktober 1916 til 30. September 1917:	Kr. Ø.	
	Renter	2050 00	
	Grindefangster	375 00	
	Storhvalsfangsten	0 00	
	Handelsbevillinger ifølge Lov 1855, 1881 og 1913	828 00	
	— for Handel fra Skibe (Lov 1892)	0 00	
	— ifølge Lov af 12. Maj 1912	60 00	
	Bøder	121 00	
	Andre Indtægter (Afgifter af Arv, Testamenter og Gaver, for Embedsudnævnelser og Firmaanmeldelser m. m.)	690 00	
			4124 00
		Ialt...	21065 31

ad A. Til disponible Midler er henregnet Amtsfattigkassens Midler med Undtagelse af Grundfonden.

ad B. Indtægterne er med afrundede Tal tagne fra de faktiske Indtægter for 1915—16, dog at Indtægten af Storhvalsfangsten er udeladt, og skønt »Andre Indtægter« ikke kan paaregnes stadig at give saa store Beløb.

kasses Status

tember 1916.

Omstaaende Status viser, at der i Regnskabsaaret 1915—16 har været en Fremgang i Formuen fra 49907 Kr. 05 Ø. til 51441 Kr. 31 Ø., altsaa af 1534 Kr. 26 Ø., og i disponible Midler af 1034 Kr. 26 Ø., idet der er henlagt 500 Kr. til Grundfonden.

Ved at sammenligne omstaaende virkelige Status med den formodede Status i forrige Oversigt, vil det ses, at Indtægterne har været 722 Kr. 22 Ø. større end anslaaet, hvilket navnlig skyldes Renterne, Indtægter af Grindefangster, Storhvalsfangsten, og Afgifter af Arv, Testamenter og Gaver m. m., og Udgiften 762 Kr. 04 Ø. mindre end anslaaet, hvilket skyldes, at Underholdsbidrag har været c. 300 Kr. og Udgiften til Døvstummes Oplæring c. 450 Kr. mindre end anslaaet. Altsaa bliver den virkelige Status 1484 Kr. 26 Ø. større end anslaaet.

30. September 1917.

nible Midler.

Udgifter.			Kr. Ø.
Administration m. m.			c. 200 00
Tilskud til forskellige Kommuners Fattigkasse (Lagtingsbeslutning 1916)			550 00
		Kr. Ø.	
— - Sygehuse	til Amtshospitalet	800 00	
	til Klaksvig	600 00	
	til Suderø	600 00	
			2000 00
— - Døvstummes Oplærelse			700 00
Udgifter til Underholdsbidrag			c. 500 00
Henlæggelse til Grundfonden			500 00
		Ialt...	4450 00
Forventet Status med Hensyn til disponible Midler den 30. Septbr. 1917			16615 31
		Ialt...	21065 31

Den formodede Underbalance for 1916—17 bliver altsaa 326 Kr. 00 Ø. Det maa erindres, at Udgifterne til Lægerne ifølge Lagtingsbeslutning af 1913 er overført til Amtsrepartitionsfonden.

Overslag over Færø

for Aaret

Indtægter.

			Kr. Ø.
A.	Beholdning:		
	Forventet Beholdning af disponible Midler 1. Oktober 1917		16615 31
B.	Forventede Indtægter i Tiden fra 1. Oktober 1917 til 30. September 1918:	Kr. Ø.	
	Renter	2050 00	
	Grindefangster	375 00	
	Storhvalsfangsten	666 67	
	Handelsbevillinger ifølge Lov af 1855, jfr. 1882 og 1913	828 00	
	— for Handel fra Skibe (Lov 1892) ..	0 00	
	— ifølge Lov 12. Maj 1912	60 00	
	Bøder	121 00	
	Andre Indtægter	23 33	
			4124 00
	Samlet Sum...		20739 31

Indtægten er ansat som 1915—16, dog at »Andre Indtægter« er formindsket meget stærkt, jfr. foran.

Gaar man ud fra, at den den 1. Oktober 1917 forventede Beholdning skal tilstræbes at forblive uformindsket pr. 1. Oktober 1918, er der altsaa 4124 Kr. at disponere over i denne Lagtingssamling. Heraf vil der til de faste Udgifter medgaa et Beløb af 3750 Kr., jfr. de paa Udgiftssiden anførte Poster. Tilbage er der altsaa 374 Kr. til Uddeling til Kommunerne. Det bemærkes dog, at Indtægten af Storhvalsfangsten er højst usikker.

Amts Fattigkasse

1917—18.

Udgifter.

		Kr. Ø.	Kr. Ø.
Administration	c.	200 00	
Tilskud til Sygehuse (som ovenfor)		2000 00	
— - Døvstummes Oplærelse		700 00	
Udgifter til Underholdsbidrag	c.	350 00	
Henlæggelse til Grundfonden		500 00	
		Ialt...	3750 00
		Overskud til Uddeling til Kommunerne...	374 00
		Tilstrækbt Beholdning pr. 30. September 1918...	16615 31
		Samlet Sum...	20739 31

Status har været, for saa vidt angaar

			Grundfonden:	den disponible Formue:
1.	Oktober	1911:	32000 Kr.	17997 Kr. 35 Ø.
1.	—	1912:	32500 —	15499 — 84 —
1.	—	1913:	33000 —	14170 — 53 —
1.	—	1914:	33500 —	14291 — 96 —
1.	—	1915:	34000 —	15907 — 05 —
1.	—	1916:	34500 —	16941 — 31 —
og 1.	—	1917:	35000 —	16615 — 31 — (anslaaet)

Nr. 4.

Skydskassens Status.

	Kr.	Ø.
Beholdning pr. 30. September 1916	10328	82

Sparekassen	4936 Kr.	60 Ø.	
Kontant ...	5298 —	01 —	
Restancer..	94 —	21 —	(nemlig Østerø Syssel 1915—16).

Sammenholdt med forrige Oversigt vil det heraf fremgaa, at Restancerne er gaaet betydeligt ned.

At Kassebeholdningen er saa stor, skyldes, at det er den samlede Beholdning hos alle Sysselmændene og Kassereren.

Overslag

for Aaret 1917—18.

	Kr.	Ø.
25 Ø. pr. Indbygger efter Folketællingen 1916 giver en Indtægt af	4904	25

De Udgifter, de enkelte Sysler skal betale:

	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Norderøernes Syssel.....	192	33		
Østerø —	45	06		
Nordstrømø —	50	04		
Sydstrømø —	125	19		
Vaagø —	6	18		
Sandø —	137	04		
Suderø —	39	65		
			595	49
Ialt...			5499	74

Skydsudgifterne har i Aaret 1915—16 gennemgaaende været opadgaaende; kun for Østerøs Vedkommende har der fundet en stærk Nedgang Sted fra det foregaaende Aar.

Saafremt dette Beløb skal paalignes, bliver Fordelingen med omtrentlig Nøjagtighed følgende:

		Skydsudgifter				Til-sammen	
		Særlige		Fælles			
		Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1	Klaksvig Sogns Kommune	76	74	217	75	294	49
2	Viderejde — —	39	40	112	50	151	90
3	Fuglø og Svinø Sognes Kommune	33	64	96	50	130	14
4	Kunø, Mygledal og Husum Sognes Kommune	42	55	121	25	163	80
5	Andefjord og Fuglefjord — —	14	02	354	50	368	52
6	Funding Sogns Kommune	3	90	98	25	102	15
7	Næs —	8	91	224	75	233	66
8	Gøte — —	4	50	113	50	118	00
9	Sjov — —	6	73	169	75	176	48
10	Ejde — —	7	00	176	75	183	75
11	Vestmanhavn — —	14	19	154	25	168	44
12	Kvivig — —	10	10	115	50	125	60
13	Kollefjord — —	7	50	77	00	84	50
14	Kvalvig — —	8	20	82	00	90	20
15	Haldersvig og Saxen Sognes Kommune	10	05	114	50	124	55
16	De forenede Sognes Kommune i Sydstrømø Præstegæld	23	12	157	00	180	12
17	Nolsø Sogns Kommune	9	74	64	00	73	74
18	Midvaag —	1	78	132	00	133	78
19	Sandevaag Sogns —	1	52	114	00	115	52
20	Sørvaag — —	1	97	147	75	149	72
21	Bø — —	0	34	25	25	25	59
22	Myggenæs — —	0	57	42	50	43	07
23	Sandø Præstegælds Kommune	137	04	329	25	466	29
24	Kvalbø Sogns Kommune	6	24	173	25	179	49
25	Frodebø — —	13	90	380	50	394	40
26	Porkere — —	4	86	134	75	139	61
27	Vaag — —	8	28	228	00	236	28
28	Sumbø — —	4	80	130	25	135	05
29	Famien — —	1	57	41	25	42	82
30	Thorshavns Kommune	92	33	575	75	668	08
		595	49	4904	25	5499	74

Beholdningen var:			Paaligningen:		
pr. 1. Oktober	1909:	3570 Kr. 69 Ø.	5063 Kr.	35	Ø.
1. —	1910:	3897 — 02 —	5155 —	25	—
1. —	1911:	5328 — 92 —	5480 —	32	—
1. —	1912:	6789 — 57 —	5471 —	40	—
1. —	1913:	6928 — 12 —	5344 —	44	—
1. —	1914:	8422 — 89 —	5372 —	75	—
1. —	1915:	9862 — 82 —	5221 —	38	—
1. —	1916:	10328 — 82 —	5134 —	70	—

Der har altsaa i disse Aar været en stadig Fremgang. Skulde man derfor mene, at de 25 Ø., som er kalkuleret pr. Indbygger, er for meget, kan man nedsætte Beløbet, eller ogsaa lade andre Udgifter end de hidtilværende udrede af Skydskassen. Tilskudet til Dampskibsforbindelsen udredes nu fuldtud af Skydskassen, jfr. Lagtingsbeslutningen 1912, og der gives et aarligt Tilskud til Telefondriften paa 500 Kr., jfr. Lagtingsbeslutningen 1914. Fra 1. Juli 1913 er der tilfaldet Skydskassen 1046 Kr., som blev besparet ved Omlægning af Syslerne; Beløbet indgik første Gang i Regnskabet 1913—14.

Nr. 5. **Sanatorie**

pr. 30. Sep

(jfr. Beretning og

		Kr. Ø
Beholdning pr. 30. September 1916:		
a.	Sanatoriets Tilgodehavende hos Patienter	1174 1
b.	Statskassens Tilskud for Juli Kvartal 1916	6574 6
c.	Kontant	681 6
d.	I Føroya Banki	5498 1
	Ialt...	13928 6

Overskudet for indeværende Aar bliver altsaa 3251 Kr. 18 Ø. *Det bemærkes dog, at Renter og Afdrag afholdes som tidligere af Amtsfonden.*

Ved at sammenligne nærværende Regnskab med forrige Regnskab vil det ses, at Indtægterne er større end sædvanligt paa Grund af, at der fra 1. Juli 1916 er oprettet flere Pladser, og at saa at sige alle Udgiftsposterne ogsaa er større i Aar. Belysnings- og Brændselskontoen er c. 450 Kr. større end forrige Aar. Som det vil ses, er denne Post ellers nedadgaaende: 1912—13: 6736 Kr. 61 Ø., 1913—14: 5994 Kr. 90 Ø., 1914—15: 4107 Kr. 73 Ø., 1915—16: 4556 Kr. 80 Ø. Endvidere er Udgifterne til Medicin noget større. Derimod er Kontoen for Vedligeholdelse, Fragt og Losning, Kontorhold og Renter mindre end tidligere.

	pr. Kostdag	pr. Patientdag
Udgifterne var i 1912—13	76,98 Ø.	110,05 Ø.
1913—14	79,00 —	112,05 —
1914—15	89,70 —	118,20 —
1915—16	98,00 —	126,60 —

Hoydal

tember 1916

Driftsregnskabet).

	Kr. Ø.
Gæld til Fattigkassen pr. 30. September 1916	7000 00
Balance den 30. September 1916	6928 60
Ialt...	13928 60

Hvad Sanatoriets **Anlægssum** angaar, henvises til Oversigten i Lagtingstidende 1914 og 1915.

Driftsregnskabet for den forløbne Tid er, **naar bortses fra Forrentning og Afdrag,** saaledes:

i Tiden	fra Maj 1908 til 31. Marts 1910.....	10035 Kr.	42 Ø.	Underskud
	fra 1. April 1910 til 30. September 1911...	4881 —	45 —	—
	fra 1. Oktober 1911 til 30. September 1912	1676 —	65 —	Overskud
	fra 1. Oktober 1912 til 30. September 1913	812 —	35 —	Underskud
	fra 1. Oktober 1913 til 30. September 1914	1210 —	20 —	—
	fra 1. Oktober 1914 til 30. September 1915	3421 —	93 —	Overskud
og	fra 1. Oktober 1915 til 30. September 1916	3251 —	18 —	—

Dertil kommer, at der paa Amtsrepartitionsfondens Regnskab er afholdt som vedkommende Driften — foruden Renter og Afdrag siden 1908 mellem 6—7000 Kr. aarlig — for

1909—10	92 Kr.	38 Ø.
1910—11	123 —	93 —
1911—12	110 —	00 —

Nr. 6. **Telefon-**

pr. 30. Sep-

(jfr. Driftsregnskabet og den

			Kr. Ø.	Kr. Ø.
Beholdning pr. 30. September 1916.				
a. Kontant Beholdning			8 72	
b. Indestaaende i Føroya Banki og Sparekassen			7797 24	
c. Restancer	uvirkelige	2820 Kr. 82 Ø.	3157 33	
	virkelige	336 - 51 —		
				10963 29
Balance pr. 30. September 1916				172068 93
				lalt... 183032 22

Den bogførte Anlægssum var den 30. September 1916 *447930 Kr.*

Balancen er, bortset fra de stedfundne Udvidelser, 6645 Kr. 44 Ø. bedre end forrige Aar.

Ad c. Af Restancerne er 2820 Kr. 82 Ø. for September Maaned, hvilke først kan kræves efter 1. Oktober, og 281 Kr. 35 Ø. for August Maaned; af ældre Restancer er der altsaa 55 Kr. 16 Ø.

Som det vil ses af selve Regnskabet, er der et reelt *Overskud* paa 9692 Kr. 71 Ø. og et regnskabsmæssigt *Overskud* paa 1757 Kr. 99 Ø., uagtet der til Udvidelse af Anlægget er anvendt 7934 Kr. 72 Ø. og til Afdrag 4887 Kr. 45 Ø. Dette skyldes de fra 1. Januar 1913 forhøjede Takster, og at Godtgørelsen til Kommunerne er bortfaldet fra 1. Januar 1914, og at der er ydet et Tilskud fra Thorshavns Byraad paa 400 Kr. og fra Skydskassen paa 500 Kr. Af ekstraordinære Udgifter er der anvendt 2191 Kr. 22 Ø. til Motorbaadsforbindelsen med Suderø. At Overskudet ikke er saa stort som for 1914—15 skyldes, at der er anvendt c. 2700 Kr. til Optagelse af Suderø-Kablet.

Telefonnettet var pr. 30. Septbr. 1916:	Lokale Telefonnet	187 km	Luftledninger
	Mellembys —	813 —	—
		45 —	Søkabler

Der er 58 Centralstationer, deraf 18 offentlige Samtalestationer med Box. 175 Abonnenter. Der har i Regnskabsaaret været ført 106520 mellembys Samtaler (1912—13: 71949, 1913—14: 78671, 1914—15: 88975) og 154800 lokale Samtaler imod 88975 i 1913—14 og 128200 i 1914—15.

Stationernes Regnskaber lader endnu meget tilbage at ønske m. H. t. Nøjagtighed med at opnotere Samtalerne; for enkelte Stationers Vedkommende beløber Fejlen sig til henimod 20 pCt., medens den gennemsnitlige Fejl er c. 4 pCt. Det samlede Beløb, Telefonvæsenet har tabt i Regnskabsaaret 1914—15 derved, at Bestyrerne ikke opnoterer Samtaler, er saaledes 964 Kr. 71 Ø.

For at modvirke denne uheldige Tilstand har Udvalget set sig nødt til at gaa over til fra 1. Januar 1916 at afkræve de vedkommende Stationsbestyrere de manglende Beløb, for Aaret 1915—16 blev der saaledes indbetalt 348 Kr. 10 Ø.

væsenet

tember 1916

Regnskabet vedlagte Driftsberetning).

Gæld:	Kr. Ø.
Telefonvæsenets Obligationsgæld pr. Juni Termin 1916:	
a. Til Livsforsikringsselskabet »Danmark« ifølge Obligation af 25. August 1906. (Halvaarlig Rente og Afdrag 4051 Kr. 95 Ø.)...	109787 56
b. Til Forsørgelsesforeningen »Bikuben« ifølge Obligation af 21. September 1907. (Halvaarlig Rente og Afdrag 880 Kr. 52 Ø.)	24850 22
c. Til Kreditforeningen af Kommuner i Danmark ifølge Obligation af 23. September 1909. (Halvaarlig Rente og Afdrag 915 Kr.)..	26645 64
d. Til samme ifølge Obligation af 17. November 1911. (Halvaarlig Rente og Afdrag 472 Kr. 50 Ø.).....	13748 80
e. Laan af Kirkekasserne, optaget 13. Januar 1913, forrentes med 4 pCt.	8000 00
Ialt...	183032 22

En Oversigt over de 6 sidste Aar giver følgende Billede:

Med Hensyn til *Udgifterne:*

	De virkelige Udgifter.	Administration og Stationernes Drift.	Renter og Afdrag.	Vedligeholdelse, Eftersyn.	*Udvidelser af Anlægget.*
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
1910—11...		10832 81	11700 79	4815 58	208 46
1911—12...	35912 78	13292 46	12682 47	5378 01	2872 57
1912—13...	32341 67	13593 21	12639 94	5676 20	1153 77
1913—14...	30470 73	11896 97	13093 27	4912 82	2573 70
1914—15...	29479 11	11672 10	12937 44	3319 95	11691 62
1915—16...	38842 22	14513 27	12936 69	8908 58	7934 72

Med Hensyn til *Indtægterne:*

	De virkelige Indtægter.	Abonnement.	Telefonsamtaler.	Telegramgebyrer.
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
1910—11...		7225 04	19330 32	294 45
1911—12...	29941 35	7415 10	21674 13	343 95
1912—13...	31442 54	8008 91	23005 89	323 85
1913—14...	36653 44	7911 41	27001 12	420 60
1914—15...	41273 13	8040 57	31273 25	431 40
1915—16...	48534 93	8809 30	37734 66	494 85

Resultatet var altsaa for:

1911—12.....	5971 Kr. 43 Ø.	Underskud
1912—13.....	899 — 13 —	—
1913—14.....	6182 — 71 —	Overskud
1914—15.....	11794 — 02 —	—
1915—16.....	9692 — 71 —	—

Nr. 7.

Kirkekassernes Status

pr. 31. December 1916.

		Aktiver Kr. Ø.	*Passiver* Kr. Ø.
1.	Norderøernes Præstegæld	799 44	3000 00
2.	Vaag (N.) Kirkes særlige Kasse	2 67	
3.	Østerø Præstegæld	15664 16	
4.	Sydstrømø —	1609 78	18600 00
5.	Thorshavns Kirkes særlige Kasse	7872 98	
6.	Nordstrømø Præstegæld	12370 78	
7.	Vaagø —	18583 48	
8.	Sandø —	7508 46	
9.	Suderø —	2199 51	9500 00
10.	Vaag (S.) Kirkes særlige Kasse	786 40	
	Balance...		36297 66
	Ialt...	67397 66	67397 66

Beholdningen er anbragt saaledes:

1)	Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	19056 Kr. 29 Ø.
2)	Anbragt i Pantobligationer	17083 — 12 —
3)	Restancer	3 — 70 —
4)	Kontant Beholdning	154 — 55 —
	Ialt...	36297 Kr. 66 Ø.

De udestaaende Restancer er gaaet ned til et Minimum.

Ovenstaaende Status er forringet med 9718 Kr. 87 Ø. fra forrige Status, hvilket skyldes Opførelsen af Sandevaag Kirke, hvortil der i Regnskabsaaret er udbetalt 13695 Kr. 60 Øre.

Indtægten af Storhvalsfangsten har været 1795 Kr. 20 Ø. og Renteindtægten 1422 Kr. 44 Ø., bortset fra de tre under 2. 5. og 10. nævnte særlige Kasser, hvor Renterne udgjorde ialt 328 Kr. 87 Ø.

Nr. 8. Fonden til Jordehvalsrettighedens Afløsning.

Beholdning pr. 30. September 1916 ..... 28433 Kr. 10 Ø.

Nr. 9. Grindegarnet i Vestmanhavn.

Beholdning pr. 31. December 1916 ..... 463 Kr. 78 Ø.
Gæld til økonomisk Fond 4400 Kr. ifølge Obligation af 3. November 1888 + Renterestance 88 Kr.

Nr. 10. Hansenske Legat.

Beholdning den 31. Marts 1917 ..... 1483 Kr. 33 Ø.

Nr. 11. Færø Amts Skolefond.

Beholdning pr. 30. September 1916	51929 Kr. 27 Ø.	
Forskud til den nye Skolebygning 1915 og 1916	37522 — 50 —	
+ Optaget Laan pr. 11. December 1916 + Byraadets Tilskud	25348 — 38 —	64103 Kr. 39 Ø.

Endelig Opgørelse vil finde Sted i Regnskabsaaret 1917.

Nr. 12. Den gensidige Forsikring for Skolebygninger.

Beholdning pr. 30. September 1916 ..... 4810 Kr. 54 Ø.

Nr. 13. Lærernes Pensionsfond.

Beholdning pr. 30. September 1916 ..... 14586 Kr. 43 Ø.

Nr. 14. Fonden til Anskaffelse af nyttige Skolebøger.

Beholdning pr. 31. December 1916 ..... 2850 Kr. 02 Ø.

Nr. 15. Pastor Engelsteds Legater.

Beholdning pr. 31. December 1916 af Realskolelegatet	1403 Kr. 87 Ø.
Beholdning pr. 31. December 1916 af Pensionslegatet	1287 — 57 —

Nr. 16. Fonden til Forulykkedes Efterladte.

Beholdning pr. 31. December 1916 ..... 8790 Kr. 61 Ø.

Nr. 17. Færø Amts Bibliotek.

Beholdning pr. 31. Marts 1917 ..... 6563 Kr. 58 Ø.

Nr. 18. Dykkerdragten.

Beholdning pr. 31. December 1916 ..... 1595 Kr. 04 Ø.

Samlet Statusoversigt

over de af Lagtinget reviderede Regnskaber.

Aktiver:

				Kr. Ø.
1.	*Telefonanlægget* (bogført Værdi), jfr. Nr. 6			147930 00
2.	*Bygninger med Inventar* (Assuranceværdien):		Kr. Ø.	
	tilh. Amtsrepartitionsfonden:	Sanatoriet	115000 00	
	jfr. Nr. 1	Lagtingshuset	17500 00	
		Arresthuset	8400 00	
	tih. Skolefonden:	Den gamle Skolebygning	18800 00	
	jfr. Nr. 11	Den nye Skolebygning (ansl.).	34300 00	
	Assurancen for Bygning og Invent. er 86000 Kr.			
	tilh. Selvejende Institution:	Biblioteksbygning ..	6000 00	
	fjr. Nr. 17	.....	———	200000 00
3.	*Pengeeffekter:*		Kr. Ø.	
	Sparekasse, Bank og Beholdninger, jfr. Nr. 1—18		248239 52	
	Panteobligationer, jfr. Nr. 2, 3, 7		62568 11	
	Uvirkelige Restancer, jfr. Nr. 1, 5, 6		12096 49	
	Forskud, jfr. Nr. 1, 3		3528 06	
	Virkelige Restancer, jfr. Nr. 1—7.....		3471 46	
				329903 64
4.	*Usikre Fordringer*, jfr. Bil 23 til Nr. 1			3579 49
			Ialt...	981413 13

Passiver:

	Kr. Ø.	
Til Pengeinstitutioner, jfr. Nr. 1, 6	248136 96	
Til Lagtingets Kasser ifølge 4 pCt. Oblig., jfr. Nr. 1, 5, 6, 9	62684 13	
Ialt...		310821 09
Balance...		670592 04
Ialt...		981413 13

Følgende Værdier er ikke opførte i ovenstaaende Status: De indtil 1. Januar 1917 byggede Kirker med Inventar, Grindegarnet i Vestmanhavn og Dykkerdragterne.

A/S. »Færø Amtstidendes« Bogtrykkeri. — 1917.

Bilag 6.

Repartition.

Sognenes Navne	Efter Folkemængde (½)			I Henhold til Lagtingets Vedtagelse (½)		Tilsammen	
	Folketal	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Klaksvig Sogn	871	399	60	400	»	799	60
Viderejde —	450	206	45	270	»	476	45
Fuglø —	186	85	33	75	»	160	33
Svinø —	200	91	76	70	»	171	76
Kunø —	198	90	84	40	»	130	84
Mygledal —	113	51	84	42	»	93	84
Husum —	174	79	83	75	»	154	83
Fuglefjord —	1038	476	22	380	»	836	22
Andefjord —	380	134	34	110	»	284	34
Funding —	393	180	30	160	»	340	30
Næs —	899	412	45	290	»	702	45
Gøte —	454	208	29	160	»	368	29
Sjov —	679	311	52	155	»	466	52
Ejde —	707	324	37	130	»	454	37
Kvivig —	462	211	96	200	»	411	96
Kollefjord —	308	141	31	100	»	241	31
Kvalvig —	328	150	48	200	»	350	48
Haldersvig —	411	188	56	110	»	298	56
Saksen —	47	21	56	50	»	71	56
Vestmanhavn —	617	283	07	210	»	493	07
Kirkebø —	255	116	99	160	»	276	99
Kalbak —	112	51	38	85	»	136	38
Thorshavns udenbys Sogn	261	119	74	38	»	157	74
Nolsø Sogn	256	117	45	100	»	217	45
Midvaag —	528	242	24	210	»	452	24
Sandevaag —	456	209	21	160	»	369	21
Sørvaag —	591	271	14	206	»	477	14
Bø —	101	46	34	54	»	100	34
Myggenæs —	170	77	99	70	»	147	99
Sand — (med Dimon)	487	223	43	170	»	393	43
Skopen —	314	144	06	70	»	214	06
Skaalevig —	189	86	71	130	»	216	71
Husevig —	198	90	84	90	»	180	84
Skuø —	129	59	18	40	»	99	18
Porkere —	539	247	29	100	»	347	29
Famien —	165	75	70	60	»	135	70
Sumbø —	521	239	03	180	»	419	03
Vaag —	912	418	41	700	»	1118	41
Kvalbø —	693	317	94	150	»	467	94
Frodebø —	1522	698	27	1250	»	1918	27
Thorshavns Kommune	2303	1056	58	1750	»	2806	58
Summa..	19617	9000	»	9000	»	18000	»

A/S. »Færø Amtstidende«s Bogtrykkeri. — 1917.

Bilag 7.

Vareforsyningsudvalgets Betænkning

om

kommunale Veje.

Under de Overvejelser, der har fundet Sted i Vareforsyningsudvalget om Foranstaltninger mod den af Krigstilstanden foraarsagede Dyrtid, har det Spørgsmaal trængt sig frem, at man ogsaa, særlig i den tilstundende Vinter, er udsat for at staa overfor Arbejdsløshed for Dele af Befolkningen.

Det er formodentlig at befrygte, at vort Skibsfiskeri ikke til næste Aar kan blive fortsat i sit fulde Omfang, idet der sandsynligvis vil komme til at mangle Udrustningsgenstande for Skibene. Maaske vil Indskrænkningen heri blive betydelig.

Af den Grund kan let en betydelig Del af Befolkningen komme til udelukkende at drive Hjemmefiskeri med Baade; men selv om Baadfiskeriet kommer til at gaa nogenlunde normalt, maa man dog regne med betydelig mindre Fortjeneste for Fiskerbefolkningen, særlig nu, da man paa Grund af Petroleumsmangelen ikke kan gøre Regning paa Fiskeri med Motorbaade. Da der desuden altid er mange Dage, som Folk paa Grund af Vejrforhindringer overhovedet ikke kan komme paa Fiskeri, og det med de Priser, vi nu har paa alle Nødvendighedsartikler, maa anses nødvendigt, at ubemidlede Folk har Adgang til daglig Fortjeneste, vil der sikkert være Anledning til at foretage Foranstaltninger mod Arbejdsløshed og Dyrtiden.

De Fordele, som Staten gennem Dyrtidsloven tilbyder, gaar man ud fra, at Kommunerne vil benytte i fuldt Maal; men Udvalget mener, at Foranstaltninger ogsaa tiltrænges fra Kommunernes og Amtskommunens Side, og at man da fortrinsvis bør sætte Arbejder i Værk, som i arbejdsløse Perioder giver Folk Adgang til lønnende Arbejde, paa samme Tid, som man for Samfundet kan skabe varige Værdier derved.

Af saadanne Arbejder har man i første Række tænkt sig Vejanlæg.

Der foreligger alt for Tinget flere Andragender om Statstilskud til Bygdeveje, der er optagne paa den i sin Tid af Ingeniør Horn projekterede Vejplan for et System af Bygdeveje paa Færøerne. Disse Sager behandles i et særligt Udvalg.

Medens disse Veje hidtil har været fremmede og formentlig ogsaa i Fremtiden bør fremmes alene af Kommunerne med Statstilskud, finder Udvalget, at Tinget for nærværende Tid bør yde ekstraordinære Tilskud til andre Veje af mere lokal Art, naar det kan paavises, at disse har betydelig Interesse for en Bygd eller et Distrikt, enten for at fremme og lette Opdyrkning eller for Transport af Tørv og lignende.

Saadanne Vejanlæg har Tinget gennem en Aarrække støttet, men da de Bidrag, man har set sig i Stand til at yde, har været smaa, maa de, om de i nogen Maade skal kunne virke som Foranstaltninger mod Arbejdsløshed, i ganske betydelig Grad forøges.

Udvalget er derfor sindet til at foreslaa Tinget, at Amtskommunen optager et større Laan for at kunne være i Stand til i større Omfang at kunne støtte Kommuner, der vil iværksætte betydelige Vejarbejder.

Man har tidligere fulgt den Fremgangsmaade, naar Tinget ydede Tilskud til Vejanlæg, at give et bestemt Beløb, 30 Øre pr. løbende Meter. Denne Praksis mener Udvalget bør fraviges, idet det skønnes rettest, at der bliver foretaget Projektering og Overslagsberegning for hvert Anlæg, hvorefter man saa vil yde Tilskud beregnet til en vis Kvotadel af hele Anlægssummen, hvorefter det maa blive Kommunens Sag forsvarlig at udføre hele Anlægget.

De Krav, som Lagtinget bør stille til de Kommuner, der opnaar Tilskud til Vejanlæg, maa nærmest blive de samme, som man hidtil har stillet; dog bør man formentlig ogsaa i Kommunens egen Interesse, i hvert Fald hvor det drejer sig om et mere omfattende Vejanlæg, holde paa, at det bliver projekteret af Amtsingeniøren, og at der fra hans Side bliver øvet en vis Kontrol med Arbejdets Udførelse.

Om denne Side af Sagen vil det være rettest at indhente Oplysninger og Forslag fra Ingeniøren.

Angaaende de Tilskud, der kan ydes Kommunerne til saadanne Vejanlæg, finder Udvalget at man bør gaa med til at yde de tre Fjerdedele, medens den ene Fjerdedel maa bæres af den interesserede Kommune. Det er lidt mindre end Staten yder til de større Vejanlæg, men disse maa ogsaa siges at have mere almindelig Interesse. Af de tre Fjerdedele mener man, at Statskassen eventuelt vil være villig til at yde den ene, og Udvalget vil tillade sig at stille Forslag i den Retning.

Det nødvendige Jordareal til Vejanlæg maa i alle Tilfælde blive vedkommende Kommunes Sag at tilvejebringe uden Vederlag. Dog mener man her, at Amtet, eventuelt Amt og Provsti, skal have Bemyndigelse til, hvor et Vejanlæg kommer til at gaa gennem Statsjord eller beneficeret Jord, at afstaa Grund uden Vederlag, i hvert Fald naar Ejerne af privat Jord gør det samme.

Da der højst sandsynligt vil indkomme Andragender om Støtte til Vejanlæg efter at Tinget har sluttet denne Samling, maa man overdrage til det staaende Vareudvalg i Forbindelse med Amtmanden at tage Bestemmelser om Bevillingerne, der som Regel vil være at give, naar de Betingelser for Bevilling, som Tinget stiller, er til Stede.

Uagtet man mener, at der for disse Vejes Vedkommende ikke bør slaas af paa de Fordringer, der for Statsvejenes Vedkommende stilles til Ombyggelighed og Soliditet i Underbygninger m. v., mener men dog, at de maa kunne udføres tilfredsstillende med mindre Bekostning end Statsvejene; der er nemlig Poster, som man formentlig kan spare. Medundertegnede J. H. Poulsen har herom haft Forhandling med Amtsingeniør Jacobsen, der mener, at der maa kunne foretages en Del Besparelser, uden at han dog kunde udtale sig bestemt om, hvor meget de kunde gøres billigere og dog være solide nok.

Forslag.

1. Der optages af Færø Amtskommune et Laan paa 100,000 Kroner, hovedsagelig til Fremme af saadanne Vejanlæg paa Færøerne, som ikke hører til de Anlæg, der ellers støttes af Staten.
2. Der tilstaas Kommuner, som vil foretage større afsluttende Vejanlæg, tre Fjerdedele af den beregnede Overslagssum. Eventuelle Udgifter til Grunderhvervelse afholdes af vedkommende Kommune.
3. Vejene maa anlægges efter Plan, der vil være at udarbejde af Amtets Ingeniør, der ogsaa skal have det nærmere Tilsyn med Vejanlæggenes forsvarlige Udførelse.
4. Tinget søger Ministeriets Tilsagn om Statsstøtte til de nævnte Vejanlæg.
5. Amtet anmoder Ingeniør Jacobsen om at udarbejde nærmere Regler om Kontrol m. m. med nævnte Vejanlæg.

Johan H. Poulsen. *Oliver Effersøe.* *H. A. Djurhuus.* *Joen J. Dahl.*

Joen Rasmussen. *M. A. Winther.* *Th. Egholm.* *A. Samuelsen.*

A/S. »Færø Amtstidende«s Bogtrykkeri. — 1917.

Lagtingets Beslutninger af 3., 10. og 12. September 1917 om Tilskud fra Færø Amts økonomiske Fond til Landingssteder, Broer og Veje.

I. Landingssteder.

1. Andragende fra Forstanderskabet for Porkere Sogns Kommune om Tilskud til Anlæg af en Landingsbro i *Porkere*.

Sagen har foreligget i flere Aar, dog i noget forskellig Skikkelse, jfr. Lagtingstidende 1916, Bilag 4, I, 6. Den blev udsat i Fjor paa Grund af de høje Priser paa Materialier.

Beslutning.

Der svares Andrageren, at man vedbliveude er sindet at yde et Tilskud til Anlægget, men Tinget finder ikke, at der kan bevilges noget dertil i Aar. Ifølge Overslaget vil der bl. a. medgaa 93 Tønder Cement og en hel Del brugte Jernbaneskinner. Disse Materialier kan næppe skaffes for Tiden, i alt Fald kun for en Del og til overordentlig høje Priser.

For saa vidt Andrageren maatte ønske Tilskud til næste Aar, maa Andragende herom indsendes til Lagtinget inden førstkommende 1. Juni, og der maa da opgives, om og hvorledes de forskellige Materialier kan skaffes til Veje og til hvilken Pris.

2. Andragende fra Beboere af Hvidenæs om Tilskud til Udbedring af Landingsstedet i *Hvidenæs Gjov*.

Der foreligger tilfredsstillende Erklæring fra vedkommende Kommunes Forstanderskab samt en Plan med Overslag, der er tilvejebragt ved Udvalgets Foranstaltning.

Materialierne menes at kunne skaffes, og Anlægget vil, trods de høje Priser, ikke blive videre kostbart. Det vil kunne udføres mere eller mindre omfattende.

Beslutning.

Der bevilges af økonomisk Fond til et Anlæg efter den i Overslaget omhandlede billigere Plan:

2/3 af medgaaede Materialier og Redskaber, indtil	273	Kr.
2/3 af Formandsløn, indtil	27	—
Ialt indtil...	300	Kr.

Iøvrigt paa sædvanlige Vilkaar.

II. Broer.

1. Bro over *Skardalsá paa Kuno*.

Der blev i 1913 bevilget, jfr. Tidenden 1913, Bilag 12, B, 1:

3/5 af Udgifterne ved Materialier, indtil	285 Kr.
3/5 af Formandsløn og Smedearbejde, indtil	43 —
Ialt indtil...	328 Kr.

I 1915 blev Bevillingen fornyet med Tilføjende, at Lagtinget forventede, at Anlægget vilde blive udført snarest og i ethvert Fald inden Lagtingssamlingen 1917. Broen er forsvarlig udført, og der andrages nu om Forhøjelse af Bevillingen paa Grund af Prisstigning. Til Materialier, Formandsløn og Smedearbejde var i sin Tid beregnet en Udgift af 550 Kr. Efter de foreliggende Oplysninger har den nævnte Udgift været ialt 739 Kr. 14 Øre.

Beslutning.

Der bevilges af økonomisk Fond ialt 428 Kr.

2. Bro over *Leynará i Lejnum*, Istandsættelse.

Der bevilgedes i 1916 ialt 148 Kr., jfr. Tidenden for 1916, Bilag 4, II, 7. Priserne paa Materialier m. v. er steget siden i Fjor. Der andrages nu om Genbevilling og Forhøjelse af Bevillingen.

Beslutning.

Forstanderskabet for Kvivig Sogns Kommune opfordres til snarest muligt at iværksætte Broens Istandsættelse. Tinget er sindet til, naar Istandsættelsen er forsvarlig udført, og behørigt Regnskab over Udgifterne forelægges Tinget, at yde en Forhøjelse af den givne Bevilling i Forhold til paagældende Prisstigning.

3. Bro over *Klufta i Haldersvig*. Den i 1915 givne Bevilling, Tidenden for 1915, Bilag 19, B, 2, gjaldt til Olaidag 1917. Iøvrigt henvises til Tidenden for 1916, Bilag 4, II, 8.

Beslutning.

Bevillingen fornyes indtil Olaidag 1918. Iøvrigt henvises til Tingets Vedtagelse i 1916 om denne Sag.

4. Bro af Sten over *Stórá ved Øre*. Der forefindes en Træbro, som ikke længere er i forsvarlig Stand. Man maa efter anstillet Undersøgelse antage, at det lader sig gøre ved mindre bekostelig Istandsættelse af den tilstedeværende Bro at gøre denne brugbar foreløbig. En Stenbro vil for Tiden blive meget kostbar.

Beslutning.

Lagtinget opfordrer Andrageren til at iværksætte en midlertidig Istandsættelse af den forhaandenværende Bro. Tinget er sindet at yde en passende Bevilling til de herved foraarsagede Udgifter.

5. Bro over *Markú ved Svinaaer*. Der forefindes »Løg« og ønskes anlagt en Bro af Træ.

Beslutning:

I Betragtning af de forhaandenværende høje Priser paa Materialier og Arbejdsløn kan Lagtinget ikke for Tiden yde Tilskud til den paatænkte Bro, da denne ikke er paatrængende nødvendig.

6. Bro over *Dalsá ved Gaasedal.* Lagtinget vedtog i 1915 (Tidenden Bilag 19, B, 8) en Bevilling paa ialt indtil 285 Kr., betinget af, at vedkommende Kommunalforstanderskab vilde erklære paa Sognets Vegne, at det overtog Broen som offentlig og skulde vedligeholde den.

Forstanderskabet har nu meddelt, at det ikke vil overtage Broen og har vedtaget »at lade Broen bortfalde«.

Udvalget mener, at den omhandlede Bro tiltrænges i høj Grad, og at det vil være urigtigt at lade Broen bortfalde. Et andet Spørgsmaal er, om man skal anlægge Broen for Øjeblikket. Det maa bl. a. bero paa, om der kræves betydelige Materialier til Broen. Overslaget udviser følgende Udgifter:

Til Materialier	203 Kr.	50 Ø.
- Formandsløn og Smedearbejde.....	90 —	00 —
- andet Arbejde	401 —	50 —
Ialt...	695 Kr.	00 Ø.

Beslutning.

Lagtinget opfordrer Forstanderskabet for Bø Sogns Kommune til at anlægge en forsvarlig Kørebro over Dalsá ved Gaasedal, saa snart Omstændighederne tillade det.

Paagældende Andragere i Gaasedal underrettes om foranførte.

7. Bro over *Stóra i Skopen.* I 1915 (Tidenden Bilag 19, B, 11) bevilgede Tinget 200 Kr. til en Bro af Beton. Broen er forsvarlig anlagt og Bekostningen er blevet ialt 563 Kr. 20 Øre foruden Udgifter til Sprængning og Udfyldning ved begge Ender af Broen 201 Kr. 51 Øre. Overslaget lød paa en Udgift til selve Broen af 470 Kr.

Beslutning.

Af økonomisk Fond bevilges ialt 325 Kr. til den over Stóra i Skopen anlagte Bro.

8. Andragende fra Forstanderskabet for Kvalvig Sogns Kommune angaaende Bro over *Smørdalsá i Thorsvig.* Broen (af Sten) blev taget i Entreprise for 785 Kr., men det viste sig, at Anlægget ikke kunde udføres for denne Pris, da Broen paa Grund af Bundforholdene maatte gøres en Del længere. Hele Arbejdet kom herved til at koste 885 Kr. foruden en Del Pligtarbejde. Broen er opført og ved Syn befundet forsvarlig. Den mangler dog Rækværk, som ikke kan faas. — Der blev i 1915 bevilget indtil 313 Kr., jfr. Lagtingstidende 1915, Bilag 19, B, 3. Overslaget lød da paa 730 Kr. 10 Øre (for en Bro af Sten). Heraf var til Rækværk af Jern paa den ene Side beregnet 36 Kr. 74 Øre.

Beslutning.

Bevillingen af 1915 til Opførelse af en Bro af Sten over Smørdalsá i Thorsvig forhøjes med 150 Kr.

9. Andragende fra Forstanderskabet for Sjov Sogns Kommune angaaende Bro over *Breiðá i Selletræ.* Der bev i 1913 bevilget til en Bro af Staalskinner og Træ med Brohoveder af Sten indtil 135 Kr., jfr. Lagtingstidende 1913, Bil. 12, B, 2). Overslaget lød paa ialt 348 Kr. 72 Øre, hvoraf til Materialier 135 Kr. 74 Øre og til Formandsløn 40 Kr. Broen er paa Grund af Mangel paa Staalskinner blevet opført alene af Sten. Den er synet og befundet forsvarlig. Den har kostet ialt 732 Kr. 29 Øre, hvoraf til Materialier c. 347 Kr.

Beslutning.

Bevillingen af 1913 til en Bro over Breiðá i Selletræ forhøjes til 325 Kr.

10. De i 1916 forelagte Sager vedrørende Broer over Gjógvará i Fuglefjord, Fjarðará i Fundingsbotn og Laxá ved Andefjord vedtog Lagtinget i Fjor at udsætte, dog saaledes, at Andragerne maatte indkomme med nyt Andragende, jfr. Lagtingstidende 1916, Bilag 4, II, 2, 4 og 5.

Noget nyt Andragende er ikke indkommet til Tinget.

III. Veje.

1. Andragende fra Forstanderskabet for Kollefjord Sogns Kommune om Tilskud til Anlæg af en Kørevej fra Langesand i Kollefjord i vestlig Retning gennem Indmarken inni i firði sammesteds.

2. Andragende fra Forstanderskabet for Kvalvig Sogns Kommune om Tilskud til Fortsættelse af Kørevejen i Kvalvigsdalen.

3. Andragende fra Forstanderskabet for Kvalvig Sogns Kommune om Tilskud til en Del af en paatænkt Kørevej gennem Indmarken i Thorsvig og videre gennem Udmarken til Kvalvig.

4. Andragende fra Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune i Sydstrømø om Tilskud til en Udbedring af Vejen syd for Sandaa.

5. Andragende fra Kommunalforstander Martin Joensen paa Skuø om Ændring af den af Lagtinget i f. A. givne Bevilling til et Vejanlæg paa Skuø. Lagtingstidende 1916, Bilag 4, III, 3.

Udvalget mener, at de under Punkterne 1—3 og 5 nævnte Sager rettest bør behandles i Vareforsyningsudvalget sammen med andre Spørgsmaal om mindre omfattende Vejanlæg, der paatænkes støttede ekstraordinært af Lagtinget under Dyrtiden.

Beslutning.

1. De i Betænkningen under 1—3 og 5 nævnte Sager henvises til Vareforsyningsudvalget.
2. Som Tilskud til den i Aar foretagne Udbedring af Vejstrækningen syd for Sandaa bevilges Kirkebø Sogn 50 Kr.

A/S. »Færø Amtstidendes« Bogtrykkeri. — 1917.

Bilag 9.

I.

Forslag til Anordning for Færøerne om Lempelser i Lov Nr. 50 af 28. Februar 1916 om Sønæringen m. m.

I Henhold til den Regeringen ved Lov om Sønæringen af 28. Februar 1916, § 31, givne Bemyndigelse, fastsættes herved for Færøernes Vedkommende følgende Lempelser i bemeldte Lov:

§ 1.

Beviset som Kystskipper giver Ret til at føre Skib, hjemmehørende paa Færøerne paa indtil 100 Tons, mellem Øerne i Sigte af Land.

Beviset som Sætteskipper giver Ret til at føre Skib, hjemmehørende paa Færøerne paa indtil 200 Tons, i Fart mellem Færøerne og Island, Norge, de skotske Øer samt Skotland, England og Irland.

Den, der har bestaaet den i Tillæg for Færøerne til Lov om Navigationsundervisningen omhandlede Tillægsprøve til Sætteskipperprøven, og som er fyldt 25 Aar og har erhvervet Bevis som Sætteskipper, skal have Ret til at være Fører af Skib, hjemmehørende paa Færøerne paa indtil 300 Tons, i Fart paa det nordlige Atlanterhav og dertil hørende Have.

§ 2.

Paa Skib, over 20 Tons, hjemmehørende paa Færøerne paa Fiskeri ved Færøerne i Sigte af Øerne, skal der som Fører være ansat en Mand med Bevis som Fiskeskipper af 2. Klasse (jfr. § 16), dog at der, for saa vidt Skibet er Dampfiskerfartøj af over 100 Tons men ikke over 500 Tons, skal som Fører være ansat en Mand med Bevis som Fiskeskipper af 1. Klasse, samt en Styrmand med samme Bevis.

Paa Skib, hjemmehørende paa Færøerne, og for saa vidt det er Dampfiskerfartøj af ikke over 500 Tons, paa Fiskeri ved Færøerne uden for Sigte af Øerne eller ved Island, Rock all, Jan Mayen, St. Kilda og Nordsøen, skal der som Fører være ansat en Mand med Bevis som Fiskeskipper af 1. Klasse, samt en Styrmand med samme Bevis.

§ 3.

Paa Skib, hjemmehørende paa Færøerne, og for saa vidt det er Dampfiskerfartøj, dog ikke over 500 Tons, paa Fiskeri i det nordlige Atlanterhav og dertil hørende Have, skal der som Fører være ansat en Mand, der opfylder de i

Anordningens § 1, sidste Stykke, foreskrevne Betingelser, hvorhos der yderligere skal være ansat en Styrmand, der har Bevis som Fiskeskipper af 1. Klasse.

For Skib udover den i §§ 16 og 17 samt ovenfor omhandlede Fart og for dansk Dampfiskerfartøj af over 500 Tons gælder de i §§ 2 og 3 fastsatte almindelige Bestemmelser. Dog kan der ved kongelig Anordning fastsættes Lempelser i de i nærværende Paragraf givne Regler.

§ 4.

Ved det nordlige Atlanterhav og dertil hørende Have forstaas: »Atlanterhavet til Ækvator, samt det nordlige Ishav, Middelhavet, Nordsøen med Kanalen, det irske Hav, Kattegattet og Østersøen, det karibiske Hav og den meksikanske Havbugt, Baffinsbugten og Davisstrædet samt Hvidehavet«.

Midlertidige Bestemmelser.

De Personer, der i mindst 24 Maaneder inden denne Anordnings Ikrafttræden har været paamønstrede som Bedstemænd, og som har underkastet sig og bestaaet en af Handelsministeriet fastsat Synsprøve og har fyldt 25 Aar, skal fremdeles have Ret til at drive samme Næring som hidtil, uden at have taget nogen Navigationseksamen.

Landfogden paa Færøerne udsteder uden Betaling Bevis til de her omhandlede Personer, hvorved de kan godtgøre at opfylde de i dette Stykke stillede Betingelser.

II.

Forslag til Lov om Tillæg for Færøerne til Lov om Navigationsundervisningen af 28. Februar 1916.

§ 1.

Der vil paa Færøerne kunne tages en Tillægsprøve til Sætteskipperprøven.

Til denne Prøve kræves:

A. Matematik, herunder:
   1. Aritmetik med følgende Omfang: De 4 Regningsarter med hele Tal, alm. Brøk og Decimalbrøk. Proportioner, Rod, Potens og Logarithmer. Praktisk Regning med Logarithmer.
   2. Plangeometri: Cirklen og dertil hørende Linier. Trekanten. Udførelse af de almindeligste geometriske Konstruktioner. Decimal- og Kordeskala.
   3. Trigonometri: De trigonometriske Størrelser og deres Brug til Løsning af retvinklede Trekanter.

B. Navigation: Søuret. Længdebestemmelse ved Hjælp af Søuret og en Klokkeslætsobservation af Solen. Bestemmelse af Skibets Sted ved Stedlinieobservation af Solen. Bestemmelse af Solens Azimut og Amplitude. Bestemmelse af Deviationen ved astronomisk Observation.
C. Søret. Skibsførerens Myndighed med Hensyn til Lydigheds Tilvejebringelse om Bord samt til Forseelser og Forbrydelser begaaede om Bord. Skibsmandskabets Rettigheder eg Pligter.

Ingen kan indstille sig til denne Prøve, forinden han har erholdt Bevis som Sætteskipper.

§ 2.

Der oprettes en fast Eksamenskommission for Færøerne, bestaaende af 3 Medlemmer, hvoraf de 2 skal være bosatte paa Øerne, medens et Medlem kan være bosat udenfor Øerne.

Denne Eksamenskommission virker som saadan ved alle nautiske Eksaminer, der afholdes paa Færøerne.

Kommissionen udnævnes af Handelsministeren. Amtet bemyndiges til at udnævne en Stedfortræder i Tilfælde af, at det udenfor Øerne bosatte Medlem ikke kan møde.

A/S. »Færø Amtstidende«s Bogtrykkeri. — 1917.

Bilag 10.

Udvalgsbetænkning

i

Sagen ang. Hvalfangst ved Færøerne.

Nærværende Udvalg er nedsat for at afgive Betænkning over et Andragende fra »Havnar Framburðsfelag« angaaende Hvalfangst ved Færøerne.

Andragendet gaar ud paa følgende:

1) Lagtinget anmodes om at købe Hvalfangerdampskib og Hvalfangerstation og forberede en Hvalfangervirksomhed for offentlig Regning.
2) Lagtinget søger efterhaanden, som det er muligt, at erhverve alle de paa Færøerne værende Hvalfangerstationer og arbejder for, at Hvalfangsten i sin Helhed overgaar til Lagtinget.

Til forskellige Tider, siden Hvalfangst ved Færøerne paabegyndtes, har Færøernes Lagting overvejet tilsvarende Spørgsmaal, men der har ikke i Tinget været tilstrækkelig Stemning for en Overtagelse af Hvalfangsten. Hertil bidrog sikkert den Omstændighed, at forskellige Selskaber havde etableret sig her og hvert Aar drev en Hvalfangst, der nok i første Række var lønnende for Selskaberne, men ogsaa havde stor Betydning for Færøerne derved, at der var tillagt Lagtingets Kasser en bestemt Afgift for hver ilandbragt Hval, og at der var givet Befolkningen en nogenlunde rimelig Adgang til at forsyne sig med Hvalkød fra Stationerne. Efterhaanden som Selskaberne mere og mere ønskede at udnytte Hvalkødet i Fabrikationsøjemed, indskrænkedes Befolkningens Adgang til Køb af dette gode og eftertragtede Næringsmiddel, ligesom Priserne ogsaa forhøjedes. Dette førte til, at Lagtinget i 1915 vedtog et Lovforslag med særligt Henblik paa at regulere Adgangen til Køb af Hvalkødet og Priserne for dette. Dette Forslag er senere ophøjet til Lov. Under Krigen har det været af overordentlig Betydning for den færøske Befolkning at faa Hvalkød tilkøbs for moderat Betaling, og det er indtil i Aar lykkedes, selv om det ikke kan siges at være sket i tilstrækkeligt Omfang. Men netop i Aar har man paa Grund af Dyrtiden været særlig interesseret i, at Hvalfangst blev drevet her fra Færøerne, og der har fra Lagtingets Vareudvalgs Side været indledet Forhandlinger med Selskabernes Repræsentanter derom, men uden Resultat. Der er gjort Forsøg paa, enten at formaa Selskaberne til at drive Hvalfangst heroppe som sædvanlig eller til at udleje Station og Fangstskib til Lagtinget. Ingen af Selskaberne har imidlertid ment at kunne fortsætte med Fangsten i Aar, og kun et enkelt har ønsket at udleje Station og Fangstbaade, men Vilkaarene for et saadant Lejemaal har været af den Beskaffenhed, at Vareudvalget ikke har ment at kunne leje. Udvalget skal erkende, at der for Sel-

skaberne rimeligvis har været saa store Vanskeligheder at overvinde med Hensyn til Hvalfangst i Aar, at det er forstaaeligt, at man har indstillet Fangsten; men det er desuagtet utvivlsomt, at Færø Amtskommune netop i Aar vilde have sat al Kraft ind paa Hvalfangst, hvis Station og Skib stod til Lagtingets Raadighed, og der er Sandsynlighed for, at Fangsten ogsaa i Aar vilde være lønsom og ialtfald sikre Befolkningen Hvalkød i et Omfang, som under alle Omstændigheder vilde faa ikke ringe Betydning.

I Forbigaaende skal man bemærke, at man ikke kan se rettere, end at de Hvalfangerselskaber, der har arbejdet heroppe i de foregaaende gunstige Aar, men nu ikke ønskede at fortsætte i Aar, i alt Fald havde det i deres Magt at leje deres Stationer m. m. til Lagtinget paa særdeles gode Vilkaar. — At dette ikke kunde ske, maa medføre, at Lagtinget tager Sagen i sin Haand og arbejder for en Ordning, der er mere tilfredsstillende end den nuværende.

En anden Omstændighed, der formentlig taler for, at Lagtinget nu træffer en Ordning af Hvalfangsten, der er mere tilfredsstillende end den nuværende, skal her omtales.

Der har til Tider været drevet Hvalfangst her ved Øerne af flere Selskaber med et forholdsvis stort Antal Skibe. Den meget energiske Jagt af Storhvaler, som dette medførte, har tydeligvis reduceret Forekomsten af disse Hvaler her ved Øerne. — Der har fra Tid til anden været Røster fremme, som har manet til, at Storhvalen fredes hos os ligesom i vore Nabolande. Selv om Udvalget ikke kan tilraade, at man paa nuværende Tidspunkt gør Skridt til, for Færøernes Vedkommende at gennemføre Fredningsbestemmelser, mener man dog, at det er nødvendigt yderligere at regulere og begrænse Fangsten. Dette kan ske ved, at Retten til at drive Hvalfangst tillægges Amtskommunen, idet Lagtinget saa til enhver Tid er Herre over, fra hvor mange Stationer og med hvor mange Fangstbaade Jagten paa Storhvaler drives.

Ud fra disse Betragtninger fremsætter Udvalget nedenstaaende Forslag til Lov om Hvalfangst ved Færøerne. Om Forslagets enkelte Paragraffer bemærkes følgende:

§ *1*. Lagtinget kan ifølge denne Paragraf udelukkende lade Fangsten foregaa for amtskommunal Regning, men det forudsættes dog, at man kan overlade den Amtskommunen tillagte Ret helt eller delvis til private Personer og Selskaber for et begrænset Tidsrum ad Gangen. Lagtinget vil, naar saadan Ret tillægges private, selvfølgelig i første Række give Retten til hjemlige Selskaber (Selskaber hjemmehørende i Kongeriget Danmark), medmindre man skulde finde det formaalstjenligt ogsaa at give udenlandske Selskaber saadan Ret, bl. a. for at man kan nyde godt af det særlige Kendskab til rationel Hvalfangst, som udenlandske (særlig norske) Hvalfangere ubestridelig have.

§ *2*. Det er en Selvfølge, at Lagtinget maa træffe Bestemmelse m. H. t. Hvalkød og Afgift. Efter den nuværende Lovgivning svares der en bestemt Afgift pr. Hval. Naar Amtskommunen driver Hvalfangsten for egen Regning, bør der ikke beregnes Afgift, og i de Tilfælde, hvor der gives Private Ret til at drive Hvalfangst, vil det være meget praktisk, at Lagtinget har fuldstændig frie Hænder med Hensyn til Fastsættelsen af Afgift, enten i Form af Penge eller billigt Hvalkød til Befolkningen.

§ *3*. De heromhandlede Bestemmelser er formentlig ogsaa selvfølgelige. Bødebeløbene tillægges Færø Amts Fattigkasse, hvad der ogsaa er Tilfældet i den nugældende Lovgivning.

§ *4*. Det skønnes naturligt, at de Hvalfangerselskaber, der indtil nu har haft Ret til at drive Hvalfangst her, fremdeles har denne Ret en kortere Over-

gang, skønt den Omstændighed, at man har været utilbøjelig til at drive Hvalfangst i Aar, tyder paa, at man ikke særlig nærer Ønske om en saadan Overgangsbestemmelse.

§ 5. Visse af de nugældende Bestemmelser træder først ud af Kraft 1. Januar 1919, forsaavidt noget af de nu bestaaende Selskaber, der arbejder paa Færøerne, ønsker at benytte sig af den ved denne § hjemlede Ret til at drive Hvalfangst i 1918.

§ 6. Man haaber, at Loven vil kunne træde i Kraft 1. Januar 1918. Det vil være af meget stor Betydning, at Loven netop træder i Kraft saa hurtig som muligt, for at Lagtinget eller et Udvalg af Lagtinget kan forberede Hvalfangst til næste Aar.

I Overensstemmelse med disse Bemærkninger fremsætter Udvalget følgende

Forslag
til
Lov om Hvalfangst ved Færøerne.

---

§ 1.

Ret til med Skib at drive Hvalfangst paa Søterritoriet ved Færøerne eller til at bringe Udbyttet af Hvalfangst, selv om den har fundet Sted udenfor Søterritoriet, i Land paa Færøerne for der at tilvirke samme, saa vel som til at foretage saadan Tilvirkning, skal udelukkende være forbeholdt Færøernes Amtskommune. Naar Fangsten ikke drives for Amtskommunens Regning eller ikke udelukkende ønskes drevet for Amtskommunens Regning, kan Lagtinget meddele Personer eller Selskaber Ret til at drive Hvalfangst for længere eller kortere Perioder. Dog maa saadan Ret ikke gives for et længere Tidsrum end 5 Aar ad Gangen. En Tilladelse til Hvalfangst kan fornyes.

§ 2.

Naar Retten til Hvalfangst overdrages til andre, bestemmer Lagtinget de Vilkaar, hvorunder Fangsten kan drives. Navnlig bestemmes den Afgift, der skal svares til Amtskommunen, og i hvilket Omfang Salg af Hvalkød skal finde Sted, dettes Pris m. m. — Forsaavidt Hvalfangst samtidig drives fra flere Stationer, bestemmer Lagtinget i hvilket Omfang hver enkelt Station skal være pligtig til at levere Hvalkød til Befolkningen.

§ 3.

Den, som i Strid med denne Lov driver nogen af de i § 1 nævnte Virksomheder, straffes med Bøder indtil 10,000 Kr. Eventuelle Stationer eller andre Indretninger, der ulovlig maatte være anbragte paa Land, konfiskeres til Fordel for Færø Amts Fattigkasse.

§ 4.

De Hvalfangerselskaber, som indtil nu har drevet Hvalfangst ved Færøerne, skal fremdeles være berettigede til at fortsætte saadan Fangst indtil Udgangen af Aaret 1918, for saa vidt der inden 1. Marts s. A. for Landfogden paa Færøerne er sket Anmeldelse om, at paagældende Selskab ønsker at gøre Brug af denne Ret.

§ 5.

Lov Nr. 70 af 2. Maj 1902 om Hvalfangst ved Færøerne tilligemed senere tilkomne Bestemmelser om Hvalfangst, for saa vidt de maatte være i Strid med denne Lov, ophæves.

§ 6.

Denne Lov træder i Kraft 1. Januar 1918.

A. Samuelsen,
Ordfører.

J. M. Matras. *R. Niclasen.*

Poul Niclasen. *M. A. Winther.*

A/S. »Færø Amtstidendes« Bogtrykkeri. — 1917.

Bilag 11.

Forslag

til

Anordning, hvorved Lov Nr. 126 af 13. Juni 1914 om Jordemoderværsenet med forskellige Ændringer udvides til at gælde for Færøerne.

Lov af 13. Juni 1914 skal herefter være gældende paa Færøerne i følgende Skikkelse:

I.

Almindelige Regler om alle til Praksis berettigede Jordemødre.

§ 1.

Ret til at drive Næring som Jordemoder har kun Kvinder, der paa lovlig Maade har erholdt Lærebrev som Jordemoder her i Riget, naar de har underskrevet en Forsikring om at ville opfylde de dem som Jordemødre paahvilende Pligter. Forsikringens Form fastsættes af Justitsministeren. Lægers Ret til at yde Fødselshjælp berøres ikke af denne Lov.

Forinden nogen Jordemoder begynder at praktisere, skal hun forevise sit Lærebrev for vedkommende Embedslæge, hvem hun skal holde underrettet om sin Bopæl, saa længe hun praktiserer indenfor hans Embedsomraade; naar hun ophører at praktisere der, skal hun ligeledes underrette ham derom.

§ 2.

Jordemødrene staar under Sundhedsstyrelsen, som nærmere bestemt i Lov om Sundhedsvæsenets Centralstyrelse af 30. April 1909.

Enhver Jordemoder, der praktiserer, er forpligtet til at begive sig til de fødende Kvinder, til hvilke hun hentes.

Det nærmere angaaende denne Pligts Omfang bestemmes ved en af Justitsministeren udfærdiget Instruks, der ligeledes bl. a. bestemmer, hvilke Forretninger der henhører til Jordemødrenes Praksis, og hvorledes de med Hensyn til dem har at forholde sig, samt hvilke Bibeskæftigelser det er forbudt dem at have.

Jordemødrene har med Hensyn til deres Virksomhed at rette sig efter de Bestemmelser, der indeholdes i Instruksen eller paa anden Maade gives dem af Justitsministeren eller Sundhedsstyrelsen.

Jordemoderens nærmeste foresatte er Embedslægen for den Kommune, hvori hun er bosat. Han fører Tilsyn med Jordemoderen og hendes Virksomhed.

§ 3.

Jordemødrenes Udgifter ved de særlige Pligter, der er paalagte dem, saasom at føre Dagbog over Virksomheden, afgive Fødselsanmeldelser og lignende, derunder indbefattet Udgifterne til Anskaffelse af de til saadant Formaal fornødne Protokoller, Skemaer, Papir og Porto, udredes af Statskassen. Udgifterne til de Desinfektionsmidler, som det er paalagt Jordemødrene at anvende i deres Praksis, udredes af Amtsrepartitionsfonden.

§ 4.

En Jordemoder maa kun optage svangre eller fødende i sit Hjem, naar Hjemmet er godkendt i saa Henseende af vedkommende Embedslæge, som da har fornødent Tilsyn med Hjemmet. Tilladelsen kan til enhver Tid tages tilbage. En Jordemoder, der benytter sig af en saadan Tilladelse, skal melde de optagnes Til- og Afgang til Embedslægen.

En Jordemoder, der af rette vedkommende faar Ordre til i nogen Tid at afholde sig fra sin Virksomhed paa Grund af Barselfeber hos en Kvinde, hun har betjent, eller smitsom Sygdom hos det nyfødte Barn, har ikke i den Anledning noget Retskrav paa det offentlige.

Udgifter til Desinfektionsforanstaltninger, paabudte Jordemoderen af Embedslægen eller godkendte af denne, udredes af Amtsrepartitionsfonden efter Regning, attesteret af Embedslægen.

§ 5.

Enhver til Praksis berettiget Jordemoder, der ikke inden 4 Uger efter ydet Fødselshjælp og dermed i umiddelbar Forbindelse staaende Hjælp til Barselkvinde og Barn trods bevisligt Paakrav ved Postopkrævning eller paa anden Maade modtager sit Tilgodehavende fra den, hvem Betalingspligten paahviler, har Ret til at kræve Betaling af Fattigvæsenet paa det Sted, hvoraf Hjælpen blev ydet. Kravet overfor Fattigvæseret maa dog fremsættes senest 4 Maaneder efter Hjælpens Ydelse, og Kommunen har da at afkræve vedkommende Beløbet, der ikke maa overstige den for Fattigpraksis fastsatte Mindstebetaling, jfr. § 11, og bliver at betragte som Fattighjælp, hvis det ikke er tilbagebetalt 2 Maaneder efter, at den paagældende bevislig er varslet herom af Kommunen.

§ 6.

En Jordemoder er forpligtet til at iagttage Tavshed om, hvad der under Udøvelsen af hendes Kald bliver hende betroet, eller hvad hun derunder erfarer eller faar Formodning om vedrørende Barselpatientens Forhold, medmindre Pligt til at udtale sig følger af den almindelige Lovgivning.

II.

Distriktsjordemødre.

§ 7.

Det paahviler Amtskommunen at sørge for, at der til enhver Tid er tilstrækkelig Adgang for Befolkningen til Fødselshjælp. Amtskommunen modtager fra Embedslægerne de til Opfyldelsen af denne Pligt fornødne Oplysninger.

Der skal ansættes saa mange Distriktsjordemødre, at Beboerne uden for stort Besvær kan faa Jordemoderhjælp. Distrikternes Størrelse og Grænser samt Distriktsjordemødrenes Bopæl bestemmes af Lagtinget, efter at dette har indhentet Udtalelser fra Embedslæger og kommunale Styrelser, dog med Forbehold af Justitsministeriets Godkendelse. Omfatter et Jordemoderdistrikt flere Sogne eller Dele af Sogne, eller er der flere Jordemødre i samme Distrikt, fordeles Udgifterne paa de enkelte Sognekommuner efter Folketallet i de Bygder, der hører til Distriktet. Med Hensyn til Thorshavn og det Landdistrikt, der maatte have Jordemoder fælles med samme, bliver Forholdet for Fordelingen af de omhandlede Udgifter i Mangel af mindelig Overenskomst at fastsætte af Justitsministeriet.

Omkostningerne ved Jordemødrenes Oplærelse, derunder indbefattet Omkostningerne ved deres Rejse til det Sted, hvor de oplæres, og tilbage til deres Hjem, udredes af Amtsrepartitionsfonden.

Ansættelse af Distriktsjordemødre kan undlades, naar det for Justitsministeren godtgøres, at der paa anden Maade er sørget for den nødvendige Fødselshjælp derved, at et tilstrækkeligt Antal Jordemødre — mindst 2 — praktiserer i det paagældende Distrikt.

§ 8.

Besættelse af Distriktsjordemoderstilling foretages af Amtmanden efter Indstilling af vedkommende kommunale Styrelse, efter at vedkommende Embedslæge har haft Lejlighed til at udtale sig.

De paagældende Stillinger skal opslaas ledige med en Ansøgningsfrist af mindst 4 Uger og Bekendtgørelse i saa Henseende ske i passende Omfang.

Enhver Distriktsjordemoder skal have i Løn mindst 100 Kr. med Alderstillæg hvert 4. Aar 25 Kr. indtil 200 Kr. Lønnen udredes af vedkommende kommunale Kasse. Staten refunderer de til Alderstillæg medgaaede Beløb og desuden af Grundlønnen 25 Kr. aarlig i de Jordemoderdistrikter, hvis Indbyggerantal ikke overstiger 300. Amtsrepartitionsfonden refunderer af Grundlønnen 25 Kr. aarlig i de Distrikter, hvis Indbyggerantal ikke overstiger 700. Tjenestealderen regnes fra første Ansættelse i Distriktsjordemoderstilling eller Reservejordemoderstilling.

De kommunale Kasser udreder Udgifterne ved Anskaffelse og Vedligeholdelse af de nødvendige Jordemoderinstrumenter.

§ 9.

Naar en Distriktsjordemoder har naaet en Alder af 60 Aar, kan hun forlange sin Afsked med Pension, og naar hun har naaet en Alder af 65 Aar, bliver hun at afskedige med Pension. Hun taber i begge Tilfælde Retten til at praktisere indenfor det Distrikt, hvor hun sidst har været ansat, eller i de tilgrænsende Distrikter.

I øvrigt kan en Distriktsjordemoder afskediges af den Myndighed, der har ansat hende, naar der ydes hende den hende tilkommende Pension, og uden Pension, naar hun har gjort sig skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling eller i øvrigt har vist sig uværdig til sin Stilling. Bortset fra det Tilfælde, at en Jordemoder har gjort sig skyldig i nogen i den offentlige Mening vanærende Handling, eller at hun afskediges i Henhold til Paragraffens 1. Stykke, kan hun dog ikke afskediges, forinden vedkommende kommunale Myndigheder og Lagtinget er blevet hørt. Den ansættende Myndighed kan, naar den finder det paakrævet, suspendere hende naar som helst.

Naar der for en Distriktsjordemoderstilling bestemmes eller aftales en Opsigelsesfrist, kan dette kun ske med den Begrænsning, at Fristen ikke gælder for Distriktsjordemoderen, naar hun forflyttes til anden Distriktsjordemoderstilling.

§ 10.

Anser en Distriktsjordemoder sig forurettet ved en af vedkommende Myndighed truffen Bestemmelse om hendes Forhold, saasom om den hende tillagte Løn eller Pension, kan hun indbringe Spørgsmaalet for Justitsministeren. Herved sker dog ingen Indskrænkning i den Ret, Jordemoderen maatte have til at indbringe Sagen for Domstolene.

§ 11.

For Fødselshjælp og anden under Jordemoderpraksis hørende Virksomhed tilkommer der Distriktsjordemoderen Betaling.

Ved en for 10 Aar ad Gangen udfærdiget Bekendtgørelse fastsætter Justitsministeren efter at have indhentet Udtalelser fra Lagtinget, de kommunale Styrelser, Embedslægerne, eventuelle Foreninger af Jordemødre samt Sundhedsstyrelsen de Mindstebeløb, som skal ydes Distriktsjordemoderen. Disse Beløb fastsættes i en Skala efter vedkommende Barselpatients Livsvilkaar, og tillige fastsættes et Mindstebeløb for det Tilfælde, at Betalingen skal udredes af Fattigvæsenet. De nuværende Takster for Fødselshjælp m. v., jfr. Lov Nr. 37 af 29. Marts 1878 § 6, skal gælde, indtil en Bekendtgørelse herom er udkommet fra Justitsministeriet.

For de takstmæssige Betalinger tilkommer der Distriktsjordemoderen Udpantningsret.

§ 12.

Naar en Distriktsjordemoder afskediges, tilkommer der hende Pension efter Reglerne i Pensionslov af 5. Januar 1851, beregnet af den Sum, der fremkommer ved en Sammenlægning af: 1) Pengeløn, 2) Alderstillæg og 3) et Beløb, der svarer til 2 Kr. for hver Fødsel, ved hvilken hun aarlig har ydet sin Tjeneste, idet Fødselsantallet beregnes efter Gennemsnittet for de sidste 5 Kalenderaar og ikke maa overstige 100. Pensionen kan dog ingen Sinde andrage over 200 Kr. eller under 100 Kr. Værdien af Fribolig fastsættes af Justitsministeren for 10 Aar ad Gangen efter Indstilling af Lagtinget.

Pensionen udredes af vedkommende kommunale Kasse. Staten refunderer Halvdelen af Udgiften, og Amtsrepartitionsfonden refunderer en Fjerdedel af denne i de Jordemoderdistrikter, hvis Indbyggerantal ikke overstiger 300, samt en Ottendedel i de Distrikter, hvis Indbyggerantal ikke overstiger 700.

III.

Straf- og Ophævelsesbestemmelser m. m.

§ 13.

Overtrædelse af de i nærværende Lov indeholdte eller med Hjemmel deri givne Bestemmelser straffes, for saa vidt den begaaede Forseelse ikke efter den gældende Lovgivning medfører strengere Straf, med Bøder fra 2 Kr. til 200 Kr., der tilfalder vedkommende Sogns Hjælpekasse. Sagerne behandles som offentlige Politisager, medmindre Ordning træffes ved, at Jordemoderen i Mindelighed betaler en hende af Embedslægen forelagt, vedkommende Hjælpekasse tilfaldende Bøde af passende Størrelse indenfor de ovenfor angivne Grænser.

§ 14.

Retten til at praktisere som Jordemoder kan frakendes vedkommende efter Reglerne i Lov om Sundhedsvæsenets Centralstyrelse af 30. April 1909 § 7. Endvidere kan Retten fradømmes hende, hvis hun findes skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling.

§ 15.

Denne Anordning træder i Kraft den 1. April 1918.

Fra Anordningens Ikrafttræden at regne ophæves Lov om Jordemodervæsenet paa Færøerne af 29. Marts 1878.

Instruks af 4. November 1881 vil være at ophæve og erstatte af den i § 2 omhandlede Instruks.

IV.

Overgangsbestemmelse.

§ 16.

For de Distriktsjordemødre, der er ansatte ved Anordningens Ikrafttræden, eller som Følge af § 10 afskediges paa nævnte Tidspunkt, beregnes Alderstillæg og Pension, som om de havde været ansatte og lønnede efter nærværende Lov.

A/S. »Føroya Amtstidende«s Bogtrykkeri. — 1917.

Bilag 12.

Udvalgsbetænkning

i

Sagen angaaende Jordemodervæsenet paa Færøerne.

Til undertegnede Udvalg er henvist 1) Forslag til Anordning, hvorved Lov Nr. 126 af 13. Juni 1914 om Jordemodervæsenet med forskellige Ændringer udvides til at gælde for Færøerne, 2) Forslag til Instruks for samtlige til Praksis berettigede Jordemødre paa Færøerne og 3) Forslag til Bekendtgørelse om Færøernes Inddeling i Jordemoderdistrikter.

I. For Lagtinget forelaa i 1912 et Forslag til Lov om Jordemodervæsenet paa Færøerne fra Amtet, samt en Del Bilag, deriblandt en Oversigt over Jordemødreindtægter og Forretningsudgifter for Aarene 1909—11. Der blev i nævnte Tingsamling nedsat et Udvalg paa 5 Medlemmer, som afgav Betænkning i Sagen og foreslog visse Ændringer i det forelagte Lovforslag. Efter at Sagen havde været til 1. og 2. Behandling i Tinget, blev Forslaget vedtaget i Lagtinget den 6. September s. A. Det saaledes af Lagtinget vedtagne Lovforslag findes som Bilag 25 i Lagtingstidende 1912. Det vedtagne Lovforslag blev imidlertid ikke ophøjet til Lov, vistnok af den Aarsag, at netop paa det Tidspunkt var Spørgsmaalet om en Omordning af Jordemodervæsenet for selve Danmark til Overvejelse i Medicinalkommissionen, og at en eventuel Lov om dette Spørgsmaal antagelig kunde komme til as gælde for Færøerne med de Ændringer, som de stedlige Forhold gjorde nødvendige. Ved Lov af 13. Juni 1914 gennemførtes der nye Regler for Jordemodervæsenet i selve Danmark og § 16 i nævnte Lov bemyndiger Regeringen til ved kgl. Anordning at sætte den i Kraft paa Færøerne med de Ændringer, som maatte findes formaalstjenlige efter Øernes særlige Forhold. Ved Lagtingets Aabning i 1915 forelaa for Tinget et Forslag til Anordning, hvorved Lov Nr. 126 af 13. Juni 1914 om Jordemodervæsenet med forskellige Ændringer skulde udvides til at gælde for Færøerne, udarbejdet af Amtet og Fysikatet. Sagen nød imidlertid ikke Fremme i nævnte Tingsamling, se Lagtingstidende 1915, Side 63. Sagen fremlagdes igen ved Lagtingets Aabning i 1916, men blev heller ikke dette Aar fremmet, se Lagtingstidende for s. A., S. 26.

Nærværende Udvalg har overvejet, hvilket af de to foreliggende Forslag, det af 1912 og det af 1915, skulde lægges til Grund for en eventuel Lov om Jordemodervæsenet paa Færøerne, og har ved at have gennemgaaet Sagens Akter fundet, at det er mest hensigtsmæssigt, at det af 1915 ophøjes til Lov, idet det er i nærmere Overensstemmelse med den for det øvrige Rige gældende Lov paa dette Omraade. Dog har Udvalget fundet Anledning til at foreslaa nogle mindre væsentlige Ændringer i enkelte Paragraffer og nogle større Ændringer med Hensyn til den i § 8 foreslaaede Løn. Medens det forelagte Forslag anslaar Lønnen

til mindst 200 Kr. med Alderstillæg hvert 4. Aar 50 Kr. indtil 400 Kr. i ethvert Jordemoderdistrikt paa Færøerne, foreslaar Udvalget, at Jordemødrene lønnes med 100 Kr. i Grundløn samt Alderstillæg hvert 4. Aar til 200 Kr. I Samklang med Reduktionen af selve Lønnen har man ogsaa forandret Beløbet angaaende Pensionen. Denne er i Forslagets § 13 fastsat til at variere mellem 300 og 150 Kr., medens Udvalget har foreslaaet Tallene forandrede henholdsvis til 200 og 100 Kr. -- Det nuværende Forslag afviger imidlertid i en meget væsentlig Grad fra det af Lagtinget i 1912 vedtagne, idet saavel alle Alderstillæggene som Halvdelen af Pensionen skal udredes at Statskassen, medens hele Grundlønnen skal udredes af de respektive Kommunekasser i de Distrikter, hvor Indbyggerantallet er over 700.

Da det sandsynligvis vil falde de Distrikter, hvis Indbyggerantal er under 700, en Del besværligt at udrede hele Grundlønnen, har Udvalget været enigt i, at enten Statskassen eller Amtsrepartitionsfondskassen skal træde hjælpende til. Udvalget har med Hensyn til hvem og i hvilket Forhold de nævnte Kasser skal udrede de nødvendige Beløb delt sig i tre Afdelinger. Et Mindretal (Dam) foreslaar at følge den i Forslaget anviste Vej, saaledes at Statskassen refunderer 50 Kr. aarlig til Grundlønnen i de Distrikter, som har under 300 Indbyggere, og 25 Kr. aarlig i de Distrikter, som har et Indbyggerantal mellem 300 og 700. Et andet Mindretal (Effersøe og J. Rasmussen) foreslaar, at Amtsrepartitionsfonden skal yde 25 Kr. aarlig til Grundlønnen i Distrikterne med 300 til 700 Indbyggere og til de Jordemoderdistrikter, som er under 300 Indbyggere, skal Amtsrepartitionsfonden betale 25 Kr. aarlig og Statskassen 25 Kr. aarlig. Det tredie Mindretal (Konoy og Nolsøe) har foreslaaet at refundere Grundlønnen efter samme Forhold, som de to forannævnte Mindretal, kun med den Forskel, at Amtsrepartitionsfonden skal udrede hele Beløbet og at Statskassen, i Lighed med hvad der er Tilfældet i Danmark, kun betaler Alderstillæggene.

Den ommeldte Udgift for Statskassen vil efter Dams Forslag, ifølge Bilag 1 til Bilag 9 i Lagtiogstidende for 1915, udgøre en aarlig Sum af 650 Kr., idet der er 8 Distrikter med mellem 300 til 700 Indbyggere og 9 Distrikter med et Indbyggerantal af under 300. En lignende Udgift som den der ifølge Dams Forslag skal udredes aarlig af Statskassen, vil efter Konoys og Nolsøes Forslag være at udrede aarlig af Amtsrepartitionsfonden. Derimod vil der i Henhold til det af Effersøe og J. Rasmussen stillede Forslag være at udrede af Statskassen 225 Kr. og af Amtsrepartitionsfonden 425 Kr. aarlig. Desuden skal der, efter det foreliggende Forslag, ydes Jordemødrene Pension efter samme Princip som det, der anvendes til Lønning for dem i de Distrikter, der har over 700 Indbyggere.

Iøvrigt er Udvalget af den Formening, at der er al mulig Grund til at forbedre Jordemødrenes Løn, og man formener, at det i Ændringen til Forslaget fastsatte Beløb vil betyde noget i saa Henseende. Deres Løn vil dog ikke være saa høj, at de kan komme til at leve af den alene, men paa den anden Side vil den betyde ikke saa lidt i Forhold til det Arbejde, som en Jordemoder kommer til at udføre i de mindre Distrikter. Forøvrigt formener Udvalget, at de foreslaaede Lønsatser er nogenlunde passende i Forhold til de hidtilværende. — Efter disse almindelige Betragtninger skal man gaa over til at omtale Lovforslagets enkelte Paragraffer (jfr. Lagtingstidende for 1915, Bilag 9).

§ 1 kan Udvalget anbefale til uforandret Vedtagelse.

ad § 2.

Udvalget tilraader, at 4. Stykke udgaar, idet det formener, at det vil virke mindre heldigt, at Jordemødre i al Almindelighed skal kunne kræve Rejsegodtgørelse i Lighed med, hvad der er Tilfældet med Læger, omend den foreslaaede Takst ikke er særlig høj.

ad § 3.

Der foreslaas, at Ordene i sidste Punktum efter »Amtsrepartitionsfonden« udgaar, da man ikke godt kan overskue, hvilke Udgifter der er forbundne der-

med, og ingenlunde kan skønne, om den Nytte, der kan erhverves gennem Jordemødrekonferencer, staar i Forhold til de Udgifter, som er forbundne dermed. Lagtinget vil sikkert til enhver Tid, naar det finder Anledning dertil og der foreligger Begæring derom, stille sig imødekommende for et saadant Krav.

ad §§ 4—7.

Sserne 4—7 anbefaler Udvalget til uforandret Vedtagelse. Iøvrigt henvises til Motiverne til Forslaget af 1915.

ad § 8.

Her foreslaas ret betydelige Ændringer med Hensyn til Lønnen. For nærværende lønnes Jordemødre i Hoveddistrikterne: udenfor Thorshavn 60 Kr. aarlig i Begyndelsesløn, i Thorshavn med 80 Kr. Efter Udvalgets Forslag skal samtlige Distriktsjordemødre have en Begyndelsesløn af 100 Kr. med Alderstillæg hvert 4. Aar til 200 Kr.

Sens 3. Stykke, sidste Punktum, har man ikke fundet Anledning til at bibeholde. Det er noget ganske nyt at indføre Fribolig for Jordemødre og vil i de fleste Tilfælde være yderst vanskeligt at gennemføre, idet man hidtil ikke har haft nogen fast Bestemmelse om, hvor Bopælen for Distriktsjordemødre skal have været. At yde Godtgørelse for Bolig vil heller ikke være heldigt. De fleste Jordemødre har hidtil haft deres eget Hjem, og alene af den Grund er det ikke tilraadeligt at slaa ind paa den Praksis at yde Godtgørelse for Bolig. Derimod kunde der være noget, som talte for, at de havde Telefon, men det er vel et Spørgsmaal, som bedst kan ordnes i hvert Distrikt for sig, hvis Jordemoderen og Forstanderskabet finder det formaalstjenligt.

ad § 9.

Hele §en udgaar. Der er sandsynligvis ikke Grund til at ansætte en Reservejordemoder, da det hidtil har vist sig, at Distrikterne har kunnet faa den fornødne Jordemoderhjælp fra Nabodistrikterne i det Tilfælde, at den egentlige Distriktsjordemoder af en eller anden Aarsag ikke har kunnet passe sin Praksis. Desuden er det vanskeligt at tænke sig, at en Reservejordemoder kan komme til at være til nogen virkelig Hjælp for alle Færøerne.

ad § 10.

Den i Forslaget fastsatte Alder anses for lav. Den er foreslaaet at forandres til henholdsvis 60 og 65 Aar. 1. Punktum i 2. Stykke er foreslaaet at ændres derhen, at de kommunale Myndigheder samt Lagtinget skal høres, før en Jordemoder skal kunne afskediges med Pension. Da Kommunerne og Amtsrepartitionsfonden skal udrede Halvdelen af Pensionen, er det af Betydning, at disse høres, før en aarlig Byrde kan paalægges samme. Desuden maa det tages i Betragtning, at Udgiften for Uddannelsen af Jordemødre afholdes af Amtsrepartitionsfonden, og der er derfor al mulig Grund for, at Lagtingets Mening høres, før en Jordemoder afskediges, inden hun har naaet den i §ens 1. Stykke angivne Alder.

ad § 11.

Ordet »Bolig« udgaar.

ad § 12.

Foreslaas til uforandret Vedtagelse. Se Motiverne til Forslaget 1915.

ad § 13.

Pensionens Størrelse er af Udvalget foreslaaet at variere mellem 100 til 200 Kr. aarlig i Stedet for Forslagets 150 til 300 Kr., en naturlig Følge af, at selve Grundlønnen med Alderstillæggene er foreslaaede at være mindre end i det oftnævnte Forslag. Desuden er hele det sidste Punktum i 1. Stykke bortfaldet, sammenlign Motiverne til § 8, 3. Stykke, sidste Punktum. Da det formentlig vil være en Del vanskeligt for de Distrikter, der har et Indbyggerantal under 700, at udrede deres Andel til Pensionen, er der foreslaaet at følge samme Princip, som findes anvist med Hensyn til Lønningen i § 8.

ad §§ 14—17.

Paragrafferne 14—17 finder Udvalget ikke Anledning til at foreslaa Ændring til. Dog bliver det selvfølgelig nødvendigt, at den i § 16, 1. Stk., angivne Tidsbestemmelse for Anordningens Ikrafttræden forandres til den 1. April 1918.

Forslag.

Af *Udvalget.*

I. Lagtinget indstiller, at det i Tinget i 1915 forelagte Forslag til Anordning, hvorved Lov Nr. 126 af 13. Juni 1914 om Jordemodervæsenet med forskellige Ændringer udvides til at gælde paa Færøerne, udkommer som Anordning med følgende Ændringer:

Til § 2.

Af *Udvalget.*

1. I 4. Stykke udgaar: »udover 2 km fra sin Bopæl og udenfor den By, hvor hun er bosat«, hvorhos 2. Punktum (»Foregaar . . . tilbagelægges.«) udgaar.

Til § 3.

Af *Udvalget.*

2. Ordene »der ligeledes betaler Jordemødrene Befordringsgodtgørelse for Rejser til Jordemoderkonferencer« udgaar.

Til § 8.

3. I Stedet for 1. Punktum i 3. Stykke sættes: »Enhver Distriktsjordemoder skal have i Løn mindst 100 Kr. med Alderstillæg hvert 4. Aar 25 Kr. indtil 200 Kr.«

Af et *Mindretal* (Konoy og Nolsøe).

4. I Stedet for Ordene i 3. Stykke: »dog at Staten refunderer . . . overstiger 700« sættes: »Staten refunderer de til Alderstillæg medgaaede Beløb og Amtsrepartitionsfonden refunderer af Grundlønnen 50 Kr. i de Jordemoderdistrikter, hvis Indbyggerantal ikke overstiger 300, og 25 Kr. aarlig i de Distrikter, hvis Indbyggerantal ikke overstiger 700.«

Af et *Mindretal* (Effersøe og J. Rasmussen).

5. I Stedet for Ordene i 3. Stykke: »dog at Staten refunderer . . . overstiger 700« sættes: »Staten refunderer de til Alderstillæg medgaaede Beløb og desuden af Grundlønnen 25 Kr. aarlig i de Jordemoderdistrikter, hvis Indbyggerantal ikke overstiger 300. Amtsrepartitionsfonden refunderer af Grundlønnen 25 Kr. aarlig i de Distrikter, hvis Indbyggerantal ikke overstiger 700.«

Af et *Mindretal* (Dam).

6. I Stedet for Ordene i 3. Stykke: »dog at Staten refunderer . . . overstiger 700« sættes: »Staten refunderer de til Alderstillæg medgaaede Beløb og desuden af Grundlønnen 50 Kr. aarlig i de Jordemoderdistrikter, hvis Indbyggerantal ikke overstiger 300, "og 25 Kr. aarlig i de Distrikter, hvis Indbyggerantal ikke overstiger 700.«

Af *Udvalget.*

7. I 3. Stykke udgaar sidste Punktum (Der tillægges . . . Telefon.«).

8. I 4. Stykke udgaar »ligesom Vedligeholdelse og Skatter af Boligen er Jordemoderen uvedkommende«.

Til § 9.

Af *Udvalget.*

9. Paragraffen udgaar.

Til § 10.

Af *Udvalget.*

10. I 1. Stykke rettes »55 Aar« til »60 Aar« og »60 Aar« til »65 Aar«.

11. I 1. Stykke ændres »For saa vidt hun er ansat efter denne Anordnings Ikrafttræden, taber hun« til »Hun taber«.

12. Efter 1. Punktum i 2. Stykke indskydes saalydende nye Punktum: »Bortset fra det Tilfælde, at en Jordemoder har gjort sig skyldig i nogen i den offentlige Mening vanærende Handling, eller at hun afskediges i Henhold til §ens 1. Stykke, kan hun dog ikke afskediges, forinden vedkommende kommunale Myndigheder og Lagtinget er blevet hørt.«

Til § 11.

Af *Udvalget.*

13. »Bolig« udgaar.

Til § 12.

Af *Udvalget.*

14. Efter »Embedslægerne« i 2. Stykke indskydes »eventuelle Foreninger af Jordemødre«.

15. Til 2. Stykke føjes: »De nuværende Takster for Fødselshjælp m. v., jfr. Lov Nr. 37 af 29. Marts 1878 § 6, skal gælde, indtil en Bekendtgørelse herom er udkommet fra Justitsministeriet«.

Til § 13.

Af *Udvalget.*

16. Punkt 3) i 1. Stykke udgaar, og Punkt 4) rettes til Punkt 3).

17. I 1. Stykke, 2. Punktum, rettes »300 Kr.« til »200 Kr.« og »150 Kr.« til »100 Kr.«.

18. 2. Stykke affattes saaledes: »Pensionen udredes af vedkommende kommunale Kasse. Staten refunderer Halvdelen af Udgiften, og Amtsrepartitionsfonden refunderer en Fjerdedel af denne i de Jordemoderdistrikter, hvis Indbyggerantal ikke overstiger 300, samt en Ottendedel i de Distrikter, hvis Indbyggerantal ikke overstiger 700.«

Til § 16.

Af *Udvalget.*

19. I 1. Stykke ændres »1916« til »1918«.

II. Ved Forslag til »Lov om Jordemodervæsenet paa Færøerne« af 1912 medfulgte ogsaa »Forslag til Instruks for samtlige til Praksis berettigede Jordemødre paa Færøerne«. Endskønt et saadant Forslag til Instruks ikke er forelagt i 1915 samtidig med Spørgsmaalet om Ordning af Jordemodervæsenet, har Udvalget dog forment, at det er heldigt, om de samme Regler kan komme til at gælde for Jordemødre her som i selve Danmark. De gældende Regler paa dette Omraade for selve Danmark findes i »Instruks for alle til Praksis berettigede Jordemødre« af 31. Marts 1915 Nr. 85. Udvalget formener, at det vil være heldigt, om nævnte Instruks kommer til at gælde for Færøerne med de Ændringer, som bliver nødvendiggjorte ved det af Lagtinget vedtagne Forslag. Da Udvalget formener, at Ændringerne er af mere teknisk Natur, finder man det mest hensigtsmæssigt at anmode Amtet om at ordne det fornødne i saa Henseende.

I Henhold til ovenanførte tillader Udvalget sig at foreslaa til Tingets Vedtagelse:

Amtet anmodes om at ændre »Instruks for alle til Praksis berettigede Jordemødre« af 31. Marts 1915 Nr. 85 i Overensstemmelse med det af Lagtinget vedtagne Forslag til »Anordning, hvorved Lov Nr. 126 af 13. Juni 1914 om Jordemodervæsenet med forskellige Ændringer udvides til at gælde for Færøerne«.

III. Med Forslaget til »Anordning for Jordemødre« følger ligeledes som Bilag 2 »Forslag til Bekendtgørelse om Færøernes Inddeling i Jordemoderdistrikter«. Udvalget slutter sig ganske til det i Forslaget anviste og finder ikke

Anledning til at foreslaa nogen væsentlig Ændring. Iøvrigt henvises til Motiverne til nævnte Forslag, som findes i Lagtingstidende 1915 som Bilag 2 til Bilag 9.

Det bemærkes, at Bygden »við gjónna« ved Kollefjord er glemt og bør nævnes og henvises til Kvivig Distrikt, og ved Nævnelsen af de enkelte »Býlingar« i Klaksvig er »á Uppsølun« (Upsalon) ikke nævnt og bør fremtidig tages med.

Udvalget tillader sig at foreslaa til Lagtingets Vedtagelse:

»Forslag til Bekendtgørelse om Færøernes Inddeling i Jordemoderdistrikter« af 1915, se Lagtingstidende for samme Aar, Bilag 2 til Bilag 9, med følgende Ændringer:

1. Under Norderøernes Lægedistrikt Punkt 4 indskydes mellem Ordene »Gærdum« og »Mørkenøre«: »Upsalon«.
2. Under Vestmanhavn Lægedistrikt Punkt 16 efter Ordet »Skælling« sættes »Gjoven«.

S. P. úr Konoy,
Ordfører.

J. C. F. Dam. *Oliver Effersøe.*

J. A. Nolsøe. *Joen Rasmussen.*

A/S. »Færø Amtstidendes« Bogtrykkeri. — 1917.

Bilag 18.

Ekstrakter

af

de af Færøernes Lagting deciderede Regnskaber

i

Sessionen 1917.

Meddelt af Færø Amt.

Thorshavn.

Trykt i A/S. »Færø Amtstidendes« Bogtrykkeri.

1918.

1.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færø Amts Repartitionsfond

for Aaret fra 1. Oktober 1915 til 30. September 1916.

Indtægt.

1.	Overskud fra forrige Aar.				
	I. Beholdning:				
	a. Kontant hos Landfogden		486 38		
	b. Indestaaende i Føroya Banki		13669 61		
				14155	99
	II. Indtægtsrestancer:	Kr	Øre		
	a. Af Bidrag til Fonden fra det matrikulerede Jordegods		4341 22		
	b. Af Kommunernes Bidrag til Fonden		167 67		
				4508	89
	III. Forskud, der henstod uberigtigede ved Regnskabsaarets Slutning:	Kr	Øre		
	a. Delinkventomkostninger		2766 73		
	b. Vedrørende Behandling af smitsomme Sygdomme paa Færøerne i H. t. Lov af 30. Marts 1895		4286 77		
	c. Andre Forskud		184 68		
				7238	18
2.	Udskrivning paa Færøerne for indeværende Skatteaar:	Kr	Øre		
	a. Af Amtets matrikulerede Jordegods $4258^{74}/_{100}$ Skattemarker à 150 Øre pr. Skattemark		6388 11		
	b. Bidrag fra Kommunerne i Færø Amt		18000 00		
				24388	11
3.	Kendelse for udfærdigede Handelsbevillinger			827	50
4.	Indtægter af Aktiver			380	86
5.	Statstilskud i H. t. Lov Nr. 85 af 15. Marts 1903 § 37			3000	00
6.	Andre Indtægter			281	04
			Summen Indtægt	54780	57

Udgift.

1.	Lagtinget:	Kr	Øre	Kr	Øre
	a. Udgifter vedrørende Lagtingshuset med dertil hørende Inventarium og Bogsamling		789 23		
	b. Udgifter vedrørende Lagtingsarbejdet		7613 70		
				8431	93
2.	Justits-, Politi- og Fattigvæsen:	Kr	Øre		
	a. Befordringsgodtgørelse og Diæter til Retsbetjente		40 00		
	b. Løning til Arrestforvarer, Udgifter til Arresthus og Tinghuset paa Suderø		314 56		
	c. Løning til Retsvidner og Godtgørelse til Retsvidner i offentlige Sager		490 50		
	d. Vidnegodtgørelse i H. t. Lov af 20. April 1888		18 12		
	e. Udgifter under benificerede Sager		120 00		
	f. Delinkventomkostninger		4469 41		
				5452	59
			At overføre	13884	52

		Overført		13884	52
3.	Udgifter i Anledning af det offentlige Valgvæsen i H. t. Lov af 2. Marts 1903 § 41			379	87
4.	Medicinalvæsenet:	Kr	Øre		
	a. Udgifter i Anledning af epidemiske Sygdomme	2135	04		
	b. Udgifter til veneriske Sygdommes Behandling	28	05		
	c. Udgifter i Anledning af offentlig Vaccination	289	38		
	d. Udgifter til Jordemodervæsenet i H. t. Lov af 29. Marts 1878 § 5	771	81		
	e. Befordringsudgifter til Læge i H. t. Lov af 17. Marts 1865 § 7	26	00		
	f. Udgifter vedrørende Karantænevæsenet	416	87		
	g. Andre Udgifter	2300	00		
				5967	15
5.	Skolevæsenet:	Kr	Øre		
	a. Understøttelse til begavede Børn fra Landdistrikterne under deres Ophold ved Færøernes Mellem- og Realskole i Thorshavn	550	00		
	b. Andre Udgifter	150	00		
				700	00
6.	Landbruget:				
	a. Vor Ødelæggelse af Ravne og Krager			128	44
7.	Renter af Gæld			3116	35
8.	Afdrag paa Gæld			3929	65
9.	Forøgelse af Aktiver			15	00
10.	Forskellige Udgifter			339	76
11.	Overskudskonto:				
	I. Beholdning:	Kr	Øre		
	a. Hos Landfogden	3832	16		
	b. Indestaaende i Føroya Banki og Færø Amts Sparekasse	14735	06		
				18567	22
	II. Indtægtsrestancer:	Kr	Øre		
	a. Af Bidrag til Fonden fra det matrikulerede Jordegods	2714	42		
	b. Af Kommunernes Bidrag til Fonden	922	00		
				3636	42
	III. Forskud, der henstod uberigtigede ved Regnskabsaarets Slutning:	Kr	Øre		
	a. Delinkventomkostninger	23	07		
	b. Vedrørende Behandling af smitsomme Sygdomme paa Færøerne	2599	78		
	c. Andre Forskud	503	34		
				3126	19
			Summa Udgift	54780	57

2.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færø Amts Fattigkasse

for Aaret fra 1. Oktober 1915 til 30. September 1916.

Indtægt.

1.	Beholdning den 1. Oktober 1915.			Kr	Øre	Kr	Øre
	I. Tilhørende Grundfonden:						
	Rentebærende Kapital			34000	00		
	II. Disponible Midler	Kr	Øre				
	a. Restancer	1968	37				
	b. I Panteobligationer	8234	82				
	c. I Færø Amts Sparekasse	3058	44				
	d. Kontant Beholdning	2645	52				
				15907	05		
						49907	05
				At overføre		49907	05

	Overført	49907	05
2.	Renter m. v.	2050	29
3.	Arveafgifter	642	33
4.	Afgifter af Testamenter og Gavebreve	6	64
5.	Afgifter af Grindefangster	375	06
6.	Bidrag fra Embeds- og Bestillingsmænd i Anledning af deres Ansættelse paa Færøerne	26	00
7.	Bøder	121	00
8.	Kendelser for udfærdigede Handelsbevillinger	425	00
9.	Kendelser i Henhold til Firmaloven	14	00
10.	Afgift i Følge Lov af 2. Maj 1902 om Hvalfangst paa Færøerne	897	60
11.	Refunderet Forskud i Anledning af forskellige Personers Nedsendelse til og Ophold paa Sindssygeanstalter i Danmark	2709	19
12.	Afgift i Henhold til Lov Nr. 99 af 10. Maj 2912 om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke	60	00
13.	Kendelser for udfærdigede Bevillinger for Handelsrejsende i Henhold til Lov for Færøerne af 24. Januar 1913	402	50
14.	Andre Indtægter	1	80
	Summa Indtægt...	57638	46

Udgift.

1.	Tilskud til Kommunernes Fattigvæsen:	Kr	Øre	Kr	Øre
	Til Fuglø Sogn	50	00		
	» Kunø —	50	00		
	» Myggedal —	150	00		
	» Andefjord —	50	00		
	» Kvivig —	50	00		
	» Kollefjord —	50	00		
	» Skopen —	50	00		
	» Porkeri —	50	00		
	» Husevig —	50	00		
				550	00
2.	Tilskud til Sygehuse:	Kr	Øre		
	I. Vagthold paa Amtshospitalet	800	00		
	II. Til Sygehuset i Klaksvig	600	00		
	III. » — » Tveraa	600	00		
				2000	00
3.	Udgifter ved Døvstummes Oplærelse:	Kr	Øre		
	I. Til Alexandra Rubeksen af Thorshavn	175	00		
	II Rejseudgifter til Hjemsendelse af A. Rubeksen	53	00		
	III Carla Frida Thomasie Kjærbo af Thorshavn	175	00		
	IV. Daniel J. Müller	170	06		
	V. Porto	0	20		
				573	26
4.	Udgifter til Underhold af Børn, avlede udenfor Ægteskab			197	50
5.	Kassererens Løn			150	00
6.	Andre Udgifter			17	20
7.	Udbetalte Forskud, der er refunderet i Regnskabsaaret			2709	19
8.	Beholdning den 30. September 1916:				
	I. Tilhørende Grundfonden:	Kr	Øre		
	Rentebærende Kapital	34500	00		
	II. Disponible Midler:	Kr	Øre		
	a. Restancer	542	64		
	b. I Sparekassen	13777	76		
	c. Kontant Beholdning	2620	91		
		16941	31		
				51441	31
	Summa Udgift...			57638	46

3.
Ekstrakt
af
Regnskabet for Færø Amts Skolefond
for Aaret 1916.

Indtægt.

		Kr.	Øre	Kr.	Øre
1.	Beholdning den 1. Januar 1916:				
	a. Rentebærende Kapital	47512	53		
	b. Restancer	1351	34		
	c. I Sparekassen	23676	36		
	d. I Føroya Banki	3148	83		
	e. Hos Kassereren	593	74		
				75181	79
2.	Renter af Fondens Kapitaler			2702	93
3.	Refusion af Reersley Kirketiende			14	33
4.	Statskassens Deputat til Skolevæsenet			324	00
5.	Statskassens Tilskud til Realskolen			3900	00
6.	Tilskud til udenbys Elever i Realskolen:				
	a. Statskassen	550	00		
	b. Amtsrepartitionsfonden	550	00		
				1100	00
7.	Statskassens Tilskud til Lærerlønninger og Lønningstillæg			4333	33
8.	Skolepenge af Skolens Elever			4027	00
9.	Brændselspenge af Skolens Elever			180	00
10.	Thorshavns Kommunes Tillæg til Realskolen			150	00
11.	Lejeindtægt			50	00
12.	Seminariets Tilskud til Brændsel og Belysning			100	00
13.	Tilskud til Fru Effersøes Pension:	Kr.	Øre		
	a. Statskassen	300	00		
	b. Amtsrepartitionsfonden	150	00		
	c. Thorshavns Kommune	100	00		
				550	00
14.	Indtægt af Grindefangster			514	85
15.	Afgift af Storhval			897	60
16.	Tilskud fra Thorshavns Kommune til den ny Skolebygning			4000	00
			Summa Indtægt	98135	80

Udgift.

		Kr.	Øre	Kr.	Øre
1.	Pensioner			1300	00
2.	Tilskud til Thorshavns Kommuneskole			436	67
3.	Udgifter ved Færøernes Mellem- og Realskole:	Kr.	Øre		
	a. Lønninger	11933	33		
	b. Vedligeholdelse af Bygninger og Inventar m. m.	387	89		
	c. Opvarmning	1633	27		
	d. Renholdelse	618	24		
	e. Trykssager	40	70		
	f. Afskrivning og Porto	20	00		
	g. Bygningsskat og Vandafgift	93	40		
	h. Bøger og Undervisningsmateriel	59	61		
	i. Assurance af Bygninger og Inventar	786	00		
				14961	44
4.	Understøttelse til udenbys Elever i Realskolen			1100	00
5.	Løn til Kassereren			50	00
6.	Løn til Revisor			46	15
7.	Udgifter vedrørende den ny Skole:	Kr.	Øre		
	a. Bygningen og Grunden	24111	16		
	b. Materiel	4191	24		
				28302	40
8.	Andre Udgifter			109	87
9.	Beholdning den 31. December 1916:	Kr.	Øre		
	a. Rentebærende Kapital	36491	04		
	b. Restancer	1238	34		
	c. I Sparekassen	12460	51		
	d. I Føroya Banki	592	54		
	e. Hos Kassereren	1146	84		
				51929	27
			Summa Udgift	98135	80

4.
Ekstrakt
af
Regnskabet for Færø Amts Skydskasse.
for Aaret fra 1. Oktober 1915 til 30. September 1916.

Indtægt.

			Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Beholdning den 30. September 1915:					
	a. Restancer		428	07		
	b. Indestaaende i Sparekassen		4405	33		
	c. Kontant		5029	52		
					9862	82
2.	Paaligned de forskellige Kommuner i Henhold til Lov af 17. Marts 1865 § 3 jfr. Lov af 14. Januar 1881 og Amtets Skrivelse af 14. September 1915:					
	1. Klaksvig Sogns Kommune		258	63		
	2. Viderejde — —		165	99		
	3. Fugle og Svinø Sognes Kommune		121	91		
	4. Kunø, Mygledal og Husum — —		148	25		
	5. Andefjord og Fuglefjord — —		336	44		
	6. Fundings Sogns Kommune		101	88		
	7. Næs — —		223	00		
	8. Gøte — —		109	64		
	9. Sjov — —		154	64		
	10. Fjde — —		177	36		
	11. Vestmanhavn — —		172	13		
	12. Kvivig — —		139	07		
	13. Kollefjord — —		94	86		
	14. Kvalvig — —		97	60		
	15. Haldersvig — —		135	12		
	16. De forenede Sogne i Sydstrøme		180	02		
	17. Nolsø Sogns Kommune		75	52		
	18. Midvaag — —		131	07		
	19. Sandevaag — —		109	81		
	20. Sørvaag — —		138	18		
	21. Bø — —		25	73		
	22. Myggenæs — —		41	71		
	23. Sandø Præstegælds —		413	55		
	24. Kvalbø Sogns —		174	37		
	25. Frodebø —		341	41		
	26. Porkeri — —		140	85		
	27. Vaag — —		212	12		
	28. Sumbø — —		130	54		
	29. Famien — —		42	86		
	30. Thorshavns —		628	12		
					5221	38
3.	Jordebogskassens Tilskud fra Statskassen for Tiden fra 1. Juli 1915 til 30. Juli 1916 ifig. Amtets Skrivelse af 9. Maj 1914				1046	00
4.	Indvundne Renter				231	37
				Summa Indtægt	16361	57

Udgift.

			Kr	Øre	Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Skydsudgifter i Aaret 1915—16.							
	A. Fælles Skydsudgifter for Amtet.							
	a. Udbetalt gennem Sysselmændene:							
	i Norderøernes Syssel		192	44 1/2				
	- Østerø —		53	41				
	- Nordstrøme —		85	05				
	- Sydstrøme —		163	55				
	- Vaagø —		7	90 1/2				
	- Sandø —		38	57				
	- Suderø —		39	65				
					680	58		
		At overføre			680	58		

			Overført	680	58	
	b. Udbetalt ved Kassereren			665	83	
	B. De for Syslerne særlige Skydsudgifter:		Kr	Øre		
	i Norderøernes Syssel		192	33½		
	- Østerø	—	45	06		
	- Nordstrømø	—	50	04		
	- Sydstrømø	—	125	19		
	- Vaagø	—	6	18½		
	- Sandø	—	137	04		
	- Suderø	—	39	65		
				595	50	
					1941	91
2.	Tilskud til den lokale Dampskibsforbindelse				3500	00
3.	— - Telefonvæsenet				500	00
4.	Regnskabsførerens Løn				60	00
5.	Andre Udgifter				30	84
6.	Beholdning den 30. September 1916:		Kr	Øre		
	a. Restancer		94	21		
	b. Indestaaende i Færø Amts Sparekasse		4936	60		
	c. Kontant		5398	01		
					10328	82
			Summa Udgift		16361	57

5.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færø Amts økonomiske Fond

for Aaret fra 1. Oktober 1915 til 30. September 1916.

Indtægt.

1.	Beholdning den 30. September 1915.			Kr	Øre	Kr	Øre
	a. Tilhørende Grundfonden:						
	Rentebærende Kapital			23056	00		
	b. Disponible Midler:		Kr	Øre			
	I Panteobligationer		517	80			
	Indestaaende i Sparekassen		14492	80			
	Restancer		2248	75			
	Kontant		101	63			
				17360	98		
						40416	98
2.	Renter af Fondens Kapitaler					1526	46
3.	Indtægter af Grindefangster					918	61
4.	Realisation af udlagt Skadehval ved Grindefangster					2075	60
5.	Indtægt i Henhold til Lov om Hvalfangst ved Færøerne af 2. Maj 1902					5385	60
6.	Refunderet Rejseunderstøttelse					100	00
7.	I Henhold til Decision					5	13
				Summa Indtægt		50428	38

Udgift.

				Kr	Øre	
1.	Til Anlæg og Vedligeholdelse af Broer, Veje og Landingssteder				860	80
2.	Udgifter i Anledning af Grindefangster:	Kr	Øre			
	a. Realisation af Fondens ordinære Indtægter	76	47			
	b. — - Skadehval	170	32			
	c. Erstatning for Skade paa Baade og Redskaber	1179	43			
	d. Bortskaffelse af Affald fra Grindefangster	25	00			
	e. Telefonudgifter for Befordring af Grindebud	56	75			
		—	—		1507	97
			At overføre		1507	97

		Overført	1507	97
3.	Til Jordehvalens Aflesning		269	38
4.	Tilskud til Færø Amts Bibliotek		500	00
5.	— - Plantagen ved Thorshavn		400	00
6.	— - Føroya Háskúla		300	00
7.	Rejseunderstøttelse til Lærere		200	00
8.	Tilskud til Aftenskoleundervisning		111	90
9.	— - Feriekursus for Lærere		250	00
10.	— - Tilvejebringelse af Tegninger til et nyt Hospital		100	00
11.	— - Virksomheden for Ædruelighedens Fremme paaFæøerne		300	00
12.	Tilbagebetalt for meget erlagt Hvalafgift		28	80
13.	Kassererens Løn		96	00
14.	Andre Udgifter		259	76
15.	I Henhold til Decision		1	00
16.	Beholdning den 30. September 1916.			
	a. Tilhørende Grundfonden:			
	Rentebærende Kapital	Kr 24056 00		
	b. Disponible Midler:			
	Indestaaende i Sparekassen	Kr 19853 06		
	Restancer	786 70		
	Kontant	547 11		
		21186 87		
			45242	87
		Summa Udgift	50428	38

Fonden til Jordehvalsrettighedens Afløsning havde pr. 30. September 1916 en Formue af 28433 Kr. 10 Ø.

6.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Grindegarnet i Vestmanhavn

for Aaret 1916.

Indtægt.

1.	Beholdning den 31. December 1915.				
	a. Indestaaende i Sparekassen	Kr	276	42	
	b. Restancer		71	29	
	c. Kontant		221	74	
					569 45
2.	Indvundne Renter				10 12
			Summa Indtægt		579 57

Udgift.

1.	Udgifter ved Grindegarnet	Kr	91	78
2.	Regnskabsførerens Løn		12	00
3.	Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt		6	73
4.	Revisorløn		1	60
5.	Ifølge Decision		3	68
6.	Beholdning den 31. December 1916.			
	a. Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	Kr 436	54	
	b. Kontant		27	24
			463	78
		Summa Udgift	579	57

Grindegarnets Gæld pr. 31. December 1916 andrager 4664 Kr.

7.
Ekstrakt
af
Regnskabet for Fonden for Forulykkedes Efterladte
for Aaret 1916.

Indtægt.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Januar 1916:				
	a. Tilhørende Grundfonden	6410	74		
	b. Disponible Midler	2109	19		
				8519	93
2.	Renter af Fondens Kapitaler			292	81
	Summa Indtægt			8812	74

Udgift.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Regnskabsførerens Løn			12	00
2.	Andre Udgifter			10	13
3.	Beholdning den 31. December 1916:				
	a. Tilhørende Grundfonden	6510	74		
	b. Disponible Midler	2279	87		
				8790	61
	Summa Udgift			8812	74

8.
Ekstrakt
af
Regnskabet for Fonden til Anskaffelse af nyttige Skolebøger for fattige Almuesbørn paa Færøerne
for Aaret 1916.

Indtægt.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Januar 1916:				
	a. Rentebærende Kapital	2000	00		
	b. Kontant	778	79		
				2778	79
2.	Renter af Fondens Kapitaler			94	67
	Summa Indtægt			2873	46

Udgift.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Uddelt for Anskaffelse af Skolebøger			23	25
2.	Revisorløn			0	19
3.	Beholdning den 31. December 1916:				
	a. Rentebærende Kapital	1300	00		
	b. I Færø Amts Sparekasse	1373	76		
	c. Kontant	176	26		
				2850	02
	Summa Udgift			2873	46

9.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Sognepræst Engelsteds Deltagelses og Erkendtligheds Legat

for Aaret 1916.

I. Realskolelegatet.

Indtægt.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Beholdning den 31. December 1915.				
	a. Rentebærende Kapital	1400	00		
	b. Kontant	1	04		
				1401	04
2.	Renter af Fondens Kapitaler			49	00
	Summa Indtægt			1450	04

Udgift.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	For Bøger til Discipelbiblioteket			46	00
2.	— Revision af Regnskabet			0	17
3.	Beholdning den 31. December 1916.				
	a. Rentebærende Kapital	1400	00		
	b. Kontant	3	87		
				1403	87
	Summa Udgift			1450	04

II. Pensionslegatet.

Indtægt.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Beholdning den 31. December 1915:				
	a. Rentebærende Kapital	900	00		
	b. I Sparekassen	289	16		
	c. Kontant	57	00		
				1246	16
2.	Indvundne Renter			41	41
	Summa Indtægt			1287	57

Udgift.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Beholdning den 31. December 1916:				
	a. Rentebærende Kapital	800	00		
	b. I Sparekassen	402	57		
	c. Kontant	85	00		
				1287	57
	Summa Udgift			1287	57

10.
Ekstrakt
af
Regnskabet for den gensidige Forsikringsforening for Skolebygninger paa Færøerne
for Aaret fra 1. Oktober 1915 til 30. September 1916.

Indtægt.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Beholdning den 30. September 1915:				
	a. Indestaaende i Sparekassen	4184	32		
	b. Restancer	38	04		
	c. Kontant	204	97		
				4427	33
2.	Forsikringspræmie for indtegnede Skolebygninger			284	03
3.	Indvundne Renter			157	54
	Summa Indtægt			4868	88

Udgift.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Løn til Kassereren			50	00
2.	Revisorløn			0	81
3.	Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt			7	53
4.	Beholdning den 30. September 1916:				
	a. Indestaaende i Sparekassen	4591	86		
	b. Kontant	218	68		
				4810	54
	Summa Udgift			4868	88

11.
Ekstrakt
af
Regnskabet for de færøske Almueskole-Læreres og Lærerinders Pensionsfond
for Aaret fra 1. Oktober 1915 til 30. September 1916.

Indtægt.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Beholdning den 30. September 1915.				
	a. Rentebærende Kapital	13995	38		
	b. Indestaaende i Sparekassen	1613	27		
	c. Restancer	4	00		
	d. Kontant	1280	59		
				15903	24
2.	Indbetaling til Fonden ifølge Lov af 20. Marts 1893 § 2:	Kr	Øre		
	a. Fra Statskassen	1930	52		
	b. — Lærere og Lærerinder paa Færøerne	965	26		
	c. — Kommunerne paa Færøerne	965	26		
				3861	04
3.	Indbetaling fra Kommunerne til Kassererens Lønning			100	00
4.	Renter af Fondens Kapitaler			700	12
	Summa Indtægt			20564	40

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Udbetalte Pensioner		5862 92
2.	Løn til Kassereren		100 00
3.	Revisorløn		6 52
4.	Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt		8 53
5.	Beholdning den 30. September 1916:		
	a. Indestaaende i Sparekassen	13233 25	
	b. Kontant	1353 18	
			14586 43
	Summa Udgift		20564 40

12.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færøernes Amtskommunes Telefonvæsen

for Aaret fra 1. Oktober 1915 til 30. September 1916.

Indtægt.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1915:				
	a. I Føroya Banki	1715	99		
	b. I Sparekassen	2035	84		
	c. — tilhørende Fornyelsesfonden	2000	00		
	d. Restancer	2760	89		
	e. Kontant	692	58		
				9205	30
2.	Indtægt af Abonnement			8809	30
3.	Indtægt af Telefonsamtaler, Telefontelegrammer, Ekstragebyrer og Budsendelser			37734	66
4.	Amtskommunens Godtgørelse for de til og fra Telegrafstationen i Thorshavn ind- og udtelefonerede Telegrammer			494	85
5.	Forskellige Indtægter			1496	12
	Summa Indtægt			57740	23

Udgift.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Administration			6195	29
2.	Forrentning og Amortisation af Laan			12936	69
3.	Stationernes Drift			8319	98
4.	Vedligeholdelse og Eftersyn af Anlægget			8908	58
5.	Udvidelse af Anlægget			3575	08
6.	— vedrørende Radiostationerne			4359	64
7.	Telegrambefordring Thorshavn—Sudero			2191	22
8.	Forskellige Udgifter			290	46
9.	Beholdning den 31. September 1916.				
	a. I Føroya Banki	1108	85		
	b. I Sparekassen	3472	21		
	c. — tilhørende Fornyelsesfonden	4080	40		
		8661	46		
	÷ Skylder for Telegrammer 1 September 1916	864	32		
		7797	21		
	d. Restancer	3157	33		
	e. Kontant	8	72		
				10963	39
	Summa Udgift			57740	23

13.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færøernes Amtskommunes Tuberkulose-Sygehus i Hoydal

for Aaret fra 1. Oktober 1915 til 30. September 1916.

Indtægt.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1915.				
	Restancer	480	51		
	Statskassens Tilskud for Juli Kvartal 1915	5917	10		
	Kokes og Kul	1819	21		
	I Føroya Banki	2033	96		
	Kontant	441	49		
				10691	27
2.	Betaling for Patienter			8235	91
3.	Statskassens Tilskud			24225	85
4.	Forplejningen			324	30
5.	Refusion			1	95
6.	Tilbagebetalt Forskud			43	70
7.	Have og Anlæg			228	38
8.	Husdyrhold			300	45
9.	Inventar			38	55
10.	Kreditrente			31	70
11.	Forskellige Indtægter			45	30
12.	Gæld den 30. September 1916.	Kr	Øre		
	Til Færø Amts Fattigkasse	7000	00		
				7000	00
			Summa Indtægt	51166	45

Udgift.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Gæld den 1. Oktober 1915.				
	Til Færø Amts Fattigkasse	7000	00		
	Uhævede Checks	13	85		
				7013	85
2.	Lønninger			5278	83
3.	Forplejningen			15156	91
4.	Vask og Rengøring			719	44
5.	Brændsel og Belysning			4556	80
6.	Medicin m. m.			1223	36
7.	Bygninger			526	49
8.	Maskiner			45	00
9.	Inventar			876	70
10.	Assurance			675	00
11.	Have og Anlæg			118	60
12.	Fragt og Losning			39	02
13.	Kontorhold m. m.			439	77
14.	Husdyrhold			202	53
15.	Rente			280	00
16.	Ydede Forskud			61	55
17.	Forskellige Udgifter			24	00
18.	Beholdning den 30. September 1916.	Kr	Øre		
	Restancer	1174	17		
	Statskassens Tilskud for Juli Kvartal 1916	6574	65		
	I Føroya Banki	5498	18		
	Kontant	681	60		
				13928	60
			Summa Udgift	51166	45

14.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Norderøernes Præstegælds Kirkekasse

for Aaret 1916.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Januar 1916: I Kasse og Sparekasse samt Obligationslaan	339	69
2.	Erstatning for samtlige Tiender	1260	00
3.	Afgift af Storhvaler	179	52
4.	Solgt Hø af Kirkegaarden i Klaksvig	4	00
5.	Gæld den 31. December 1916: Rentefrit Laan fra andre Kirkekasser	3000	00
	Summa Indtægt	4783	21

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Gæld den 1. Januar 1916: Rentefrit Laan fra andre Kirkekasser	3000	00
2.	Anskaffelse og Vedligeholdelse af Inventar	64	67
3.	Reparation af Kirkerne	325	03
4.	Kirkelys, Brød og Vin	286	75
5.	Rengøring	89	92
6.	Præstehold	100	00
7.	Andre Udgifter	22	45
8.	Visitatspenge	10	00
9.	Andel i Kassererløn	53	87
10.	— - Revisorløn	3	12
11.	Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt	16	46
12.	Udgifter i Anledning af Præstevalg	43	50
13.	Beholdning den 31. December 1916: I Kasse, Sparekasse samt Obligationslaan	799	44
	Summa Udgift	4783	21

15.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Vaag (Norderøerne) Kirkes særlige Kasse

for Aaret 1916.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Januar 1916: Indestaaende i Sparekassen	2	59
2.	Indvundne Renter	0	08
	Summa Indtægt	2	67

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Beholdnig den 31. December 1916: Indestaaende i Sparekassen	2	67
	Summa Udgift	2	67

16.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Østerø Præstegælds Kirkekasse

for Aaret 1916.

Indtægt.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Januar 1916.				
	Rentefrit Laan til andre Kirkekasser	3500	00		
	I Kasse og Sparekasse samt Obligationslaan	12253	03		
				15753	03
2.	Erstatning for samtlige Tiender			1850	00
3.	Afgift af Storhvalen			359	04
4.	Indvundne Renter			343	49
5.	Salg af Hø fra Kirkegaarden i Funding			4	00
	Summa Indtægt			18309	55

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Reparationsarbejder ved Kirkerne	576	20
2.	Vedligeholdelse og Anskaffelse af Inventar	42	50
3.	Kirkelys, Brød og Vin	331	62
4.	Rengøring	82	43
5.	Præstehold	72	00
6.	Andre Udgifter	12	51
7.	Anlæg af en ny Kirkegaard i Glibre	308	37
8.	— » » — » Fuglefjord	1232	76
9.	Visitatspenge	10	00
10.	Andel i Kassererløn	53	87
11.	— » Revisorløn	5	27
12.	Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt	17	86
13.	Beholdning den 31. December 1916.		
	Rentefrit Laan til andre Kirkekasser	3500	00
	I Kasse og Sparekasse samt Obligationslaan	12164	16
		15664	16
	Summa Udgift	18309	55

17.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Sydstrømø Præstegælds Kirkekasse

for Aaret 1916.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Januar 1916.		
	I Kasse og Sparekasse samt Obligationslaan	1119	02
2.	Erstatning for samtlige Tiender	780	00
3.	Afgift af Storhvaler	359	04
4.	Indkommet for solgt ældre Næver	8	00
5.	Gæld ved Regnskabsaarets Udgang	18600	00
	Summa Indtægt	20866	06

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Gæld den 1. Januar 1916	18600	00
2.	Reparationsarbejder ved Kirkerne	65	30
3.	Anskaffelse og Vedligeholdelse af Inventar	8	80
4.	Kirkelys, Brød og Vin	238	87
5.	Rengøring	192	21
6.	Præstehold	30	00
7.	Andre Udgifter	66	00
8.	Visitatspenge	6	25
9.	Andel i Kassererløn	30	75
10.	— - Revisorløn	2	54
11.	Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt	15	66
12.	Beholdning den 31. December 1916.		
	I Kasse og Sparekasse samt Obligationslaan	1609	78
	Summa Udgift	20866	06

18.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Thorshavns Kirkes særlige Kasse

for Aaret 1916.

Indtægt.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Beholdning 1. den Januar 1916.				
	a. Restancer	63	20		
	b. Indestaaende i Sparekassen	1708	92		
	c. Laan til Færø Amts Repartitionsfond	5587	72		
	d. Laan til Sognepræst Johansen	315	00		
	e. Kontant	402	91		
				8076	75
2.	Renter			300	99
3.	Stolestadepenge			187	85
4.	For Benyttelse af Kirkens Ornamenter			232	50
5.	Bøssepenge			94	47
	Summa Indtægt			8892	56

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Lønning til Organisten m. m.	210	00
2.	Tilsyn med Taarnuret	50	00
3.	Graverløn	110	00
4.	Belysningsudgifter	522	72
5.	Reparation og Stemning af Orgelet	37	00
6.	Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt	18	86
7.	Revisorlen	1	50
8.	Udgifter i Anledning af Skibet »Norske Løve«	55	00
9.	Incassationsgebyrer m. m.	14	50
10.	Beholdning den 31. December 1916.		
	a. Restancer	3 70	
	b. Indestaaende i Sparekassen	2145 76	
	c. Laan til Færø Amts Repartitionsfond	5449 87	
	d. Kontant	271 65	
		7872	98
	Summa Udgift	8892	56

19.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Nordstrømø Præstegælds Kirkekasse

for Aaret 1916.

Indtægt.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Januar 1916:				
	a. Rentefrit Laan til andre Kirker	9100	00		
	b. I Kasse, Sparekasse samt Obligationslaan	2752	53		
				11852	53
2.	Erstatning for samtlige Tiender			900	00
3.	Afgift af Storhvaler			179	52
4.	Renter			258	44
	Summa Indtægt			13190	49

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Reparationsarbejder ved Kirkerne	143	96
2.	Anskaffelse og Vedligeholdelse af Inventar	13	70
3.	Kirkelys, Vin og Brød	395	39
4.	Rengøring	95	38
5.	Præstehold	84	00
6.	Andre Udgifter	11	92
7.	Visitatspenge	8	75
8.	Andel i Kassererlen	46	15
9.	— - Revisorlen	2	80
10.	Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt	17	66
11.	Beholdning den 31. December 1916:		
	a. Rentefrit Laan til andre Kirker	9100	00
	b. I Kasse, Sparekasse samt Obligationslaan	3270	78
		12370	78
	Summa Udgift	13190	49

20.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Vaagø Præstegælds Kirkekasse

for Aaret 1916.

Indtægt.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Januar 1916:				
	a. Rentefrit Laan til andre Kirker	22500	00		
	b. I Kasse og Sparekasse samt Obligationslaan	8323	47		
				30823	47
2.	Erstatning for samtlige Tiender			1140	00
3.	Afgift af Storhvaler			179	52
4.	Renter			672	11
	Summa Indtægt			32815	10

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Reparationsarbejder ved Kirkerne		45 02
2.	Anskaffelse og Vedligeholdelse af Inventar		37 27
3.	Kirkelys, Brød og Vin		313 57
4.	Rengøring		39 61
5.	Præstehold		42 00
6.	Udgifter ved Opførelse af en ny Kirke i Sandevaag		13695 60
7.	Visitatspenge		7 50
8.	Løn til Kassereren		38 46
9.	— - Revisoren		4 06
10.	Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt		8 53
11.	Beholdning den 31. December 1916:		
	a. Rentefrit Laan til andre Kirker	18500 00	
	b. I Kasse og Sparekasse samt Obligationslaan	83 48	
			18583 48
	Summa Udgift		32815 10

21.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Sandø Præstegælds Kirkekasse

for Aaret 1916.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Januar 1916. I Kasse, Sparekasse samt Obligationslaan	6806	02
2.	Erstatning for samtlige Tiender	670	00
3.	Afgift af Storhvaler	179	52
4.	Renter	148	40
	Summa Indtægt	7803	94

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Reparationsarbejder ved Kirkerne	68	83
2.	Anskaffelse og Vedligeholdelse af Inventar	8	70
3.	Kirkelys, Brød og Vin	185	87
4.	Rengøring	29	26
5.	Præstehold	24	00
6.	Andre Udgifter	2	20
7.	Visitatspenge	6	25
8.	Løn til Kassereren	30	75
9.	Revisorlen	2	09
10.	Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt	7	53
11.	Beholdning den 31. December 1916, I Kasse og Sparekasse samt Obligationslaan	7508	46
	Summa Udgift	7803	94

22.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Suderø Præstegælds Kirkekasse

for Aaret 1916.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Januar 1916: I Kasse og Sparekasse samt Obligationslaan	5578	06
2.	Erstatning for samtlige Tiender	1200	00
3.	Afgift af Storhvaler	359	04
4.	Salg af Lys	6	00
5.	Gæld ved Regnskabsaarets Udgang	9500	00
	Summa Indtægt	16643	10

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Gæld den 1. Januar 1916	13500	00
2.	Reparation af Kirkerne	402	08
3.	Anskaffelse og Vedligeholdelse af Inventar	51	17
4.	Kirkelys, Brød og Vin	203	95
5.	Rengøring	122	11
6.	Præstehold	78	00
7.	Andre Udgifter	19	89
8.	Visitatspenge	8	75
9.	Andel i Kassererløn	46	15
10.	— i Revisorløn	3	36
11.	Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt	8	13
12.	Beholdning den 31. December 1916: I Kasse, Sparekasse samt Obligationslaan	2199	51
	Summa Udgift	16643	10

23.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Vaag (Suderø) Kirkes særlige Kasse

for Aaret 1916.

Indtægt.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Januar 1916:				
	a. Indestaaende i Sparekassen	688	52		
	b. Kontant	76	86		
				765	38
2.	Indvundne Renter			27	80
	Summa Indtægt			793	18

Udgift.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Revisorløn			0	05
2.	Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt			6	73
3.	Beholdnnig den 31. December 1916:				
	a. Indestaaende i Sparekassen	716	32		
	b. Kontant	70	08		
				786	40
	Summa Udgift			793	18

Indhold.

Lagtingets Medlemmer.

Den ekstraordinære Samling: Side

Lagtingets Forhandlinger og Beslutninger vedrørende Krigssituationen 1

Den ordinære Samling:

I. Sagen ang. de færøske Landboforhold 1
II. Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Indførelse paa Færøerne 1
III. Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Udbredelse paa Færøerne 2
IV. Lov om Bogføring m. v. 2
V. Beskyttelse af Fiskeyngel 3
VI. Sagen om tvungen Ulykkesforsikring for Fiskere m. fl. 3
VII. Forslag til Lov om Forandring i Loven af 17. Marts 1865 om Skydsvæsenet paa Færøerne 4
VIII. Sagen ang. en færøsk Brandforsikring 4
IX. Udskillelse af Haldersvig Sogn fra Saksen Sogn som særskilt Kommune 5
X. Sagen ang. Udvidelse til Færøerne af Lov om Rettens Pleje m. v. 5
XI. Ang. Ændringer i de dagældende Bestemmelser for Færøerne om Arveafgift 6
XII. Sagen ang. flere Hvalvaage 6
XIII. Sagen ang. Øen Store Dimons Stilling i kommunal Henseende .. 7
XIV. Andragende fra forskellige »Ungmannafeløg« vedrørende det færøske Sprog 7
XV. Sagen ang. Oprettelse af en Planteavlsforsøgsstation og Landbrugs- og Husholdningsskole paa Færøerne 8
XVI. Sagen ang. Ændring i Sønæringsloven 11
XVII. Forslag til Anordning, hvorved Lov Nr. 126 af 13. Juni 1914 om Jordemodervæsenet med forskellige Ændringer udvides til at gælde for Færøerne 19
XVIII. Sagen ang. Lønforhøjelse til Fiskevragere 23

		Side
XIX.	Sagen ang. Forlængelse af Lov for Færøerne om Fiskerilaan af 10. Maj 1915	26
XX.	Sagen ang. Lagtingsvalgene i 1918	28
XXI.	Sagen ang. de færøske Almueskole-Læreres og -Lærerinders Pensionsfond	34
XXII.	Sagen ang. Hvalfangst ved Færøerne	37
XXIII.	Ang. Fangst af »Øður« ved Bygderne Haraldsund og Aaerne	39
XXIV.	Andragende om Statsunderstøttelse til Afholdelse af Motorkursus m. m.	42
XXV.	Ang. Statstilskud til Forbedring af Havneforholdene i Klaksvig	48
XXVI.	Udskillelse af Andefjord Sogn fra Fuglefjord Sogn som særskilt Kommune	52
XXVII.	Udskillelse af Bygden Hervig fra Fuglefjord Sogn som særligt Sogn og en særskilt Kommune	54
XXVIII.	Udskillelse af Bygden Hove som særskilt Kommune	58
XXIX.	Sagen ang. Salg af den gamle Skolebygning for Færøernes Mellem- og Realskole	59
XXX.	Sagen ang. Udgivelse af et Referat af de mundtlige Forhandlinger i Lagtinget	61
XXXI.	Lov om Værn for Dyr	63
XXXII.	Sagen ang. Oprettelse af et nyt Jordemoderdistrikt, kun omfattende Næs Sogn	64
XXXIII.	Sagen ang. Omlægning af Syslerne paa Færøerne	65
XXXIV.	Ang. Ændring i Havnereglementet for Trangisvaag	70
XXXV.	Ang. Tilskud til Anlæg af Køreveje	73
XXXVI.	Ang. Statstilskud til Anlæg af Køreveje	75
XXXVII.	Ang. gratis Afstaaelse af Kongsjord til offentlige Vejanlæg	80
XXXVIII.	Plantningsforsøg paa Færøerne	81
XXXIX.	Haandkøbsudsalg af Medikamenter	83
XL.	Ang. Ændring i Bekendtgørelse om Vedtægt for Vaag Fjde af 29. Januar 1909	85
XLI.	Forslag til Vedtægt for Landingsstedet »Skálamøl« i Kvalbø	88
XLII.	Sagen ang. forberedende Arbejder ved Havneanlægget i Tvøroa	91
XLIII.	Tuberkulose-Sygehuset	94
XLIV.	Amtskommunens Telefonanlæg	95
XLV.	Fartplan for Dampskibet »Smiril«	102
XLVI.	Udskillelse af Bygden Thorsvig som et særligt Sogn m. m.	103
XLVII.	Ang. Skema til Kommuneregnskaberne	104
XLVIII.	Ang. yderligere Tilskud af Statskassen til Opførelse af en Skolestue i Hattervig	106
XLIX.	Bevilling til Føroya Fólkahåskúla	108
L.	Ang. Anlæg af en Kirkegaard i Bygden Thorsvig	110
LI.	Ang. Forhøjelse af Præsthold	112
LII.	Ang. Tilskud til Aktieselskabet Thorshavns Mælkeforsyning	114
LIII.	Forhøjelse af Vederlaget til Retsvidner	117
LIV.	Ang. Opførelse af et nyt Karantænehus	119
LV.	Ang. Opførelse af en ny Bygning for Færø Amts Hospital	121
LVI.	Ang. særligt Valgsted i Bygden Gaasedal til Kommunalvalg	124
LVII.	Ang. Udvidelse af Pulpituret i Vestmanhavn Kirke	126
LVIII.	Ang. Ordningen af Lærer i Sørvaag, D. Danielsens Skatteforhold	129
LIX.	Lægehjælp til Vaagø under Vakancen i Kommunelægeembedet	131
LX.	Forslag til Beslutning vedrørende Kommunelægeembedet paa Ejde	133
LXI.	De af Amtmanden ene afgjorte Sager	134
LXII.	Vedtagelser med Hensyn til de kommunale Anliggender	135

		Side
LXIII.	Andre Vedtagelser:	
	1. Rejsegodtgørelse til færøske Lærere	142
	2. Afholdelse af et Feriekursus i Thorshavn i Sommeren 1918	143
	3. Ang. Forhøjelse af Lagtingsrevisors Løn	143
	4. Skrivelse fra Forstanderskabet for Gøte Sogns Kommune ang. Vandledning til Skolen i Gøte	143
	5. Andragende fra Bestyrelsen for Sygehuset i Klaksvig om Tilskud til Sygehuset	144
	6. Forslag til Beslutning fra Budgetudvalget ang. Gratiale til Tømmermand Hans Andreas Hansen af Thorshavn	144
	7. Ang. det Hansenske Legats Renter	144
	8. Statusoversigt for Amtskommunen	145
LXIV.	Valg af Landstingsmand	145
LXV.	Lagtingets Forhandlinger og Beslutninger vedrørende Krigssituationen	147

Tilføjelser.

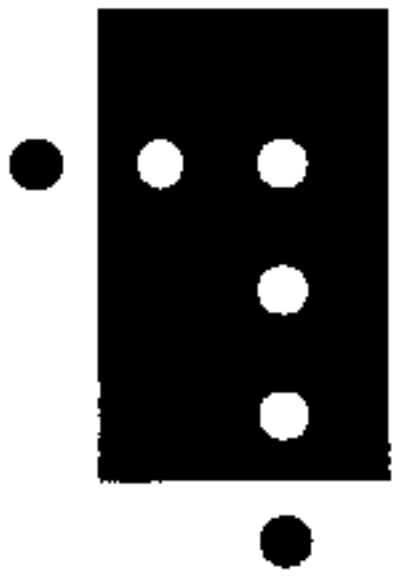
A. Love og Anordninger.
B. Ministerielle Resolutioner og andre Meddelelser til Lagtinget.

Bilag.

Bilag A. Beretning om Færø Amts Tuberkulosesygehus' Virksomhed i Regnskabsaaret 1. Oktober 1915 til 30. September 1916.
— 1. Forslag til Lov for Færøerne om Bogføring m. v.
— 2. Forslag til Lov om Ændring i Lov af 29. Marts 1893 om Pensionering af Lærere og Lærerinder ved Almueskolevæsenet paa Færøerne.
— 3. Betænkning fra det af Lagtinget nedsatte Udvalg til Behandling af Sagen om en Folkeadresse til Storbritanniens Regering.
— 4. Udvalgsbetænkning i Sagen ang. Fællesindkøb af Varer fra Amerika m. m.
— 5. Oversigt over Færø Amtskommunes økonomiske Status til Brug for Lagtinget 1917.
— 6. Repartition.
— 7. Vareforsyningsudvalgets Betænkning om kommunale Veje.
— 8. Lagtingets Beslutninger af 3., 10. og 12. September 1917 om Tilskud fra Færø Amts økonomiske Fond til Landingssteder, Broer og Veje.
— 9. I. Forslag til Anordning for Færøerne om Lempelser i Lov Nr. 50 af 28. Februar 1916 om Sønæringen m. m.
II. Forslag til Lov om Tillæg for Færøerne til Lov om Navigationsundervisningen af 28. Februar 1916.

Bilag 10. Udvalgsbetænkning i Sagen ang. Hvalfangst ved Færøerne.
— 11. Forslag til Anordning, hvorved Lov Nr. 126 af 13. Juni 1914 om Jordemodervæsenet med forskellige Ændringer udvides til at gælde for Færøerne.
— 12. Udvalgsbetænkning i Sagen ang. Jordemodervæsenet paa Færøerne.
— 13. Ekstrakter af de af Færøernes Lagting dcciderede Regnskaber i Sessionen 1917 samt Uddrag af Kommuneregnskaberne 1915—16.

RED: 10 X

Nasjonalbibliote

Nasjonalbiblioteket

National Library of Norway

Rana Division

N-8607 Mo i Rana

Telephone: +47 75 12 11 11 Telefax: +47 75 12

